

နုသ္မောတိဝိတုအင်္ဂီ
ဗျူဟိသ္မောတိဝိဒီမိကရေဗြီ

ဂျောန်ရှာပ်

တက္ကသို
အေဝ်ဗိတ်အာတ်သတေန်အင်သတီကျုတ်

အခေါင်ပိုင်ပြီတမ်းလိခ်

အခေါင်ပိုင်ပြီ တက်ပွဲတံလိခ် “နုသွောတ်ဝ်တွအိုဝ်ပိုင်သွောတ်ဝ်ဒီမဝ်
ကရေဇြီ” ဣဝံ ၁၉၉၃ ဂျောန်ဂျာပ်ဟေင် ပိုင်ပြီတက်တြးပွဲတံအခေါင်နွံရောင်။
သွတံနုကွဲဘာသာအခေါင်အရာဒိုတ်သို မွဲပွဲတံမိက်ဝံကတိုကျောန်နွံမွဲအတိုင်
ဌာန်ခိုင်သွဝ်ဝံ ကေတ်အဆက်ပွဲပညးညွအ်မွဲး ညးတံစုံရေကရုဏာချပ်ဗွာရဏာကို
တဲ နကိုဗိုဇိတ်၊ လိခ်ပရေင်ပူဂို ကလေင်ပွဲတံထေက်ကိုသွးအခေါင်မာန်လေဝ်ဒှံ
ရောင်။

ဌာန်ခိုင်

ဂျောန်ဂျာပ်

တက္ကသို - အေဝ်ဗါတ်အာတ်သတေန အင်သတီကျုတ်

မာတိကာ

နိဒါန်း	၇
အခန်း (၁)	၁၃
ပွမဆိုင်မှန်ကိုသွေတင်တွအပို	၁၃
ပြဒ္ဒညာဆက်စက်သေမင်ဏီ	၁၆
နကိုနဲကဲပရာန်ကလိဂွံသွးပွးမာန်ညိဟာ	၁၉
သီအပိုယာ၊ ကျောန်ပဒ်ပေါရဲမဲဟာ၊ ဂွဲမ္မိတ်ဟံင်ပြန်နူချင်မူးဟာ	၂၂
ပွမဆိုင်မှန်ကိုရေညှာ	၂၆
အခန်း (၂)	၂၉
အန္တရာပိဿင်သီကိုဂမ္မိုင်	၂၉
ဂုဏ်ဖိုပွမပိဿင်သီကိုကျောံတင်ချန်ဂြက်ဂမ္မိုင်	၃၀
ပိဿင်သီကိုကေတ်ညးညွအံတဲဖျေလွတ်ဒင်ကျထောံရဟာ	၃၂
ပွဲအရာပိဿင်သီကိုညးညွအံတဲအပိုဩဇာကျောံပွမနွံကိုပစ္စေရ် ..	၃၄
ရဲတွအပိုတံကယျောဝ်ဗက်ကျင်လေပ်	၃၆
ပရေင်စိုတ်လလံဂကူလီရော	၃၈
ဟိုတ်မွဲကိုစိုရင်အာညာတ်ဂမ္မိုင်	၃၉
အခန်း (၃)	၄၁
ကလိဂွံအပိုနူလီရော	၄၁

ပေါ်မိအော့ကွဲ့	၄၂
တွဟ်နကလိဂွံအစိုပရေင်ချင်ကွာန်တင်သ္မိုင်ဂပ်ဝ်နွံပိုက်ဂမ္တိုင် ...	၄၄
အဓိကဇြဟတ်ဒီမင်ကရဇြိဂမ္တိုင်	၅၀

အခန်း (၄)

တင်ချိန်လျုရဲတုအစိုတံဂမ္တိုင်	၅၃
ဣာ်ခေဟ်အာချိုလီ (Achilles)	၅၄
တင်ရဲတုအစိုတံဇြဟတ်ချိန်လျု	၅၅
လုပ်ပေါ်တိုက်ကိုတင်ဇြဟတ်သ္မောတ်ဝ်တုအစိုချိန်လျု	၅၇

အခန်း (၅)

ပုမသုင်စောဲအစို	၅၉
ပရေင်ချိဒရာင်ပေါ်တိုက်နဲကဲဟံ့ပရန်ဂမ္တိုင်	၆၀
လွဟ်လက်နက်ကောံစောဲမွောန်နဲဟံ့ပရန်ဂမ္တိုင်	၆၀
ကမွောန်ပံက်ထွေးကမွောန်ဒမ္ပုက်ကောံသ္မိုင်ပိုန်ကဆံင်စရာဲ	၆၆
ပရေင်ဆက်စောဲပြိုင်သ္မောတ်အစိုအာဏာ	၆၀
စက်ယန္တယျာမပြိုင်သ္မောတ်ပန်သတ်	၇၀
သတ်ကွပ်ဇဝ်ပွဲဒီမင်ကရေဇြိပွဲအရာပုမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် ...	၇၃
ပရေင်ဇြိဟ်နက်ယုက်ထုပွဲအရာပေါ်တိုက်နဲကဲဟံ့ပရန်	၇၅

အခန်း (၆)

စိုဒုင်တဲချူဇေက်လင်အစိအဇန်လးဗျူဟာတင်ဂပ်ဝ်နွံပိုက်ဂမ္တိုင် ..	၇၆
--	----

အစီအစဉ်မချုပ်ပြု	၇၇
ပွဲအရာတိုင်အစီအစဉ်သွေးဆိုင်တင်ဝက်ဂါတ်ခက်ခဲ	၇၈
စိုဉ်တုံကာလချူဖောက်ပျေဗျူဟာမွှားတင်ကိစ္စဇွော်စော်မွှာန်ပန်တင်	၈၃

အခန်း (၇)

၈၈

အရာတိုင်ဖောက်သေနင်ဗျူဟာ	၈၈
ပရောင်ရဲရဲနဲကဲလုပ်ပေါ်ပတိုက်	၉၀
စိုဉ်တုံတိုင်အစီအစဉ်သွက်ဒီမင်ကရေဇြီ	၉၁
အရိုအပင်ချင်မွှား	၉၃
ဒက်ပွန်ပွိုန်မဟာသေနင်ဗျူဟာ	၉၃
တိုင်အစီအစဉ်သေနင်ဗျူဟာအပွဲပေါ်ပတိုက်	၉၆
ပရားလညာတ်ဟုံပင်တောဲကုအလိုအသီ	၁၀၀
ပရောင်ဖျိုမြိုက်ကျော်ကလောင်ပွန်	၁၀၂
သွေးဝိုန်ဗတ်ပွဲအစီအစဉ်ပေါ်ပတိုက်လးလင်ဗျူဟာ	၁၀၃

အခန်း (၈)

၁၀၄

သုင်စောဲပွဲမစာန်စးပရောင်ချင်ကွာန်	၁၀၄
ရဲရဲနဲဒင်သီတင်စွေဟ်	၁၀၅
ထွေးလကျွန်ပြိုင်ကွာန်ကုညးတုအရိုဂမိုင်	၁၀၇
ပါပရအ်တာလျိုင်ညးညွှာန်	၁၀၈
ပတင်ဏာကိုအရိုရဲတုအရိုဂမိုင်	၁၁၀
ပြင်လှာဲနဲကဲသေနင်ဗျူဟာ	၁၁၄

အခန်း (၉) ၁၁၅

တက်သရိုဟ်ထောံသောတ်တွအပို ၁၁၅

သျှင်ပျိုန်ကဆံင်ပရေင်သွးပွး ၁၁၈

တက်သရိုဟ်ပျေံသောတ်တွအပို ၁၂၀

အံင်ဇူးတဲုိုလိုမန်ကတာလျိုင် ၁၂၂

အခန်း (၁၀) ၁၂၅

ကမ္ဘောန်သျိုင်ရိုဟ်ကွက်သွက်ဒိမင်ကရေဖြေိုဝိုန်ဇုအ် ၁၂၅

အန္တရဲသောတ်တွအပိုတိုမ္ပ ၁၂၆

ပွမဒွာတာပရေင်သီအပိုမ္ပိုင် ၁၂၇

တံင်ခဇက်ပျိုန်သောတ်ဥပဒေမူအပြောံ ၁၂၈

ဂွံင်တရိုဒွာသောတ်ဒိမင်ကရေဖြေိုမ္ပ ၁၃၀

ဝတ်တာလျိုင်နွံကိုဍုဟ်မး ၁၃၁

တွးတောဲ ၁၃၄

နဲကဲပရေင်ချီဒရာင်နဲဟံပရာန်မ္ပိုင် ၁၃၄

နိဒါန်း

ညးမချူလိမ်ဇာဲဝံ့ ဂကောံမွဲဟံတံမိုလီုဂံစိုဏ်း ဗတိုက်သရိုဟံထောံ
 သ္မောတ်ဝံရဲတုအစိုတံမာန်ညိရော့ သ္မောတ်ဝံမလအံကာမိချပ်ဖွဲ လူတ်ကျင်လဝ်ပြဒ္ဒ
 ညာဝံ့ရ။ မဟိုတ်မွဲပိုက်မိက်သ္မောတ်ပလိုပလတ် ဗတိုက်သရိုဟံထောံသ္မောတ်ဝံပရဲ
 ပရဲဝံ့ရော။ အလိုအသီဇးနီုကြံသ္မောတ်မာန်ညိချိုက်ဒိုင် ဂကောံမွဲဟံတံဟံဂပ်ဝံ့ချိုက်
 စိုဏ်း ဟိုတ်နုပတောံကောတ်သတ်ဝံ့မာန်ရ။ ပွဲလိမ်အဲကောတ်ဝံ့လူတ်လဝ်တံဂံ မွဲဟံသုး
 တုဟံနသ္မောတ်မံင်ဗွဲ
 ကိုထပ် ဟိုတ်နုပတောံသ္မောတ်ဝံ့ကျင်ကိုတု ခရ်ပတောံအဲလေဝ်ဝံ့နီုဒိုင်ဂိုင်ကျင်ရ။ သဘာဝ
 သ္မောတ်ဝံ့တုအစိုတံဂံကို (အရေတ်သတဝ်တေဝ် (Aristotle) မွဲဟံလိမ်
 သ္မောတ်ဝံ့တုအစိုမုိုင်) လူတ်ရင်ဗွဲ မိုက်မိက်သ္မောတ်ဗတိုက်သရိုဟံထောံသ္မောတ်ဝံ
 ပရဲပရဲတံဝံ့ ကတိုက်ကျင်ဝံ့မသ္မောတ်မဟံရ။

ညးမချူလိမ်ဇာဲဝံ့ စိုပ်ကျင်လဝ်ဒ္ဒာဲဝံ့မုိုင်ရ။ ဝံ့ကျင်လဝ်ဆိုဗလေဝ်ဝံ့
 မုိုင်ရ။ မွဲဟံဒု
 စာတ် (ထံင်) လမျိုဟံဒု
 အသီကြံဗေတ်သေတ်တံတု စိုဏ်းအသီင်လှဟံမွဲဟံဂိုင်တံဒိုင်လမျိုတံဂံကို
 နနံသတ်ဂံကို မွဲဟံချိုတ်အာတ်ဂံကိုဂကူဂျူဂမိုင်ဂုန်ဂစာန်ဂြိပ်ဒတ်တံကျင်နုသတ်တံနာဇီ
 ရဲသွဲကျင်လမျိုတံဂံကို မဟံသတ်ဝံ့ ဆိုဗတုကျင်မွဲဟံနာနာသတ်ရ။ ချပ်ဂုန်ကျင်ကိုညး
 တံကိုရ။

မွဲဟံတန်တံဒိုင်ပွဲကိုင်ချင်တုဟံဟံဂမိုင် မေက်လကိုဟံမံင်အလိုအသီ
 ကောန်မျူနေတ်တံရောင့်ဂံ နကိုကတောဝ်မိင်ဒိုင်ကိုရ။ ကာလလူတ်ဝံ့ရံင်လိမ်မုိုင်တု
 သောင့်ကွဲးတုးပြာဒ်ကျင်ရ။ ဆဂံသွဲးဟံသေင် လဆောဝ်လဆောဝ်ရဲတုအစိုတံဂံ

တူရေနီယျာ ပွဲဗီလ်နီယျာတံဂ် သိုဗီယျက်တံ အုပ်ဗျီလင်ဏီဖိုဟ်ရ။ နနသတ်ဂ်ကို ပွဲကွိုန်ချင်ကြက်ဗီဂျေန် ပွဲဗလးတီယာန်မေန်ဂ် သွက်သွးပွးဂးတဲ ကွးဘာကြက်တံ ပံင်ပကောံလုပ်ပေါပတိုက် တဲကောန်ပွာန်ကြက်တံ နကီယာဥ်စက်ဂြောပ်လပ်ပသဲ ဂမိုင် အလန်ဖွံ့ကိုပ်ကွာလုပ်ဖျိုဒြိုက်ကျင်ကို ပွဲကွိုန်ချင်ဗွာ ဒွာတိဗာဗွးဓးမာနာပလပ် ဒွာဂအုပ်ဥာနကကောံဒီမင်ကရေဇြိတ်ဂ်ကို မဖွံ့သတ်ဝံ့သောံဆိုကျင်။

ညးမချူလိမ်ဏံဝံ့ လဆောင်လဆောင် ဒွာတိဗျင်ကောန်သွင် ဒီမင် ကရေဇြိတ် သွးလပ်လမျိုဂ်လေပ် ကောင်ဂေတ်ဂွေင် ဝိုရင်ကျင်လပ်ကိုရ။ ဗီလပ်နီ ယျာဂ် နူစင်ဗလးရမျာင် နကီလွဟ်သေနာတ် ပန်ဂစိုတ်လပ်မိုဟ် ဒွာဲကွဲယွံရီကာကို ရဲဖေတ်သေတ်တံ မိုဟ်ဒစိုဒစးကိုညးတံဂ် ကိုရေင်တာန်မင်တဲ ပန်ဂစိုတ်ကျင်ကွိုန် ချင်ဒီတလီ လွတ်ညျာတ်သွပ်ကျာ ဒွာဲလဒေါပ်ချင်ပရေပ်ယျာကို သွာင်နုဂ်ပွန် အယောလုပ်ဒွင်ပေါပတိုက် ဒီမင်ကရေဇြိတ် သွင်အဝယ်သေတ်တံသွတ်တံဒးဒင် ပူဇ်အာလမျို ဒွာဲတပ်လပ်ဇွာမ် ပွဲသုသာန် မာနာပလပ်တံဂ်ကို မဒ်ရ။ ဒွာဲရဲတူ အဝိုတ် အုပ်ဗျီလပ်ပွဲဒမြပ်ဂ် မိုဟ်ချိုတ်လမျိုဒးဒိုတ် ပရေင်ပိုန်ဒြပ်လေင် အနီအရီ သေ့စက်ဒွင်တံဂ် သောံဆိုညာတ်ကျင်တဲ ဒောန်တံစိုတ်ပွဲမလောန်ရောင်။

ဆိုဗေညာတ်ကျင်ဂျိုင်သတ်ဝံ့တဲ ဟိုတ်နုဒ်ခေင် ဝိုင်စံင်တူဂ်ရ နဲကဲစိုဒင် တဲစိုဒွာအာသောတ်ပ်တွအဝိုတ်ဒးနွံရောင်ဂ် စိုရင်ညာတ်လပ်ရ။ ခုာ်ပါဆီဇွာပ် ဟုံကတိုဒ်ပွဲသတ် လုပ်ပေါပတိုက် ဒစိုဒစးအာ သောတ်ပ်တွအဝိုတ် ပွဲမအံင်ဇူးမာန် တပ်ဇွေဟ်ပွန်ဂတးသောင်ဓးထောံရဲတွအဝိုတ်တဲ တွအဝိုတ်တိုတ်တံညံင်ဟုံဝံ့ကလေင် ကတိုဒ်နုကျင်နုကတိုဒ်မရဏပွဲပါမာန်ပွန် ဒးစိုဒွာအာမာန်ရောင်လေင်စိုဒ်ညာတ် လပ်ရ။

ပွဲအရာလုပ်ပေါပတိုက်ကိုသောတ်ပ်တွအဝိုတ် နကီနဲကဲချိုတ်ကွေ့စိုတ် ဒောန်မာန် တွက်နအလိုအသီတွအဝိုတ်အုပ်ကွေ့နီဂိုမာန် အဲချပ်ဗွာလပ်ပွဲမဖြိုဟ် နက်ရ။ ကိစ္စစပ်ကိုပရေင်ဝံ့တဲ ညးမချူလိမ်ဏံဝံ့ သွာံပွဲမလအံင်ကာမဲသိုဟ်လူတ်

ကျင့်လုပ်သောတပ်တို့အပိုတို့ ဆိုဂဗကျင့်လုပ်လေဝ်နွံပွဲမရှိုင်ရောင်။ နဲကဲလုပ်ပေါ
ဗတိုက်စာန်စးအပိုတိုက်လေဝ် စွတ်သမ္ပိမာန်ကျင့်ရ။ ပရေင်ပွန်ဂတးခေ်ချပ်ဗ္ဗာပရေင်
ချိုင်ကွာန်ဂမ္ဗိုင်ဝံ လူတ်ကျင့်လုပ်ပွဲအလိုအသီနာနာတံတဲကျိုင်ကိုရ။ ဝွဲတောင်တုန်
နဲကဲပွန်ဂတးခေ်ကဲရုပ်ရန်ဇိုင်နတဲမာန်ဂ် ချပ်ဗ္ဗာလုပ်ရောင်။

ဟိုတ်နုချပ်ဗ္ဗာဆိုင်ခယျလုပ်အတိုင်လ္လှံဝံဟေင် ချူခွဲဗဒ်လုပ်လိမ်ဝံ
ရောင်။ လိမ်ဝံချိုက်ပေင်စိုပ်ဒတဲရဂ်ဟိုဟံဝံဏီရ ဆဂးဒ်ဒုာန်ရှိုင်စွောန်ထွေးကိုရှိုင်တရဲဒ်
မာန်ရောင်။ နဲကဲရှိုင်တရဲစွောန်ထွေးလုပ်အပွဲလိမ်ဏံဝံ ယဝ်ဒွေတ်ဗကဲမွဲးသွက်
သောံဗ္ဗးစးပရေင်ချီဒရောင်ကျောန်မာန်ရောင်ဂ်လေဝ် ဆိုင်ခယျကေတ်လုပ်နွံရ။ ကွပ်ဗွန်
ခိုဟ်လေဝ်ပီပရဒ်ကီမာန်ဏောင် နပိုပြိုင်စေ်စေ်ကျောန်အစီအဇန်မာန်ရောင်။ နဲကဲ
စွောန်ထွေးလုပ်ခေ်ဂတတေံဂမ္ဗိုင် ပိုတဲစိုပ်တရဲမာန်နုလ္လှံနဲကဲတုဟ်သ္မာင်ဂမ္ဗိုင်ရောင်ဂ်
လေဝ် ပတေံကေတ်လုပ်ပေင်ရ။

ပွဲလိမ်ဏံဝံ စွဲလုပ်အဓိကဂ် တုဟ်နသောံပလိုပလော်ထောံသောတ်ပ်
တွအာပိုမာန်ကိုတုဟ်နသောံစိုဒ္ဓါအာ ညးတွအာပိုပွဲပွဲဟံဝံကလေင်မံက်ဂတပ်ကျိုင်မွဲ
လေ်မာန်ပွန်ရန်တံတဲချူလုပ်မဒ်ရ။ ပွဲဒ္ဓါလို ပွဲဒေသလို ဝိုလိုဒးကျောန်ဒးရေင်တွင်
အာကမောန်ရောင်ဂ်ဟံဟိုထွေးလုပ်ရ။ ဒွာဲချိုင်ဏံဒးချီဒရောင်ပိုဏံရောင် ရဲသတ်ဝံကို
ဝိုလိုကျောန်မွဲး ဝိုလိုကတိုဒ်ကျိုင်မာန် ရဲသတ်ဝံကိုပါပိပိုင်ခြာကိုသောံသောံဗြဲဗြဲမာန်
အပွဲအဲအစောံစရဲဟံပေင်ရ။ ဆဂး ပွဲလိမ်ဏံဝံစိုတ်အဲဖျေလုပ်ကိုပိုပြိုင် တင်လူတ်
ဂမ္ဗိုင်ဂ် ရုပ်စပ်သုင်စောံမာန်ရောင်ဂ်လေဝ် စိုရိုင်ညာတ်လုပ်ရ။ ဝွဲတောင်တုန် ပွဲဒ္ဓါချိုင်
ဒးဒင်ချိုက်ကိုညးတွအာပိုတံနဇိုင်နတဲဂ် သွက်ညးတံဂ်ဒ်ချုပ်မးရောင်ထေင်ကေတ်ရ။
သွက်ညးတံဂ် ပွဲတင်ဝှေင်သ္မိဂ်လုပ်ဂမ္ဗိုင်ဏံဝံ ကိတ်ညီကိုအကတဲအရာဇကုနွံဟံဒး
ဇိုတ်သပေတ်စိုစွတ်ရောင်။ ပါနုဂ်ပွန် တင်စွောန်ထွေးလိုမွဲကိတ်ညီကိုပေ်ဗတိုက်ဇကု
ဂ်လေဝ် ဒးသ္မိဂ်ပံဇိုတ်သပေတ်ရောင်။

သွက်လိမ်ဇာတ်တိတ်မာန် ပူဂိုလ်ကိုကျင့်လုပ်အရှိအပင်တံဂုံလေဝ်တင်
 ဇာတ်ပွဲတွင်ရ။ မွိုဟ်နွံကဆံင်လ္လှူအဲ **Bruce Jenkins** ဂိုကိုကျင့်လုပ်
 အရှိအပင်ပွဲတွင်ရ။ ဇောန်ထွေးကိုပြဒ္ဒညာနာနာဂမ္တိုင်တဲ စိုကိုတိတ်ကွေးကျိတ်ခွင်
 သောင်ကလးမွိုန်ထွေးကို ပွဲမသောင်ကွေးရောင်။ တင်ချပ်ဗွာ ((ဇြိုဟ်ဟ်နက်နက်ဂမ္တိုင်)
 တင်ဝါတ်ဂမ္တိုင် (မဟာဗျူဟာ ပြင်ပွာန်) ပွဲအရာမွိုန်ထွေးလုပ်ဇာတ် ဝိုလီဝံ့ချူ
 သောင်ကွေးကွေး နနဲကဲခိုဟ်ဟ်ကိုကျင့်လုပ်ကွပ်ဂွန်ရ ဝိုပြင်သွောံဝံ့အစီအဇန်လိမ်
 ဝံ့လေဝ် ပလေဝ်ပလေတ်ကိုရ။ ပိုတဲသွောံခိုဟ်သွောံစိုပ်တရ ကိုကျင်အရှိအပင်ဒိန်
 ကိုလိမ်ရ။ ပွဲအရာဒိန်လိမ်ဝံ့ ညးမကိုကျင်အရှိပင် **Stephen Coady**
 လေဝ်တင်ဂုဏ်ပွဲမလောန်ရောင်။ ညးမပါပိကိုကျင်ကွပ်ဂွန်မွိုန်ကိုဇုဟ်မး **Dr.**
Christopher Kruegler ကောံ **Robert Helvey** တံလေဝ်တင်
 ဂုဏ်ပွဲမလောန်ရ။ **Dr. Hazel McFerson** ကောံ **Dr. Patricia**
Parkman တံလေဝ် ပရိုင်တင်ဂွင်စပ်ကိုပေါ်ပတိုက်ပွဲအာဖရိကကို လက်တေန်
 အမေရိကတံကိုကျင်အရှိအပင်ဟိုလ်ထွေးကိုရ။ ဟိုတ်နုမိတ်သဟာံဂမ္တိုင် ကိုကျင်
 အရှိအပင်သင်ဝံ့တဲ လိမ်ဝံ့ချူခွံပဒ်မာန်ကျင်ကိုလေဝ် တင်သိုဝ်ပပါပိဂမ္တိုင်တင်လိင်
 ခယုဂမ္တိုင် တင်စုတ်သမ္တိဂမ္တိုင် ပါလုပ်ဒိုင်ပွဲလိမ်ဇာတ် ဟိုတ်နုဒိုင်လညာတ်အဲခေရ်ချပ်
 ဗွာရဇာတ်အဲသက်ကဲတဲ တာလျိုင်နွံဒိုင်ပွဲအဲမဲဟေင်ရောင်။

ပွဲလိမ်ဇာတ် ဂိစ္စစပ်ကိုလုပ်ပေါ်ပတိုက် တင်ဇောတ်ကိုရဲတွဲအစီတံဂုံ
 လောဲသွာမင်ရောင်။ ကလိဝံ့ပေါ်အင်ဇူးစိုဟ်ဟ်ဩဟ်ဟ်ရောင်ဂုံ ပွဲခန်လီမ္မဲလေဝ်ဟို
 ဂးလပ်ဟံ့မွဲရ။ ဩပေါ်ပတိုက်လီမ္မဲဟံ့ဟို အန္တရာဲနာနာပြဒ္ဒညာတုဟ်ဟ် နွံဒ်မင်
 ရောင်။ လုပ်ပေါ်ပတိုက်စာန်စးကိုရဲတွဲအစီတံမူး ဒးဒိုင်သွေးလမျီုရောင်။ ဆဂးတင်
 လူတ်ပါပိ ပါလုပ်ဒိုင်ပွဲလိမ်ဇာတ် ယဝ်ရင်ရင်ဆိုတ်တံပျိုတ်တံမူး ကျိပ်ညှိပ်ပွန်ဂတး
 ဂမ္တိုင်ဂုံ နဲကဲအပိုဩဇာညးတံတိုန်တံတက်ကျင်ဂုံ သွောံဆိုကေတ်မာန်ရောင်။
 ပါနုဂ်ပွန် လှာ်ဇကုဒးဒိုင်ပူဇ်လမျီုစိုတ်အောန်မာန် အောန်စေ့မာန်ရောင်ဂုံလေဝ်အဲစို
 ရင်ညာတ်လပ်ရောင်။

သွေတာဝ်ဝ်တွအဝ်မဲ့အုပ်ကျေန်ဂိုတုံ ပြဒ္ဒညာတူဟ်ဟ်အိုသိုစိုဟ်သြိုဟ် အာမာန်ရောင်ဂှ် ဟံမိက်ကိုသ္မိဂှ်ပိဇ္ဇိတ်သပေတ်သင်ဏံရ။ ဆအယာံမာတ်အလို အသီမဲ့ပြဟ်ဒတုမ်စှ်အာဂှ် လောကနိဗ္ဗာန်မံက်ဂတဝ်ကျင်မာန်ဟံသေင်ဏီ။ တင် လူတ်ဇိတ်သပေတ်ပါလုပ်ဒိုင်ပွဲလိမ်ဏံဝံ ပိုတုံတူဟ်နသွေတာဝ်စှ်ပွဲစှ်ကုဏီ၊ တျင်လအာ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်ပရေင်ချင်ကွာန် တူဟ်နသွေတာဝ်စှ်သွေတာဝ်ကို သွက်သွေတာဝ်အာဍုင်စှ်မိုင် မာန် မိက်သွေတာဝ်ကိုကျောန်နစိုတ်ခါတ်ဇဝီရိယပေင်င် ပံက်လဝ်ကိုဂှ်မဒှ်ရ။

ပွဟုံကိုဗွဲစှ် ပုမချီုက်ကြိကြိတံ မွဲနဲမွဲဗိုယဝ်မံက်ဂတဝ်ကျင်မွဲး ပါတး ပွိုတ်မာန်ရောင်ဂှ်လေဝ် ပံက်ထွးလဝ်ကိုဂှ်ရ။ ဂကူလိုမဲ့ဟုံဟို ယြိုကိုန်ချင်လို့မဲ့ဟုံဟို မွိုဟ်ဒးဒင်ဖျိုက်ဒိုင်ကိုရဲတွအဝ်တံဂှ် မွဲပွိုက်မိက်ဂံဗွဲးစးမွဲး ဒွေတ်ဗက်တင်ဇွေင်ပါလုပ် မံင်ပွဲလိမ်ဝံတုံ သွေတာဝ်ဝ်တွအဝ် တူဟ်နအုပ်ကျေန်ဂိုရေင်တွင်မာန်ရောင်ဂှ်အံပတေ် စှ်စိုတ်စိုတ်ညာတ်လဝ်ပေင်င်ရောင်။

ကျေန်ရှပ်
၁၉၉၃ ဂိတုအံက်တိုဘာ ၆
တက္ကသိုအေဝ်ဗါတ်အိုသတင်၊

အခန်း (၁)

ပူပဆိုင် မုဒ်ကျ် သွောတ်ဝ် တွအဝ်

သွာ်မတဲကျင်ခြာဟုံလအ်တေ ကောန်ညးချင်ကွာန်တံချိဒဂုင်စာန်ဝး ဆိုင်မုဒ်လုပ်ပေါဲဗတိုက်တဲ သွောတ်ဝ်တွအဝ်တံဗွဲမတိုင်သရိုက်စေတဲရ။ ပွောပ်ကီရဲ တွအဝ်တံသရိုက်ဒတုမ်စေတိုဏ်ဂ် လျီဂ်ကျဲတံမံက်တိတ်ကျင်အပွဲကွိုန်ချင်ဖေကုမဒ်တဲ လျီဂ်ရဲတွအဝ်ချင်သွာင်တံလွီစံင်လင်မဒ်ရ။ မဟုံသတ်ဝ်ပိုင်ပြင်နံဒိုင်နာနာသတ်ရ။ ချေလင် သျိုင်ပိုန်ခိုင်မံင်တဲ ပြဟ်ဒတုမ်စေတိုဟုံမာန် ရသတ်ဝ်မွဲဟ်ဂမိုင်ဆိုင်ခယုတော်ဆကျင်လင် ပွောပ်ကီရဲတွအဝ်ဂမိုင် ရဲတွအဝ်လျီလျီတံဂ် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံနပရေင်ချင် ကွာန် တဲညီကသုညီစာန်စးကျင်သွးဟုံက ပရေင်ပိုန်ခြပ် ပရေင်မွဲဟ်ဂိုင်နာနာသတ် ဒစီဒစးကျင်ဒင်ဒဏ်ဟုံမာန်တဲ ဒပြဟ်ဒတဲစေတိုအာရေင်ဂ် ဗွဲဒဒ်သက်သီသွော်ဆို ညာတ်ကေတ်မာန်ရ။

သုပ္ပံနု ၁၉၈၀ တေတဲ အေတ်သတဝ်ရီယု၊ လက်ဗီယု၊ လေတ် တူနီယု၊ သိုလာန်၊ ဂျာမဏီဗွဲက်၊ ချေတ်ကပ် သလပ်ဝါကီယု၊ သလပ်ဗေနီယု၊ မဒကာသက၊ ဗါလီ၊ ဝီလီဗီယု၊ ကပ်ရီယု၊ သျင်ကျာ၊ ချီလီ၊ အာဂျေင်တီဏာ၊ ဟေတီ၊ ဗရာဇြီ၊ ဥရုဂ္ဂေ၊ မာလာဝီ၊ သေံ၊ ဝုဂေရီယု၊ ဟာန်ဂေရီ၊ ြာယု၊ နာင်ဂျီရီယု၊ တျီရူးလုပ်ဒိုင်လွှ်ဟ်အပွဲချင်သိုဗီယုကပ်ကိပ်ကွာတေမဒ်ဒိုတ်ရ။ သွာ် ၁၉၉၁ ဂိတုသြင်ဂါတ်ဂ် အပွဲချင်သိုဗီယုကပ် မွဲဟ်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ဝါဒဒကာတ်မြဟ်တံ သီအဝ်ဟုံအံင်ဇူးကျင်ဂ် နဲက်ဟုံပရာန်ဝုံပါလုပ်မံင်အခန်မိကမ္မဲရောင်။

သွာင်နဂ်ပွန် သွာ်မတဲကျင်ခြာဟုံလအ်တေ ပွဲကွိုန်ချင်ကြိတ် ကွိုန်ချင် ဗွာ၊ ကွိုန်ချင်တိဗက်တံဂ် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ ပါလုပ်ပရေင်ချင်ကွာန် စာန်ဝး ကျင်ပရေင်ချင်ကွာန် ဝ် သွော်ဆိုကျင်ရ။ ဒစီဒစးထွးဆန္ဒကိုလေပ် ကောန်ညးချင်

ကွာန် ပွဲကွိုန်ချင်ဂမ္ဘိုင်တံဂ် ဟံဗ္ဗးစးဏီ ဆဂးရဲတုအဝီတံ ပွကမ္ဘောန်ဗျိုချိက်ဇေန်ကြိ
 ကြလဝ်တံဂ် ဝှးကပ်တီကွးတွးပြာကအ်ကျင်ရ။ စာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်တဲနဲကဲလုပ်
 ပေါဗတိုက်ဆီဂဗကျင် မွဲကီုဂုဏ်မးဂ်လေဝ် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံကလိဂံရသေင်
 ဟာ။ ဇောန်ထွးကျင်လဝ်လ္လှူတေံ အေတ်သတင်နီယုဂ၊ လါတ်ပီယုဂ၊ ပွဲကွိုန်ချင်
 မပ္ပံသာ်ဝံ သွောတ်ဝ်တွအဝီ ဝီန်ရသရိုဟ်ဒတုမ်ဓော်အာတဲကုလေဝ်ပြုဗညာတွဟ်
 တွဟ်ဂမ္ဘိုင်ဟံဗ္ဗးပြိုင်ဏီရ။ ကောန်ညးချင်ကွာန်တံဒဒိုခိဝါတ်ခါသော်စက်မင်ဏီဂဗတ်
 ရာဇာဝတ်ကတိုဒ်ကျင် ပရေင်အုပ်စုပ်ပရေင်ချိန်လျာတု မုကမ္ဘောန်လိမ္မဲလေဝ်ကျောန်
 ဟံဗ္ဗိုင်တရဏီရ။ ကပေါတ်ကညောတ်သဘာဝ သယံဇာတဂမ္ဘိုင်လေဝ်လေင်ဒိုက်
 အာမဒ်ရ။ ကမ္ဘောန်ပူပရေင်ဂမ္ဘိုင်ဝံ မဒ်အဲကွဲအလီအသီတွအဝီဒဇန်ကြိကြ
 တံရဟံဗ္ဗသေင်ဟာ။ ဝီန်ဂ်ကုလေဝ် သွက်မွဲဟ်ဒးဒင်စသုင် ကွာတ်လဒီဗျိုချိက်တံဂ်
 သံက်သာအာရ။ ကဆင်ဘဝမွဲဟ် ပရေင်ချင်ကွာန်ပိုတဲသွောံခိုဟ်တိုန်ကျင်
 အခေါင်အရာဒီမင်ကရေဇြီ၊ ပရေင်ဗွးစးပူဂီု ပွကမ္ဘောန်ပရေင်ညီသွဟ်သွောံခိုမွဲဟ်
 ဂမ္ဘိုင် တွဟ်နသွောံကလေင်ဒက်ပ္ပန် ဂကောံကရောံမွဲဟ်ချိုက်ကံပေင်င်မာန်ဂ်ဝံင်
 ပံက်အာရ။

၁။ ပွမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် (Political Defiance) သုင်စောဲလဝ်မအရေင်ဏံဝံ
Robert Helvey ဂ်စခွဲဗဒ်လဝ်တုမဒ်ရေင်။ စာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်မွဲဂ်နဲကဲလုပ်ပေါ
 ဗတိုက်နဲပရန်ဟံဗ္ဗသေင်ဂးလဝ်ရ။ သွက်တင်ရန်တံစပ်ကီုပရေင်ချင်ကွာန်ဂ်(စော်စး ထွးဆန္ဒ၊
 ပံင်ကောံတဲဟံဗ္ဗရေင်တုင်ကမ္ဘောန်ဟံဗ္ဗလုပ်နရဲပရေင်ချင်ကွာန်မပ္ပံသာ်ဝံ)သုင်စောဲနဲဟံဗ္ဗပရန်
 ဂမ္ဘိုင်မဒ်ရ။ မအရေင်အသုင်အစောဲဏံဝံနုလီမံက်ဂတံဂ်ကျင်ရော။ လျီဂ်နဲကဲဟံဗ္ဗပရန်မွဲဂ်
 သွက်သွောံစီုဒ္ဒာပွာန်နဲကဲဟံဗ္ဗပရန်ဂးလဝ်ကီု၊ နကီုပရေင်ဘာသာ နဲကဲဟံဗ္ဗပရန်ဂးလဝ်ကီု
 ညံင်အဓိပ္ပါယ်သွောံဗွေတ်ဗွေင်၊ ဟိုတ်နုဟိုက်ကျင်လဝ်ထဲနဲမဒ်ရ။ စာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်
 မွဲဂ်စာန်စးအဝီဩဇာအလီအသီသက်သက်ဂးအဓိပါဝံရေင်။စကာကီုကျောန်ဟံဗ္ဗကျောန်
 ဟံဗ္ဗသွကာ၊ မံင်ထောံသွအာသာမဒ်ရ။ တင်ရန်တုအိသွက်သွောံကောံဇျာပ်အဝီပရေင်ချင်

ကွာန်မာန် ပွဲပွဲ၊ ချေမကတိုဘိုကွိုင် ပွဲမချီဒရင်စာန်စးအရိုလေဝ်ဂးရ။ ပရေင်အုပ်စုပ်စိုပ်မံင် ပွဲသကေံတဲရဲတွအာဝိုတအ်ဂ် ညိုင်သွေဝံစိုပ်ကွိုင်သကေံတဲဇကု ကောန်ညးချိုင်ကွာန်တအ် ဟံ့ယုအ်ဇဲဝိရိယ။ ပွဲမပလီုပလါ်နက်ပိုက်ထောံရိုဟ်ကွက်အာဝိုန့ရဲတွအာဝိုတအ်ဂ်ကီနဲဗျုဟာ စိုပ်တရ ပွဲမချပ်စွာရေင်တွိုင်ကမ္မောန် ကောံတင်ခေံဗိုပြိုင်ရပ်စပ်ကမ္မောန်စေံနောတ်ဒးဗို တအ်ဂ် ကော်ခဲစစာန်စးပရေင်ချိုင်ကွာန်မဒ်ရ။ ပွဲလိခိဏအ်ဂွံ ပွဲမစာန်စးပရေင်ချိုင်ကွာန် ဒိုင်ခီ ဒစိုဒစးနဲဟံ့ပရာန် ပေါစတိုက်နဲဟံ့ပရာန် မအရေင်မဟွံသတ်ဝံသွာဂတးသုင်စောံလပ် ပွဲဒွဲဝဲတွက်ဟ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဟိုုသံသံမ္မး မလိက်လကြံအိတ်ခါမဂ်ဒိုင်ခီ၊ ဒစိုဒစးနဲဟံ့ပရာန်ကို ပေါစတိုက်နဲဟံ့ပရာန်တအ်ဂွံအဲဗြောမ္မး ရန်တွအ်ကိုပေါစတိုက်ပရေင်မိတ် ပရေင်ပိန်ဒြပ် ကောံပရေင်စိုတ်ခါတ်မဒ်ရောင်။

ပြဒ္ဒညာဆက်စက်သော် ပံင်ဏီ

ပွဲးကပ်ဝံ လက္ခဏာပွဲမင်တရ်လွတ်ဝါဒီမင်ကရေဇီကို ပွမဗ္ဗးစး (သ္ဗးပွး) ကို ဆိုကျင်သ္ဗာံမတဲကျင်ပွဲမလအ်တေံတဲရ။ အလံပွဲးကပ်မဲပွဲကျင်လအာအကဲအရာ သ္ဗးပွးပရေင်ချင်ကွာန်၊ အခေါင်အရာမ္ဗိဟ်ဂမ္ဗိုင်ဗိုလီုကတိုဒ်ခိုင်ကို ဆိုင်ဆသ္ဗီရင်တဲ တက်ပွဲတ်လပ် Freedom House လိက်ဒုင်အစီရေင်၊ လွေင်သ္ဗာံဂးလပ်ကို အပွဲပိုင်စိုသ္ဗာံအလံပွဲးကပ်မဲ ကိုန်ချင်ဗ္ဗးစးခေါ်ခစမာန် လွိဟ်ဂိုင်တိုန်ကျင်ကိုသ္ဗာံတီ ကေတ်မာန်ရ။

	ကိုန်ချင်သ္ဗးပွး	သ္ဗးပွးမဲသ္ဗျတ်မဲသ္ဗာံ	ဟံ့သ္ဗးပွး
၁၉၈၃	၅၅	၇၆	၆၄
၁၉၉၃	၇၅	၇၃	၃၈

စိုန်ကိုလေဝ်ဒးဒုင်ခိုင်သွပ်တဲညးမအုပ်ရပ် ဟံ့မဲကိုပပွဲစရ်သော်စက်ခိုင် ကိုန်ချင်ပွဲမဂိုင်ဏီရ။ စိုဝ် ၁၉၉၃ ဂိတုဂျောန်နဝရီ ပ္ဍဲဟ်လွိဟ်မ္ဗိဟ်ပွဲးကပ် မသုန်လ္ဗီုပန်ကွဲပြကောတ်ကိုဍိုဝံ ၃၁ ကျိပ်ကွဲဂ်တန်တဲခိုင်ပွဲကိုန်ချင်တီသုာ်ဟံ့ဗ္ဗးစးဏီ ဂးလပ်ရ။^၂ ပ္ဍဲဒ္ဓာဲတံကိုပွဲတောင်စိုဒ္ဓာကွာတ်လဗိုလပ်သ္ဗးပွးပရေင်ချင်ကွာန်မဒ်ရ။အခေါင်

၂။ Freedom House, *Freedom in The world: The Annual survey of Political Rights and Civil Liberties, 1992-1993* (New York: Freedom House, 1993), P. 66 (1993 Figures are as of January 1993). See pp. 79-80 for a description of Freedom House's Categories of "free", "partly free" and "not free".

၃။ Freedom House, *Freedom in The world*, P.4.

အရာမှိုက်ဂမ္ဘိုင်ကိုလေဝ်ဥပမာသုတ်တုပ်နဲသတ်ဂ်ရ။ လုပ်စရင်ကိုန်ချင်ဟံ့သွးပွး (၃၈) ကိုန်ချင်ကိုန်ချင်သွာင်ပိုင်ပြီလဝ်တံ့သုတ် (၁၂) ဒွာဲတံ့ဂ်ရတုအစိုပွာန်တံ (ဥပမာ- ကိုန်ချင်ဗွာကုသုဒါနံ) စိုလှောင်ကေင်ကွာတ် လဒိုစိုဒွာချီဂ်ကွင်လဝ်ကို၊ ကေရာဇ်ဂမ္ဘိုင် (ဥပမာ- ဇြပ်ဒီ ရေဝိယျာဏတန်)တံ့ကို၊ နကိုသွောတ်ဝ် မွဲတော်အုပ်စုပ်ထိုင်ဒပ်ကွင် အလိုအသီမဟံ့ကို (ကိုန်ချင်ကြက်၊ ဒေရန်၊ ကပ်ရီယျာ သွတ်သွပ်ကျာ) တံ့ကို ချင်သွာင်လုပ်စေတ်စေတ်သီကေတ်လဝ်တံ့သုတ်တုဒက်ဟန်လဝ် အလိုအသီ (တံ့ပက်၊ တံ့မပ်သွတ်တံ့) တံ့ကိုလုပ်စိုအုပ်စုပ်လဝ်ဖိုဟ်ဏီရ။ ပွဲဒွာဲလှိုလှိုတံ့ဂ်လေဝ် အကဲအရာကြပ်ပြင်လှာဲဒိုင်ရ။

ပွဲကိုန်ချင်စွဲမဂ္ဘိုင်အဆိုင်လှုပ်ပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ ပရေင်ချင်ကွာန်၊ ပရေင်မှိုက် စွဲမပြဟ်ပြေဟ်ပြင်လှာဲဒိုင်ရ။ လောန်ကျင်အပွဲပိုင်စိုသွာဲမတုကျင်တေံ ကိုန်ချင်ဂမ္ဘိုင် သွးပွးကျင်ဂိုင်တိုန် ဟိုမာန်ကိုလေဝ် သွိုင်ပြင်လှာဲမဟိုလဝ်ဂ်၊ ပြင်လှာဲကျင်စွဲမပြဟ် မပြဟ်ဂ်ရ။ ပွဲကိုန်ချင်လှိုဂ်ဟံ့ဂိုင်ဗွေတ်တု ရဲတုအစိုတိုမံက်ဂတပ်တိုန်မာန်အကဲ အရာသတ်ဝ်လေဝ် ကတိုဒ်ကျင်မာန်ရောင်၊ ပွဲပိုင်ဒပ်ပွာန်ဂမ္ဘိုင် မှိုက်ကွပ်ဇွေတ်ဂမ္ဘိုင် မှိုက်ကဆိုင်သွင်ဒိုင်ရဲစိုလဝ်ဂမ္ဘိုင်၊ ဟေံပရေင်ချင်ကွာန်အစေတ်အလာဲအတ္တတံ့စိုခေတ် ကေတ် တွဟ်နသွောဲတံင်ဂြဲကေတ်မာန် လှိုပရဟံ့တံ့ဇြဟတ်ထပ်ကိုထပ်ကြက်ဒ် ကျင်ရောင်။ ပေါဲသီအစိုလေဝ်ကေင်ဒ်ကျင်တုရ။ အနာဂတ်ဂတဝ်လေဝ်ဒ်မာန်မံင် ဏီရောင်။ သွိုင်အခေါင်အရာမှိုက်ကိုအခေါင်အရာပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္ဘိုင် ဟံ့အပ် ပြာပ်စစိုပ်တဲကောန်ညးချင်ကွာန်၊ ဆက်တုကယျာန်ပါတးကျင်လေဝ်ရ။

အတိက်မတုကျင်တေံ စိုတ်ဟံ့မိပ်ပြာ်ဒ်ကျင်အဒိုန်ဂ် ပွဲပိုသေံစံက်မံင် ဏီ။ သွောတ်ဝ်တုအစိုဂ် စိုပြင်နာနာသတ် ရိုဟ်ကွက်ဆက်သေံမံင်ဏီရ။ကောန်ညး ချင်ကွာန်အလုံကိုန်ချင်စွဲ သွာဲစွဲမလအံကာမါဒးဒင်ဖျိုဖျိုက် ပျဲပျာဲကျင်ကိုအလိုအသီ ပွဲချင် အလိုအသီကုချင်တွဟ်သွာင်ဂ် စိုကိုလှုပ်ဒးဒင်စသုင်ဏီဖိုဟ်ရ။လဆောင် လဆောင်ဒးဒင်ကျင်လုပ်ကိုစွပ်ကွဲသွာဲရ။ လဆောင်လဆောင် ဟံ့စောဒကးကို

ရဲညးမွဲကိုအစိုတ်မွဲသတ် အေင်ဒုင်အာအတေင်ဂှ်လေဝ်နွံရ။ ရဲအုပ်စုပတ်လေဝ်
 ပျော်လတောင်ဝါဒညးတံပွဲအာနိင်အထက်ရ။ ပရေင်ဒဒှ်ပရေင်မလောန်ပွဲဂကောံနွံ
 သွပ်တဲအလီုအသီဟွံသေင် ဂကောံဂမၠိုင် မဟွံကီုဂကောံသဟာဲပရေင်မွဲဟ်ဂကောံ
 ပရေင်ချင်ကွာန်။ ဂကောံပရေင်ပိုန်ဒြပ်တံဂှ်လေဝ် ညံင်ကီုဇြဟတ်ဂွံချီန်လျာအာကို
 ညံင်ကီုဂှ်လဒ်အာကို ရန်တံတုက္ခောန်လပ် (ပြယာဲ)မဒှ်ရ။ ဂကောံပရေင်ဘာသာ
 ကိုလေဝ် ဟွံကီုတသိုန်စိုတ်ရ။ ဟွံသေင်သတ်ဂှ် အလီုအသီအုပ်စုပတ်ကရေပ်ခေတ်
 လပ်တု ပိုဆေံတံနွံပိုက်ဒစိုတ် လှဲစုတ်စွဲဂကောံတိုလေဝ်နွံလေပ်ရ။ ဂကောံဗက်
 အလိုက်ပိုက်စိုတ်ဆေံတံဂှ် ညံင်သွောံကရေပ်ခေတ်အာကောန်ညးချင်ကွာန်တံမာန်
 ကျောန်လပ်မဒှ်ရ။ သွက်သွောံဗွဲစးပင်ပကောံရေင်တွင်ကမ္မောန် ညံင်ဟွံသွတ်ရထ
 မာန်ချီုက်ရ။ ညးမွဲကိုမွဲညံင်ခေပ်တေဟွံမွဲညးသွာအိဂှ်လေဝ် ဟွံတ်လပ်ညာဏ်ရ။
 ကမ္မောန်အရာလီုမွဲလေဝ်ပိုက်မိက်ဂွံကျောန်ဟွံဂှ်လေဝ် ကျောန်လပ်မဒှ်ရ။

ရဲသတ်ဝံ ဗဂေတ်ဝေင်ကျင်ကွပ်ညာဏ်ပပ်ပီသတ်ဏံမွဲး စိုပ်အာသင်နေဟ်
 လိုမာန်ရောဂ် စိုဒုင်တုဟိုဂှ်ဏာမာန်ရ။ ဇြဟတ်ကောန်ညးချင်ကွာန်တံချီန်လျာအာ
 ရောင်။ ခေပ်တေဟွံလ္လုဇကုဇကုလေဝ်ဟွံရ။ သွက်သွောံလုပ်ပေါဗတိုက်ဒစိုဒစး
 ဂှ်လေဝ်ဇမ္မောဲခြာအာရ။ အပွဲသိုက်ဂိုန်အိန်ထိုင်ဇကု အပွဲအကြာရဲဇကုဇကုဂှ်လေဝ်
 အရေင်မွဲး ‘ ‘ ကျဟ်ခေပ်သွောတ်ဝဲတွအပို ‘ ‘ ‘ ‘ ဗျိုတဟင်သွးပွး ‘ ‘ ဟွံဂံင်ဟိုဖေက်
 လ္လုတ်မံင်ဟိုတ်ရ။ ဖေက်လ္လုတ်မံင်ဗွဲမလောန်တု တက်ကျိပ်ပကောံမွဲဟ်ကို(ဒစိုဒစး)
 စာန်စးအစိုကိုတံဂှ် ဟွံဂံင်ချပ်ဗွာဇြဟတ်ဟ်နက်ကံရ။ ကမ္မောန်လီုမွဲဟွံဟို၊ ကျောန်
 အာလေဝ် ဟွံတွေင်ရ။ ရဲသတ်ဝံ ထေင်ခယျကျင်တု မုဂှ်ဆက်ကျောန်အာရောဂ်
 ဟွံတီ ဒးဒုင်အာဒဒိုန်ဒိုတ်ရ။ ကာလအနာဂတ်ဂတစိုရိုင်အာဟွံညာတ်(ဒှ်ဂှ်ရောင်)
 ဒးဆိုင်အာမုခ်ရောင်။

အကောံအရာပစ္စုပ္ပန်ဒိဌ ကတီုဒှ်ဒိုင် (ဒှ်လီုဒှ်ိုင်) သွပ်တဲသွောတ်ဝဲတွ
 အစိုဂှ်ပိုတ်ပရေင်ဇြေတ်တေဏီရ။ အခိုင်ကာလမတုကျင်တေတ်ဂှ် ကောန်ညးချင်ကွာန်

တံမွဲညျတံမွဲညျ သွက်သွောံတံဝ်စွေဟ်၊ ပွန်ဂတးလ္လီုပရာကျင်မံင်ဏီ၊ ကောန်ညးဍုင် ကွာန်တံဒစိဒးကလိုက်ကဗိုပေါထွေးဆန္ဒကတိဒ်ကျင်အခိုင်ကာလအပိုင်ခြာမစွဲနွံကျင်ရ။ ကောန်ညးဍုင်ကွာန်တံစိုတ်ခါတ်တိုန်မွဲဆိုင်ခဏဒ်လေဝ်ကြက်ဒ်ရောင်။ လဆောင် လဆောင် ပူဂိုလ်မွဲကို၊ မွိုဟ်မွဲဂအုမ်သွေတ်ကို၊ သွေးကျွေမဖေက်တံဂ်တဲ လကျွဏ် ဗိုပြင်အလိုအသိတ် ဟံဒးစိုတ်ဂ် ထွေးစလေဝ်ရ။ အတိက်မတဲကျင်တေတ်တင်ရန်တဲ ခိုဟ်ခိုဟ်စိုန်ရန်ထွေးကျင်ဆန္ဒကိုလေဝ်၊ နဗိုပြင်ထွေးဆန္ဒရသက်ဝံ မုမလ္လီုပလတ်ထေံ ဝိုတ်ဖေက်ကောန်ညးဍုင်ကွာန်တံဟံဝံဏီရ။ ဒွေတ်အေင်ပုဒ်ဖက်အလိုက်မွိုဟ် ကဆံင်လျှိုပိတးထေံမာန်မွဲ ပွန်ဂတးထေံသွေတ်တံဝ်တုအစိုမာန်ရောင်။ ဣဝံ ပွိုက်ပွဲတေင်ကိစ္စဇ္ဇောဂပ်ဂပ်နွံပွိုက်မွဲမဒ်ရ။ ဟိုတ်နုထွေးဆန္ဒပလုဂကောံမွိုဟ်အောန် ဖြဟတ်အောန်ဂ်ရပိုတဲစိုတ်အာဒဒ်ခိမာန်မံင်ရောင်။ စူးကလိဝံတင်စိုရင်ညာတ်ကို ပေါအံင်ဇ္ဇော၊ ရဲတုအစိုတံတဲကျင်သွေးသွအန္တရဲကိုလမျိုဒ်ကျင်မာန်ရ။

နတို န ပရာန် ကလိဝံ သွေးပွဲမာန် ညိုဟာ

အကဲအရာစိုပ်အာအတိုင်ပိုင်စွောန်ထွေးလပ်လျှိုဝံမွဲ မုဂံဆက်ကျောန် အာရော။ “မုဂံကျောန်ရောဂ်တီမံင်ဏောင်သောင်မံင်ရ” ရသက်ဝံသိုကျင်ရောင်။ ဆဂးသွဟ်ဂ်သုင်စောဟံဝံ၊ ရဲညတုအစိုတံမွဲဂ် သွေတ်ဝါ၊ ဥပဒေ၊ ကုတ်သွေတ် ဒန်သွေတ်၊ ပွိုက်ဆန္ဒကောန်ညးဍုင်ကွာန်မဟံသက်ဝံ ဟံသုဂဂု (ဟံသုကာ)သွထေံ မဇ္ဈဟ်လှိုန်မဒ်ရ။ ညးတုအစိုတံဇေန်ကြံကြံချိုက်ပျုပျာ၊ ဂဗုတ်ဂစိုတ်မွိုဟ်(အမုအရာ ဂစိုတ်မွိုဟ်)၊ အမုအရာမွိုဟ်ကျေံ၊ ဟိုတ်နုကလိလောန်လပ်တဲကောန်ညးဍုင်ကွာန် တံလေဝ်နနပရာန်ဝံသီဇာတ်သွေတ်တံဝ်တုအစိုတံမာန်ရောင်ဂ်ချေုညျတ်သွတ်(ဒ်ဝံရ) ဒ်လေဝ်ရ။ သွက်မွိုဟ်ဒးဒင်ချိုက်တံဂ် ဒေါသကျိုဒ်ကျင်တဲလဆောင်လဆောင်လွတ် ဇကုဟံမွဲကိုလံင်၊ အံင်ဇ္ဇောဟံမာန်တီတီမံင်ပိုဟ်ဂ် စိုတ်သွမာန်ပကောံပကောပ်ဖြဟတ် လွဟ်လက်နက်တဲ နနပရာန်ပိုတ်ဖြဟတ် သွက်သွေံပိုက်ဗွန်တံမဒ်ရ။ မွိုဟ်တံဂ် ဂံင်ညာညာ လုပ်ကျင်လပ်ပေါဗတိုက်တဲ ဒးဒင်ဒဒ်ခိဝါတ်ခါသွေးဟံကဒးပုဇ်ကျင်

လမျိုးလေဝံပွဲမတိုင်ခင်တွင်လည်း။ လဆောင်လဆောင်အစောစရာရောင်တွင်လည်း။ ဒးထိုင်သးပျိုနှိပ်လတ်တင်စွတ်သမ္ဘိဒိုဟ်ကော့ရောင်။ ဆဂး နနဲပရာနက်လုပ်ပေါပတိုက်တုံတွဟ်နသော့စးစးဝါတ်တုံမလောန်ရောင်။ သုင်စော့လွဟ်တုံဟိုတ်နူပုန်လုပ်ပေါပတိုက်နနဲပရာနက်ရ ပွမချီချီကိစိုဉ်ပိုတ်တုံတေန်ကျင် (နဲတံဂ်) အလိုအသီတံသုင်စော့ကျင်မာန်ရောင်။ နနဲဂ် တင်စိုဉ်ညာတ် (တင်ရန်တုံ)ကောန်ညးချင်ကွာန်တံသုန်ပြံပုဂိုက်အရီပင်ဟုံ။ သက်ဗွဲဗွဲဟုံတုံ အကော့အရာပိုတ်ပရေန်တြေတေံဒ်အာမာန်ရောင်။

ကိစ္စလုပ်ပေါပတိုက်နနဲပရာနက် ဂုဏ်ပိုထေက်ကိုနွံဂ်နွံကိုလေဝံ တင်ဒးတီလတ်ကွးကွးဖူးဖူးနွံမံင်ပွဲတင်ရ။ တင်ဂ် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံပတေံလွဟ်တုံလုပ်ပေါပတိုက်ဂးပက်ဂ် နနဲသယဂကောံသွတ်ချီချီကိလေဝံတေံကေတ်နဲခဲဒ်အာသတ်တုံလုပ်ပေါပတိုက်နဲဂ်မွဲး လွာ်သွက်သာနူလွာ်တေံလှိုန်ရောင်။ ပွဲရဲတုအပိုတ်သုင်စော့နဲပရာနက်တုံသွက်သောံ ချီချီကိဂ်လွဟ်လက်နက်နွံဒိုင်ပေင်ရောင်။ လွာ်ဂကောံဒီမင်ကရေဇြီတံ သုင်စော့မိက်သောံပတိုက်ပတိုက်။ သုင်စော့မိက်သောံပတိုက်ပတိုက် ကောတ်တံမွဲးဒင်ဘဲဒဏ်ဒပ်ပွာန်တေံကြဲတံဟုံမာန်။ ဒးဂြိပ်ဒလလင်ဒ်ဒ်အာရ။ လွာ်ရဲတုအပိုတ်ဂ်ဗြ ဟတ်လွဟ်လက်နက်ပိုဉ်ဟုံတေံလှိုန်ရ။ လွဟ်မကမံ၊ လွဟ်လက်နက်သဗ္ဗဒ်သုဒ်ဟုံ။ ပရေံထံက်ပလံင်လေဝံပတပ်ပူး ကိုသေံတံဟုံမာန်။ အထေင်သေံတံကိုဗြဟတ်ပွာန်လေဝံဟုံဂုံ။ ကောန်ပွာန်ဒီမင်ကရေဇြီတံဂ် စိုတ်လိုသတ္တိနွံကိုဒ်ကွာရလေဝံ တင်ဂ်ပိုင်ပိုင်ပိုင်ညးတုအပိုတ်ဟုံမာန်ရ။

ဒက်ပွန်ဒပ်ပွာန်ခိုင်ကျိက်က် အတိုင်ဒ်ဒ်လွင်ဝံက် အမိပ္ပာယ်ဟုံ။ နခိုင်နတ်ဟုံတေင်ရောင်သွံ ရသတ်အမိင်တီကျင်ဂ်။ ပုဂိုလုပ်ဒိုင်ပေါပတိုက်ကိုရဲတုအပိုတ်ဟုံ လွာ်နဲလုပ်ပေါပတိုက်ပွာန်ဒ်မုက်။ စိုတ်ကလေင်လုပ်စပွန်ရ။ ဆဂးဟိုတ်နူပွာန်ဒ်မုက် ကောန်ညးချင်ကွာန်ဒးဒင်ပျိုဖျိက်တံဂ် ဟုံဂုံဒင်စဂုဏ်ပိုရ။ သွက်ကလိဂုံဒီမင်ကရေဇြီ ဂ်လေဝံသွက်ဟုံဟုံမာန်။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွာန်ဒ်မုက်ဂုံသွဟ်သုံဟုံသေင်။ ပွဲ

တွင်တုန် ဟိုတ်နုပွန်ဒမ္မုက်ဝံ့တဲ့ မွိုဟ်လွာ်ဇကုဒးသွးကျော်လမျှိဗွဲမဟိုင်ဒ်မာန်ရောင်။ ဟိုတ်နုနံဝံ့တဲ့ ဟောံပြောံအာဟံ့မာန်ဂ်လေဝ်ညးဂံင်ဟိုရော။ ထံက်ဂလားန်ကို ထွက်ပွန်ဒမ္မုက်လေဝ်နွံရ။ ပါ်ပါထံက်ဂလားန်ကိုဗြဟတ် ဇွတ်သမေတ်လဝ်ပရေင် ထွက်ပွန်ဒမ္မုက် ဂ်လေဝ်ဂံင်လဝ်ရ။ ဒပ်ပွန်ဒမ္မုက်ဝံ့ နုဗျင်သ္ဘာင်ဂမ္မိုင်ကိုမံင်ဗြဟတ် လွာ်လကြ (လွာ်စး) နွံ သူးမံင်လေဝ်ကောင်မိင်ကျင်နာနာသာ်ရ။ စိုန်ဂ်ကိုလေဝ် ဗတိုက်ကေတ်နဲပွန်ဒမ္မုက်မွဲး အံင်ဇူးမာန်ရောင်ဂ်လေဝ်ဟိုဟံ့မာန်၊ ပေါဗတိုက်ပွန် ဒမ္မုက်ဂမ္မိုင်ဒုင်လအ်အ်ဟံ့မာန် ကောန်ညးဗျင်ကွာန်ဟဲ့ကိုဒုဟ်ဒဏ်တံ အးဆိုင်မုခ်ဒုင် စသိုင်ဒဒိမ်ဝါတ်ခါဗွဲမဟိုင်ဒ်တဲ့ ဒွာ်ဒါဌာန်ဒိုင်စိုက်ဟံ့တန်ကြန် အလီုအသီပွန်တံဖန်က် ရေင်တျင်မံင်ဂ် သွာ်ဆီဂဗကျင် (မွဲနေ မွဲနေရ) ဤင်ကိုဝါရ။

ဗတိုက်နဲပွန်ဒမ္မုက်တဲ့အပွဲကလိဂံ ပေါအံင်ဇူးအာတံဂ် သွက်သုင်ဇမိုင် သွးဆိုင်မုခ် ဆီဗေအာဖီအနီသံသဟံ့ခိုဟ်ဒ်ဂံင်ရောင်။ အလီုအသီဒးဒုင်ဗတိုက်လဝ် ဂ်လေဝ်ဟိုတ်နုဒးပလန်ဗတိုက်မံင်ကိုပွန်ဒမ္မုက်တံတဲ့ ပိုတ်ဒ်ကျင်တူအစိုရ။ ကွေတ် တံစိုပ်လ္လိတ်မွဲး လွာ်ပွန်ဒမ္မုက်ကလိဂံပေါအံင်ဇူးဂးလဝ်ကျာရ။ အလီုအသီတိုန် ကျင်လွာ်ညးတံဂ် “မွိုဟ်ကျင်တိုတန် ဖံက်ပွန်ဂ်ဗျင်နုမ္မိုဟ်တြေ” ညံင်ရအရေင်ဂးလဝ် သာ်ဝံ့ကို အပွဲပွန်ဒမ္မုက်ဂ်စေါအလံဗေတ်ဟဲ့ကောံ အရပ်ဂကောံကွာန် သွးသွး ပွးပွးတံဂ်လေဝ် လီုလံာ်စာ်ထောင်အာတဲ့ထကး ပြးဇးအာအိုတ်ရ။ ယဝ်နွံဗိုက်ကို ဒီမင်ကရေဇြီ ဝိုန်ခိုင်အယုက်ဂိုင်မွဲး နွံကိုဂကောံသွးပွးဂမ္မိုင် (ဂကောံသွးသွးပွးပွးဂမ္မိုင် နွံဂ်) ကိစ္စဇော်တံဗွဲမလောန်ရောင်။ ဟိုတ်ဂ်ရ ရဲဒစိုဒစးကိုညးတူအစိုတ်ဂ် သွက်သွာ်ဘာ်ဂံင်နဲကဲတံနွံကျင်ဗိုက်အိုတ်ရ။

ရောင်ကို ထောင်ခယျကျင်ရ။

ဂကောံဂအုမ်မွိုဟ်ဒးဒင်ချီချိုက်တံ နကိုအလီဇကုညးတံညးတံကျောန်
စိုပ်တရ်ဟံမာန် တောင်ခယျကျင်ကံဂ် ဗြေတ်မံင်ရောင်ဟိုဟံမာန်၊ အခိုင်အခါဍုာ်
လောင်နွံကျင်ရ။ တန်တံင်ညးအခိုင်အခါရ၊ သွက်သောံဆိုင်မုက်ဂ်ဗျာအလီဇမဇန်ကြဲ ကြတံဂ်
အခိုင်ညးတံစိုတ်ပတော်လျှူကမောန်ညးတံဟံမွဲကျင်မွဲး တွဟ်နသောံဗွးစး ဝိုလီုဂ်ကျောန်
နဲလီုဂ်သွကာလဟံတံကျင်ကိုမွဲး အတိုင်သွးကျင်လင်လျှူတော်ရ။ ပုဂံဒးဒင်ချီချိုက်ဂမိုင်
လဆောင်လဆောင်စိုတ်မွဲပိုင်ကိ ဒစိုဒစးကလိုင်ကမိုဟံမွဲရ။

လုပ်ပေါဗတိုက် ဗွဲဒဒ်မဲဆိုင်ခဏာသောတ်လောင်စိုတ်ဟံမွဲရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ
သွက်သောံဗွး စးစိုမံင်အရိုအပင်နုညးတွဟ်မွဲသွာင်မဒ်ရောင်ဂ်၊ ကျိုဟ်ကေတ်မာန်ရ။
အရိုအပင်နုမွဲးမွဲး မုအဓိပ္ပာယ်သာလီုရော၊ မုအရိုအပင်ရော၊ လညာတ်ကောန်
ညးချင်ကွာန်ဂမိုင် ကုလသမဂ္ဂ၊ အလီုအသီချင်သွာင် (ဝါ) ချင်သွာင်ဂမိုင်ကိုဒဟ်
ဒဏ်ကွာတ်လဗိုစိုဒွာကျင်ပရေင်ချင်ကွာန် ပရေင်ပိုန်ဒြပ်မဒ်ရ။

အရိုအပင်ဂမိုင်ဟိုကျင်လင်တံတံဂ် မွဲဒွာဟံသောင်မွဲဒွာဒးကလိဂ်ဗုာ်ဍုာ် ရောင်။
ရသာ်ဝံကျုချပ်ကျင်ပဲစိုတ်တဲ စိုတ်သက်သာကျင်မာန်ဒ်ဂံရ။ ဆဂးပတော်မံင်
မွိုဟ်ကိုအရိုအပင်တံင်ပြာ်နုမွဲးမွဲး တင်ဝါတ်ဂါတ်ဒ်ကျင်မာန်ရောင်။ပတော်မွိုဟ်ဗြေတ်
လောင်ရောင်။ အရိုအပင်နုချင်သွာင်လီုမွဲလောင်စိုပ်ကျင်ဟံမာန်ရ။ ယာ်သက့ဂ်ချင်
သွာင်မွဲလုပ်ထဲကိုကျင်အရိုအပင်ဟိုလင်ရ။ အလီုအသီဂ်လောင်ပတော်ဟံထေက်ရ။

ပွဲဒွာဏံ ကိစ္စစပ်ကိုပတော်ကျင်လျှူကွဲန်ချင်မွဲးဂမိုင်လုပ်ထဲန်ကျင်ဂ်သွက်
သောံစုံသတ်ဗွဲတောင်၊ ဂပ်ဒးဖေက်၊ ပရေင်ဒဒ်ဍုာ်လဗိုလဗိုဂ် မွဲပိုင်မိက်သောံပွဲဂ်နုထွး
ကိုသောင်ကွးကွးရောင်။

- အလီုအသီချင်သွာင်တံဂ် စိုတ်လုပ်စပုပရေင်ပိုန်ဒြပ်ညးတော်ဟောင်မဒ်ရ။

တွယ်နပရေင်ပိုန်ခြပ်ညးတံ ဝံ့ဇွော်မေတ်တက်ဟေင်ရံင်သတ်ဝံ့ တဲ့ အေင်ဒုင်ဒိုင်လွှာအလိုအသီတွအဝိုသွေးဟံ့က၊ ကာလကိုအရိုအပင်ကုအလို အသီတွအဝိုတံလေဝ်နွံ ကျင်ရ။

- အလိုအသီချင်သ္မာင်တံ မွဲဟ်ဒးဒင်ချီချိုက်ဂမ္တိုင်တွယ်နသ္မာင်ဗွေးစး ကိုအရို အပင်ရေင်ဂိုလေဝ် ဟံ့ဒုင်ဝန်စဝ်၊ ဗိုညးတံ မွဲပိုင်ညင်သ္မာင်ကလိဂံဟေင် ကျောန်တုံ ဗဂေတ်ဏာမတ်ကောန်ညးချင်ကွာန်တံဒ်စလေဝ်ရ။
- ကိုန်ချင်သ္မာင်လှိုလှိုတံ ဒစိုဒစးကိုသ္မာင်တံဝ်တွအဝိုတံမဒ်ရ။ မုဟိုတ်ရော ဟိုမွဲး ပရေင်ပိုန်ခြပ်၊ ပရေင်ချင်ကွာန် ဟံ့သေင်မွဲး ငြဟတ်ပွာန်ကိုန်ချင်ညးတံ သွက်သ္မာင်ထိုင်ဒဝ်ရပ်တေတ်လဝ်မာန်ဟေင်မဒ်ရ။
- ကာလအခိုင်လှိုမှ အလိုအသီချင်သ္မာင်တံ နကိုစေတနာမပြုလေဝ်ကိုကျင် အရိုအပင်နဇိုင်နတဲမာန်ရော။ အပွဲချင်ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ စချီဒရင်ပွန် ဂတးကျင်တုံ အလိုအသီတွအဝိုတံ ဟံ့ညိုင်ဝတ် ကာလငြဟတ်ချိုန်လျ ကျင်မွဲး ကာလညးဗွေးကဝ်တံ အာရိုစုကျင်လွှာအလိုအသီတွအဝိုဇေန်ကြံ ကြတ်မွဲးဟေင် ဒ်မာန်ရ။

မုဟိုတ် ရဲတွအဝိုတံ နွံဒိုင်ဏီဂိုရော။ ဟိုတ်နုပပရဒ်အဝိုဩဇာ ဟေင်မဒ်ရ။ ကောန်ညးချင်ကွာန်တံလေဝ် အလိုအသီတွအဝိုတံ ညိုင်ဂံစိုပ်ကရေပ် ရေင်တလျိုင်ကျောန်ကိုဟံ့မာန်၊ ကပေတ်၊ ပိုန်ခြပ်၊ အဝိုဩဇာတံလေဝ် ကောံနွံဒိုင် ပွဲသ္မာင်မိတ်မွဲဟ်မွဲဂအမ်ဇေတ်ခပ်ရ။ ရဲတွအဝိုတံဂို နကိုအရိုအပင်နအလိုအသီချင် သ္မာင်ပိုင်တံပရဲလေဝ်ဒ်မာန်ရေင်။ ဟံ့သေင်သတ်ဂို ဟိုတ်နုပယောဂအလိုအသီချင် သ္မာင်တုံ ငြဟတ်ချိုန်လျဇေန်မာန်ရေင်။ စိုန်ဂိုလေဝ် ရဲတွအဝိုတံသ္မာင်ဆက် တန်တံအာမာန်ဂိုအခိကတန်တံဒိုင်အကဲအရာအပွဲကိုန်ချင်မဒ်ရ။ တင်ဏံဝံ့မဒ်တင် ကိစ္စဇွော်အိုတ်ရ။

အခိုင်အခါလှိုမှ ကိုန်ချင်သ္မာင်တံ ဘိုင်ကိုကျင်ငြဟတ်ဂရိုဟ်မာန်

သေ့ကံပတော်စွဲကံရော။ အပွဲကိုင်ချင်ကာလကတိုင်း ကြည့်ကလိုက်ကမိဇွော်ကို ငြိမတ်မှုး။ အလိုအသိကို ချင်သွာင်တံလေဝ် ထံက်ဂလာန်ကို ကြည့်ငြိမတ်။ ကာလဂှ်မှ အရီ အပင်ညးတံဒှ်ကြည့်ချင်မးသုင်စောဲကံရောင်။ ယဝ်ရသွးဟိုကို ဥပမာမ္မး ကိုန်ချင်သွာင် တံဂှ် ကာလဗကိုပ်ဗပေင်ကွာတ်လဒ်ပရေင်ပိုန်ဒြပ်ကို အလိုအသိ တွအစိုတ်ကို။ ကာလဟံ့လှာဲစွဲကလုတ်ညးသွာင် မံင်ထောဲဥပေကွာကို။ ကာလထပိုတ်ထောဲ အဆက်ပရေင်ကလုတ်ကို။ ကာလကွာတ်လဒ်စိုတ်ထောဲကွင်ကွင်လုပ်တိတ်ဖျေ့ ကပေတ်ပျိုန်ကပေတ်ကို။ ကာလကုလသမဂ္ဂ ဖျေ့ကြည့်ကဝုကို။ စိုပ်ကြည့်အခိုင်အခါ ဂှ်မ္မး ငြိမတ်ဂရီဟန်ချင်သွာင် ပိုက်ဇွော်တံပွဲမလောန်ရောင်။ ဆဂးဂှ် အပွဲကိုင်ချင် ပွဲမကလိုက်ကမိဇွော်ကို ငြိမတ် လဝ်နံကံပုစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် ဇွော်ကို ငြိမတ် ဟံ့မ္မး အရီအပင်ချင်သွာင်ဟိုကြည့်လဝ်တံဂှ် ကလိဂံမာန်ဟံ့သေင်။

ပွဲပဆိုင်ပုဒ်ကို ဂရီသုင်

ယဝ်သွးဟိုအရေင်ကွာတ်တဲမ္မး ကိစ္စတုဟ်နသေ့ကံကုတ်ထပိုတ် ထောဲရိဟ်ကွက်သွာတ်ဝ်တွအစိုတ်မ္မးဂှ် လောဲသွာမံင်ဟံ့သေင်ပွဲတောင်ဂပ်ဝ်ဒးစွဲသတိ ရောင်။ ပွဲအရာလုပ်ပေ်ဗတိုက်ကို သွာတ်ဝ်တွအစိုတ် သွးလမျိုအောန်နံ ကောံ မွဲပိုက်မိက်ဂှ်သီဇာတ်စိုက်စိုက်ဒတဲမ္မး တင်စွောန်ထွးလဝ်သွင်ဏံ ပန်တင်ဒးရေင် တွင်ပြဟ်ဟ်ရောင်။

- ကောန်ညးချင်ကွာန် ဒးဒင်ချီချိုက်ဒိုင်တံဂှ် စိုတ်ဇာတ်ပတော်ဇကုဇကုညင်ဂှ် ဇွော်မောတ်တိုန် ဒးကို ငြိမတ်ရောင်။ ညိုင်ဇဝီရိယာန်နံ ဒးဖတိုက်ဖအောဝ် ရောင်။ ပွဲအရာဒင်ခီလုပ်ပေ်ဗတိုက်ဂှ်လေဝ် ညိုင်သေ့ကံစိုန်သကူ။ ဒးဇွောန် ကိုရောင်။
- ညးဒးဒင်ချီချိုက်တံ ကောံတဲဗဒှ်ကတိုင်တူ
- ငြိမတ်ဒစိုဒစးအပွဲကိုင်ချင် ဇွော်ကို ငြိမတ်ညိုင်သေ့ကံတိုဒ်မာန် ဒးကျောန် ဗဒှ်ကိုရောင်။

- သွက်သွေးပွားပေါ်ဗတိုက် အဂ္ဂဗျူဟာမစိုန်သကီ ကော်ဉာဏ်ပညာမချိဟ် ကေတ်ဂ် တံင်မူချူဇေက်တဲ တွဟ်နသွောံခမံက်အာရုပ်ရ်မာန်ဒးပလေပ် ပလေတ်လပ်ဒတဲရောင်။ ပဲအရာလုပ်ပေါ်ဗတိုက်သွက်သွေးပွားဂ် ဂကောံ ဖြဟတ်ဒစီဒစးအပွဲကီုနီုချင်မွဲကီုခရ်ပတေ့ဇကုဇကု ဒးနွံရောင်။

ခြဟတ်ဂကောံဒစီဒစး ညံင်သွောံခိုဟ် ဒ်အခိုင်မွဲတဲဒိုင်ခြဟတ်လေပ် ဟီုစွံရ။ ပဲအကြာ ၁၈၇၉ ကို ၁၈၈၀ ပဲကီုနီု ချင်အာင်ယျာလာန် ကာလကတီု ဒ်ပေါ်ဗွပ်ဗစေင်ဂျဟ်လိင်သ္မိဂ် မွဲဟ်မွဲယျာ Charles Stewart Parnell ဂ် လလောင်ပိုင်ကျင်လပ်ဂလာန်အတိုင်သွပ်စွံရ။

“ပတေ့မံင်အလိုအသီဂ် ဒ်သွေးသွေး သုင်စေဲဟံင်ဂံ၊ ဒးပတေ့ကေတ် ဇကုဇကုရ၊ ဝီဏံမှ ဒုင်ဒပ်အာမာန်ရောင်၊ ဂကောံညံင်ဟံင်ဒကးပြးဂ် ထိုင်ဒပ်အိုတ် ညိ။ အပွဲဂကောံမွဲးတံ မွဲဟ်ဖြဟတ်ချိန်လျနွံတံဂ် ညံင်ခြဟတ်ဂွံတိုန်စိုတ် ဂွံဒိုန်ခိုင် ကိုခြဟတ်အိုတ်ညိ၊ ကောံကဋ္ဌောံမံင်အိုတ်ညိ၊ ကောံခရီအိုတ်ညိ၊ စန်ဒက်ဂကောံ အိုတ်ညိ၊ ဒးအံင်ဒူးရောင်။ ပြဒ္ဒညာဂမိုင် ပြေပြင်အာမာန်ရောင်။ ကာလစိုပ် အကောံအရာဂ်ဟေင် သောင်ကလးအာပြဒ္ဒညာနာနာဂမိုင်ရောင်။ အခိုင်အခါဂ် ဟံင်စိုပ်မွဲး ကာလလိုလေပ်ဟံင်ဒုင်ယျာဒ်”။^၉

အတိုင်ဟိုလပ်ရ်သံင်ဂွံ စိုတ်ဓာတ်ပတေ့ဇကု၊ ဇကုလေပ်ဇွော်မောပ်

^၉ Patrick Sarsfield O’Hegarty, *A History of Ireland Under the Union, 1880-1922* (London: Methuen, 1952), pp. 490-491.

တံတက်ကျင်၊ ငြိဟတ်မှိုဟ်လေဝ်ဗိုန်ခိုင်ကျင်၊ သွက်သွောံဆိုင်မုခ်ပစုက်ကျိုပ်ကိုသွ
ပရေင်ပြေင်ပွာန်ချိုဟ်ဟ်ကေတ်တံလေဝ်ကျိုဟ်ခွင်၊ စေဝ်မွောန်လေဝ်နံ၊ သတ္တိလေဝ်
ဟံ့အောန် မယံ့သတ်ဝံ ငြိဟတ်ဗိုန်ခိုင်ကျင်မွး မွဲတုဲမွဲအခိုင် သွောတ်ဝ်တြအိုတ်
ညိုင်သွောံပြဟ်ဒတုဲစေ ဗတိုက်သရိုဟ်မာန်ရေင်။ ဆဂး တင်ဂပ်ဝ်မွဲပြိုက်စွောန်
ထွေးကျင်လဝ်လွှာစတံပန်တင်ဏံဝံ ဒးဖျိုက်ပပေင်အာရေင်။

ကိစ္စစပ်ကိုသွောံတိတ်ဗွးစးနုသွတ်တဲရဲတြအိုတ်ဂှ် ကောန်ညးချင်ကွာန်
တံ သွက်သွောံဗွးစး အလိုဇကုဇကုကျောန်အာမာန်ရေင်။ ဟံ့သေင်သတ်ဂှ်
ကျောန်ဟံ့မာန်ပုဟ်ဂှ် တန်တံဒိုင်လွှာတင်ဝံရေင်။ သုင်စောဲအာနဲစာန်စးပရေင်ချင်
ကွာန် အတိုင်လွှာတေံတုဲ ကလိဂံပေါအံင်ဇုး ကေင်ဗွးကျင်ဘဲ (နုသွတ်တဲရဲတြအိုတ်
တံ) ဂှ်လေဝ် ချူထွေးကျင်လဝ်တုဲရ။ သုင်စောဲအာနဲကဲဥပမာတျင်လအာဂှ်တုဲ
သွက်ကလိဂံသွးပုး ပတေံကေတ်ဇကုဇကုတုဲ နဲကဲကျောန်မာန် နံ့ဒိုင်သုင်သုင်ရေင်
ဂှ်လေဝ် ဖျိုန်ထွေးကိုတုဲရ။ ဓိုန်ဂှ်ကိုလေဝ် ဒးလုတ်အာသောဲသောဲပြေဲပြေဲလွှာ
တင်ဝံရေင်။ ဆဂး မွဲကိုပ်ကွာ နနဲကဲပိဗ္ဗပကေတ်ညးလွှာအံင်တုဲ ညိုင်သွောတ်ဝ်
တြအိုတ်သွောံအုပ်ကျောန်ဂိုမာန် ဆက်သီကိစ္စအာကမ္မောန်ကိစ္စဝံစိုအံင်။

အခန်း (၂)

အန္တရာဲပို့ပို့သိကြီးဂဗျိုင်

ကာလဆိုင်မုခ်ဆိုဗေကို သွေတာဝင်တွအစိုတံမှူး ဒဆိုဗေပြဒ္ဒညာတင်
 ဝါတ်ဂါတ် ဝွဲမဇြိုဟ်နက် ဌှံဂံ့ရောင်။ (ပွဲအခန်း (၁) လွှတ်ထွေးလင်တဲ့)။ စိုပ်အခိုင်ဂှ်မွဲး
 မွိုဟ်လျှိုင် မုလေပ်ကျောန်ဟံ့မာန် စိုပ်အာကိုန်ဗန်တဲတဲ့ မင်ကျောပ်စိုဟေင်ရနံ
 ဌှံအာသတ်ဂှ်မာန်ရောင် ရေံဗညအာရ။ မွိုဟ်လျှိုင်ပွန် ဌှင်တရဒီမင်ကရေဇြိုသိုရင်
 ဟံ့ဆို စိုရံဟံ့ညာတ်ရဂးတဲ့ (စိုတ်သွအံသာ) ဌှံအာမာန်ရ။ ပွိုပွပ်သီကြိုကိုအလို
 အသီတွအစိုမတန်ကြဲတံမှံ့ရောင် ရသတ်ဝံ့ ဖျေံ့သျှတ်သွတ်ဌှံအာမာန်ရ။ ပွမပွို
 ပွပ်ပြံဗဇးကို၊ ပွမစိုဟ်လလံကိုတံ့နကိုပွိုပွပ်သီကြိုကေတ်ညးညွအံ အခေင်အရာ
 လျှိုင်လျှိုင်တံ ကလိဂံ့မာန်ရောင်။ ကမ္ဘောန်ပုဇေန်ကြဲကြဲတံလေပ် တဲဌှံအိုတ်အာမာန်
 ရောင်၊ ရသတ်ဝံ့ စိုရင်ညာတ်လင်ဌှံရ။ ရင်သာသုအး ပုရိသာဒ်တံစိုတ်ကတိုဌှံကျင်
 ဝိုဏံဂှ် ယုတ္တိနံဌှင်ရောင်။ ကောတ်တဲ နဲကဲဌှင်သာန်တုဟ်ညွအံ ချပ်ဗွာဟံ့ဝံ့တဲ့
 ပွိုပွပ်သီကြိုကေတ်ညးညွအံဂှ် ဌှံခိုဟ်ညင်ညင်ထေင်ဗေယျကျင်အိုတ်ရ။ နဲကဲဝံ့ဒးစိုတ်
 ညင်ညင်ဌှံကျင်ရ။

ယပ်သလုပ်ပေါဗတိုက်ကို သွေတာဝင်တွအစိုဆိုတ်တံ့ပျိုတ်မှူး သွေံ
 ဌှံတသိုဒ်စိုတ်ဂှ်တန်ဌှံဟံ့မာန်၊ မုဟိုတ်မှံ့ပိုက် တွဟ်နလုပ်ပေါဗတိုက်သတ်ဝံ့ရော။
 ကောန်ချင်ကွာန်တံသုင်စောဲဉာဏ်ပညာချပ်ဗွာတဲ့ တွဟ်နသွေံပြေပြိုင်ကိုသွင်တရ
 နဲကဲသီကြိုကေတ်ညးညွအံဂှ် မုဟိုတ်ဟံ့ဂှဲဂှ်ရော။ ပွိုပွပ်သီကြိုကေတ်ညးညွအံတဲ့
 တွဟ်နသွေတာဝင်တွအစိုတံသွေံကွေံအာသိုက်ကံဂှ် မုဟိုတ်ကျောန်ဟံ့မာန်ဂှ်ရော။
 ရဲတွအစိုတ် တွဟ်နသွေံယအံဓေံအာ (ဝါ) ပွဲကျောတ်တဲ ပရေင်ဒက်ပွန်ဒီမင်
 ကရေဇြို တွဟ်နသွေံပံက်ကိုဌှင်ကျောန်မာန်ညီဟာ။

မွိုဟ်လျှိုင်လျှိုင်တံဂှ် မွဲလွှာ်ဓဝ်ဒးမံင်လျှိုင်ဟံ့သေင် ရသတ်ဝံ့ဂလားနစောဒက

လုပ်ကျင့်အိုတ်ရ။ လွှတ်ကောံဒီမင်ကရေဇြိတ် ထေင်ဗွေတ်ဒိုင်လွှာရဲတွအိုတ်
 ဟေင်မဒ်ရ။ နကိုအကောံအရာတဲ ညးတံနစေတနာမပြ ကောန်လွှာရာမင်ဒ်မာန်
 ရောင်၊ မပ္ပံသတ်ဝံလေဝ်ဟိုစအိုတ်ရ။ ဟံသေင်သတ် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံကို
 ြဟတ်ကုရဲတွအိုတ်တဲ ယဝ်သလေ့လောန်ကေတ်ပွဲမချိတ်ကေတ်မွဲညးချင်ကွာန်
 စိုပ်မင်ဒ်ဒ်ခိတ် ညာတ်တဲနက်တိတ်လေဝ် နက်တိတ်မာန်ရောင်၊ သတ်ဝံထေင်ခယု
 အိုတ်ရ။ ပဲအရာစပ်ကိုညးစါလွှာဆီဗေသီကိုညးညွအိတ် ဂုဏ်ဖိုဝိုင်ကို အောန်ဒး
 ကလိဝံရောင်။ ကျဲရဲတွအိုတ်ဟဲ ဆက်စွောံအရေင်ရောင်ဂးတဲကိုကျင်အရေင်
 အိုတ်ရ။ လွှာြဟတ်ဒီမင်ကရေဇြိတ်ဟံပရန်ကေတ်ပွဲသတ် ကိစ္စကတိုဒ်ဒိုင်ပဇိပကွ
 တံကို နကိုနကဲပွဲပွဲသီကိုကေတ်ညးညွအိတ် သောင်ကလးမွဲခိုတ်ရောင်၊ သတ်ဝံဟေင်
 ဒ်ဒိဒ်ဒးလုပ်ပေတိုက်ဌာန်ဂတ လွှာဇကုဟင်ဒးဒိုင်ဂိဒိုင်လေဝ်တံကိုဗူးစးတိတ်အာ
 ရောင်။ ရသတ်ဝံ ထူးကျင်ဟိုတ်ရောင်ကိုဟ်မင်ရ။ ပဲအရာခိစ္စပွဲပွဲသီကိုကေတ်
 ညးညွအိတ် အရီအပင်နညးသကေက်ညွာတ်ကိုဒ် အရီအပင်နအလီအသီတွဟ်
 ညွာင်တံကိုဒ် ကေတ်အရီအပင်မာန်ရောင်။ ဟံဒးလုပ်ပေတိုက်ဝါတ်တံဂါတ်
 ပွဲသတ် ပွဲပွဲသီကိုကေတ်ညးညွအိတ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ် နဲကဲ
 ပွဲပွဲသီကိုကေတ်ညးညွအိတ်ပိုတ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ်ဟံဒ် အိုတ်ရ။

ဂုဏ်ဖို ပုပ္ဖမုပုပုပု သီကို ကေံတင် ခုန် ပြက်ဂမုိုင်

ပဲအရာသောင်ကလးကိစ္စဒစီဒစးလှီုလှီုတံကို နဲကဲပွဲပွဲသီကိုကေတ်
 ကံဝံသိုင်စောဲစိုပ်တရဲပမလောန်ရ။ ဟိုတ်ရ နဲကံဝံထေက်ကိုဒးသိုင်စောဲမွဲ ဒးသိုင်
 စောဲရောင်။ သွထေံဥပေကွာဟံထေက်၊ ပါတးထေံဟံထေက်၊ ပဲအရာကိစ္စ
 ကတိုဒ်ဒိုင်ပဇိပကွမဲ့ ကိစ္စဇောဲဇောဲဟံစုက်လုက်ဒးသိုင်တင်မုပုိုင်ကိုမွဲ နကိုအကောံ
 အရာထေက်ကိုဒးကိုကေတ်ညးညွအိတ် ဒးကိုကေတ်ညးညွအိတ်ရောင်။ သီကိုတဲ
 တုပ်စိုတ်ဖျေံညုတ်သွာတ်မာန်ရ။ ဒးထူးဥပမာမွဲသွက်သောံသျှိုင်ပုဂ္ဂိုလ်မးကမ္ဘာန်
 ပဲအရာကိစ္စပုပုပုပုပုပုပု သီကိုကေတ်ညးညွအိတ်ဂပ်ဝတ်ပွဲမလောန် သိုဇလွှာ

ညးသာအဲဟံဂိ (ဠုဟ်မးကမ္မောန်) ဖျံသုတ်သွတ်ဠုဟ်မးကမ္မောန်မာန်ရ။ ဠုဟ်မး သွာကမ္မောန်တံ အာတ်မိက်လဝ်နတမ်မုလဂ်လဝ်ဟံသေင်၊ ဠုဟ်မးရဲတြအစိုတ် ကိုမံင်ဂ်လဝ်ဟံသေင် ကိုကေတ်အရေင်ညးသွတ်တဲ သိုဓါလွာ်ပြေစိတ်တရပ်စိတ်- တဲ တင်တုပ်စိုတ်ကလိဂ်မာန်ရ။ အကြာရဲတြကမ္မောန်ကိုဂကောံသမဂ္ဂသွာကမ္မောန် စန်ဒက်လဝ်ဗဲဗဲခရဲတ် ကိစ္စကတိဒ်ပဋိပက္ခဟံ တုပ်ကိုအကောံအရာ သွးဆိုင်မုဒ်ကို အလိုအသိတြအစိုတ်ဟေင်ရ။ အလိုအသိတြအစိုတ်ဇေန်ကြဲကြဲတံဆက်တဲ တွဟ်န သွောံအုပ်စုပ်အာဟံမာန် သွးပုးပရေင်ဍုင်ကွာန် တွဟ်န သွောံမံက်ဂတပ်ကျင်မာန် ပုမဒးကျောန်ဂ် ဝှိုဗိုဗျင်ပဋိပက္ခဟံသွာင်မွဲရောင်။

ပရေင်စိုတ် ဆေင်စပ်ကိုတာသာတံကို ကိစ္စစပ်ကိုအခေါင်အရာသွး ပုးကို ပွဲကိုစွစပ်ကိုဂကောံမိုဟ်အနာဂတ်ဂတ တွဟ်နသွောံတံတက်ဖေအိဗျေင်ကို သွက်သွောံကလိဂ်သွက်ပရေင်တုပ်စိုပ်သိုဓါလွာ် ပုမပိဗ္ဗပသီကိုကေတ်ညးသွတ်အံင် ကျောန်ဗဒ်ကိုဟံမာန်။ ကိစ္စဇောံဟိုကျင်လဝ်ဏံဝံ ကိုကေတ်အရေင်ညးသွတ်တဲ ဆအယံမာတ်ပိဗ္ဗပသီကိုကေတ်ညးသွတ်ဟံတဲ စပ်ကိုသွိုင်မွဲပိုက် ထေက်ကိုဒး ကလိဂ်တံင် ကာလဟိုအရေင်မုး ပိဗ္ဗပစိုဟ်လလံ ဟံဂပ်ကိုကေတ်အရေင်ညး သွတ်အံင်ရ။ အစိုဗြဇာပြိုင်စောံနင် လွာ်ဒိမဝ်ကရေဇြီဟေင် ထိုင်ဒပ်စိုဒွာ ကေတ်သွိုင် တင်မုးပိုက်တံင်မာန်ရောင်။ ရန်ဂစာန်လုပ်ပေါဗတိုက်ဟေင် အစိုဗြဇာကလေင်ပြိုင် စိုပ်ကျင်လွာ်ဇကုမာန်ရောင်။ ပိဗ္ဗပသီကိုကေတ်ညးသွတ် ကလိဂ်ဟံမာန် ပုမပိဗ္ဗပ သီကိုကေတ်ညးသွတ်အံင် အခိုင်အခါလိုမုလဝ်ကျောန်ဟံထေက် ဟိုအရေင်ဟံ သေင် လွာ်ဂကောံဒိမဝ်ကရေဇြီတံဒြဟတ်ဟံချိုက်ပေင်မွဲသ် ပိဗ္ဗပသီကိုကေတ်ညး သွတ်အံင်တဲ ဖျေထောံရဲတြအစိုတ်မာန်ရောင်ဂ် ယုတ္တိဟံပွဲသက်ဂ်ရ။

အလိုအသိတြအစိုတ် သုင်စောဲနဲက ပိဗ္ဗပသီကိုကေတ်ညးသွတ် ရောင်ဂ် ကာလချပ်ဗွာမှ ချပ်ဗွာရောင် ရဲတြအစိုဗျေလဝ်သွိုင် ဝိုန်ခိုင်ဒိုင်တံင် သွက် ဆေတ် ဓဝိုင်ဒတ်ဟံပွဲမွဲသ်ရ။ ပုမဂိုက္ခိန္နံတဲ ပုမပိဗ္ဗပသီကိုကေတ်ဒိမဝ်ကရေဇြီ

တံဂ် ဌ်ဟံ့မာန်။ ရသင်္ဂွံကာလကယျာန်ပါတးထောံလေဝ် ပါတးထောံ ဌ်ဂွံရောင်။ ဟံ့သေင်သင်္ဂ် ပ္ဍဲပုင်သီက္ခီရောင်။ စပံက်ပါင် ရမျာင်ပြုတိုန်ဟံ့ဂတာပ် ပူဂီုသွက်ဂွံ သီက္ခီလွာ်ဒိမ်ကရေဇြိတ် ပျက်ဇကုအောပ်ဗွဲကွဲဗွဲဒိုတ်တဲ တု လကြံမုရမျာင်လေဝ် ဟံ့မိင်ကျင်ဌ်ဂွံရ။

ပ္ဍဲပုင်သီက္ခီကေတ်ညးသ္တုဒ် တဲပျေလွဟ်ဒင် ကျထောံရဟာ

ဒစိုဒစးကိုသ္တုတတ်တုအစိုတဲ ပူဂီုစိုစိုတ်နဲပ္ဍဲပုင်သီက္ခီကေတ်ညး သ္တုဒ်တံဂ် စိုတ်လ္လူတပ်တးနွံဌ်ဂွံရ။ ဗွဲတောင်တုန် နကိုပရေင်ပွာန် သွာံဂိတု ဗွဲမ လဒ်ကါမါ လုပ်ကျင်ပေါဗတိုက်ကို အလိုအသီတုအစိုဇေန်ကြံကြံတံတဲ အခိုင်ဟံ့ ကလိဂ်ပေါအံင်ဇးဂ် နကိုပရေင်ချင်ကွာန်ဂွံဒ်ပိုင်သီက္ခီ လေံလုန်ကေတ်နဲစတ်တံတဲ တွဟ်နကလိဂ်ပရေင်စိုတ်လလံ စိုတ်မိက်ဂွံကွောန်ကတိုဌ်ကျင်ဌ်ဂွံရ။ တင်ဏံကျိတ် မံင်ကိုရ။ လွာ်ရဲတုအစိုတ် ဒပ်ပွာန် လွဟ်လက်နက်ဂြိုင်လောန်တဲကာလလုပ်ပလို ပလာ်ကျင် အပွဲကောံဒစိုဒစးတံဂ် ကိစ္စပ္ဍဲပုင်သီက္ခီကေတ်ညးသ္တုဒ် လွာ်ဂကောံ ဒိမ်ကရေဇြိတ်ဒးချပ်ဗွာကျင်ဟေင်ရ။ ပွောင်ကိုတင်ရန်တံဇကုဗျိုင် တင်ရန်တံလီ ဗွဲလေဝ် ညံင်ဟံ့ဂွံလေင်ဒိုမ်အာမာန် ဒးလီပရာရောင် ရသင်္ဂွံတဲဂွံင်ရံင်ပွော်တိတ်ရ။ ရသင်္ဂွံဟေင် လုပ်ကျင်ဒိုင် ပေါဗတိုက် နကို လွဟ်လက်နက် ညးမွဲဝါဒဲမွဲတဲတံဂ် အုပ်ကွဲန်ဂီုမာန်ရောင်လေဝ် ညာတ်ကျင်အိုတ်ရ။

လွာ်အလိုအသီတုအစိုတ် ကိုကျင်အရေင် လွာ်ဂကောံဒိမ်ကရေဇြိ သွက်သ္တုပ္ဍဲပုင်သီက္ခီညးသ္တုဒ် ပရေင်ခေရ်စိုတ်လလံ ယင်ဒ်မူး ဌ်စိုတ်ပျက်စွာ ဝေင် ကျင်ဒုင်ပဋ္ဌာဲ ဂွာ်ကျင်ညာဏ်အလီဟေင်မဒ်ရ။ ပုမစိုတ်ဒိုင်ကောန်ညးချင်ကွာန်ဇကု ဂကုဇကုတံဂ်ဇုဒေထောံမူး ကမ္ဘောန်ပွတုအစိုတ်ဇေန်ကြံကြံတံဂ်လေဝ် ဇုဒေအာ ဗွဲမပြဟ်မာန်ရောင်။ ပရေင်ယုဒ်ကိုကေတ်ညးသ္တုဟံ့ဒးသ္တုသုသု နကိုရန်တံခိုတ်ဟ် အတိုင်ပိုက်စိုတ် ရဲတုအစိုတ်ရှေ်သျှဲကျင်ဂုဏ်သီက္ခာမ္မိတ်မာန်ရောင်။ ဗလးကို

ကောန်ထံင် ရဲသွာပရေင်ချင်ကွာန်တံမာန်ရောင်။ ပုမချီထိုက်ပျဲပျာ်ဒိုင်တံဂ်လေဝ်
ဇူဒေါ်အာမာန်ရောင်။ ပရေင်ဝေင်ဒိုင်ပွာန်ဇူထောံအာမာန်ရောင်။ နုက်တိတ်နုတာ
လျိုင်အလိုအသီမာန်ရောင်။ ဒုင်ဝန်စပ်ကုကောန်ညးချင်ကွာန်တံဂ်ကျင်မာန်ရောင်။

အလိုအသီတွအစိုတ် စိုန်ရဲဗြဟတ်ပိုန်ဒိုင် သျိုင်ကောန်ဒိုင်ကိုလေဝ်
ညံင်သွောံကအုကဒမ်ယောင်ယာကျင် လွှာ်ရဲဒစိုဒစးတံရေင်တွင်ဒိုင် နွံကျင်ဗိုဏ်မွဲ
သွက်ပရေင်ခရဲစိုဟ်လလံရောင် ရဲသတ်ဝံ ထွးကျင်ဟိုတ်ရပ်ကျင်လံင်ညံင်ကောံကောံ
ကြာန်နဲတဲ တွာ်နသွောံသီကွီကိုသွ ကိုကျင်အရေင် ကြက်ဒွံကျင်ရောင်။ ဟိုတ်နု
သွောံမိင်ကေတ်ပရိုင်သတ်ဝံတဲ မိပ်စိုတ်ခိုဟ်ကောံကောံရ။ ဆဂး စွံမံင်သတ်ရကောန်
တွတ်ယေျ။ ပွဲအခန်ကြက်သီကွီညးသွအံဂ် အန္တရဲဒနာနာ နူဒိုဟ်ဂ်ကတို ဒွံကျင်
လကြဲရောင်။

သိုရ်မဲလွှာ်ဂ်ပွန်စိုအ် လွှာ်ရဲဒစိုဒစးတံ သျိုင်ပိုန်ဒိုင် ဗြဟတ်ဟိုင်တဲ
သွက်အလိုအသီတွအစိုတ် ကာလစိုပ်ကျင်ကရေင်ကြေပ်ဂြတ် ဗြဟတ်ချိန်လျကျင်
မွဲး ပွံသေင်သတ်ဂ် ကြက်စိုပ်ဒဒိုခိရောင် ရဲသတ်ဝံ ဒွံဝေင်ဂိုင်ကျင်မွဲး သွက်သွောံ
ပွီပွပ် သီကွီကေတ်ညသွအ် စကိုကျင်အရေင်ရောင်။ မဟိုတ်ရော အစို်ဩဇာ
ကောံပိုန်ဒြပ်ညးတံ စိုတ်သွမာန် ဟိုတ်မွဲပိုက်မိက်ဂွံဆက်ပိုင်ပြီအာမာန်ပွန်မဒ်ရောင်။
ဗိုလ်ဒ်ဒ် ပရေင်စိုဟ်လလံမိက်ဂွံဟိုဟို ဖေက်လကိုတ်ရောင် မိက်ဂွံသွးသွး လွှာ်
ဒီမဝ်ကရေဇြီတံ ရန်တွတ်ိုင်ယွဲအလိုအသီတွအစိုတ် ဝံစိုပ်တရဲဂ် ကိုဗြဟတ်
ဟွံထေက်ရ။

ရဲတွအစိုတ် အကြာအတိုင်လေဝ် ပရေင်ကမ္ဘောန်ပွီပွပ်သီကွီမံင်ဂ်
ဝေင်ကွတ်ဗဒ်ပြယျာဲတဲ တွာ်နသွောံရပ်ကေတ်အခိုင်ပိုတ်ရေသတ် ပြေင်ဇန်ဖန်လပ်
ကမ္ဘောန်ပျက်ဒလက်နွံဒိုင်ရောင်ဂ် လွှာ်ရဲဒီမဝ်ကရေဇြီတံ ဒးစွံသတ်ဇောံဇောံရောင်။
ကိစ္စစပ်ကို သျိုင်ပရေင်ချင်ကွာန်တဲ အပွီပွပ်သီကွီအာညးသွအ်ရောင် ရဲသတ်ဝံစိုတ်

ကျင့်အရေရပ်မှူး လွှာဒီမင်ကရေငြိတ်သွက်သွေ့ဖျေလွတ်စိုဟ်ဟ်ညိုဟ်ဟ်ဖှာတ်ကျင် ကတောင်မဒ်ရ။ မွဲအခိုင်ဂ်ဟောင် လွှာရဲတုအဝီတံ ကမောန်နပုရန်ကြာဒစန်ကြံကြ တံဂ် ဆက်ရေင်တလျှင်မင်ကမောန်ပပ်ပီပီတံရောင်။ အခိုင်ပတိုက်သရိုဟ် ထပိုတ် ကျင်လင်ရိုဟ်ကွက်ရဲတုအဝီတံတု တွဟ်နသွေ့ဘွးစးတိတ်နူအန္တရဲလမျိုအခိုင်ဂြိပ်ဒ ပါလလံဒိုင်ဝံဟောင် ကိစ္စပိပွပ်သီက္ခီထေက်တံဂ် ကတိုဒ်ကျင်မာန်ရောင်။

ပွဲ အရာယိုပွပ် သီက္ခီ ညးသ္လုအ်ဂ် အဒ် ဩဇာကျေံ ပွမနွံ ကျံ ပပွဲ ဝရ်

နဲကဲဂိုင်တရ် ပွမပိပွပ်သီက္ခီကေတ်ညးသ္လုအ်ဝံ ပွမစိုစုတ်ပါပိဝဲမညွတ် မြဟ်မိုဏ်ဂ် ညွတ်မြဟ်လောန်အာ ရသံဝံညးလျှိတ်ကြက်ဟိုကျင်ရောင် ဒ်သံ ဂ်မှူး လျှါနဲကဲပိပွပ်သီက္ခီကေတ်ညးသ္လုအ်ဂ် ပူဂိုဏ်ချပ်လင်နွံဒိုင်တံဂ်လေပ် လွထေင် ဇော်မင်ကိုနဲဝံရ။ ဆအယာံမာတ်ညီညုဒိုင်သာ မင်ခိုဟ်ဒ်ဝံရောင် ရသံဝံ မိက်ဝံ ဟိုဏာသံဏ်ရ။ ပိပွပ်သီက္ခီကေတ်ညးသ္လုအ်မှူးဂ် ဝီလီကတိုဒ်ဟ်ကျင်မာန်ရောဂ် အချပ်ဗွာကွးကွးဖူးဒ်ရောင်။

ပွမပိပွပ်သီက္ခီကေတ်ညးသ္လုအ်မှူးဂ် လွှာခါကျိဟ်ခြဟတ်အဝီညီသွဟ် ဝွအ်ဝိုင်တု ကိစ္စပုန် ဟိုမင်အရေင်ညးသ္လုအ်ဟံသေင် အကြာခါလွှာ ပွမသောင် ကလးဒိုင် ပဋိပက္ခတင်ဟံတုဟ်သွဟ်တံဂ်လေပ် ဟံသေင် သွက်အစုံသတ်စုတ်သ္မိ လင်တင်ခါတင်ဂ်

- (၁) ပွမပိပွပ်သီက္ခီညးသ္လုအ်ဂ် ပွဲအရာကိစ္စကတိုဒ် ဒစိုဒစးဒိုင်တံဝံ လွှာလီမဲ့ တင်ထေင်ခယျ တင်မွဲပိုက်တံ နေ်ကိုဗပွဲဝရ် လွှာလီမဲ့ ဟဲကိုဗပွဲဝရ် ဒင်သ္မိုင် သွတိုင်ခီကိုတင်ဝံတု ကတိုဒ်ကျင်ဟံသေင်။
- (၂) လွှာလီမဲ့ ပိုတုသုင်စောဲကျင်အဝီဂ်ရော တင်ဝံ ကိစ္စဇော်တံပွဲမလောန်ရောင်။ သွသ္မိုင်ကိုတင်ဝံတု ဖျေဏာသ္လုတ်သွတ်ဝီပြင်ကမောန်မဒ်ရောင်။
အချပ်ဗွာတင်တုဟ်သ္မိုင်လေပ် နွံဒိုင်ဏီရောင်။ ပိပွပ်သီက္ခီတု တင်

ဇေယျမုံပြိုက်တံဂံကိုဟံ့မာန် ရံသင်ဝံ့ မွဲလွင်ဂံဒစီဒစးပါတးကျင်မွဲး မုဂံဆက်ကျောန်အာ ပရေင်ကမ္မောန်ဂတတေံရော။ ခိုဟံရ ကလိဝံ့ပရေင်တုပ်စိုတ်တုမှ မွဲလွင်ဂံ ပလို ထောံဂတိပါင် ဖံက်သစ္စတု ပတေံလွဟံလက်နက် ဝီသေံတံမွဲပြိုက် ညင်ဝံ့ဝံ့သုကျင် အနိုင်အထက်မွဲး မုဂံကျောန်အာဂံရော။

ပွဲအရာဗျီဗျပ်သီက္ခိညးသ္လာအံဂံ တင်နံ့ပြိုက်လီဒးဗြေတ် မဟံ့သင်ဝံ့သုဂံတ် သွာတ်ကေတ်လျှူအကဲအရာဝံ့တု တုပ်ကျင်စိုတ်ဟံ့သေင် ဗြေတ်ဒး အရာကိစ္စ ဝံ့ သီက္ခိညးသ္လာအံလဲလဲလးလးရောင်။ ဆဂး ကယျာန်စဝါတ်မံင် သိုဓါလွင်ဂံ လွင်လီမ္မဲ သုင်စောံအစိုတ်ဂိုင်မာန်ဂံရော တုတ်ဒိုင်ပွဲတင်ဝံ့တု ပြေပြိုင်အာမာန် ဒ်စ လေင်ရ။ လွင်ဒီမင်ကရေဇြီ ပ္ဍောင်ကိုတင်အာတ်မိက်လင်ဂမ္ဘိုင်တံဂံ ညင်သေ့ဝံ ကလိဝံ့တင်မွဲပြိုက်သင်အိုတ်ဂံ ဝီလီဝံ့သုဂံရော။ အလီအသီဘွေအစိုတ်လေင် ဆက်တုညင်သေ့ဝံ့အုပ်ခုပ်အာမာန် လွင်ရဲဒစီဒးဂကောံဒီမင်ကရေဇြီတံ ညင်ဇြဟတ် ဝံ့အောန် ဝီလီသေ့ဝံ့ကျောန်ရော။ ဟိုမုန်ပွန်မွဲး ကလိဝံ့ပရေင်တုပ်စိုတ်ပြေပြိုင်အာ တုဟိုဂံ ပွဲကိုပ်ကွာ သိုဓါလွင် မွဲလွင်ကိုမ္မဲလွင် စိုတ်လီသုင်စောံအစိုမာန် ကျောင်ဝီ ဒိုင်လျှူအကဲအရာဂံရတုမွဲး ဆက်လုပ်အာပေါဗတိုက်ပွန်လေင်စိုပ်အာသုင်လီမာန် မဟံ့သင်ဝံ့ ဌာန်ဂတလေင်ဒးချင်ရ တုပွန်မွဲး တုပ်စိုတ် ဟံ့တုပ်စိုတ်ချပ်ဗွာအာမဒ်ရ။

ပွဲအရာကိစ္စကလိဝံ့တုပ်စိုတ်ပြေပြိုင်အာဂံ လွင်လီမ္မဲ အာတ်မိက်လင် သင်လီတု (ဒင်တဲမာန်) ဒင်ဗွးတိတ်နတဲမာန် တင်ဝံ့လေင်ဒးသုဂရရောင်။ ကာလ ကလိဝံ့ ပေါအင်ဒးနုပုဗျီဗျပ်သီက္ခိတံဂံ ဗျီဗျပ်ကိုကေတ်ညးသ္လာအံနံ့ရောင်။ စိုပ်အခိုင် ဂံမွဲး ပရေင်ကမ္မောန်ဟံ့ကိတ်ညီညးသ္လာအံဂံ ပါဒကးယိုတ်တု သိုဓါလွင် တင်ဇေယျ မုံပြိုက်တံဂံ ကလိဝံ့ကဝက်ကဝဲလေင်နံ့ တင်မွဲပြိုက်လီတံဂံလေင် ဒင်လေင်ဒးဗလး တိတ်နတဲတု ပြေပြိုင်ကျင်လေင်နံ့ရ။

ကာလသွးဟိုအရေင် ဗျီဗျပ်ကိုရဲတုအစို ပရေလျှူပရေမွဲး လွင်ဒီမင်

ကရေငြိတံ တင်အာတ်မိက်လင်လီမဲ့ ဒးဒင်လေင်ဗူးတိတ်နူတဲာ်ရော ပ္ဍဲအာတ်မိက်တဲာ်ရော ပ္ဍဲအာတ်မိက်တဲာ်ရော တင်လီဒင်တဲာ်မာန်ဂှ်ရော ကာလဒက်ပ္ဍဲအာတ်မိက်တဲာ်ရော လွင်ဂကောံဒီမင်ကရေငြိတံ-ဗော်တုအာတ်မိက်ဒစး မပ္ပံကီုအာတ်မိက်ဒစးဒင်သ္မိုင် ကီုသ္မိုင်ဥပဒေတဲာ် ဒးကီုလင်ဒ္ဒဲာ်လီုနိဏာဝရဟာ အာတ်မိက်လင်ဒ္ဒဲာ်သတ်ဝံမ္း ဒီမင် ကရေငြိဇေတ်ဍုင်ညိဟာ။

ဗြိဟ်သီကီုညးသ္မိုင်တဲာ် အရာအိုသို ပြေပြိုင်မင်ရောင် ဂးလင်ကွာရ ပ္ဍဲအာတ်မိက်သ္မိုင်မင် မွဲတင်ဏီ၊ လွင်ဒီမင်ကရေငြိ ဆက်လုပ်ဒိုင်ပေါ်တိုက်ဏီ ယဝ်ဒ် မ္း ဟံသေင်သတ်ဂှ် ဒးကလေင်လုပ်ပေါ်တိုက်မွဲဝါပွန်မ္း ဘဝကောန်ညးဍုင်ကွာန်တံ ပိုတဲာ်ခိုဟ်တိုန်ဟာ ပရေဇော်ဟာ။

ရဲတုအာတ်မိက်ကယျောပ်ပက်ကျိုင်လေဝ်

ရဲတုအာတ်မိက် တင်ရန်တု ချပ်စွာလင်ပွဲစိုတ်နာနာသတ်တဲာ်ကေမ်ဇျာပ် အုပ်စုပ်လင် ကောန်ညးဍုင်ကွာန်တံမဒ်ရ။ မိက်ဝံအုပ်စိုတ်လင် အစိုဒ္ဒဲာ်ကဆင်ပိုန်ဒြပ် တံဂှ်ကီု မိက်သ္မိုင်ကတိတ်ဒ် ပြိုင်လှဲပွဲနိဏာဝရတံစပ်ကီုပရေင်မ္ပိဟ် မွဲနဲမ္ပိကီုတဲာ် ကေတ်ဇူးသွမ်ဗိုလ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်တဲာ် ယဝ်သရင်အာလွင်ဍုင်တံမ္း အခေါင်အရာ စိုပ် ဒိုင်ပွဲတဲာ်ဇကုတဲာ်တံဂှ် ယဝ်သွးထောံမ္း တင်ရန်တုစိုတ်ညာတ်လင်တံဂှ် တုတ်တံ ညိုင်ရဲကတိတ်စုတ်ဍုင်သင်ဗြိကီုရောင်။ တင်ဝံ ပိုဒးတီလင်ထေက်ရ။ စိုန်ဗြိဟ် သီကီု တဲာ် ဂးလင်ကွာရလေဝ် ရဲတုအာတ်မိက် အခေါင်အရာတင်ရန်တုညးတံ ညိုင်ဟံဝံဗူး တိတ်အာ နူသကေတ်တံညးတံဂှ် ညးတံလီုပရာအာမင်လျိုင်ရောင်။

ဗြိဟ်သီကီုတဲာ် ပွဲအရာကလိဝံလင် ပရေင်တုတ်စိုတ်တဲာ်တံဂှ် ဂတိပါင် ရဲတုအာတ်မိက် ကီုလင်တဲာ်တံ ဒးစွဲသတိရောင်။ တုအာတ်မိက် ဂကောံဒီမင်ကရေငြိ လွင်ရဲဒစးဒစးတံ သွက်သ္မိုင်ဒင်ကျိုင်ဂုဏ် ထံက်ကျိုင်စံင် ဂတိပါင်မိက်ဝံကီုဂှ်ကီုဏာ

ကောင်း ဝွဲကြံမှဆိုင်မှန်တဲ့ ဗိုဒးစိုတ်ဂ် ကြောန်အာရောင် ဂတိပင်တုပ်လပ်စိုတ်တဲ့ တော်ဂ်လေဝ် ပလီပလတ်ထောံမာန်ရောင်။

ယပ်ရလွှာဂကောံဒီမပ်ကရေဇြိတ် သွက်သောံဗူးစးနုသွပ်တဲ ဒးဒင် ချီချိုက်လိုန်ပိန် ဟံ့ရန်ဂစာန် လုပ်အာပေါဗတိုက်ရ တုပ်ထောံစိုတ်ရသင်ဝွံမွး ဗွေတ် ဗွေင်ဟောင်ရနွံ။ ဟိုတ်နူဇထောံကမ္ဘောန်ဒစီးဒစးတဲ့ ပွမဖျီဖျိုက်လိုန်ပိန်အောန်သာ ယအာ်ရ်အာဒ်ဟံ့မာန် ပွကမ္ဘောန်ဇြဟတ်ဒစိုဒစးအပွဲချင် မူးချင်ဟဲ့ကျင်မွး ရဲတ့အပို တံဂ် လွှာကောန်ညးချင်ကွာန် ဝွဲမဇေန်ကြံကြံချီချိုက်ကျင်ပိုနုကြေမတဲကျင်တော်ဏီ။ ပရေင်ပွန်ဂတးကောန်ညးချင်ကွာန်တံကို ဇြဟတ်ထံက်ကျင်လပ်ဂလန်ဂ်ပြဟ်ကလဲ ရ်အာမွး သွက်ခေံတံ ပူဂီုပြိုင်ကျင်ဇြဟတ် ဒင်ဒီတံလေဝ်ဟံ့မွဲရ။ ညးဟာဒဲဟာ ပြိုင်အပိုဩဇာကိုခေံတံနွံ မွိုဟ်နွံကိုမှလေဝ် ပွကမ္ဘောန်ချီချိုက် ဇေန်ကြံကြံခေံတံ မွဲနဲမွဲစိုထိုင်ဒပ်လပ်မာန်ဒိုင်ဏီရ။ ကာလရဲပြိုင်ဟွာန်ဟံ့မွး ရဲတ့အပိုတံ မွိုဟ်ခေံတံ မွဲပြိုက်မိက်သောံချီချိုက်ဂ် ဗက်ချီချိုက်အာဟောင်ရ။ မုဟိုတ်ရောဟိုမွး “သိုင်တ့ မယုတ်ပပ်တံမွးဂ် မွိုဟ်ဒစိုဒစးပွန်ဂတး ဇြဟတ်ဟဲ့တံဂ်ဟောင် ကိုကျင်ဒဒိမ်မာန်”^၅ ရသင်ဝွံ ကရေတ်ယုဏာလေကယုရီနီ ကောင်ချူကျင်လပ်နွဲရ။

စုက်လုက်ကျင်ကို ပြဒ္ဒညာ တင်သျိုင်မွဲပြိုက်ပဋိပက္ခဂကူဂ် ဌ်ကျင်မွး ပရေင်ပွန်ဂတး ပွမကတ်ကတာန် ရသင်ကလိုက်ကမီ ဟံ့ကတိုဒ်မွးဟံ့တဲ နွံကျင် ပိုက်ရ။ ဣပုပ်သီကိုဒိုင်ဂ် ဟံ့ဒိုင်ရ။ ပွဲအရာကတိုဒ်ဒိုင် နာနာသင်ဂ် သွက်သောံဖျေံ ထောံညးတ့အပိုမာန် ကမ္ဘောန်ကတ်ကတာန် ကလိုက်ကမီ ပရေင်ပွန်ဂတးဂ် ဒးဆက်ကြောန်အာရောင်။ ဝွဲယေဘုယျ ဣပုပ်သီကိုလပ်တဲ ဟိုတ်နုပြေပြိုင်အာ

၅။ Krishnalal Shridharani, War Without Violence: A study of Gandhi's Method and its Accomplishments (New York: Harcourt, Brace, 1939, reprint New York and London: Garland Publishing, 1972), p.260.

ကလိဂွံပေါအံင်ဇူး ပဟိုဂးစဟွံဂွံဏီ စိုတ်ဇကုသုတ်ရထသ္မမာန် စိုတ်ထေက်ကြိုက်
မာန် စိုတ်ခိုဟ်မာန် စိုတ်စိုပ်တရမာန် ဒးဂစာန်ဂွာဲနဲကဲပွန်ဂတးရောင်။ နဲကဲတံဂ်
နကိုလညာတ်ညာဏ် သုင်စောဲဗွဲမချိုဟ်ကေတ်တဲ ဟိုတ်နူကတိုကျောန်ပရေင်ပွန်
ဂတး ကလိုက်ကမိုဂ်ရ ကလိဂွံအာပေါအံင်ဇူးမဒ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ မွဲပိုက်ကိုသွးပူးတဲ
သွက်ပူဂိုလုပ်ဒိုင်ပေတ်တိုက်ကမိုဂ် နဲကဲစိုပ်တရဒ်တိုက် ပုမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် (ဝါ)
ပုမကလိုက်ကမို ကတိုဒ်ရသံင် ကတ်ကတားန နဲဟွံပရေင်ဟေင် မဒ်ရောင်ဂ်ပွေဟ်
ဏာဂလားန ဝံင်င်ညွာညွာရ။ နဲဟိုကျင်လဝ်တံဂ် ပွဲခန်ဂတးတေံ ပျိုန်ထွးကိုသောဲ
သောဲပြောဲပြောဲပွန်ရောင်။

ပရေင်စိုဟ်လလံဂကျလျီရော

ယဝ်ရအလိုအသီတွအဝိုကို ဇြဟတ်ဂကောံဒီမင်ကရေဇြိတ် ဟို
အရေင်ပရောပရေင်စိုဟ်လလံဂးလဝ်ကွာရ ဝံင်ကျိပ်ကေတ်ဝံင်တဲ ဒးချပ်ဗွာထေက်ရောင်။
ဟွံချပ်ဗွာမူး စိုပ်အာဒ်ခိုမ်မာန်ရောင်။ ဇြာပ်သုင်စောဲကျင်အရေင်မူး ပရေင်ခေ်စိုဟ်
လလံသွးပူးတဲ ပရေင်ခေ်စိုဟ်လလံနွံကိုဗွဲခေ်ဟိုသတ်ဂ်ဟွံသေင် အလိုအသီတွအဝို
တံ ဗွဲမခေ်ကြံကြ ချီချိုက်ကျင်လဝ် လျှူကောန်ညးချင်ကွာန်တံဂ်ဂ်ကျိပ်ကိုဗွဲတဲ
ဟွံဂံင်စောဒက ပရေင်ခေ်စိုဟ်လလံဒုင်ကျိုဒ်ပရေင်စိုဟ်လလံ သုာဲစွတ်ဟွံသေင်၊
ဟေတ်တဠာလေဝ် အရေင်ပရေင်ခေ်စိုဟ်လလံကေင်ဟိုကျင်လဝ်ကိုရ။ ဆဂးဟို
သုာဲသုာဲမူး လျှူပရေင်ခေ်စိုဟ်လလံ တွဟ်နသောဲဗက်ကျင်ဆန္ဒညးတေံဂ်ဒ်အရေင်ဂ်စွ
ဇောဲမဲရ။ ပရေင်ခေ်စိုဟ်လလံ တိတ်ကျင်နူသောဲနပ်ပိုင်ရဲတွအဝိုတံမူးဂ် တွဟ်ညွာင်
ဟွံသေင် ပရေင်ခေ်စိုဟ်လလံ ဟွံတေင်နူကိုသိုစာတ်၊ ဝိုဟ်၊ သုသာန်တံရ။

နွံဒိုင်ဏီ ဒးဟိုလထွးကိုအန္တရဲတုဟ်ညွာင်ညိရ။ ပူဂိုဗ္ဗိယံ သီက္ခီ
တံဂ် ကျောန်ကိုပေါ ဗ္ဗိယံသီက္ခီ နကိုစေတနာမပြိုကိုဒ်ကွာရ လဆောင်လဆောင်
တင်မွဲပိုက်လီမဲ ဝိုလီသီက္ခီဒိုင်ညးညွာဒ်ဂ် ကေတ်ဟွံဒးဟွံသောင်ခချောင်ဒ်စလေပ်ရ။

ပူမသီပိုင်ပြီလင်ကိုန်ချင်ဟွဲကိုဗွဲခရဲ ပူမဝးပကင်လင်အခေါင်အရာမွတ် ကလိလောန် လင် ပူမခေန်ကြဲကြနာနာ အလိုအသီတွအဝီသင်ဏံ ချင်သ္ဍောင်ဂမ္ပိုင်ဟွဲသ္ဍုတ် သမ္ပိ (အလိုအသီ) ဗွဲခရဲရ။ ဆဂး ငြဟတ်ဂကောံအပွဲချင်ကို နူချင်သ္ဍောင် ပူဂို ပ္ဍိပင်သီကိုကိုရဲတွအဝီတံ ပူမဒင်တံတုပ်စိုတ်သင်ပွဲ လ္လှညးတံသ္ဍုတ်သမ္ပိဗွဲခရဲ ဌိအာသင်ရ။ ဆစိုတ်ပွဲချင်ဇကုသးဟွဲသေင် ပွဲလဒေါင်ချင်သ္ဍောင်ကိုလေင် ဗွဲဒွဲ အလိုအသီလုပ်ကိုဗွဲခရဲ စိုပ်အာသင်ရ။

ဟိုတ်ဂရဲ ဟိုအရေင်ပရေင်စိုတ်လလံတဲ ရဲတွအဝီတံ တွဟ်နသ္ဍောံ ဌိအာအလိုအသီလုပ်ဗွဲခရဲ သ္ဍဟွဲထေက်။

ဟိုတ် မ္ဗုဏ်တီရံင် အာညာတ်ဂမ္ပိုင်

အတိုင်သ္ဗးကျင်လင်လ္လှတေံရဲ ရဲဂကောံဒိမ်ကရေဖြီ ငြဟတ်ဒစိုဒစး ဂမ္ပိုင် ပွဲပေါဗတိုက်ပွန်ဂတးဂှ် စိုရင်အာဟွဲညာတ်တဲ က္ဍောတ်တဲမလေင်သ္ဍဟွဲဒး ပ္ဍိပင်သီကိုညးသ္ဗးအရောင် ရဲသင်ပွဲ ဖျဲကျင်သ္ဍုတ်သ္ဍာတ်ရ။ ဆဂးယုဒ်ထေံဝီရိယဟွဲထေက် ဒးပြိုင်လှဲထေံစိုတ်မလေင်ယုဒ်ဇတံဂှ်ရောင်။ သ္ဍောတ်ဝဲတွအဝီ မ္ဗးဂှ် ခေံဟွဲပိုန် မ္ဗုတ်စိုပ်ဒွဲင်သွင်တဲရဲတွအဝီတံလေင် ငြဟတ်အောန်ဒွဲင်လျိုင်ကာလ ဒ်စိုတ်ခိုင်ဒွဲင်ခိုင်တံ လျိုင်ကာလဟွဲဟွဲမာန်၊ ရဲတွအဝီတံလေင် အုပ်စုပ်ပိုင်ပြီဒွဲင်ချင် အခိုင်ဟွဲကိုဗွဲတံဗွဲတံဂှ် ဂပ်ဝဲကိုဟွဲထေက် အေတ်သတင်ဟိုဂှ် ရဲတွအဝီကိုသိုင်တွ မပပ်ပိတံဂှ် အယုက် (ပိုင်ပြီချင်) ဝှဲနုသ္ဍိုင်သ္ဍောတ်ဥပဒေအုပ်စုပ်ဏီ လှိုင်လီရံင်င် သိုင်တွမပပ်ပိတံဒင်ခိအာလဒ်အ်ဟွဲမာန်^၆ သင်ပွဲ မတဲကျင်တေံလေင်ကေင်ဟို ကျင်လင်နွံရ။ ရဲတွအဝီခေတ်လျဟ်ပွဲလေင် ဒ္ဗာဲချိန်လျဟွဲ၊ ဟွဲသေင်ဒ္ဗာဲချိန်လျသေံတံ

၆။ Aristotle, *The politics*, transl. by T. A. Sinclair (Harmondsworth, Middlesex, England and Baltimore, Maryland: Penguin Books 1872 [1962]), Book V, Chapter 12, pp. 321 and 232.

ပိုတဲ့ကတိဒတ်ကျင်မာန်ရောင်။ ပရေင်ချိန်လျှေခဲတံဂ် သရိဟ်ထောံအဂီုဩဇာခဲတံ မာန်ခွင်ရောင်။ (ပွဲအခန် (၄) တေံ ဒွဲဒ်ချိန်လျှေရဲတုအဂီုတံ မှိုန်ထွေးသောင်ကလး ကိုသောဲသောဲပြောဲပြောဲရောင်။)

သွံလောန်ကျင်ခြာဟံလအ်ဏီတေံ ပရောဒဒ်လွှာပူးကပ်ဝံ ရံင်တဲဒွဲဒ် ချိန်လျှေ ပွဲရဲတုအဂီုတံနွံခွင်ရောင်။ ပုဂီုဟံပွဲဒ်နူဘဲသွံသတြာတံရောင်ဂ်တီကေတ်မာန်ရ။ တွဟ်နသွေ့တံတ္တိုက်သရိဟ်ထောံရဲတုအဂီုတံဟံဒ်ဒ်ဒ်ဒ် (ဟံဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်) လအ် လအ်ရ။ အကြာသွံ ၁၉၈၀-၁၉၉၀ ပွဲကွီန်ချင်ပပ်လာန် ရဲတုအဂီုကောန်မု။နေတ် သွေ့သရိဟ်စေံအာ ဒးလုပ်ကျင်ပေါ်ဗတိုက်ဂ်သွံစံးခြံမဒ်ရ။ ဆဂး ပွဲဂျာမနီဗိုက်ကို ကွီန်ချင်ချေတ်ကပ်သလပ်ဗေက်ီယျာတံဂ် အပွဲမွဲစါသတ္တဟဟေင် တက်သရိက် ဖျေံထောံရဲတုအဂီုတံမာန်ကျင်ရ။ သွံ ၁၉၄၄ ပွဲကွီန်ချင် အေဝလ်သာဗေဒပ်ကို ကွာတီမာလာတံဂ် ပွိုင်စိုပန်တဲဟေင် ဖျေံထောံအလိုအသီတုအဂီုပွန်ဖျေံလပ်သွိုင် ဝိုန်ခိုင်တံမာန်ကျင်ရ။ ပွဲကွီန်ချင် အီရန်-ကေရာဇ်ဂျာ မကေင်အုပ်ဓုပ်ကျင်ချင်နကို ဇြဟတ်ပွန်ခွံလေပ် အပွဲပွိုင်မွဲစါဂိတုဟေင် ဖျေံထောံမာန်ကျင်ရ။ သွံ ၁၉၈၆ ဂ် ပွဲကွီန်ချင်ပိလေပ်ပါင် ဒုင်ဇြဟတ်ကောန်ညးချင်ကွာန်တံကလိုက်ကမိုဟံမာန်တဲ ညးတုအဂီု မာကတ်(သ်)ဂ် အပွဲပွိုင်စါပိတဲဟေင် အဂီုသရိဟ်ဗတံစေံအာရ။ ရဲဒစို ဒစးလွတ်ကောန်ညးချင်ကွာန်တံဇြဟတ်ဝိုန်ခိုင်ကျင်ဂ်ညာတ်တဲ အလိုအသီအမေရိ- ကာန်လေပ် ဟံကလေင်ဂတးကျော်မာကပ်(သ်)ရ။ သွံ ၁၉၉၁ ပွဲကွီန်ချင်သီပီ- ယျက် နူကောံကျိပ်ရဲပရာန်တံ ပွဲပရေင်ကိစ္စလီုပရာပွိုင်ဇြဟတ် တွဟ်နသီအဂီုဂ် လေပ် ကောန်ညးချင်ကွာန်သီပီယျက်တံ သုင်စောဲနဲကံ နဲစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်တဲ စိုဒွာမာန်ကျင်ရ။ ဝဲကြဲဏံတိသုင်သီပီယျက်တံ အုပ်ဓိုလပ်တံဂ်လေပ် ဝဲမပြဟ်ပြဟ် စိုပ်အာတိုင်လွှာသွေးပွေးအိုတ်ရ။

သုင်စောဲဇြဟတ်လွတ်လက်နက်တဲ လုပ်ပေါ်ဗတိုက်နဲပရာန်မူး ကိစ္စ တဲဒ်အာပြဟ်ရောင် လုပ်ပေါ်ဗတိုက်နဲပရာန်မူး အခိုင်အိုတ် (မွိုဟ်ဇောတ်စိုတ်

ဂြိုင်း) ရံသင်္ဂွံ ဝါဒတမ္ဘာတံဂ်အဓိပ္ပာယ်ဟွဲရ။ သွောတ်ပရေင်မွဲဟ်မံင်စံင် တွဟ်န သွောံဇောံမေတ်တက်ကျင် ပုမဒးကျောန်ကမောန်ပြိုင်လှဲတံဂ် ဒးကေတ်အခိုင်ဒ်ဂံ ကိုလေဝ် သုင်စောဲနဟံပရာန်တဲ အခိုင်သွက်သွောံပတိုက်ပွဲတ်ထောံတုအစိုတ်ဂ် ဟံလအ်အာ နူအခိုင်ကာ ထေင်ခယျုလဝ်ဂ်ရ။

မွဲလွတ်ဂ် လုပ်ပေါ်ပတိုက် စိုစိုပ်ဒတဲ မွဲလွတ်ဂ် ဒုင်ကျာဖျေံလွဟ် “ညး မွဲစိုအဲမွဲနဲ” ကိစ္စကတိတ်ဒ်မံင်ပိုဏ်ဆက်က်ဝံဂ် နဲဗျီဗျီသီကိစ္စကေတ်မွဲနဲဟေင် သောင် ကလးကိုမာ်ဂ်လွထေင်ခယျုညိ။ မွဲပွဲက်ကိုပရေင်ခေ်စိုဟ်လလံကို ပုမသွးပုးသိုစါကကု မွး ပရေင်ဒဒ် ဥပမာမဟိုကျင်တဲကိုပွဲခနဲမွဲတေံ သက်သီသာကမပွိုန်ထွးကျင်တဲတံဂ် ရံင်သိုဟ်တဲ နကဲတွဟ်သ္တုင်နွံဒိုင်ရောင်ဂ်တီကျင်မာန်ရ။ နကဲသင်လိတ်မာန်ညိရော။ တွဟ်သ္တုင်ဟံသေင် ပုမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်မဒ်ရောင်။

အခနဲ (၃)

ကလိဂွံ အပို နူလီရော

ပရေင်စိုဟ်လလံ ဒွန်တောဲဒိုင်ကို ပုမသွးပုးဂ် ကလိဂွံဟံလောဲသွာရ။ အစီအဇန်ဂမ္တိုင် ပုမပလေဲပလေတ်လဝ်ဂမ္တိုင်တံဂ် နကိုလညာတ်ညာဏ် ဒးဖျေံလဝ် ပွဲမချိုဟ်ကေတ်ရောင်။ ဂကောံကရောံဒးနွံရောင်။ ဒးချူဇေက်လဝ်ဗျူဟာ ချိုက်က် ပေင်င်ရောင်။ လွာ်ဂကောံဒီမဝ်ကရေဇြီတံဂ် အပိုဩဇာဇကု ပွဲမစိုပ်တရံ ယဝ်သုင် စောဲဟံလေပ်မွး ဖျေံထောံအလီအသီတုအစိုတ်မာန်ရောင်ဂ် စိုရိုင်အာဟံညာတ်ရ။ ပရေင်ချင်ကွာန်ပုမသွးပုး (သွးပုးပရေင်ချင်ကွာန်) တွဟ်နသွောံတန်ကြန်ဂ်လေဝ် သွကိုဟံမာန်ကြက်ဂ်ကျင်ရောင်။

ပိုလီကတိတ်ကျင်မာန် ချပ်ဗွာဒိုတ်စိုဒ်။ ချေံမဒ်ပွဲပုသွောတ်ဝ်တုအပို

ကို အလိုအသိတူအစီအစဉ်ကန် ဒပ်ပွန်ဗွဲသွိုင် မယျုတြဟတ်တံဝွံ တွဟ်နသွောံ သရိုဟ်လိုလ်အာမာန် လွှာဂကောံဒိမင်ကရေဇြိတ် ဗိုလီအရိုဩဇာမ္ဍဲပိုက်ဂ်ရော။ အစိုပရေင်ချင်ကွာန်မ္ဗးဂ် မုဂ်ရော ဟံ့ကွိုဟ်ခွင်သောင်ကလးကို ဟံ့ဝါတ် သောင်င် ကွးကွဟေင်မဒ်ရ။

ပေါမ်အွာကျဲ

စိုပန်ဗွင်ကွိုပ်ကွဲမတဲကွိုင်တေံ တုပညာကြက်မ္ဗဲ မ္ဍဲယျု လူဂီု (Liu-fi) ချူကွိုင်လပ် ပွဲလိခ်ပေါန်ကြက်ဂ် မိုဟ်လူတ်ဂ် တွဟ်နသွောံကွိုဟ် အစိုပရေင် ချင်ကွာန် ဟံ့လှီပရာတဲ ဗိုသွလပ်ဥပေက္ခာ လမင်ထွးလပ် အတိုင်သွင်ဝံရ။^၇

ပွဲတိုရး (Chu) မွဲဂ် လျူပျူနွံခိုင်မွဲရ။ ညးဂ်သွက်သွောံစကာ ဝီလပ် ကွဲနွံခိုင်မွဲမဒ်ရ။ ဂယိုင်ခိုင်လမျိုကိုကမ္ဗောန်ဂ် မိုဟ်ဂမိုင်ကောံခစညး (ဂျူဂန်) အွာကွဲဂးရ။

လဇုပျိုဂ် ဇုာပ်ပယျာန်ဂယး ပွဲကွအိသိုညးတေံ ကွဲဂမိုင်ကိုကောံ ဂအုမ်မင်တဲ ဟိုကိုကွဲဇုာ်အိုတ်မွဲဂ် “ မ္ဗးသွကွိုပ်ညျိုပ်တဲ ကရောံသွအိရဲကွဲဂမိုင် တိုန်အာကွဟ်ဒိုတေံ စိုပလ်ကလိဂ်နင်သတ်ဆုသတ်ဒုန် စိုဂအုမ်မွဲဂအုမ်ဒးကို

၇။ ပေါမ်အာဂိုတ်ဝွံ ဂကျဲကြက်မ္ဍဲယျု Lie Ji (1311-1375) နကိုယျုပွဲသွာင် Yu Li-zi ပွဲလိခ်ဂ်ချူကွိုင်လပ် “ပဂေတ်မတ်တဲအုပ်ခပ်” ရသံဝံ့ကိုလပ်ယျု ပေါမ်အာဂိုတ်မဒ်ရ။ Sidney Tai ဂ်ကွဲဘာသာတဲ Nonviolent Sanctions: News from the Albert Einstein Institution (Cambridge, Mass.), Vol. IV, No. 3 (Winter 1992-1993), p.3. ဂ် ပွဲဗိုလိခ်တဲမဒ်ရ။

လဇဗျူရောင်ဂှ်လေဝ် ဖျံးလဝ်စေဝ်မွောန်ရ။ ယဝ်ရဟံ့ကိမ္မး ဆာန်ချူညှာတာဟံ့ ဒးဒုင်တံစုင်တက်သိုဖအိုတ်ရောင်ဂှ်လေဝ် ဘပဋ္ဌလဝ်ပွန်ရ။ ကွဲဂမ္တိုင်ဖေက်တု မုလေဝ်ဟံ့ကံင်ဟိုမ္တဲသ်ရ။ ဝိုလဇဗျူ ဖန်သ့ဒိုင် ဝိုကေတ်ဇူး ဒးဒုင်လဝ်အာအကြာ ချိုတ်ကိဂျိုင်ရ။

ဒးကာလမွဲတု ကွဲဒေတ်မွဲဂှ် သွာန်တိုန်ဂကောံကွဲတံသ်ဝံ့ရ။ “တံဆုဂမ္တိုင်ဏံဝံ့လဇဗျူဂဟ်တိုလ္လီလဝ်ကိဟာ။ ပွဲကာလဂှ် ကွဲသေ့မံင်တံကလေင် ဟိုတိုန်သ်ဝံ့ရ။” “ညးတေံဟံ့သေင်တိုလ္လီလဝ် အတိုင်သဘာဝသေ့ကွဲတံ မံက်တိုန် ကျင်ရောင်။” ကွဲဒေတ်ဂှ်ဆက်တု “တေံ ဒ်သ်ဂှ်မ္မး ဟံ့အာတ်အခေါင်လဇဗျူ မွဲသ် ဝိုပိုက်ပို အာစဟ်ကလံကေတ်သတ်ဆုသတ်ဒုင်မ္မး ဟံ့သုဟ်ရထပုဟ်ဟာ” ရသ်ဝံ့ သွာန်တိုန်ပွန်ရ။ ကွဲဂမ္တိုင်ဂှ် “သုင်ပြမံင် ပိုစဟ်ပလံကေတ် ဝံ့မံင်ရ” ရသ်ဝံ့ သိုတိုန်အိုတ်ရ။ ဟိုသ်ဂှ်မ္မး ပိုမုပဒးဗွဲဒိုင်လျူဏံဏီဂှ်ရော။ ဝိုညး စကာဂှ် မုပိုဒးဝက်ကျောန်မံင်ဏီဂှ်ရော။ ရသ်ဝံ့ ဟိုတိုန်ရ။ ကွဲဒေတ်ဂှ်ဟို အရေင်သ်ဏံ ဟံ့အိုတ်နုပင်ဏီ ကွဲဂမ္တိုင်အိုသိုကျိုဟ်ကျင်ပွဲစိုတ်အိုတ်ရ။

ပွဲတံဂှ်ဟေင် အခိုင်လဇဗျူတိက်သိုင်ဒိုင်ဂှ် ကွဲဂမ္တိုင် ပလီပလံထေံ ဒပ်ခရိုင်ကြိုင်လဝ်သေ့တံဂှ်ရ။ ကေတ်ဏာသတ်ဆုသတ်ဒုင်လဇဗျူသီဂိုင်ဒေဝ်လဝ်တံ ဂှ်တုဂြိုပ်ဒတိတ်ဂြိုပ်အိုတ်ရ။ ဆလဒ်လေဝ် ဟံ့ကလေင်ကျင်ပွဲလဇဗျူဂှ်ရ။ ဝဲကြဲဏံ လဇဗျူလေဝ်ကျောပ်ဗျိုတ်တု သွးသွအာဏာဂစိုတ်ရ။

စပ်ကိပေါမ်အာရီဝံ့တု တုပညာကြက်ယူလီဇြီသွးလဝ်ဂှ် “ပွဲလောက ဏံ ညးလျီလျီတံသ့မွဲဟ်ချိုဟ်တု လီဋ္ဌာန်လေ့လောန် သ့ဒိုင်ဗိုလ်အိုတ်ရ။ အုပုခပ် ဒိုင်နကိုဗွဲခရ်ဟံ့သေင် မွဲဟ်ဂကူဏံဂှ် ဇကုဇကုစိုတ်လီဒိုဟ်စိုမ်ဒိုင်ဂှ်ဟံ့တီပုဟ်ဟာ မွဲဟ်နွံဒိုင်သွပ်တဲသေ့တု မွဲတုခတ်တုးကျင်းမ္မး ဝိုခေတ်လီဋ္ဌာန် လေ့လောန်လဝ်တံဂှ် နနဲလီမ္တဲလေဝ် ဆက်သုင်စေံအာဟံ့ဝံ့ရ” ရသ်ဝံ့ သွးကျင်လဝ်ရ။

တူဟ်နကလိဝံ့အစိုပရေင်ချင်ကွာန် တင်သျှိုင်ဂပ်ဝ်နွံပျိုက်ဂမ္တိုင်

မ္တိဟ်ဂမ္တိုင် သွက်သွောံတီလဝ်ဂ် သောင်ကွေးကွေးဟောင်မဒ်ရ။ ရဲတု အစိုတံဂဟ် မှုပျိုက်မံင်အရီုပင်ကောန်ညးချင်ကွာန်တံမဒ်ရ။ မ္တိဟ်ကီုအရီုပင်ဟံ့မူး ဆက်တုထိုင်ဒဝ်မင်မွဲအာအစိုခဲတံဟံ့မာန်။ အစိုသွောံတန်ကြန်စိုန်ခိုင်ဂ်လေဝ်သ္မုကီု ဟံ့မာန်ရ။ သဘ်ခရဲဝံ့ ဒးစုသမ္တိလဝ်ရောင်။ အလိုအသီတုအစိုတံပွဲအရာတမ်သ္မိုင် ကလိဝံ့အစိုပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် တင်သွဝ်ဂမ္တိုင်ပွဲ ပါလုပ်ဒိုင်ရ။

- **သြဇာတိက္ကမ။** ။ ကောန်ညးချင်ကွာန်တံဂ် အလိုအသီဝံ့ဒ်အလိုအသီ ဗစွဲရေရောင်။ ဟိုတ်ဂ်ရ စွောန်ပိုင်အလိုအသီတံဂ်တူဟ်န သွောံကလင် တာလျိုင်နွံဒိုင်ရောင် ရံသတ်ဝံ့ ပတေံစေံစိုတ်ကီု။
- **ဒြဟတ်မ္တိဟ်။** ။ ကလင်စွောန်ပိုင်အလိုအသီတု ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ပံင်ကောံ ရေင်တျိုင်ဂမ္တိုင် လှိုဟ်ဂကောံဂမ္တိုင်ကောံ တင်ကိစ္စမပါလုပ်ဂမ္တိုင်။
- **ပုမစိုန်သကီုချိုဟ်ကေတ်ကောံကွတ်ပညာ။** ။ ကိစ္စသေဝဲသေဝဲပြောံပြောံ လျှိုတံမံက်တိုန်ကျိုင်မူး ပုဂ္ဂိုမစိုန်သကီုချိုဟ်ကေတ် ရီုပင်ပွဲကမ္မောန်သွာ ကမ္မောန် မလေပ်ပညာ၊ ဂကောံကရောံကမ္တိုင်။
- **ရပ်ကေမ်ဇျာပ်လဝ်ကောံတင်ထွေးကီုဟံ့မာန်ဂမ္တိုင်။** ။ စိုတ်ခါတ်မှုပျိုက်မိက် ဝံ့ကီုအရီုပင်အလိုအသီ၊ ခွေတ်ကလင်စွောန်ပိုင်တံ သွက်ဝံ့မံက်တိုန်ကျိုင် ပုမလေံလုန် ပရေင်စိုတ်ခါတ်ကီုပရေင်ဝါဒဂမ္တိုင်။
- **ဒြဟတ်ဝတ္ထုရုပ်။** ။ ပိုန်ဒြပ်၊ ကပေါတ်ကညောတ်သယံဇာတ၊ ဒြဟတ် ဩန်၊ သွောတ်ဝ်ပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ ပရေင်ဆက်စွောံ၊ ပရေင်ပလံစစိုပ် မှုံသတ်ဝံ့ အလိုအသီတံ စိုတ်လိုကေမ်ဇျာပ်လဝ်မာန်။
- **ပုမကေတ်အရေင်ကီုဒုဟ်ဒဏက်ဂမ္တိုင်။** ။ သွက်အလိုအသီသွောံစိုန် ခိုင်အာ သွက်သွောံရေင်တျိုင် အတိုင်မပျေလဝ်မူမာန်၊ မ္တိဟ်ဟံ့ကလင်ပိုင် ပံင်ပကောံတု မ္တိဟ်ဟံ့ရေင်တျိုင်ကမ္မောန်တံဂ် ပုမဘပဋ္ဌ ကီုဒုဟ်ဒဏ်ကေတ်

အရေပ်မပွံ့သင်္ဂွံမဒ်ရ။

ယဝ်သရပ်ထောံမူး တွဟ်နကလိဂွံအစိုပရေင်ချင်ကွာန်တင်ဂပ်ဝ်နွံပိုက် ဟိုကျင်လဝ်လွှာတေံဝွံ ကောန်ညးချင်ကွာန်တံဒုင်တဲထံက်ဂလာန် ကုအလိုအသီ ဟေင်ကလိဂွံမာန်ရေင်၊ ကောန်ညးချင်ကွာန်တံကလင်စွောန်ပိုင်ဟေင်ဒ်မာန်ရေင်။ ဂကောံပရေင်မ္ဗိဟ် ကောံကောန်ညးချင်ကွာန်တံ ပံင်တောဲရေင်တျင်ကမ္ဗောန်ကို အလိုအသီဟေင်ဒ်မာန်ရေင်။ ယဝ်စိုက်ဟွံသေင်မူး တင်ဂပ်ဝ်မ္ဗိပိုက်ဂမ္ဗိုင်ကလိဂွံမာန် ရေင်ဂို ညးလိမ္မဲလေဝ် ဟွံဂံင်ဒင်အာမဘန္တေရ။

ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ ကလင်စွောန်ပိုင်အလိုအသီတုအစိုပံင်တောဲ ရေင်တျင်ကမ္ဗောန်ကိုရဲတုအစိုတု ကိုကျင်အရီအစင်မူး သွက်အလိုအသီကလိဂွံ တင်တံဂိုရေင်။ စိုပ်အဒိင်ဂိုမူး ဒေဝီဩဇာဗီဇေံတံဒးစိုတ် နွံပိုက်သုင်စောဲအာရေင်။

ကောန်ညးချင်ကွာန် ကောံဂကောံကရေံဂမ္ဗိုင် ယဝ်သဟွံကိုအရီ အစင်ကိုအလိုအသီ သီလဝ်အစိုဟွံကိုစွဲစေရဲကိုရဲတုအစိုတံမူး သွက်အလိုအသီ တံဂို မ္ဗော်ပိုင်ကလိဂွံတံဂို ကွာတ်အာရေင်။ ပွဲအလိုအသီလေဝ်ဇြဟတ်ဟွံဒ်အာ ရေင်။ တွဟ်နကောံဇျာပ်လဝ်အစို အဓိကဟိုတ်တံမူလ ဂွံကျင်ဟွံမာန်မူးဘဝအလို အသီဟွံကိုဂို ကြက်စိုပ်အာရေင် စိုပ်ကွောတ်ရဲဒတူဒလဲဟွံမာန်ကြက်ဒးသရိဟ် ပြဟ်ဒတုမ်စေရဲအာရေင်။

ရဲတုအစိုတံမူးဂို ဗီဇေံတံမိက်ဂွံကျောန် ကိစ္စကျောန်သုဒ္ဓင်တံဂိုကောန် ညးချင်ကွာန်တံ ဒစိုဒစးလုပေါတိုက်ကို စေံစးရေင်ချပ်ကျင်ကိုမူးအေင်ဒင်ဟွံမာန် ဒ်စလေဝ်လွှာရဲ။ ယဝ်စိုပ်အကာဲအရာသင်္ဂွံမူး မ္ဗိဟ်ဒစိုဒစးပိုက်ဇေံတံ မ္ဗိဟ်ဗကပ် ဗပေင် မ္ဗိဟ်ဟွံကိုအရီအစင်တံဂဟ် ဘပဋ္ဌကျင်ရေင်၊ ကိုကျင်ဒုဟ်ဒဏ်ရေင်၊ စိုန် ဂိုကိုလေဝ် အလိုအသီတံ ဇွာပ်ဘပဋ္ဌဗ္ဗမဇန်သင်္ဂွံကိုလေဝ် ကောန်ညးချင်ကွာန်

တံ ကလေင်ကိုအရီအာဗင်ပွန် တန်ဒ်ဟွံမာန်၊ ကလေင်စောန်ပိုင် ပွန်လေဝ် နှ်ဟွံမာန်။

အကြာဒးဒိုင်ချီချိုက် ကရေပ်ရေတ်မံင်ဂှ် အလိုအသိန္နံမံင်ပိုက် ဂှ်င်ပွာ် ကလိဂှ်အရီစိုပ်အခိုင်ဂင်ဝ်နွံပိုက်ဂှ် ကောန်ညးဒိုင်ကွာန်တံ ကွာတ်လဒ်စို်ဒွာ်မာန်မွဲ သွက်အလိုအသိတ်ဂှ် ဟွံစိုပ်တရဲရဂှ် ဒးကျိတ်လဝ်ရောင်။ စိုပ်အကတဲအရာဂွံမွဲ စောန်ပိုင်အရီအလိုအသိတ်ဂှ် ဟွံစိုပ်တရဲရဂှ် ဒးကျိတ်လဝ်ရောင်။ ဂှ်င်ပွာ်ကလိဂှ် အရီ အလိုအသိတ်ကွာတ်လဒ်အာသိုက်ကံတဲ စက်ယန္တယျာပရေင်အုပ်ဓုပ်လေဝ် လေိုက်ကတီဟွံမာန် စိုပ်အာအကတဲအရာဂှ်ရောင်။ လောန်နုဂှ်ပရေံစို်ကျိုင်ပွန်မွဲ သွောတ်တုအရီအလုံအိုသို သွက်ဂှ်ဒ်ကရေက်ကရေက် ကရောန်ကရောန်ဟေင် ဂှ်င်နွံရ။ ဇြဟတ်ပရေင်ဒိုင်ကွာန်ပိုတ်အာတဲ စိုပ်လအိတ်နုဘဝအလိုအသိတ်ပြဟ် လဇုပြဟ်ဒတံစို်အာရောင်။

အလိုအသိမ္မံ စိုတ်ဗွတ်ဗွတ်လို ကိုအခေါင်သွးပွးကိုကောန်ညးဒိုင် ကွာန်တံမာန် စိုတ်ဗွတ်ဗွတ်လိမ္မံချီချိုက်ပျံပျံလျှူကောန်ညးဒိုင်ကွာန်တံမာန်ရောဂှ် တန်တံမံင်လျှူကောန်ညးဒိုင်ကွာန်တံရောင်။ ကောန်ညးဒိုင်ကွာန်တံတုဟ်နကလိ ဂှ်သွးပွး သွက်သွောံလုပ်ပေါ်တိုက် ထပိုတ်လဝ်စိုတ်နွံစိုတ်လိရော။ စိုတ်လိစိုတ် မိက်ဂှ်ပွန်ဂတးကုအလိုအသိ ညးသုလဝ်ပိုက်ပွက်ကိုကောန်ညးဒိုင်ကွာန်တံဂှ်ရော။ မပ္ပံကိုတင်သံဏံ ရံင်အကတဲအရာတဲ အလိုအသိတ်ပတေင်ယုအ်သွစှ်မံင်ရောင်။

သုင်စောံမံင်သွာတ်ဝ်မ္မံဗော်ဟေင်တဲ ရဲတုအရီတ်သုဒိုင်ဗိုလ် နှ်ကွာ ရလေဝ် လျှူကောန်ညးဒိုင်ကွာန် လျှူဂကောံကရေပ်ပရေင်ဗိုဟ် မ္မံဒိုင်သုဝ်တဲဒေံ တံဂှ် ဒေံတံဒးသုဗ္ဗဗျိုင်မံင်လျိုင်ကာလရောင်။ ဗိုကောန်ညးဒိုင်ကွာန်တံ ထေင်ခယျ လဝ်ကို ဗိုညးတံညာတ်ထေင်ခယျလဝ်တံဂှ် နှ်အာတုဟ်ခြာရ။ မ္မိတ်မ္မံမ္မံယျ ကာ ဒဗလျူဂ(ဒ်) (Karl W. Deutsch) ဝှ် နှ်တုညာ သွာပရေင်ဒိုင်ကွာန်မ္မံရ။ ၁၉၅၃

ဂ် ပြီးကော်ဟိုကျင်လင် အတိုင်သွင်ဝံ့ရောင်။

“ရဲတွအပိုတ် ကာလဟံဒးသုင်စောဲအပိုမွဲနဲမွဲနဲကာလဂ်မှ ငြဟတ် အပိုသေံတံ ပိုန်ခိုင်တိုန်ကျင်ရောင်။ ထွးမံင်အပိုဩဇာကုကောန်ညးချင်ကွာန်တံလှိုန် ကာလမွး အပိုတန်အာလဒာ်လဒာ်ဟံမာန် မရ်ရော်သျှုလျှုသေံတံလေင် အောန်စှေ ကျင်ရောင်။ သျှိုမံင်မွဲတင်ဏီဂ် အလိုအသီဒးအုပ်စုပ်မံင်နကိုသ္မောတ်ဝံင်တွအပိုဂ် ကာလဆက်ဆောံကိုကဆံင်သွင်ဇကုမွး ဒးနွံအပိုဩဇာလျှုနုအလိုအသီတွဟ် သ္မောင်ဏီ။ ဟိုတ်ဂ်ရ အပွဲအလုံကိုနုချင်မွဲဗီသေံတံနွံပိုက်ဂ် ဗက်အလိုက်ကျောန်ကို မာန် ကောန်ညးချင်ကွာန်ကုဏာ်သေံတံနွံကျင်ပိုက်ရ။ ဆဂ်သွးဟံက အပွဲကိုနုချင် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ ကိုငြဟတ်ထံက်ဂလာန်ကိုသေံတံတွဟ်နသ္မောံနွံဂြိုင်ဂ်လေင် နွံကျင်ပိုက်ရ။”^{၈၁}

သွာံစိုဒ္ဒိတ်ဗွင်ကျိပ်ကွဲမတဲကျင်တေံ ဂကူအင်္ဂလိက် တုပညာဥပဒေမဲ့ မွဲယု၊ ဂျန်အင်သတေန် (Jogn Austin) ဂ် ရဲတွအပိုတ် ကာလဒးဆိုင်မုခိ ကုကောန်ညးချင်ကွာန်စာန်စးမံင်ကိုအပိုမွး ဗီလိုကတိုဒ်ကျင်မာန်ဂ် လဖပ်ထွးလင် သာ်ဝံ့ရ။ “ စိုတ်လိုဒးဒင်ချိုက်ဒိုင်ကွာရလေင် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံဒးတက် သရိုဟ်ဖျေံအလိုအသီတွအပိုတ်ရောင် ရသော်ဝံ့ ဖျေံသန္ဓိန်ဌာန်ဒင်ခိတဲ ဟံစှေ ညံင်ဝံ့စှေ လုပ်ပေါမတိုက်ရောင်။ စိုတ်ခါတ်နွံကျင်သာ်ဝံ့မွး အလိုအသီဒင်ဒင်ဟံမာန် မွဲဟ်ထံက်ဒိုင်ဂလာန် ကိုဒိုင်ငြဟတ်ကုအလိုအသီတံဂ်လေင် ကောန်ညးချင်ကွာန် တံ ချဟ်ဖျေံမံင်အလိုအသီတဲ အပိုသ္မောံဆက်တန်တအာမာန်ပုန်ဂ်ရောင်တွင်ကို ဟံမာန်ရ။ အပိုအပင်နုချင်သ္မောင်လေင် အလိုအသီဂကုဏာ် သ္မောံတန်တမာန်သ္မ

^{၈၁} Darl W Deutch, “Cracks in the Monoith”, in Carl J. Friedrich, ed., *Totalitarianism* (Cambridge Mass: Harvard University Press, 1954), pp.313-314.

ကိုဟံ့ဟံ့” ဂးလင်ရ။ ညးဆက်သွးလင်ပွန်ဂ် “ရဲတွအစိုတံလ္လူကောန်ညးချင်ကွာန် ဒုင်ဒီစာန်စးဒိုင်အစိုတံဂ် ဗွဲဒဒဟ်အနိုင်အထက်ဒးခချောင်ကဝန်ဒိုင် ဗွဲအယုက်ဒး ကလင်မင်စောန်ပိုင်လ္လူဂ်လင် ဟိုဟံ့မာန် တွဟ်နဂွံဖေက်လကိုတ်ဒိုင်ဗိုတြေဝေံ လေဝ် ဗွဲဒဒှ်အနိုင်အထက် ရေင်တွိုင်ကိုဟံ့မာန်” ရဲသတ်ဝံ ချူလင်ရ။^၉

အွာကောဟ်မွဲမွဲယု နေတ်ကပ်လင်မေက်ချီယုပေင်လီ (Niccolo Machiavelli) လေဝ် “ကောန်ညး ချင်ကွာန်တံ ဗွဲလင်စိုတ်ဗို သွစကရာဇ် ဂကူဏံဂ် ဆလအ်လေဝ် ဝုအ်နန်ဟံ့တန်” ဖေန်ကြံကြံဒိုင် သွက်ညးတံ ဇြဟတ် ချီန်လျဒိုင်ရ” ရဲသတ်ဝံ သွးလင်ရ။^{၁၀}

ကောလနာဇြိတ်လုပ်သီက္ခိန်ချင်နပ်ဝေတ် ကောန်ဂကူနပ်ဝေ မွဲကိုသံတ္တိ တံ သုင်စောဲအစောဲစရဲပရေင်ချင်ကွာန် နအိုင်နတ်တဲ ဒုင်ဒီဗတိုက်ပွိုတ်ထောံသွ သတြာမာန်ကျိုင်ဂ် သွဟ်တီကေတ်ရ။ နနဲသတ်ဂ်ကို ပွဲအခန် (၁) တေံအတိုင်ပွိုန် ထွးကျိုင်လင် ကောန်ညးချင်ကွာန်ပပ်လာန်၊ ဂျာမာန်၊ ချေတ်ကပ်သလပ်ဗက်၊ ကေုာံ ဂကူတွဟ်သွာင်ဂမ္တိုင် မချိုက်ပေင်ကိုအစောဲစရဲသတ္တိတံလေဝ်ဒုင်ဒီတပ်စွေဟ်ကျိုင်

၉။ John Austin, *Lectures on Jurisprudence or The Philosophy of Positive Law* (Fifth edition, revised and edited by Robert Campbell, 2 vol., London: John Murray, 1911 [1861], Vol. I, p.296.

၁၀။ Niccolo Machiavelli, “The Discourse on the First Ten Books of Livy,” in *The Discourses of Niccolo Machiavelli* (London: Routledge and Kegan Paul, 1950), Vol. I, p.254.

ကုကောန်မုနုနတ် မစေတံစက်လုပ်ကျွင်းတံကို လကြံအိုတ်ဏံ ပွဲတိုက်ယူရောင် အလုံဝါဒကောန်မုနုနတ်မွဲ သရိုဟ်ဒတုမ်စွဲကျွင်းဂ် သွောံတီကျွင်းတဲရ။ ယဝ်ဒးဟို ညံ့ညံ့မွဲ ပရောပရာဒ်လီုကျွင်းစိုဏံဂ် ဟံ့တွေင်မွဲသံရ။ သွတွေင်တဲလွဟိုမံင်ရ။ ပရေင်ပွန်ဂတး နဲဟံ့ပရာန်ဝံ နုသွောံခရေတ်ဟံ့မံက် ကျွင်းဏီ သက္ကရာဇ် ၄၉၄ တံ မံက်ဂတပ်ကျွင်းလပ်တဲ မဒ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွဲကွိုန် ညိုင်ရောမတံ မွဲဟ်ကဆံင်သွပ်တံ ဟံ့ကိုအရီုအပင်ကုတုညးတံမွဲသံ ကေင်မံင်ကျွင်းလပ် နွံကျွင်းရ။^{၁၁} ပွဲဝင်မွဲဒမြိုင် ပေါဗတိုက်နဲဟံ့ပရာန်ဝံ အလုံလိုက်အာရ။ အာဖရိက၊ အမေရိကသျှင်ကျာ၊ အမေရိကသွပ်ကျာ၊ ဩဝ်သရေလီယုကို တီသွင်ကြပ်ကိုဩဝ်သရေလီယုဂမ္တိုင်ဒေသ တ္တအံပစိဖိတ်ဂမ္တိုင် သွောံဆိုကျွင်းရ။ ပွဲတိုက်ယူရောင်လေင်နဲသံဂ်ကိုရ။

စိုတ်လီုပိုကေံဇျာပ်လပ်အပိုဩဇာအလီုအသီ စိုတ်လီုပိုထေက်ကို ဒး ကိုပွဲသျှင်သွာတ်ဝံ ဒးချပ်ဗွာနွံမံင်ပိတင်ရ။ ပိတင်ဂ် (၁) အပိုဩဇာအလီုအသီဂ် မိက်သွောံပိုင်ခြာကိုဆန္ဒကောန်ညးချင်ကွာန်တံ (၂) ဇြဟတ်ဂကောံသွးသွးပွးပွးဂမ္တိုင် ပံင်ပကောံကွာတ်လဒီု စီဒွာအာညးမကလိဂွံလပ်အပို အလီုအသီတံမာန် (၃) ဟံ့ ဒုင်ယုအံဂညိုက်ကအံကိုအလီုအသီမွဲသံ ဟံ့ကိုအရီုအပင်မွဲသံ အဆေံသတ္တိ ကောန်ညးချင်ကွာန်တံတန်တံအာမာန်၊ မပ္ပံသံဝံမဒ်ရ။

၁၁။ See Gene Sharp, *The Politics of Nonviolent Action* (Boston: Porter Sargent, 1973), p.75 and passim For other historical examples.

အင်္ဂါကဠာဟတ်ဒီဖတ်ကရေဖြီဂမ္ဘိုင်

အင်္ဂါလကျွန်ကိုန်ချင်ဒီမင်ကရေဖြီ ပြာကဒိမင်လျဟ်ဂ် ယင်ဒးဟိုမ္မး ပွဲကိုန်ချင်တံဂ် ဂကောံကရောံဟွံဆေင်စပ်ကိုအလိုအသီနွံခိုင်ပွဲမတိုင်မဒ်ရ။ ဂကောံကရောံသင်္ဂဟ်မဒ်ဂ်ရော သိုက်ကိုန်ဒိန်ထိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂကောံယေန်သွာင် ဂကောံခေင်ခေတ် ကောံဂကောံပရေင်ပိုန်ဒြပ်ဂမ္ဘိုင် သမဂ္ဂဗိုက်သွံရာန်။ ဂကောံကွးဘာဂမ္ဘိုင်ခေတ်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္ဘိုင် ဂကောံအရပ် ဂကောံကွာန်ဂမ္ဘိုင် ဂကောံသိုရေင်ကေင်ဆက်ဂမ္ဘိုင်၊ ဂကောံတိုလ္လီဂမ္ဘိုင် ဂကောံသွက်အခေါင်အရာမ္မိဟ် သွောံတံတက်ဖြောအံဗြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဂကောံသုခမဂမ္ဘိုင် ဂကောံလိက်ပတ်ဂမ္ဘိုင် မပ္ပံသင်္ဂွံ ဂကောံကရောံနာနာဂမ္ဘိုင် မဒ်ရ။ ဂကောံဟိုကျင်လပ်တဲတံဂ် သွက်ကောန်ဂကောံဇကု သွောံတံတက်ခိုဟ်စ မာန် ကိစ္စဇောဒ်ခိုင်သွးဟွံကး သွက်အရပ်ကွာန် ကိုန်ချင်လေပ် ဒ်အထံက်အပင် အရိုအပင်မာန်ရောင်။

ဆဂ်သွးဟွံသေင် ဂကောံတံဂ် နကိုပရေင်ချင်ကွာန်လေပ် ကိစ္စဇော တံပွဲမလောန်၊ မပ္ပံကိုကမ္ဘောန် ပုတင်နွံပိုက်ဂကောံတံဂ် နူဂကောံတွဟ်သွာင်ဂမ္ဘိုင် ကို၊ နူအလိုအသီတံကို ကာလခမ္ဘိုင်ဂရိုက်ကျင်ဟွံကိုပွဲဇရဲမ္မး ဂကောံဂမ္ဘိုင် ပကောံညးသွာ်အံတဲ ထွးဆန္ဒမာန်ခိုင်ရောင်။ ဂကောံကရောံဟိုကျင်လပ်တဲတံဂ် ဖျေံချိုင်တဲ သွက်မ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင်သွောံခိုဟ်စ ထွးကိုနဲကဲဂိုင်တရဲမာန်ခိုင်ရောင်။ ကိုညး လိုမ္မလေပ် ဟွံဆက်ဆောံ ဂကောံလိုမ္မလေပ်ဟွံလုပ် ဇကုမ္မုဝိဟေင်မင်ကေတ်မ္မး ဟွံခိုဟ်တရဲ သွက်ကောန်ညးချင်ကွာန်ဂိုခိုဟ်စ ကျောန်ဟွံလေဘဲသွက်သွောံပှောပ် ဂလာန်ကိုအလိုအသီဠာဟတ်ဟွံ သွက်သွောံဖျေံထောံအလိုအသီဂ်လှေပ်ရ။

တုပ်နဲဂ်ရ အလိုအသီတွအရိုတံ ယင်သီရုပ်ထောံပရေင်သွးပွးဂကောံ အလိုဇကု-ဇကုမန်ကဲကေတ်ဂ်မ္မး သွက်ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ ဗွဲဗွဲဟွံအာရ။ လွာ်ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ မ္မိဟ်ဒတူဒလဲပေင်ဟွံရ။ တဲပွန် ယင်သအလိုအသီ

ဗဟိုရိတ် ရပ်စပ်အာသော့တပ်တွဲအပို လွှဲပြောင်းကော်တံ ကရော်ခေတ်ကျင်ကို၌ ထွ
စုတ်ကျင်အဖါ ဂကော်ဂညိကကအ်ကိုအလိုအသီကို၌ ကောန်ဂကော်တံချီဟွံဂွံရ။
ပွဲကာလဂ် ဂကော်မဒ်တပ်မဲအလိုအသီတံ ထွးမံင်ဩဇာလွှဲပြောင်းကောန်ညးညးကျင်ကွာန်
တံဖိုဟ်ရ။ ဂကော်အလိုအသီအုပ်ခေတ်လပ် နနံသတ်ဂွံဂ် ဆအယာံကောန်ဂကော်
တံသွးဟွံသေင်ဏီ ဒွဲဒေသတံတုဂ် ဂကော်ချီဒရာင်ဒိုင်တံဂ်လေဝ်ထိုင်ဒပ်ကျင်မာန်ရ။

ဂကော်သွးပွးပရေင်မ္မိတ် သွးကျင်လပ်တံဂ် ဟွံဒင်သွပ်တံအလိုအသီ
ထိုင်ဒပ်လပ်ဂ်တု တွဟ်နကလိဂွံအခေါင်အရာ ကံကုသိုဇကုဇကုညးတံသွာတ်
ကေတ် ကိုအခေါင်အရာသွးပွးယပ်သွမာန်မွဲး ဂုဏ်ဖိုဇောတ်ပွဲမလောန်ရောင်။ တင်
ဏံဂွံ သွက်စာန်စးပရေင်ညးကျင်ကွာန် ကိစ္စဇောတ်ပွဲမလောန်ရ။ ပွဲအခန်မတုကျင်တေံ
အလိုအသီတွဲအပိုတံ သာကေကေင်ပြဟ်ဒတုမ်ဇော်ကျင်နွံဒိုင်ဂ် ချုထွးလပ်ကိုတုရ။
အလိုအသီတွဲအပိုတံ ဝီလီကျဟောံပြဟ်ဒတုမ်ဇော်ကျင်ဂ်လေဝ် သောင်ထွးလပ်ကို
တုရ။ မဟိုတ်ဒ်ကျင်သတ်ဂွံဂ်ရော။ ပွဲမတိုင် ကောန်ညးညးကျင်ကွာန်တံ ဂကော်ကောန်
ညးညးကျင်ကွာန်တံနကိုဇြဟတ်ညးညးကျင်ကွာန်တံ နကိုဇြဟတ်ညးညးကျင်ကွာန် ပွဲမင်သွာ
ဟိုတ်နူကတီကျောန်ကျင် ပွမကလိုက်ကမိုစာန်စးပရေင်ညးကျင်ကွာန်မဒ်ရ။

အတိုင်ဟိုကျင်လပ်တုဂ်ရ ခေံမဒ်တင်အဓိက အပိုပရေင်ညးကျင်ကွာန်
ဂကော်ကရော်ဂမ္မိုင်ဂွံ တွဟ်နကလိဂွံပျေံသျှိုင်ပိုန်နိုင်ဇ်မာန် ကိစ္စဇောတ်ပွဲမလောန်
သတ်ဂွံဟေင် ကောန်ညးညးကျင်ကွာန်တံကိုဇြဟတ်ဂရိုဟ်ကိုအလိုအသီတံမာန်ရောင်။
ရဲတွဲအပိုတံ ပွမထိုင်ဒပ်လပ်တံဂ်လေဝ် ဒစိုဒစးပွန်ဂတးထောံမာန်ရောင်။ အနာဂတ်
ဂတ ဝိုင်ပွဲတွဲမွဲး ဂကော်ကရော်ဂမ္မိုင်ဂွံ သွက်သောံသိုင်စဒ်ဒက်ပွန်တိုန် ဘုံဘဝ
မ္မိတ်တု မှုကိုသွးပွး ဟွံမွဲးဟွံတု ဒ်ကျင်သျှိုင်ဇောတ်ဇောတ်ပွဲရ။ သျှိုင်ပိုန်နိုင်ဇ်ပိုဏံ
ဒးနွံထေက်ရောင် ဂကော်ဟိုကျင်လပ်ဏံဂွံ သွက်လုပ်ပေါ်ဗတိုက်တွဟ်နသောံတံတံ
ပွးစးဟွံမွဲးဟွံတု မဒ်တင်ဂပ်ပွဲပိုက်ပွဲရောင်။

အလိုအသိတူအတိုင်း ယပ်ပလိုပလာထောင့်ကောင့်ဒက်ပွန်လင်ပွဲဗူးစး တံဂံကိုဒ် အုပ်ခေလိုထိုင်ဒပ်ကျင်ကိုဒ် ရဲသွာဒစီဒစးတံလေပ် ဂကောံတိတ်နူဗိုင် အလိုအသိရပ်စုက်မဲ့ တွဟ်နသွောံကလေင်ဒက်ပွန်တိုန်တိုမာန် နွံကျင်ပိုက်ရောင်။ ဟံ့သေင်သတ်ဂ်မူး ဂကောံနွံဒိုင်တဲတဲကိုဂကောံအလိုအသိတံကေံဇျာပ်လင်မဲ့ညွတ် မဲ့ညွတ် နနဲဒီမင်ကရေဇြီစိုဏ် ညိုင်သွောံစိုပ်ကျင်အကောံအရာဒတူဒလတ်ကျင်လွတ် ဇကု ဖျေဗိုဗိုင်အုပ်ခပ်ကေတ်မာန်ဂ် ဒးလို့ပရာပွိုတ်ဇြဟတ်ရောင်။ အပွဲပွန်ဂတး ဟာန်ဂေရီ (၁၉၅၆-၁၉၈၇) ဂ် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ တိုက်ရိုက်အာကျိပ်ကော်ဂး ဒီမင်ကရေဇြီ ကံင်ဇြီတံ ဗွဲဗိုဗိုင်မံက်ဂတပ်ကျင်ရ။ ဆဂ်သွးဟံ့သေင်ဇီကံင်ဇြီအိုသို ပံင်တောံညးညွအံတဲ ပရေင်အုပ်ခပ်ဂကောံပံင်တောံမဲ့ အပွဲအကြာမဲ့သတ္တဟ ဓပ်ဟေင် ဒက်ပွန်မာန်ကျင်ရ။ ပွဲကိုန်ချင်ပပ်လာန်ဂ် သွာံ ၁၉၈၀ လကြိဏ် သွာကမောန်ဂမ္ဗိုင် ပံင်ကောံညးညွအံတဲ သမဂ္ဂသပ်လေတ်ဒါရေတ်တီ (Solidart) မဲ့ ဒက်ပွန်ကျင်ဟံ့မဲ့ကီုပွဲစင်ရ။ အလိုအသိကောန်မုူနေတ်တံ အုပ်ခေလိုလပ်ဂကောံ သမဂ္ဂရဲကုဗိုက်တံဂ်လေပ် ဂကောံသမဂ္ဂသွာကမောန်တံ ညိုင်ဂံစိုပ်ကျင်သွပ်တံဇကု အခိုင်ကျောန်ကိုမာန်ဂ်လေပ်နွံကျင်ရ။ ဂကောံဂမ္ဗိုင်ဇောံမောပ်တံတက်ဗြောအံဗြေပ် ကျင်ဂ်ရ နကီုပရေင်ချင်ကွာန် ကိစ္စဇောံလုပ်ကျင်အသုင်အစောံပွဲတောင်ဂ်လေပ်ဂံကျင် သွဟ်ရ။

သူးကျင်သတ်ဂံဂ် ကိစ္စပူမဒးကျောန် ဇြဟတ်အလိုအသိသွောံချိုန်လျ စိုဏ်အာ အလိုအသိတူအတိုင်း ဂံပြဟ်ဒတုမ်စိုဏ်အာဂ် လောံကောံကောံရောင် ဟို သတ်ဟံ့သေင် ဇာပ်ပွိုတ်ဇြဟတ်အံင်ဇူးရောင်ဂ်လေပ်ဟံ့ဟို ပေိဗတိုက်မူးဂ် မှီဟ်ဒး လဝပ်ပြဟ်ကလဲ ဟောံဗြောံတံဂ်ဒးနွံလျိုန် ပါဟံ့ဗူးဟေင်ရ။

မူဟိုတ်ဟိုမူး မှီဟ်ဗက်အလိုက် ဗက်ပိုက်စိုတ်အလိုအသိတူအတိုင်း ဟိုတ်နူကလေင် လုပ်ပေိဗတိုက်ကို ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ မဒ်ရောင်။ ကောန် ညးချင်ကွာန်တံ ညိုင်ဂံကလေင်ထံက်ဂလာန်ကိုအလိုအသိ ညိုင်ဂံကလေင်ဇောန်ပိုင်

အလို့အသိလို့ပရာ ဖတိုက်ဖအောင်ကျင်ရောင်။

စိုန့်ကိုလေဝ် အဓိပ္ပာယ်အရေဗ်မွဲး အစိုသောင်ကလးလပဝ်ထွေးကျင်
လဝ် အခန့်ကဏ္ဍလွှာတေံ ရဲတုအစိုတံဒးကျဗြေဝ်ရောင်ဂှ် ဖျိုင်ထွေးမံင်ရ။ ပြိုင်ဟွာန်ကို
ပွမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် မချိုက်ပေင်ကိုအစောံစရဲပံဟွမာန်ဂှ် ပွဲတုအစိုတံလေဝ်
တင်ချိုန်လျနွံဒိုင်စွဲမဂှိုင်ရ။ တင်ချိုန်လျတံဂှ် လွှပ်ထွေးကို သောံသောံဗြေဝ်ဗြေဝ်ရောင်။

အခန့် (၄)

တင်ချိုန်လျရဲတုအစို တံဂမ္တိုင်

ရဲကေံဇျာပ်လဝ်အစို မွဲဟ်မွဲဂအုပ်ချောတ်တံဂှ် မဒုပုဂ္ဂိုလ်မုဟ်လို့မ္တဲလေဝ်
စာန်စးဟွမာန် ထေင်ခယျလဝ်ရ။ (ဌာနထံင်ပရိုင်ဂမ္တိုင်) ပရေင်ထံင်ပရိုင်ဂမ္တိုင် မွဲဟ်
ကွတ်ကေတ်ပရိုင်ဂမ္တိုင် ရဲတုအစိုစိုတ်မွဲဟ် ဟွံဒိုင်စိုတ်ဂမ္တိုင် ဌာနဗွာဲသိုင် (ပုလိပ်)
ဂမ္တိုင် ဌာနအဆုက်ထံင်ဂမ္တိုင်အိုသို ရဲတုအစိုတံကေံဇျာပ်လဝ်ဒဂိုတ်ရ။ ဩန်
ဘဏ္ဍာကိုန်ချင် ကပေတ်ကညောတ် သယံဇာတ ဖြဟတ်ကပေတ်ကျောန်ဟိုတ်
လဝ် မပ္တံသတ်ဝံလေဝ် အတိုင်ပိုက်စိုတ်ချေံတံကွတ်ကေတ် ပွံင်ကေတ်ပလီုပလတ်တု
ပိုချေံတံမိက်ဝံသု စ်ကျောန်သွဉ်ဒဂိုတ်ရ။

ဓတ်ကွာတ်ကိုရဲတုအစိုတံမွဲး လွတ်ဒီမင်ကရေဇြီ ရဲဒစိုဒစးတံ ညံင်ကို
ဖြဟတ်ချိုန်လျမံင် နှိဒိုင်သတ်ဂှ်ရောင်။ ကျောန်ကမ္ဘောန်ညံင်ကိုစိုပ်တရဟွမာန် အစို
လေဝ်ဟွဲ ထေင်ခယျဒဂိုတ်ရ။ ဓတ်ကွာတ်ကိုကောန်ညးချင်ကွာန် ရဲဟွံမွဲကိုအစို
တံမွဲး ရဲတုအစိုတံဂှ် နှိပုဂ္ဂိုဟွံမွဲကိုညးဓတ်ကွာတ် ပုဂ္ဂိုလ်မုဟ်လို့မ္တဲလေဝ်ဓတ်ကွာတ်ဟွမာန်
ထေင်ခယျကျင်ရ။ ထေင်ခယျလေဝ် ဝံမံင်ကိုရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ သောံဒစိုဒစးကိုရဲတုအစို

တံဂ် ဝိုင်တရဟုံမာန်သတ်ဝံလေဝ် ဆိုင်ခယျကျင်ရ။ ဆဂး အတိုင်ဟိုလင်ဏံဂ်လေဝ် ဟုံသေင်ဏီ။

ဂွဲခန်ဟ်အာချီလီ (Achilles)

ခေတ်ကွာတေံ ပွဲပေါမ် (ဒဏ္ဍာရီ) ဂရိတ်မွဲဂ် လုက်စုက်ဒးဟုံဝံဗတိုက် ဟုံမာန်ရသတ်ဝံ ပူဂိုဒးဒင်ခယျလင်ဂ်လုက်စုက်မာန်။ ဗတိုက်မာန်ရောင်ဂ်လွင်ထွေးလင် သောင်သောင်ကွေးကွေးရ။ သရဲပွာန်အာချီလီဟိုဂ် ပေါ-လ်ဗုဗုး လ်ဗုတု ပေါမြုး မြတု ဂးအိုတ်ရ။

အခိုင်ဒ်မင်ဘဝကောန်ဍုင် ကြင်သတေန်ဟိုဂ် ဒမိုကြင် ဣဒ္ဓိဇောတ်မွဲရ။ ဟိုတ်နူမိညးတေံချီဗလိုက်ကျင်ညးတေံ အပွဲကြင်သတေန်ဂ်တု အန္တရဲဒဲနာနာပြာပ် ဝိုင်ကျင်ဟုံမာန် ဂးအိုတ်ရ။ စိုန်ဂ်ကိုလေဝ် တင်ယုတ်ဒေက်နွံမွဲတင်ရ။ ညံင်ကို ကောန်ဍုင် ဟုံဝံဟီပီအာအပွဲဍုင်ကြင် မိဂ်ရလင်ခန်ဟ်ကောန်ဍုင်ဂွဲမဗိုန်ဗတ်တုမှ ချီဗလိုက်ဖျေံ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ချင်ကြင်ဟုံစုက်ခန်ဟ်ဂွေင်တုသေံမင်ရ။ အာချီလီ ကာလအဝယ်ဝိုင်ကျင်လ်ဗုတု မြတု လွတ်သုသတြု လိုမွဲလေဝ် လုင်ဟုံမာန် ရသတ်ဝံ မွဲဟ်ဂမ္တိုင် (သုးအိုတ်ရ) စုတ်သန္တီလင်အိုတ်ရ။ ဆဂးပွဲပေါဗတိုက် ထရဲဒဲ (Troy) ဂ် ပူဂိုတီလင် ဒွဲအာချီလီချိန်လျှင် ပွဲခန်ဟ်မွဲဒွဲခပ်ဟေင် ကိုဒက်လဝပ် က အာချီလီမာန်ရောင်ဂ် မျှင်ထွေးကျင်ရ။ အတိုင်မျှင်ထွေးလင်ဂ်ဟေင် ပန်ဏာကိုလ် ဒွဲခန်ဟ်တပ် ဒးလဝပ်လ်တု အာချီလီ ဒးသုအာကာဂစိုတ်ရ။ စိုက်လျှင်ခန်ဟ် အာချီလီဟိုဂ် ဒွဲချိန်လျှင်မွဲ ဖျေံလင်ဗိုပြင်မွဲမွဲ ဒွဲခလံက်ခွက်ဇွောန်လဟေတ်မာန် တင်ဗြဟတ်ဂကောန်ချိန်လျှင်လွိုင်ရောင်။ မိက်ဝံဟိုအရေဝ်ဂ်။

အတိုင်သုးလင်ဂ်ရ ပွဲရဲတ္တအရီကြံကြံတံဂ်လေဝ် ဒွဲချိန်လျှင် ဒွဲခလံက် ခွက် တင်ယုတ်ဒေက်ဂမ္တိုင် နွံဒိုင်ရောင်။ သွက်ကလိဝံ ပေါအင်ဇုး လျှင်ခေတ်မာန်

ဒးတီလဝ်ဒွဲးချိုန်လျ တင်ယုတ်ဒေက်ခေတ်ရောင်၊ သာ်ဝံဟေင် လှိုဟ်မွဲဟ်ကျဗြေံ အောန်အောန် အပွဲအခိုင်ကာလစွဲံစွဲံ ဗတိုက်ထပိုတ်ထောံရိုဟ်ကွက်သွာတ်ဝ် တွအရိုတ်မာန်ရောင်။

တင်ရဲတ္တအရိုတ် ငြဟတ်ချိုန်လျ

တင်ရဲတ္တအရိုတ် ငြဟတ်ချိုန်လျဂမ္တိုင်ကို အတိုင်သွပ်ဝံမဒ်ရ။

(၁) ရဲတ္တအရိုတ်ကို သွက်အရိုတ်ခေတ်သွာတ်တန်တအာမာန် ခေတ်နွံပိုက်အရိုတ်အပင် ပံင်တောဲရေင်တျင်ကမ္မောန် နူကောန် ညးချင်ကွာန် ကျောံ ဂကောံကရောံတံ ရောင်။ သွက်ဇက်ယန္တယျာ ရဲတ္တအရိုတ် သွာတ်ဂေတ်မာန်ကို ကမ္မောန်ပံင်တောဲ ရေင်တျင်ကမ္မောန် ကောန်ညးချင်ကွာန် ကျောံဂကောံကရောံတံကို ပွမပိုင်ခြာထောံ အခိုင်ကို (ဝါ) ပွမဇုဒေထောံကိုကို ဌ်ကျင်တင်ဝါဂါတ်ကို ရဲတ္တအရိုတ်မာန်ရောင်။

(၂) အလီုအသီတံ မျေံကျင်လဝ် မူဝါဒ ပဝ်လဇြိတြေံ မတဲကျင်တေံ ဟိုတ်နူဟွံ ချိုင်ပေင်ကျင်တဲ ဖိုအန်သံသခေဲ ဆက်ကျင်ခိုင်ကိုရ။ ပြဒ္ဒညာ မူဝါဒ ပဝ်လဇြိတို ကြက်ကတိုဒ် အနာဂတ်ဂတကို အလီုအသီတံ အတိုင်ပိုက်စိုတ် မျေံဖို ဓမံက်ရပ်ရဲ ဟွံမာန်။

(၃) နဲကဲပရေင်ကမ္မောန် နဲကျောန်စေံကျင် ဗိုပြင်မွဲး သွက်ရဲတ္တအရိုတ် တွဟ်န သွာံရေင်တျင် ဗက်အကဲအရာ နဲကဲတို ဝါတ်ဂါတ်ကျင်ရောင်။

(၄) သွက်ကမ္မောန်နွံခိုင်တဲတဲကိုဟေင် စိုန်ရန်တဲ ပိုင်ခြာလဝ် သွာကမ္မောန် ကပေတ်အပြေံ မပ္ပံသာ်ဝံ ကာလတင်ဂပပ်မ္တိုင်ကို ကတိုဒ်ကျင်တိုမွဲး ဝွဲမလောဲသွာ သုင်စောဲဟွံမာန် ဌ်ကျင်ရောင်။

(၅) အလီုအသီတ္တအရိုတ် ကာလဒးမျေံ တင်သုတ်သွာတ်မွဲး ဂပပ်နွံပိုက်ကို ပရိုင်သုံရောင်။ ဆဂး မွဲဟ်ကဆင်သွပ်ခေတ် ပရိုင်မွဲဟ်ကဆင်လျူခေတ် ဟွံဒစိုတ်ကို ဟွံဂံင်ကိုပရိုင် ဟွံဂံင်ဟိုကျင်တဲ ပရိုင်သုံသုံ ဟွံဂံင်ကျင် ဆိုတ်တဲပျိုတ်တဲလေဝ် ဟွံ တီဒ်ကျင်ရောင်။

(၆) အလိုအသိတူအစုံတံ ဗီထောင်ဓယျလုပ် ပရောင်ချင်ကွာန်ကို (ဗီထင် သွိုင်ဟွံ စွတ်မွဲ) ဟံ့စခေတ်ရ။ စလိုကျင်သိုက်ကံမွဲ ကူချပ်လုပ် ပျဲစိုတ်တု ဒက်ပွန်လုပ် သွောတ်တံဂှ်လေဝ် စချီတိုန် နူသျှိုင်သွပ်တံရောင်။

(၇) ဟံ့စွံသတိကိုဓရဉာ် မောဟဓလို ဝိဝိင်မံင်တု စောဲအလာ်မံင်ကို ဝါဒပရောင် ချင်ကွာန်မွဲ အကဲအရာ ဌိုလိမံင် အလိုက်ခေတ် အလိုက်ပွဲပူတံဂှ် အရိုမတ် ပိုတ်အာရောင်။

(၈) ပရောင်အုပ်ခပ်ကို ပရောင်စရာဲကျောန်ကမ္ဘောန် ပရေဲကျင်မွဲ ပွမထိုင်ဒပ် ကရေဲခရတ်ကျင် တက်ကျင်စေင်မွောန်တံဂှ် ဂှိုင်ကျင်တု မူဝါဒ အလိုအသိတ် ဝွဲမစိုပ်တရ ဝေံက်အာရုပ်ရဲဟံ့မာန်။

(၉) အပွဲကောံအလိုအသိတ်ကို ကတီုဒှ်ကျင်ပဋိပက္ခပူဂို၊ ပြိုင်ပကာန်ကျင်ကဆံင် ညးညွအ် ညးမွဲကောံညးမွဲ စွံကျင်စိုတ် ဝွဲဒဒှ်သွကတီုဒှ်ကျင်သက်ဝွဲမွဲစုတ်လက်ကျင် ကိုကမ္ဘောန် ပွအလိုအသိတ်တူအစုံတံရောင်။ ကိုကျင်ဒဒှ်ကံမာန်ရောင်။

(၁၀) အကဲအရာကိုန်ချင် (အကဲအရာချင်ကွာန်) အလိုအသိတ် ပွမထိုင်ဒပ် လုပ် ပွမစန်ဒက် ကြးဝါဒ ပွမချီချိုက်တံဂှ် ကာလဒုင်ဟံ့မာန်ကျင်မွဲ ရဲတုပညာကွး ဘာ တံ ဒစိုဒစး ကလိုက်ကမိုကျင်ရောင်။

(၁၁) အဆိုင်ကာလလဒ်ကျင်မွဲ ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ စိုတ်ဟံ့လုပ်စ ပရောင် ကမ္ဘောန် အလိုအသိတ်ခေတ်ဟံ့မွဲကျင် ဆဂ်သွးဟံ့က ညံင်ရဲသွသကြဲမွဲ စွံကျင် စိုတ်ရောင်။

(၁၂) ဒွဲဒေသ ကဆံင်ဒိုင်၊ ယေန်သွင် ပရောင်ဂကူတံဂှ် ပိုတု ဒှ်ကျင်တွဟ်ခြာ (ပေါကျင်ကဆံင်) ဂှ် ပြာကဒ်ကျင်ရောင်။

(၁၃) အပွဲယန္တယျာ ရဲတုအစုံတံဂှ် ခန်ကွာတ်လုပ်ကဆံင် တန်နံကြန်နံဟံ့ လဆောင်လဆောင် ရေအ်ရောင် ဝွဲမလောန်၊ မွိုဟ်မွဲကို ကဆံင်တံဂှ်လေဝ် ဟံ့တန် ကြန် ပွဲမွဲဌာနဝေ၊ ကဆံင် ဌာနကဆံင် စိုတ်တိုန်နွံဒိုင်တု လဆောင်လဆောင် ဒးဒိုင်ဟိုတ်ထောံ နူကမ္ဘောန်လေဝ် နွံကျင်ရ။ ထွက်စုတ်စူးမွိုဟ်တို ဒှ်ကျင်ရ။

(၁၄) ရဲဒပ်ဗွဲသိုင် (ပုလိပ်)ကို ဒပ်ပွာန်လျီတံလေဝ် သွက်ကလိဝံ တင်ရန်တံ

ဇကုကတဲာ် ဒစီဒစးကျုာ်ကီု ရဲကလိဂံလုာ် အစီု ရဲတုအစီုတံ သွကျုာ်ကျုာ်မာန်ရောင်။
လ္လီုဂံ စီုကီုပေါ်သီအစီု ကတီုဒ်ကျုာ်မာန်ရောင်။

(၁၅) ယဝ်သအလီုအသီုတုအစီုဂံ ဒ်အလီုအသီုတုမူး သွက်ခဲတံ တွဟ်နသ္မိုင်
ဂံပိုန်ခိုင်အာ ပိုတဲာ် နွံပွက်ကျုာ်ကီု အခိုင်ရောင်။

(၁၆) ပွဲသ္မောတ်ဝ်တုအစီုတံဂံ မွဲဟ်မွဲကအုမ်သ္မောတ်ဟောင် ဟိုတ်နပျေံကျုာ်သ္မုတ် သ္မုတ်
တင်ပွဲမတိုင်ဂံရ ဗွေတ်ကျုာ်ပွဲမတိုင် ဒ်ကျုာ်မာန်ရောင်။

(၁၇) အတိုင်စောန်ထွးလဝ် လ္လှူတေံ တင်ခုန်ဂြက်ဂမ္တိုင် ညံင်ဟံဂံပါကျုာ် ယဝ်ရ
အလီုအသီုတံ ယုအ်ထေံ ပရေင်အုပ်စုပ် (ဗဟိုရ်ရပ်ဇကု) ကဆံင်လ္လှူရပ်ဇကုမူး
အစီုဩဇာခဲတံလေဝ် ပိုတဲာ် နှော်အာရောင်။

လုပ်ပေါ်ပတိုက် ကိုတင်ဖြဟတ်သ္မောတ်ဝ် တုအစီု တံ သိုန်လျ

အတိုင်ဟိုကျုာ်လဝ်ထု ပွဲသ္မောတ်တုအစီုဂံ တင်ယောင်ယာတင်ချိုန်
လျ မဗီဇတံဂံပါလုပ်ကျုာ်လေဝ်ရ။ တီကျိုဟ်လဝ်တင်ဂံမူး လွာ်ဒီမင်ကရေဇြီု ရဲဒစီု
ဒစးတံဟံဒး၊ ညံင်ဂံဒး ဒးလုပ်ပတိုက်ဒ္ဘဲချိုန်လျတံ (ဝါ) ဒးလုပ်ပတိုက်ခေန်ဟ်
အာချီုလိာ်ရောင် သာ်ဂံဟောင် သ္မောတ်ရဲတုအစီုတံ ညံင်ဂံ ယအ်နှော်အာ ပြာပြာ
ကဒ်ကဒ်ကီု ရိုဟ်ကွက် သ္မောတ်ပိုတ်အာကို ရေင်တုာ်သွက်မာန်ရောင်။

ဒးဟိုအရေင်နီုမူး သ္မောတ်တုအစီုတံ ရံင်အယောင်အလာ ဖြဟတ်
ပိုန်ခိုင်ကွာရလေဝ် ကမ္ဘောန်ချိုဟ်ကောက် စိုပ်တရဟံဂံ ပြိုင်မွဲာန်ကျုာ်ဂုဏ်စရဲ
ကဆံင်အလံင်ညးသ္မုတ်နွံကျုာ်ကီု၊ ပရေင်အုပ်စုပ်ပရဲကျုာ်ကီု၊ အပွဲကောံကိုဋ္ဌာန
လ္မိုင် ကတီုဒ်ကျုာ်ပပိပကွာ်ကီု၊ မဟံသာ်ဂံ ဖြဟတ်ချိုန်လျယောင်ယာကျုာ်နွံရ။
ဟိုတ်တင်ဂမ္တိုင်ဂံဟောင် ပွဲအလီုအသီု အခိုင်အခါလအ်လကျုာ်မူး သွက်အစီုခဲတံ
ဂံတန်အာ အုပ်စုပ်ဟံမာန်၊ အလိုက်ခေတ်ဒ်လီုပြိုင်လုာ်မံင်တံဂံလေဝ် ဟံဒ်ကျုာ်

သယံဇာတ၊ ကမ္ဘာန်ခေတ် နွဲ့ပွဲကိမိက်သွေကောန်ဂ်လေဝ် စိုက်တဲဒ်စိုပ်တရဲ မုလေဝ်ကောန်ကိုဟုံမာန်ဒ်ကျင်ရ။

ယဝ်ဒးထွေးဥပမာမွဲး စွောန်ပိုင်ဟေတ်တဠှို ကောန်ရဲနွဲ့ဒိုင်သွပ်တဲညး တေံ ဟုံမခံက်ကိုရုပ်ရဲ ကောန်ရဲတဝ်ဂှာနွဲ့ဒိုင်သွပ်တဲတံဂ် ဟုံကလင်စွောန်ပိုင်တဲ ပါတးကျင်ရ။ ကာလစိုပ်ကျင်အကာဲအရာဝံမွဲး ရဲတုအစိုတ်လေဝ် ဝံင်ယံင်ကျင်တဲ ပြဟ်ဒတုမ်ခေံ ဝဲမပြဟ်ပြဟ် ဒ်ကျင်လျိုင်ရောင်။ ဟုံရန်ဂစာန်သွေးလမျိုမွဲသတ် ပြဟ် ကလဲလီလတ်ဟုံမွဲမွဲသတ် ပလိုပလတ်ထေံ သွောတ်တုအစိုတ်မာန်ရောင်ဂ် ဟုံသွေးရ (ဟိုအဓိပ္ပာယ်ဂ် ဟုံသေင်ရ)။ သွက်သွေးပွေးစး ကာလဒးရေင်ကျင်မွဲးဝိုင်တရဲလီမွဲ ဟုံဟို ဒးသွေးအတ္တဟေင်ရ။ အန္တရဲလေဝ်နွဲ့ဒိုင်ရောင်။ အခိုင်လေဝ်ဂပ်ဝ်နွဲ့ပွဲကိကျင် ရောင်ဂ် ပါတးထေံဟုံဝံရ။ ဆဂ်သွေးဟုံက နဲကဲလီ ဝိုင်လီ ကွတ်ဗက်မွဲး စိုပ်တရဲ ပြဟ်ဟ်မာန်ရောင်ဂ်လေဝ်ဟိုဟုံမာန် တန်တံင်လျှူအကာဲအရာဟေင်ရ။ ဆဂး တင်ဖြဟတ်ချိုန်လျှူရဲတုအစိုတ် ဒွဲတဲတီလဝ်ပြာပြာကဒ်ကဒ်တံဂ် စွဲအဓိကတဲပုမလုပ် ဗတိုက်ဂ် ပိုတဲအံင်ဇူးစိုပ်တရဲလုပ်ဗတိုက်ဒိုင် ဒွဲရဲတုအစိုတ်ဖြဟတ်ခိုင်ကျိုက် တံဏီရောင်။

အခန်း (၅)

ပွမသိုင်စော့အို

ဣိုက်သရိုဟ်တြအိုတံ နဒြဟတ်ပွာန်ဝံ၊ ပိုတက်သရိုဟ်ဒိုင် ဒွာဲချိုန်လျ ဒွာဲယုတ်ဒေက်ခေဲမာန်ဟံ့သေင်၊ ပိုတက်သရိုဟ်ဒိုင် ဒွာဲဒြဟတ်ခေဲခိုင်ကျိုက် ဝိုန်ကျောန်တံရောင်ဂ် ထံက်ထွေးလဝ်ပွဲအခန် (၁) တေံတဲရ။ ယဝ်သွေးဃော့ဝဲစတ်ဒြဟတ်ပွာန်၊ လွဟ်လက်နက် အထံက်အပင်ကောံကွတ်ပွာန် အကြာရဲတြအိုကို သွာပွန်ဂတးတံမူး လွာ်ဇကုဂ်အခေါင်အရာ အကဲအရာချိုန်လျတံဝွဲမလောန်၊ လွာ်ရဲတြအိုတံ ဇန်ပကောံဇွော်ပခိုင်ဣိုန်ဒြဟတ်ခေဲတံမာန်ဒိုင်အခိုင်ဟံ့ရဲ၊ သွဟ်ရထ လိုန်ကာလရောင်၊ ပိုမင်စိုပတေံဒိုင်ဒြဟတ်ရဲချင်မူးတံ ကျင်ကိုအိုအပင် မင်ယိုဒိုင် မုဟ်ညးတွဟ်ဂ်လေဝ် အန္တရဲဗိုလီနိုဂ်ပံက်ထွေးလဝ်တဲရ။ ပွဲအခန် (၂) ဂ်လေဝ် ထပ်သောင်ကလးလဝ်ပြဒညာပရုဗ္ဗါ နဲပညီပွပ်ကေတ်သွဟ် သောံဖျေထောံတြအိုတံ တဲဒိုင်ကိုရ။

သွာပွန်ဂတးသွက်ဒီမဝ်ကရေဇြီတံသောံကလိဝ်ပေါအံင်ဇူး ဝွဲမဂတာပ် အခိုင်ကေတ်အခေါင်တေံတဲ သောံကဆောံဣိုန်တင်ယုတ်ဒေက် ဤက်ဗွာဲပရေင် ချိုန်လျတြအိုတံဂ် နဲသတ်လီနိုဒိုင်ကိုရော။ ပရေင်ချီဒရင်နဲကံသတ်လီ သောံဃိုတ် ဒြဟတ် ဝွဲအဓိကလျှုန်ယာမ အိုအဏာပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် သီကွီထွေးလဝ်ပွဲအခန် (၃) တဲဒိုင်ရ။ ပုမစာန်စးနပရေင်ချင်ကွာန် မွဲနဲဟေင် ပိုသွေးရဲစကေတ်ဝိုင်နိုရ။

ပုမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် ဗိုပြင်အယောင်အလာခေဲ နံ့ဒိုင်နာနာသတ် အတိုင်ဇောန်ထွေးလဝ်ဝွဲသွတ်ဝွဲရောင်။

- ဟံ့ဒိုင်တံကိုသွဟ်ပရေင်သုတ်သွတ် ဣိုက်ကေတ်နဲတြအိုတံ ရဲစ်သုင် စောဲကျင်လဝ်

- တွအင်္ဂတိတံ သွေကလေင်ပွန်တင်စွေဟ်ကိုဇကု တင်ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲနွံရ။
- ကဆော်ကတိပွိုန် တင်ယုတ်ဒေက်တွအင်္ဂတိတံတဲ ဖျေုဖျိုန်ကျေုဒြဟတ်မွဲ ဒမြိပ်မာန် ပိုက်ကယျာပွိုတ်ထော်ရိုက်ကွက် အဝီအာဏာခဲမာန်ရောင်။
- ချီဒရင်သွဲပွိုတ် သွေဝံပြးဒးအာဒွာဂမ္တိုင်လေင်နွံ၊ စွံအာရီအဓိကမ္တဲဒွာတဲ ချီ ဒရင်လေင်နွံ။
- တွအင်္ဂတိခါတ်အကဲသွဗွေတ်ဗွေင်တဲ ခဲဖျေုပရေင်ကမ္မာန်ထဲထိုင်ယောင် ယာအာရောင်။
- သွက်သွေဝံဖအိုတ်ကျေု ရဲတွအင်္ဂ ဓဇန်ကြိုက် ဗွဲကော်သေတ်ဂ်၊ ဂကော် ကော်ဗော်နာနာတံပါလုပ် ဗွဲမညီသာကော်ကလေဝံတဲသုင်စေ့ဏာဒြဟတ် ကောန်ညးချင်ကွာန်တံ ဂုဏ်ပိုနွံ ဗွဲမစိုပ်တရ်ရောင်။
- အဝီအာဏာဩဇာဇကု သွေဝံဇါပ်စိုပ်အာအပွဲကောန်ညးချင်ကွာန်ဂကော် နာနာတံ ဗွဲမစိုပ်တရ်ကျောန်ဂွံရောင်။ ဟိုတ်နူအဝီဩဇာတံဏံဇါပ်ပြးလုပ် အလုံညးချင်ကွာန်တံတဲ ပရေင်ဒက်ပွိုန်ထိုင်ဒပ်မင်မ္တဲဒီမင်ကရေဇြိုက် သာတဲ လေဝဲသွာစိုပ်တရ်မာန်ရောင်။

ပရေင် ချီဒရင် ပေါပတိုက် နဲဟွံ ပရန် ဂမ္တိုင်

ညိုင်ပရေင်ပွန်တံစိုပ်တရ်ဒာစောမ်စရဲနွံ ပုမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် လေဝဲ အစော်စရဲနွံကိုရောင်။ နဲလုပ်ပေါပတိုက် ပုမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်ဂွံစကာ သုင်စေ့မာန်ဂြိုင်ကိုဟိုတ်ရ။ ရဲတွအင်္ဂ လွတ်ဒစိုဒစးတံ ပရေင်ချီဒရင်သွေဝံဗွေတ် ဗွေင် ယောင်ယာအာဂ် သုင်စေ့မာန်ရ။ ဒွာရသိုင်ကတိုင်ကတူဒမံင်ပဋိပက္ခကတီ ဌ်ဒိုင်တံဂ်လေဝဲ တွဟ်နသွေဝံညိုင်ဝတ်စိုဟ်ဩဟ်အာမာန်ဂ် သောင်ကလးမာန်၊ ကိုသျှတ်သွာတ်မာန်ရ။ ဟိုတ်ဂ်တဲ နဲကဲပုမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်ဂွံ ဟွံတုပ်ကို ပေါပတိုက်ပွာန် (နဲပရန်)ရ။ ဂုဏ်ပိုကတီဒ် မံက်ကျင်တံဂ်လေဝဲ တောင်တုဟ်တုဟ် ခြာဒိုင်ညးဉ္စာရ။ လျှာတိုင်ပွဲရန်တံဂ်ဇကုဂ် သိုပေါပတိုက် စါနဲဏံလုပ်ဒိုင်ပေါ

ဗတိုက်သေသေကိုလေင် နဲကဲဟွံတုပ်လးလးရ။ ဂုဏ်ဖို သတ်ကွပ်ဇဉ်ဟွံသေလေင် တွေင်တွဟ်ဒ်မင်တွဟ်ခြာရ။ ဂုဏ်ဖိုသတ်ကွပ်ဇဉ်ဟွံ နပေါဗတိုက်နဲပရာန် (နဲကြိုင်) ဂှ် ဇွာပ်မ္ဗိတ်တံကောင်ဆီဂွတတ်ကောံကျင်လပ်တဲရ။ ဒးဒင်ဘပဋ နကိုလွဟ်ကို၊ ပိုန်ဒြပ်သ္မိဋ္ဌာန်ဒးဒင်လေင်ကို၊ ဒးဝပ်ဂိယဲကို၊ မ္ဗိတ်ဂမ္ဗိုင်ဒးဒင်ချိတ်၊ လမျီုဒ်တိုက်ကိုတံဂှ် ဒ်ဖိုပေါဗတိုက်နဲပရာန်ရ။

ပေါဗတိုက်နဲပရာန်ဝံ ယုက်ထုဲဒြပ်ဂှ် ငြိုဟ်နက်နုပေါဗတိုက်နဲပရာန် ဂီရ။ နဲပြယာဲဥပါယ်လုပ်ပေါဗတိုက်ဟွံလေင်နွံဒိုင်ဂှ်ကိုသံရ။ မှာဇန်ညးညးကွာန် ကောံဂကောံမ္ဗိတ်နာနာတံဝံ လုပ်ပေါဗတိုက် နလွဟ်ပရေင်ချင်ကွာန်၊ လွဟ်ပရေင် ပိုန်ဒြပ်၊ ပရေင်မ္ဗိတ် ကောံပရေင်စိုတ်ခါတ်တံမဒ်ရ။ ပွဲနဲပေါဗတိုက်ဂမ္ဗိုင်ဝံ၊ ထွးဆန္ဒ ဒစိုဒစး၊ ဗကပ်ပဗေင် ဟွံပင်တောံကိုတုအာ်၊ ဗကပ်ပဗေင်ဇောံညးညးကွာန်၊ ဟိုန် ထွးလညာတ်ဇကု ဟွံပေင်စိုတ်၊ ထွးဒြဟတ်ညးညးကွာန်တံမဒ်ရ။

ဇွာပ်အလိုအသီတံ သောံတန်တံဂှ် သွးကောတ်အရီုအပင်ပင်တောံ ကုညးညးကွာန်တံတု မှာဇန်ညးညးကွာန်တံ ယိုဒင်ကောတ် ပိုင်ဂလာန်အလိုအသီ မှ အုပ်စုပ်ပိုင်ပြီ ချင်ကွာန်မာန်ရောင်။ ပရေင်တံဏံဝံ ဒ်ရိုဟ်ကွက် ကြက်အစိုအာ ဏာသောံတန်ရမဒ်ရ။ ပုမစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်ဝံ သွက်သောံပိုက်ကယျာထောံ ရိုဟ်ကွက်အစိုတံဂှ် ဒ်နဲခိုဟ်ဒ်တံမဒ်ရောင်။

လွဟ်လက်နက်ကောံစေင်မွေန်နဲဟွံပရာန်ဂမ္ဗိုင်

ပရေင်တပ်ဇွေဟ် ပေါဗတိုက် ပုမစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်တံ ဇွတ် ဇွေင်ကျင်၊ ဟုမ်ခြံကျင်လပ် ဒွာဲဝဲမ္ဗိတ်တံဂှ် ဟိုတ်နုပတော်ကျင် နဲပေါဗတိုက် မွဲခဲနဲ ဝေင်ဟောင်မဒ်ရ။ မပ္ပံပုမဗကပ်ပဗေင် ကောံ ထွးဒြဟတ်ညးညးကွာန် တံဝေင်ဟောင် မဒ်ရ။ ဝဲမဒ်ပြုမွဲ နဲကဲနွံဒိုင်ဂှ်ကိုသံ၊ သောံပံက်ဂှ် ကိုဗျူဟာကုရဲပွန်ဂတးတံ

တူဟန်သောလုပ်ပေါ်ပတိုက် အဓိက သော့ပွားအရိပ်ခွဲကို၊ သော့ပါပရုမ္မိတ် ပေါ်ပတိုက်နာနာကို နှံ့ခွင်ရ။ ရံင်ကိုအဒိင်ကာလဒေသတု ဝိအကဘဲအရာကိုကျင့်ရ် သွေးချီဒရင်အာရောင်။ တပညာသွာပရင်ချင်ကွာန်တံ သို့ဝိဝိဂြိုက်စွာလပ်ပရင်ချီ ဒရင် နဲဟံပရန်နှံ့ခွင် ဗွတ် (၂၀၀) နဲကိုလေဝ် ဆက်တု ဤက်စွာ ကတီပဒ်တိုန် နဲတိုမာန်ပွန်ရောင်၊ ပွဲနဲကဲဂမ္ဘိုင်ပွဲ ကဏ္ဍတုပံင် ပံင်ပကောံ ကေတ်မွး ဝွံကဏ္ဍဇောံ (၃) ကဏ္ဍရ။

(၁) ထွေးဆန္ဒတု သွပြယာဲလှေ့လှန် သော့ပါလုပ်လွာဇကု (Protest and Persuasion)

- (၂) ပွမဟံပံင်တောဲကမောန် (Noncooperation)
- (၃) လုပ်ပြိက်ပထဲကမောန် (Intervention)

- (၁) ကဏ္ဍထွေးဆန္ဒတု သွပြယာဲလှေ့လှန် သော့လုပ်ပေါ်ပတိုက် လွာဇကုဝွံ ဌ်ပရင် ထွေးဆန္ဒ ဇြဟတ်ဇောံဇောံကို ခောတ်ခောတ်ကိုတု နှံ့ခွင် (၅၄) နဲရ။
- (၂) ကဏ္ဍပွမဟံပံင်တောဲ ညးသ္တုအ်ကို ထပ်ပါလပ် (၃) နဲပွန်ရ။
- (က) ပွမဟံပံင်တောဲ အရာပရင်မ္မိတ်ကို (၁၆) သာ်။
- (ခ) ပွမဟံပံင်တောဲ အရာပရင်ပိုန်ဒြပ် မပ္ပံဟံသုင်စောဲ သွံရန်ကပေါတ်ကို (၂၆) သာ် ကောံ ဟွပ်ပပေင်ကို (၂၃) သာ်။
- (ဂ) ပွမဟံပံင်တောဲ အရာပရင်ချင်ကွာန်ကို (၃၈) သာ်နှံ့တရ။
- (၃) ကဏ္ဍလုပ်ပြိက်ပထဲ အကြာကမောန်ဝွံ နှံ့ခွင် (၄) သာ်ရ။ လုပ်ပြိက်ပထဲ အကြာကမောန်ပရင်ချင်ကွာန်၊ ပရင်ပိုန်ဒြပ်၊ မပ္ပံအေင်စူးကိုသီကေတ်ရင်အလို အသီ နဲနဲဟံပရန်ကို၊ ကောတ်တဲစိုက်ဝက်ပွန်အလိုအသီပြိုင်ပကာန်ကိုမဒ်ရ။

နဲကဲ (၁၉၈) နဲကဲကိုထံမက်ထွေးလပ်ပွဲမုက်လိမ် အခန်လက်ကရ် အိုတ်တောံရောင်။

ကောန်ညးချင်ကွာန် ညးကတ်ဗကောင် ကွိဟ်ခွင်လင်နဲဟံ့ပရာန်ဏံဂ်၊ ကျောန်ဗက်ပိုန်ပိုန်မာန်၊ နဲလီုသုင်စောဲရော၊ သာ်လီုသွးလုပ်ပေါဲဗတိုက်ရောဂ် သွးစီ ကွးဒ္ဓါလီု၊ ကဆံင်လီုစိုပ်မွဲ ပြယာ်ဗိုလီုသွးသုင်စောဲရောဂ် ကွိဟ်ခွင်လင်တဲ ညးညး အဲအဲ လုပ်ပေါဲဗတိုက်ညီညီသာသာမွဲ တွအာ်လီုလေဝ်ဒင်ဟံ့မာန်သွးဆိုကိုပြဒ္ဓညာ ဇော်ဇော်ဟောင်ရ။

ပရေင်ဟံ့တုပ်ကိုနဲဟံ့နဲဟံ့ ယဝ်တ္တိုက်နဲဟံ့ပရာန်မွဲ သွအာ်ကိုတင် အာတ်မိက်အဓိကဇကုတဲ ပိုလုပ်ပေါဲဗတိုက်ဂံ့ရောင်။ ဥပမာမွဲ၊ ပရေင်ဗတိုက် သရိုဟ်တွအာ်တံဝံ မဒ်ပရေင်ချင်ကွာန်ရ၊ သာ်ဂ်တဲ ပိုသွးလုပ်ပေါဲဗတိုက်ပရေင်ချင် ကွာန်ရောင်။ မပ္ပံဟံ့သုစုတ်သမ္ဘိကိုတွအာ်တံမာန်ရ။ ဝါဒကော့ကမောန်တွအာ်တံ ညံင်ရဟံ့စိုပ်တရအခါလျှို ကျောန်နဲဒမ္မုက်မာန်၊ အခါလျှိုထွးဆန္ဒနုဇြဟတ်ညး ချင်ကွာန်တဲ ကျောန်နဲမက်မက်မာန်ပုန်ရောင်။

ကလေင်သ္မိဝ်ရံင်လွာ်ညးမွဲ ယဝ်ပရေင်ပိုန်ဒြပ်တွအာ်တံဟောံဒြပ်စှဲ ဌ်မွဲ (ဝါ) ကောန်ညးချင်ကွာန်တံဝါတ်ဂါတ်ကျင်ဗွဲမလောန်မွဲ၊ သွးသုင်စောဲနဲဟံ့မဟံ့ ပံင်တောဲအံရပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ မပ္ပံဟံ့သုင်စောဲသွဲရန်ကပေါတ်တွအာ်၊ ကောံနဲထွး ဆန္ဒသွာကမောန် မပ္ပံဟံ့ကျောန်ကမောန်တွအာ်တံရ။ ယဝ်တွအာ်တံလွီုပရာတက် ပရဲပရေင်ပိုန်ဒြပ်မွဲ သွးဆိုင်ဗကပ်ဗပေင်သွာကမောန်နာနာ၊ သွာကမောန်တံစိုတ် တုပ်သုဟ်တဲ ဟံ့ပိုတ်ဇြဟတ်၊ ဟံ့ကျောန်ကမောန်ပေင်ပေင်မွဲ၊ ကမောန်တွအာ်တံ ကေတ်ဟံ့မာန်ရ။ ပွဲနဲဗကပ်ဗပေင်ထွးဆန္ဒဂြိုင်ကိုသာ်ဂ် နဲခိုဟ်အိုတ်ကိတ်ညီကို အကောံအရာအိုတ်ဂ်သုင်စောဲတဲ သွးဗကပ်ဗပေင်ဒ္ဓါအဓိကတံဂ်ရောင်။ ဥပမာမွဲ ဗကပ်ဗပေင်ဒ္ဓါပျော့ဩန်တွအာ် မပ္ပံရင်ကမောန် မှိုတ်ကပေါတ်မှိုက်၊ ဌာနပလံပိုပ်၊ ဌာနထံက်ပင်ဇောံမအပြောံ၊ ကောံဌာနတြးပတိတ်ဇောံမတံမဒ်ရ။

ပွဲအရာလုပ်ပေါဲဗတိုက်နဲကဲဟံ့ပရာန်ဏံဂံ့ ပိုသွးလုပ်ပေါဲဗတိုက်ဒ္ဓါဟံ့

ကောင်ချီဒရောင်ကျင်လင်တံဂှ်လေဝ်နွံမာန်ရ။ ဥပမာ-တြးလိမ်လျှင် လိမ်တြးပါဒနာနာ၊ လိမ်ပရိုင်ဒမ္မုက် (သွတ်တိ) တံမဒ်ရ။ ဒွဲတထေက်ကိုအထူးဆန္ဒအေင်စွလေဝ်နွံမာန်ရ။ ဗို့ဒွာထေင်တိုင်ဇှော်တို မံင်ဗိုပြင်ဗကပ်ဗပေင်ဂွအ်လေဝ် သွးကျောန်ရောင်။ ဟိုတ်ဂှ်ရ နဲဗကပ်ဗပေင်ဇှော်ထွးလင်လျှုဏ်ဝံ သွက်ကောန်ညးဍုင်ကွာန်တံသ္မောံခိုဟ်အခါပြဲ အကဲအရာကိုကျင်မွဲး သွးရေင်တျိုင်ညီညီသာသာသိုဟ်အိုတ်ရောင်။

သွက်မ္မိဟ်လျှိုလျှိုတံ ပေါဗတိုက်နဲဟုံပရာန်တံဝံ ဟုံတေင်တုဟ်ဒ်မံင် ကမ္မောန်ဓမ္မတာမွဲရ။ တုပညင်ရပရေင်ကမ္မောန်ဇကုကျောန်ဒ်ဂိုဟ်ဒ်ဒ်တိုက်ဂိုဟ်မာန်ရ။ နဲကဲကမ္မောန်ကျောန်ဓမံက်ရုပ်ရဟေင် တေင်အာညီညုဇိုင်သာရ။ သွးကိုဥပမာမွဲး သွာကမ္မောန်မွဲ ဟုံဒးဗွပ်ဗပေင်မွဲသာ် အာကျောန်ကမ္မောန်ဗိုဓမ္မတာရ။ ဆဂးကျောန် ကမ္မောန်လျှုလွထေင်ကို ကမ္မောန်ညင်ဂွံဗွေတ်ဗွေင် ဝေင်ပြုယာဲတုကျောန်စုတ်ကို စ နိုဇကုတီဗွေတ်ကိုလေဝ် ထပ်ဗလေတ်ကျောန်စုတ်ကို ထွးဟိုတ်ပရေင်ထတ်ယိုတ် ဟုံခိုဟ် မံင်ဟုံမိပ်ဂးတို ပလီထေင်ကမ္မောန်ကို ဟုံအာကမ္မောန်ကို၊ ပရေင်စပ်ကို ဘာသာဟုံသေင်ကိုလေဝ် ထွးဟိုတ်တုတိုန်စိုပ်သွင်ဘာသာဂှ်ကို၊ မပ္ပံဗတောန်လိမ် ကုကောန်ဋှင်ဇကုပွဲသို ဟုံသွးအခေါင်တိုန်ဘာအလိုအသီကို၊ ပံက်ဘာဗတောန် လိမ်ဇကုဇကု (ဟုံသေင်ကိုဘာအလိုအသီရပ်ဇက်) တံကို ဂကောံအလိုအသီ တွအိုတ်တံ စန်ဒက်ကိုလုပ်ဂှ်ဒးကယျာန်တးထေင်ဟုံလုပ်ကို မပ္ပံသာ်ဝံမဒ်ရ။

ကမ္မောန်တံဏံဝံ ဒးပ္ပိတ်ဒြဟတ်ဇှော်ကွေံကွေံဟုံသေင် ကဆံင်ဒီဂဓီ တေင်ခြာတ်တိနူကမ္မောန်လျှင်တုဓမ္မတာဇကုညီညဟေင်တုချီဒရောင်လုပ်ပေါဗတိုက် ဂွံလေဝ်လေဝ်ရ။ နဲကဲဝံယပ်ချီဒရောင်မာန်မွဲး ပွဲပေါဗတိုက်ပရေင်ဗွးဇးဇကုဂှ် မှာဇန်ညး ဍုင်ကွာန်တံပါလုပ်သွဲသွဲလးလးမာန် ဂှိုင်ကိုလှိုဟ်ရောင်။

နသ္မိုင်သာဘရေ်မွဲး ပေါဗတိုက်နဲပရာန်ဝံ ညီလေဝ်ဟုံတုပသ္မုဟ်ကိုပေါ ဗတိုက် (နဲပရာန်) လးလးရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ အယောပိုလုပ်မံင်ပေါဗတိုက် နဲဟုံပရာန်

ဏံ ယဝ်ရပိုသုင်စောဲတဝ်စွေဟ်ဒးနဲပရာန် (နဲကမိုင်) ညိညစဝ်မူးလေဝ် ဗိုပြင်ခေဲပြင် ကောံအာလွှာ်ပေါဲဗတိုက်အဒိုက်ပွာန်ကြိုင်နဲပရာန်တံတု သတ်ကွပ်ဇေဝ်ဟွံဇကုကလိ ဝံလဝ်တုတံဂ်လေဝ်လေင်ဒိုက်လီုလာ်စှော်မာန်ရောင်။ ပေါဲဗတိုက်ပြိုင်လှာ်အာနဲပရာန် ဗက်ဟံဂတဘပ် ခေဲခရိုက်ပလံင်ဏာအခေါင်အရာလွှာ်ရဲတ္တအာပိုတံရောင်။ ရဲတ္တအာပို တံဂ် လွှာ်ပရေင်ပွာန် ပရေင်ဖျိုဖျိုက်နဲကြာန်နဲနာနာတံဂ် စိုန်သ္တိုက်လဝ်တု သ္တိုင်ပရေင် အံင်ဇူး ဌှိုင်ပွေင်တိတ်ဗူးစးရ။ စိုန်ရဲရဲတ္တအာပိုတံ ဖျိုဖျိုက်သ္တု သုဒဟ်ကဆော်ကတို ကျင် လျှာ်ဇကုကိုလေဝ် ပိုဒးအေင်ဒုင်ထိုင်ဒဝ်မင်မွဲအာပေါဲဗတိုက်နဲပရာန်ဝံရောင်။

ဟိုတ်နူဒုင်ဂိုင်ကေတ်လဝ် စေဝ်မွောန်နဲကဲဟံပရာန် ဒစိုဒစးကောံနဲပရာန် တုပရေင်ပြိုင်လှာ် ပန်သတ်ကတို ဌှိုကျင်ရ။

ပွဲလှေင်ပရေင်ကမွောန်ဝေင်ပြယာ်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် စေဝ်မွောန်သ္တုတတ် သ္တုဘ်ဂ်ဒ္တိုဟ်ဇှော်အိုတ်ရ။ စိုန်ရဲရဲတ္တအာပိုတံချိုချိုက်ကြဲကြဲသုမာန်ဇေန်လျှာ်ပို ဟံဂ် ဗွဲစေဝ်ကိုလေဝ် ရဲသ္တုပွန်ဂတးဒစိုဒစးတံဒးအေင်ဒုင်မာန်။ စေဝ်မွောန်သိပ်ဂိုပ် ဒှေတ် ငြိပ်ဂိုပ်တပ်ဗူး ညးချင်ကွာန်တံညာတ်ကျင်လွှာ်ပေါဲဗတိုက်ခရဲဒုင်ဇကုတု ထိုင်သး ထံက်ကျင်ဂလန်ရောင်။ ရဲလှာ်တ္တအာပိုတံကျပရေင်ချင်ကွာန်တု အပွဲပွဲဖျိုပြိုင်ခေဲတံ လေဝ် လညာတ်ပါထကးပိုင်ပြးကျင်မာန်ရောင်။ မွိုဟ်တံဂလန်လွှာ်တ္တအာပိုတံကို၊ ညးချင်ကွာန်ဂမိုင်ကို၊ ရဲနွံဒိုင်အကြာဒြဟတ်လဒေဝ်တံကို ပါလုပ်ကျင်လွှာ်ဇကု ရောင်။

ဆဂးပွဲဒ္တုလျှို ပရေင်ချီဒရင်လျှိုတံဂ် ပေါဲဗတိုက်နဲပရာန်ဝံ ပါဟံဗူးမွှော် ဌိုင်ရံင်ကေတ်နဲတ္တဟ်လေဝ်ဟံညာတ်တု သူးသုင်စောဲလဝ်မွဲဆိုန်ခဏလေဝ် ဌှိုမာန် ရောင်။ ပွမဖေတ်ဓည၊ ဂိကျင်လဝ်စိုတ်နွံကို၊ ကျဟ်ဂိလဝ်လျှာ်အာလီုအသီတ္တအာပို တံနွံကို၊ အေင်ဒုင်ဟံမာန်တု ကျိဟ်တိတ်ကျင်နူဂိုင်ဩဟ်သ္တုတံသ္တုတံမြဟ်မြဟ် ဌှိုအာရသံင် ပြိုင်အာလွှာ်ပေါဲဗတိုက်နဲပရာန်လေဝ်နွံမာန်ရ။ စိုန်ရညးတံသုလဝ်စုတ် သမ္တို ဒုင်ဂိုင်ကေတ်လဝ် အခန်ကဏ္ဍပေါဲဗတိုက်နဲဟံပရာန်ကိုလေဝ် ပွဲမွိုဟ်လျှိုတံ

လညာတ်ဟုံမိက်ပါတးထောံပေါဗတိုက်နဲပရာန်နွံတိုန်မာန်ရ။ ယဝ်ရအကဘဲအရာ
မံက်ကျင်ဗိုဏံဝံ့မွဲ ပုဗစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် ပိုသွးပါတးထောံရဟုံသေင်။ ဆဂး
ပိုဒးပါပိုင်ခြာသက်လဝ်စေင် ပွဲအရာပေါဗတိုက်စါကူ (နဲပရာန်ကို နဲဟုံပရာန်)
သောင်င်ကွးကွးရောင် ရံင်အာလ္လှုတ်တိုတ်၊ တျင်လအာပထဝီကို၊ ဂကောံဂကူညး
ချင်ကွာန်တံကို အခိုင်အခါကလဒေသတံ ကိုတု၊ ဗိုအကဘဲအရာကို၊ ဗိုကိတ်ညီ
ကိုနဲဂိုဂ် ပိုသွးပါခြာပွတ်သောင်င်ကွးကွးရောင်။ ယဝ်ရပိုပါခြာ ပိုင်ခြာလဝ်ဟုံဆိုတ်
ပွဲတိုတ်မွဲ သတ်ကွင်ဗင်ဟုံကလိဂ်နူပေါဗတိုက် ပုဗစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် ဟိုတ်နူပေါ
ဗတိုက်နဲပရာန်ဟေင် သွးဆောံပြမ်လေင်ဒေက်အာမာန်ရောင်။

ပရေင်ချင်ကွာန်မွဲပွဲက် ယဝ်ဒးထံက်ထွးပွဲဝင်မွဲ ပရေင်ချီဒရာင်ပုဗစာန်
စးပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် ဒးဝပ်ဂီယဲကို သွးချိုတ်အိုတ်အာလမ္ပိုက်နွံကွာရလေင် စတ်ကို
ပေါဗတိုက်ပရေင်ပွာန်မွဲ ဒးဆောံပြီလေင်ဒိုက်အောန်တံမွဲလောန်ဂ် သွာံဆိုတ်ကျင်ရ။
သွာင်နုဂ်ပုဗ် ဟိုတ်ဂစိုတ်ဂယိုင်ညးသ္လုအံတု ဒက်လဝ်ဝဲဂတဲလဝ်ကြုတ်ဝိပက်ဗက်ပျဲ
ဝဲတိုင်ကို သံသာပေါဗတိုက်ဟုံအိုတ် ကုတ်ထပိုတ်ဟုံမာန်ဂ်လေင် ပွဲပေါဗတိုက်နဲ
ဟုံပရာန်ဂ် ဌ်ဟုံမာန်ရ။

အပွဲပေါဗတိုက် နဲဟုံပရာန်ဂ် ညးချင်ကွာန်တံစိုတ်ဂံင်င် ညံင်ဟုံဖေက်
ဓည ဝှုတုအဝီအလီအသီဖျိုက်တံဂ်လေင် ပိုသွးလှီပရာဟုံတံဖြဟတ်ဟုံတံမွဲ
ကိုဂ် ပွဲက်ဇှော်မွဲလောန်ရ။ ပုဗပါတးကွေံစိုတ်ဖေက်ဂွံ ဌ်သ္လိုင်တိုင်ခီသွက်သ္လောံ
ပလိုပလင်ပိုက်ကယုဟုံတံအဝီအာဏာရဲတုအဝီအုင်ဓလိုဖျိုက်ခိုင်လှု၊ ညးချင်ကွာန်
တံမဒ်ရ။

ကမ္ပောန်ပံက်ထွးကမ္ပောန်ဒမ္ပုက် ကျံသ္လုဂ်ပွဲက်ကဆံင်စရဲ

ပုဗချီဒရာင်နဲပုက်ကမ္ပောန်ဒမ္ပုက်ဂ် ဌ်ကမ္ပောန်ပရေင်ချင်ကွာန်သွပ်တိ

ဒေးလီစွာ ဒေးသျှပြယာဉ်ဥပါယ်နာနာတဲ့ ပွဲအရာလုပ်ပေါ်ပတိုက် နဲဟုံပရာန်ဂ်ဒိုကမ္ဘောန်
 ဝါတ်ဂါတ်ဒိုဒွာဲပြဒ္ဓညာကတိုဒိုဂိုင်ရောင်။ အစီအဇန် ကွပ်ဂွန်ကော့ ပရောင်ကမ္ဘောန်
 နူလွာ်ရဲဒစီဒစးတံ ပရိုင်သဗ္ဗဒိုတ်သို ညိုင်ရဲထိုင်ပရိုင်လွာ်ညးတုအာ်အလိုအသီ
 ကော့စွာဲသိုင့် (ပုလိတ်) တံ ဟုံဂွံတီဂ် သော့ပုဂျင်ပရိုင်ဟုံလော့သွာ ချီဒရောင်ဝါတ်
 ဂါတ်တံပွဲမလောန်ရ။ လွာ်ပရောင်ချီဒရောင်ဇကု ရိုင်ပွဲမသောင်ကွးမွး ဟိုတ်နုဒေးပျက်
 ဒဗျက်တံ စိုတ်ဖေက်ဂ်မံက်ဂတပ် စိုတ်ခါတ်ဂံင်တပ်စွေဟ်တံဂ် ချီန်လျုစေ့ဒိုမာန်ရ။
 ရဲလုပ်ပေါ်ပတိုက်လွာ်ဒစီဒစးတံလေပ် လိုဟ်မွှ်ဟ်အောန်စေ့ဒိုမာန်ရောင်။ အပွဲမွှ်ကံ
 ဇကုပွန် ဒိုသံသယ သွေဟ်ပွာလွှာညးညွအိ ခေါတ်စောဲညးညွအိဂ်ဒိုတိုန်မာန်ရ။
 ပွဲအရာပွမသွေဟ်ပမာညးညွအိဂ် မွှ်ဟ်ဇကုဟာ မွှ်ဟ်သ္မဟာ စါရဲဏံ အကြာသ္မ
 ကိုမိတ် ပါ်ပိုင်ဟုံမာန်တံ ကမ္ဘောန်လွာ်ရဲတပ်စွေဟ်ပွန်ဂတးဒစီဒစးတံ လညာတ်
 ဟုံစေ့ယာ စိုတ်ဝိဝိင် ဘိုင်တိုင်သွေဟ် ပွာလွှာပရောင်ကမ္ဘောန်ဇကုဒိုမာန်ရောင်။

မဲ့လွာ်တေံပွန် ကမ္ဘောန်ပံက်ထွးဝံ အစီအဇန်ကွပ်ဂွန် ကော့ပရောင်
 ကမ္ဘောန် မဆေင်စပ်တံဂ် ပျံပိုပြင်မာန် ဆိုင်ဆမာန်တံ ဟုံဒိုလလေင်ဖို ဝိုကမ္ဘောန်
 ပျက်တေံရ။ သိုခေံထွးကိုရုပ်ရဲပိုပြင်ကမ္ဘောန် လွာ်ပရောင်ချီဒရောင်ရဲပွန်ဂတး လွာ်ရဲဒစီ
 ဒစးတံတံ ဝံတိုန်ဇြဟတ်ဒိုတ်အစောန်ရ။ ပြဒ္ဓညာပေါ်ပတိုက် အခိုက်လုပ်ဂွန်နဲဟုံ
 ပရာန်ဝံ ဇြိုဟ်နက် ဇြိုပ်ဂိုပ် ယုက်ထုနုပိုဆိုင်ဆ တော်ခယုလပ်တံကွိုင်တေံဏီ
 ဒိုမာန်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲဒွာဲအကာဲအရာလှိုလှိုတံဂ် ပိုဒေးဆိုင်ဆမံက်အာရုပ်ရဲပရောင်
 ကမ္ဘောန်ဒဗျက် နဲပျက်တံရောင်။ ဝိုအကာဲအရာကိုကွိုင် ရံင်တွိုင်လအာတံ ဒေးချီ
 ဒရောင်ရောင်၊ လွှာအစောဲဒြဟတ် ပေါ်ပတိုက်နဲဟုံပရာန်ကို လွှာဂွန်ပရောင်ထိုင်ပရိုင်
 သ္မတုအာ်တံကို၊ သိုခါလွာ်ဂ် ပိုဒေးသိုဂိုပ်ဗုဗျါနသတိနွံနုကံဗဟုသုတုဂိုင်လညာတ်
 ခိုင်င်ကျိုက်ကံတံရောင်။

ပွမကွတ်ဇန်လိမ် ကော့တက်တြးပိုင်လိမ်အုပ်လိမ်လှောင်၊ မဂ္ဂဇြေန်၊
 လိမ်ပရိုင်နာနာ သုင်စောဲဗွးရမျာင်သွပ်တိ တြးဝါဒသွပ်တိ တြးဝါဒပွဲချိုင် ကော့

ကလေးထိုင်ပရိုင် အစီအစဉ်ပရိုင်ကမ္ဘောန်တွအစီအလီအသီတံဝံ ဌိကမ္ဘောန် ပရိုင်ကောင်ကာလောင်ကမ္ဘောန်ပိုင်ကမ္ဘောန်ပွဲမလောန်တုံ သွေးချီဒရောင်ခမ်ကရပ်ရန်သတိ ဇောင်ဇောင်ဂှ် ဌိကမ္ဘောန်ကဆိုင်သျှိုင်ရောင်။ ပွဲပဋိပက္ခပေါဗတိုက် နဲဟံပရန်နဲဟံလုပ် ပေါဗတိုက် သွာပွန်ဂတးတံ ဒးမင်မွဲဒေတ်ဗက်စေပ်မွောန်၊ ဒးသျှိုင်ပွဲကဆိုင်အလံင် အစောံစရဲပလ္လိန်ကာလရောင်။ ထိုင်ဒက်ဒေတ်ဗက်စေပ်မွောန်နဲဟံပရန် ကောံပွဲ ဟံပေက်ရောံညေတံဝံ ပိုင်ကမ္ဘောန်ပိုင်လ္လိန်ကာလရောင်။ ပရိုင်ပြိုင်လှဲဝံမံက်ဂတပ် တိုန်မာန်ဂှ် ငြဟတ်ကောန်ညးသျှိုင်ကွာန်တံဒးပါလုပ်ပွဲပေါဗတိုက် ပွဲမဂှိုင်ရောင်ဂှ်လေပ် ပိုဒးတီဒးကျိဟ်ပိုင်ကမ္ဘောန်မင်ရောင်။ သွာံကလိဝံငြဟတ်ပရိုင်ချီဒရောင် ညးသျှိုင်ကွာန် တံ ပွဲမရမ်ဂပ်မာန်ဂှ်ပွန် သွေးတန်ဒ်ကွိုင်နုပွဲမထိုင်ဒပ်မင်မွဲသျှိုင်ပွဲကဆိုင်စရဲ ပရိုင်ချီ ဒရောင်လှိုင်သွာပွန်ဂတး ရဲဒစီဒစးတံဟောင်မဒ်ရ။

ပရိုင် ဆက်စွောံပြိုင်လှဲဒဒ် အာဏာ

သွာဗျူဟာနဲဟံပရန်တံထေက်ကိုဒးချပ်ဗွာမဲ့ဂှ် ပဋိပက္ခအပွဲပေါဗတိုက် စါန်စးပရိုင်သျှိုင်ကွာန်ဝံ အခိုင်ဟံပရိုင်လှဲမာန်မင်လ္လိန်ကာလရောင် ပရိုင်ချီဒရောင် လှိုင်ဇကုကို ပရိုင်ချီဒရောင်လှိုင်သွ-ရဲတွအစီတံကို ပြိုင်သွာံဂတးဂတောင်မာန်ခိုင် လ္လိန်ဂှ်လေပ် ဒးကျိဟ်ခွင်လပ်ထေက်ရ။ အရာကိစ္စမွဲလီလေပ် ခေံဟံညိုင်ဝတ်တန် ကြန်ရ။ သြဇာအစီအာဏာလှိုင်ဇကုကို လှိုင်သွာံတံကို ပြိုင်သွာံခိုင်လ္လိန်။ ပြိုင်လှဲ မာန်မင်မွဲဒမြိပ် ပွဲမသွာတ်မြဟ်ရ။ ပရိုင်ပြိုင်စွောံအစီအာဏာဝံ သွာံကျိဒ်ကွိုင် မာန်ဂှ် ဟိုတ်နုရဲပွန်ဂတး ဒစီဒစး ဆက်လုပ်မင်ပေါဗတိုက်နဲဟံပရန် နဇဲသတ္တိ ပွဲမ ဝိုင်ဗတ်ခိုင်ကျိဟ် ဟံဒင်ကျ ဣရဲတွအစီတံမဒ်ရ။

ပရိုင်ပြိုင်သွာံဆဲးစွောံအစီအာဏာ ပွဲပေါဗတိုက်နဲစါသင်ဂှ်ပေါဗတိုက် နဲဟံပရန်ဝံ ပြိုင်လှဲသွာတ်မြဟ် မြက်စာဂှိုင်နုကိုပေါဗတိုက်နဲဟံပရန်ဏီရ။ ခေံကျိဒ်ပွဲမလောဲသွာ မြဟ်ဟ်ပြေဟ်ဟ် ပြးဒးတိတ်ဒွာံဝါပွဲမဂှိုင်မာန်ရ။ ဂုဏ်ဖိုပရိုင်

ချင်ကွာန်လေဝါ မံက်ဂတင်မာန် ဗွဲမလေဝဲသွာရောင်။

အတိုင်ပရင်ပြင်လှဲအာရီအာဏာဗွဲလျှံဝံ့တဲ ပရင်ချီဒရင်ရဲဒစိုဒစး တံဝံ့ ဓရိုဟ်ပလင်ထွးဏာဂုဏ်ဖိုသတ်ကွင်ဇဝ်ပွဲနာနာမာန်ရောင်။ သွာင်နူဒွဲဒေသ ဇကုချီဒရင်ဂှ် ပြးဇးလဲလးတိတ်အာ ဒွဲဒေသတွဟ်ဟ်တံပွန်ရောင်။ သတ်ကွင် ဇဝ်ပွဲခဲကတိုဒ်ဆက်အာစိုအနာဂတ်ဌာန်ဂတတေံမာန်ရ။ သတ်ကွင်ဇဝ်ပွဲပွန်ဂတး တံဝံ့ ခဲဇိုလပိုက်အာသိုဗြဟတ်ဓါလွှာ် ဒွန်တောဲမံင်ရ။

ဝင်ပွဲမံက်ဒးထံက်ထွးမွဲ သွာပေါဗတိုက်နဲဟံ့ပရန်ဝံ့ ဩဇာအိုရဲညး တွအိုတံဝံ့ချီန်လျ အောန်ယဒ်စေံအာကို သွောံတတက်ဂှ်တိုက်ကို ဖန်ဗဒ်ကို မာန်ရ။ ပရင်ပြင်သွဲတံဝံ့ အသိုင်ဒမြိပ်ကို ဗြဟတ်ကို ဂှ်င်နူပေါဗတိုက်ပရင်ပွာန် ဇာ်ရ။ သွးကိုဥပမာမွဲ ဟိုတ်နူရဲပွန်ဂတးတံ လုပ်ဒိုင်ပေါဗတိုက် နသတ္တိဗျတ္တိနွံနွံ ဒွေတ်ဗက်စေပ်ပွာန် ဗိုန်ဗတ်ဗြိပ်ဂှ်ပိ ဒစိုဒစးဒမိုင်ကုရဲတွအိုကြံကြ ကြဒ်ကြန်တံ ဂှ်တဲ စိုတ်ဓာတ်လွှာ်ညးတွအိုတံသွးချီန်လျကြေပ်ဂြတ်စေံရောင်။ ဟံ့ပေင်ဗိုတ် ဟံ့ရေံသေံဖြိုင်သျှိက် ကမ္မာန်ဇကုဒ်တိုက်ရောင်။ သွောံဗွဲစိုတ်လျှံဇကုဂှ်ဟံ့ကျင် အကဲအရာကွောတ်တံ စိုက်ပွန်ဂတးဒစိုဒစးသပုန်တိုန် ညးတာလျိုင်တွအိုတံကို အကြာကောန်ပွန်ဇကုကို ဒ်ကျင်တဲ စိုစိုပ်အကြာညးချင်ကွာန်တံဒ်ကျင်ရောင်။ နူချင်နာနာ ရဲကောံဗွးကပ်နာနာတံ ပါပါပျုတ်ဗဒေက်ကျင်လျှံရဲတွအိုတံရောင်။ ဟိုတ်နူချီဒရင် သုင်စေံကျင်ပွမစာန်စးပရင်ချင်ကွာန် နစေပ်မွာန်နွံနွံ သိုက်မစိုန် သျှိ သိုဇယဝိရိယဗိုန်ဇုဒ်တဲ ညးချင်ကွာန်တံဒးပါလုပ်ကျင် လျှိဟ်ဂှ်င်တိုက်ရောင်။ ပုဂိုထံက်မံင်လလန်ကုရဲတွအို သိုတ်သိုတ်ဗြုဗြုတံကို ရဲနွံဒိုင်လဒေပ်အကြာ ဗြဟတ်ဓါလွှာ်ကိုတံဂှ် သွးပါလုပ်ကျင်လွှာ်ဇကုရောင်။

စက်ယန္တယျာပြင်သွားပန်သင်

ပေါ်ဗတိုက်နဲဟုံပရာနဲဝံ လွီစံင်ယိုတ်ပရေင်ပြင်သွားနံမံင်ပန်သင်ရ။ ပရေင်ပြင်သွားနဲပထမဂ် ဌိဝါတ်တဲပွဲမလောန်၊ စိုန်ဟုံလော့သွာကိုလေဝ် (ဟုံယုအ်လွီမွဲး) ခေံကတီုဒ်ကျင်မာန်ရ။ ကာလရဲတုအစိုတ်ဒးဒင်စသိုင် ဟုံမိပ်စိုတ်တဲ ဗွာရဏာကျင်လွှ၊ဒဒိုက်ညးဍိုင်ကွာန်ကို၊ ဟိုတ်နုဒးဒင်ပျီပျိုက်ဂြိုင်တဲ ရဲဒစိုဒစးတံလုပ်ဒိုင်ပေါ်ဗတိုက်နဲဟုံပရာနဲ စိုတ်ဟ်တြိုဟ်ဟ်ပွဲမဂံင်သ္လာဂ် ဍုင်ဒိုင်ရေင်တုအစိုတ်ညာတ်ကျင်တဲ ဒင်ကျင်တဲတင်ရန်တဲရဲဒစိုဒစးတံရေင်။ ပရေင်ကမ္မောန်စက်ယန္တယျာ သွာံပြင်သွားဂွာဲနဲကဲတံဏံဝံ ကော်ဂး ပြင်ဂတးကျေံ လညာတ် စိုတ်ဓာတ် (Conversion) မဒ်ရေင်။

ပရေင်ပြင်ဂတးကျေံ လညာတ်စိုတ်ဓာတ် ဗိုဏံဝံ ပွဲပေါ်ဗတိုက် နဲဟုံပရာနဲဂ် ကာလ လဆောပ်ဒ်လေပ်ဒ်ကျင် မာန်ကိုလေဝ် ဌိဝါတ်တဲပွဲမလောန် ရ။ ပွဲသရုပ်မွဲး (ကွဆာန်ချညာမှ ဌုသံက်သာ တုပ်မမာဂ်ကို) ကတီုဒ်ဟုံလော့သွာရ။ စိုန်ဒ်လေပ်ကိုလေဝ် စိုက်စိုပ်ဗွတ်ဗွတ် ဒးဂွပ်ပေင်စိုတ် သိုမဒ်တိုတ် ဌိဟုံမာန်ရ။

ပွဲမဂြိုင်မွဲး ပေါ်ဗတိုက်နဲဟုံပရာနဲဝံ သွးချီဒရေင်ပြင်သွားသေင်ကလး အာပဒိုပကွအပွဲအကဲအရာကျင်လအာ(ပရေင်နာနာ) ကောံဂကောံမွိတ်တံမဒ်ရ။ ဟိုတ်နုပမံက်အာပရေင်ကမ္မောန်သင်ဝံတဲ ရဲညးတုအစိုတ် ဗိုဏံက်စိုတ်ဂ်ဗဂေတ်ဟုံဝံ ကော့နဲဟုံလော့သွာရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပရေင်ပြင်သွားတုဟ်ပိသင်ဝံ ကတီုဒ်ကျင်ရေင်။

- Accomodation ပွဲကယျေုာပ်ဗက်ကျင်
- Nonviolent coercion ကရေင်ရေတ် လေ့လုန်ကေတ် နဲဟုံပရာနဲ
- Disintergration ကောံပီုဏ္ဏးယိုတ် မဒ်ရ။

အကဲအရာပိသင်ဏံ သွာံပီုကျုတ်မံက်တိုန်မာန်ဂ် တန်တံမံင်လွှ။

ကဆံင်ဒီဂရီ (ပွတ်ပွတ်) ဝှပ်စိုတ် ပွက်ဆန္ဒရဲဒီမင်ကရေဇြိတ် စိုတ်လီနွံပွက်မိက်ဝှံ ပြင်လှဲ ဝှဲနဲတို ကော်အရီအာဏာ (အရီအာဏာပေင် ကော်အရီမဆေင်စပ်) တံရောင်။

ယင်ရဲပြဒ္ဒညာတ်ဏံဝှံ ခေံဟံဒ်ဒိုင်တမ်မူလ ပရေင်အာတ်မိက်ရဲဒစို ဒစးပေါဗတိုက်နဗွတ်ပွတ်မွဲဂှ် စိုက်ဘပဠကီအန္တရဲကုရဲတုအရီဝှံ ကွေံကွေံဟံသေင်မွဲ ပရေင်ကီကေတ်ညးသ္တုအိဒ်ကွဲင်မာန်ရောင်။ ပေါဗတိုက်ပြိုင်ဟွံဒ်ဒိုင်ဟတ်အရီဝှံ ပြင် ကော်အာပရေင်တုပစိုတ် ပြဟ်ဟ်ပြေဟ်ဟ်မာန်တိုနွံဆိုင်ခဏရ။ ပရေင်တုပစိုတ် ပညီပွပ်ညးသ္တုအိဒ် ပရေင်တုပစိုတ် ဟံက်တံညီညးသ္တုအိ ဒ်မင်ပွဲဗွတ်ပွတ်တု ပရေင်ပြင်လှဲဏံဝှံ ကော်ခဲဒးပုမကယျောင်ဗက်ညးသ္တုအိ (Accomodation) မဒ်ရ။ သွာကမောန် ရဲဗဗေင်ပွဲမဂြိုင်တံဂှ် ကမောန်တုဒ်ပြေပြိုင်ကွဲင် နဲကဲပွဲပွပ် ကယျောင်ဗက်ညးသ္တုအိဒ်သံဝှံရ။ တင်တုပစိုတ်ဝှံလေင် တိုင်ဟွံရန်တုကွေတ်တံ ကလိဝှံဟံမာန်ရ။ နကီအလီအသီတုအရီဝှံ ကျိဟ်ကေတ်ဂုဏ်ပီပရဲလွတ်ဇကုတု ဒင်ကွဲင်တံကမောန် ကယျောင်ဗက်ဝှံရောင်။ ဥပမာ ဒွဲတေင်မျိုဟ်သ္တုအိပြဟ်ဒိုင် တံဂှ် ချိန်လျာဒ်စိုက်ကွဲင် ပြေပြိုင်ကွဲင်တု ညးတုဟ်သ္တုအိညာတ်အာသိကွာပရေင် ချိုင်ကွာန် တုအရီအလီအသီမျိုဟ်တံဒ်ဒ်ရ “ ပရေင်ချိုင်ကွာန်ညိုင်ဝတ်စပ်ယာ ” သွဟ်ရထမင်ရောင်ဂှ်လေင်ဒ်အာရောင်။ ပွဲကော်ဝှံကပ်တံလေင် သိကွာအလီ အသီနွံကွဲင် ဟိုတ်ဂှ်ရ ပရေင်ပွဲပွပ်ကယျောင်ဗက်ဝှံ ကိစ္စဇော်ပွဲမလောန်တု ပိုသ္တုး စွံသတိဇော်ဇော် ဒးတော်စိုတ်တံပွဲတံလေင်ရောင်။ ပြဒ္ဒညာတ်ပရေင်ဒင်တံ ကယျောင် ဗက်ဏံဝှံ ပွက်ဇော်တံပွဲမလောန်တု ဒင်တံထေက် ဟံ့ ထေက် ပိုဒး တော်ဆရဲစို မျေံသုတ်သွာတ် ဆိုတ်တံပွဲတံလေင်ရောင်။ နဲကဲကယျောင်ဗက်ဏံဝှံ သွာံပွဲဂှ် ထရိုက်ပလ္လံမျေံတုအရီဝှံ ဝှံဟံမာန်သက်သက်ရ။

ပွဲပေါဗတိုက်နဟံပရန်ဝှံ ပါနဲရဲပွဲပွပ်ကယျောင်ဗက်ကီနဲပြိုင်ဂတးကွေံ စိုတ်ဓာတ်တံဂှ် နဲကဲဒြဟတ်အစောံစရဲနွံဂြိုင်တံပွဲမလောန်ဏီဂှ်လေင် လပပ်ထွးလပ်

ပွဲတံတော်တုံမံင်ရ။ အလုံညးချင်ကွာန်တံ ဟွံပံင်တောဲဟွံကိုဒြဟတ် ဟွံကိုအရီ အပင် ကောံပုမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် ပြင်သ္ဘဲကောံအကောဲအရာပရေင်ချင်ကွာန် ပရေင်မွဲဟ်မာန်မံင်ရောင်။ ဝွဲတောင်မွဲး ပရေင်ပြိုင်လှာဲအစိုအာဏာဝံ ကတီုဒ်မံင်ဂတး ကတန်ရ။ လှာဲရဲအလီုအသီတံညံင်ဟွံဂွံထိုင်ဒပ် ပရေင်ပိုန်ဒြပ် ပရေင်မွဲဟ် ကောံ ပရေင်ချင်ကွာန် လ္လှူညးချင်ကွာန်တံဂ်ကောံမာန်ရောင်။ စိုန်ရကျိပ်သ္ဘဲပြင်အလီု အသီတုအစိုတံထိုင်လဝ်အစိုအာဏာ လျိုင် ညံင်ရမ္မင်မံင်တိုင်ဟွံမဲ အယောင် အလာဗိုပြိုင်ဟွံလီုကိုလေဝ် ကမောန်ခဲဟွံစိုပ်တရ်အစောဲစရဲခဲ ဟွံဒ်ကွိုင်ရောင်။ ကရေပ်ခရတ် လေံလှန်ကေတ်နဲဟွံပရန်တု သောံပါကျိုင်လှာဲဇကုဂ် ဒ်ပေါဲဗတိုက် (Nonviolent Coercion) ကရေပ်ခရတ် လေံလှန်ကေတ် နဲဟွံပရန် ကောံခဲစရ။

ကောတ်တံမွဲး ပေါဲဗတိုက်ကရေပ်ခရတ် လေံလှန်ကေတ်ဏံဝံ ဆက် စိုပ်အာ စိုက်အကောဲအရာဂတတေံပွန်ရောင်။ စိုက်အလီုအသီတုအစို ရဲဖျါဖျါကံတံ သရိုက်စိုန်အစိုအာဏာစောဲစရဲခဲရ။ လှာဲရဲဒစိုဒစးပွန်ဂတးတံဂ် ပတေံကေတ် ဒြဟတ်ခရဲပတေံဇကုတု မင်္ဂကလင်ပိုင်ဟွံပံင်တောဲကမောန်နာကုအလီုအသီ တံမွဲး ခဲသောံထိုင်ဒပ်အုပ်ခုပ်လ္လှူဇကုဂ် စိုက်ဟွံမာန်ဒ်ကွိုင်ရောင်။ ဒပ်ဟွန်ပုလိက် (ဟွံသိုင်) ကောံကောန်ရဲအလီု အသီတုအစို တံ ဟွံကလင်ပိုင်ဒစိုဒစးပွန်ဂတးသပုန် ကုအလီုအသီတံရောင်။ ရဲထံက်ဂလာန်လှာဲအလီုအသီတံကို ညးချင်ကွာန်တံကို ဟွံဒင်ဂိုင်ကေတ်ပရေင်အာကျိပ်ခဲတံဒ်ကွိုင်ရ။ တုအစိုတံသောံအုပ်ခုပ်ဟွံရင် လ္လှူ ညးချင်ကွာန်ဂ် အခေါင်ဟွံရ။ ဒ်ကယျာန်ခဝါတ်သေက်စိုက်ရ။ ဟိုတ်သင်ဝံတု ညးမကိုဒိုင်အရီုအပင် ကောံကလင်မံင်ပိုင်အလီုအသီတုမာတ်ဂ်လေဝ် အောန်စှေံ သေံအောန်ကောံအာဒ်တံရောင်။ နဲဝံ ဒ်နဲမရနက်ကို စတုတ္ထကောံဂး “ပါထွဲး တရမ္ပိတ်”(Disintegration) မဒ်ရ။ နဲဏံဝံ စိုပ်တရ်လိုက်တိုင်ဟွံ ချိုက်က် ပေင်င်ရ။ ဩဇာအစိုအာဏာအလီုအသီတံ စိုက်ဟွံလးလး သ္မကျပ်ဗြောံအာတု အစိုသရိုက်ဒေမ်လံင်စှေံ စိုလှက်လိုင်ရောင်မဒ်ရ။

နဲအစီဖန်ဖန်လးဒိုင်ဗျူဟာပရေင်ဗူးစးဏံဝံ ပိုသွးဂိုင်ကေတ်လဝ်ဝံဒစက် ယန္တယျာပန်သတ် (Four Mechanisms) ဏံ ဝိုန်နဲဗတ်တ်ရောင် အကဲ အရာဟံ့စိုမင်မွဲသတ် ချေပါဒကးကတိုဒိုတိုန်မာန်ရ။ စိုန်ဂ်လေဝ် ရံ့ဂ်ကေတ်နဲကဲ (ပါနဲနဲဏံ) တွဟ်သ္မာင် ညင်သ္မာင်ကိတ်ညီဂပ်ဝ်ကိုအကဲအရာဇကုဂ် ရပ်စပ်သုင် စေဘဲအာပွဲပဋိပက္ခ ပေါဗတိုက်ပရေင်ပြိုင်လှဲမာန်ရောင်။ တီကျိုဟ်ချိုဟကကေတ် လျှူပရေင်ပြိုင်သ္မာင် သုင်ပဋိပက္ခ နဲကဲတံဝံတု နဲလီသ္မာင်ဖန်ဖန် ဂွန်လီဂ်ဖျေုဗိုအာပွဲပေါ ဗတိုက်ဂ် ကိုကျင်သ္မာင်သွတ်မာန်ရောင်။ ဩဟတ်လွတ်ဇကု လွတ်သ္မာင်လွတ်ကို ဗျူဟာပွဲတေင်ကို တီကျိုဟ်ချိုဟ်ကေတ်တု ဖျေုဗိုချိဒရောင်မာန်ရောင်။

သတ်ကွပ်ဇဝ်ပွဲ ဒီမဝ်ကရေဇြီ ပွဲအရာပွဲစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်

ပေါဗတိုက်နဲဟံ့ပရန်ဂွံ စိုပ်တရဲဂြိုင်နူကိုပေါဗတိုက်နဲပရန်သုင်စေဘဲ ဩဟတ်ပွာန်ဏီရ။ ပ္ဍောင်လညာတ်ပခိုင်စိုတ်ဓာတ်ဒီမဝ်ကရေဇြီ ကုညးချင်ကွာန်တံ သ္မာင်ပါလုပ်သ္မာင်ပရေင်ချင်ကွာန်မာန်ရ။ ဟွတ်ပကေင် ကလေင်ဗျောန်ကိုစိုတ်ဓာတ် ဒီမဝ်ကရေဇြီမာန်ရ။ ဟိုတ်နူစိုတ်ဓာတ် လညာတ်ဒီမဝ်ကရေဇြီလုပ်ကျင်တု ချေ ကလေင်ကိုဖို ပရေင်ယတ်ဒေက်လွတ်ဇကုလေဝ်နွံမာန်ရ။ ဟိုတ်နူဂွံကျင် ပေါအံင်ဗူး နဲပေါဗတိုက်စာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်ဂွံတု လညာတ်ဒီမဝ်ကရေဇြီ ဗဟုသုတဂြိုင်ကျင်ဂ် သုင်ရ။ ဆဂး ဇကုလေဝ် (အုပ်စုဒီမဝ်ကရေဇြီပေင်လေဝ် ဟံ့ဂွံဏီ) ကလေင်အုပ် စုပိုဗိဗျာအစိုဗြေတေင်လေဝ်ဟံ့ဂွံ သွးကလေင်ပလေဝ်ဒေတ်ကွေတ်ဗြေတေင်ကွာရ။

ဟိုတ်နူစိုတ်ဓာတ်ဒီမဝ်ကရေဇြီ လတိုင်ကွဟ်မြဟ်မြတိုန်တု လွတ်ဂုဏ် ဖိုလေဝ်နွံကျင်ဂွံဂြိုင်ရ။ ကလိဂွံလဝ်အခေါင်အရာဗူးစးဇကု ညင်ဟံ့ဆောံဗြာဟံ့ သုင်စေဘဲနဲဟံ့ပရန်တု ဟွတ်ပကေင်ဗျောန်ကိုကောန်ညးချင်ကွာန်တံမာန်ရ။ အခေါင် ဒုင်စသုင် အခေါင်အရာနာနာကလိဂွံလဝ် သွက်ညးတံဂ်လေဝ် ထွးကိုဂွံင်မာန်ရ။ ရဲတွာအစိုအလိုအသီတို ညင်ဟံ့ဂွံမက်ဂတပ်တိုန်မွဲလှေ့ပွန်ကို သ္မာင်စန်စးပါတးထောံ

ညးတုအပိုတန်တံခွင်လျှိုလျှိုတံကို ညံင်သွောံစိုဒ္ဒာအာလှိုန်ကာလမာန်ဂ် ဒးဗွောန်
ဗွောန်ထွေးကိုဂွံင်နဲကံနာနာရောင်။ ပရောင်တံဂွံ ဟိုတ်နုလညာတ်သမ္ဘိဒီမင်ကရေဇြီ
ပိုဗျာပ်ငြိလုပ်အကြာညးချင်ကွာန်တံမံဂ်ရ။ ဟိုတ်နုပေပိစတိုက်နဲဟံပရာန်ပရောင်ချင် ကွာန်
လညာတ်သမ္ဘိဒီမင်ကရေဇြီမံက်ဂတင်ကျင်တု သတ်ကွင်စပ်ပွဲ ခေပွဲသွပ်တေံ
ကလိဂံမာန်ရောင်။

* ဆိုဂ္ဂကျင်နဲဟံပရာန် ရန်ဂစာန်ကျင်နဲဟံပရာန် စိုန်သ္မိမ်ကျိုဟ်ခွင်ကျင်
နဲဟံပရာန်တု ညးချင်ကွာန်တံပတေံကျင်လွှ။ဇကုညးတံရောင်။ အလိုအသီတံ
ချီချိုက် ကျိုက်ကြာန်နန် အပဋ္ဌသုမာန်ကျင်မွဲး ဟံဖေက်ပညမဲ့သင် ဂံင်လုပ်တိုန်ပေါ
ဗတိုက်ရောင်။

* ပေါဗတိုက်နဲဟံပရာန်ဂွံ ဟံပံင်တောဲ ဟံဂီအရီအဗင်ကု အလိုအသီ
တုအပို ဟံဂီကွေတ်ဝါဒ ဒီမင်ကရေဇြီတံမွဲး ညးချင်ကွာန်တံဂံင်စာန်စးတိုန်ရောင်။

* ချီဒရင်နဲဟံပရာန်ဂွံ ရေင်တွင်ပွတ်ပကောင့်ပွိုန်ပရောင်သွးပွးနဲကံဂွံင်ညာန်
ဒီမင်ကရေဇြီရောင် ဒးဒင်ဖျိုဖျိုက်လပ်တမ္ဘာတေံ ကွေံကျက်အာတု အခေါင်ဟိုဂ်း
ဗွဲမဗွဲးစး အခေါင်ချ။ဆာဲတြးပွိုတ်လိမ် ဗွဲမသွးပွး အခေါင်ဒက်ပွိုန်ဂကောံနာနာကောံ
အခေါင်ကောံရေသီကျီဗွဲမသွးပွးတံ မံက်ကျင်ရောင်။

* ဟိုတ်နုနဲဟံပရာန်ဂွံတု ပွဲညးချင်ကွာန်တံ ဒက်ပွိုန်ဂကောံနာနာ
မာန်ကျင်ဗွဲမသွးပွးရောင်။ ဂကောံဒဒင်ပလိုလပ် ဒဒင်စိုဒ္ဒာ ကွာတ်လဒီလပ်တံဂ်
ကလေင်ဒက်ပွိုန်တိုန်မာန် သွောံတန်တံဖေအံင်ပြေင်အာဌာန်ဂတတ် ပြောပ်လမျိုဖျေံဗို
ချီဒရင်အာမာန်ရောင်။ တင်လဖပ်ထွေးလပ်တံဂွံ ပွဲသွောတ်ဝ်ဒီမင်ကရေဇြီဂ် ပွိုက်
ဇောတ်တံဗွဲမလောန်ရောင်။ မူဟိုတ်မွဲး ဂကောံတံဏံဂွံ သုင်စောဲအစောဲစရဲ ဗွဲဗွဲ
ဒြဟတ်ညးချင်ကွာန်တံတု အလိုအသီတံညံင်ဟံဂွံဂ်တုအပိုဂ် စိုဒ္ဒာထိုင်ဒင်အာ
မာန်ရောင်။

ယပ်ရဲပုလိက် (ဗွဲသွိုင်) အလိုအသီတံ ထွေးကျင်အယောင်အလာ

ဗိုပြင်တွဲအင်္ဂါချိုက်ကျင်မှူး သုင်စောဲဒြဟတ်ညးချင်ကွာန်တဲာ် စီဒွာအာနနဲဟံပရာန်
 ကံမာန်ရ။ ရပ်ရေတ်ကျင်နကိုဒပ်ပွာန် နဲပရာန်လေပ် ညးချင်ကွာန်တံစာန်စးမာန်ရ။
 ညးချင်ကွာန် ကောံကောံသွးပွးနာနာတံ သောံသုင်စောဲနဲကဲ ပျိုက်သရိဟံပိုက်
 ထောံရိုက်ကွက်တွဲအင်္ဂါတံာ် ပေါဗတိုက်နဲဟံပရာန်ဂွံပျိုင်စောန် ငွောန်ကိုမာန်ရ။
 ရဲတွဲအင်္ဂါထိုင်ဆီတံဆက်တဲာ် ညင်ပံာ် အပ်လေီ ဖျိုင်ကံာ် ဖန်ဇန်ကိုမာန်ရ။ ပရေင်တံာ်တံာ်
 ဒိုင်ဒိုင်သုန်ရုန်ဂစာန် သော့တံာ်ဒိမိကရေဇီရောင်။

ပရေင်ဇြိုဟ်နက်ယုက်ထဲ ပျဲပေါဗတိုက်နဲဟံပရာန်

အတိုင်သီကွီထံက်ထွးလပ်လွဉ္ဇတေရ ပေါဗတိုက်နဲဟံပရာန်ဂွံဒိုင်ကွတ်
 နဲကဲချီဒရင်ပရေင်မ္ဗိုဟ် ယုက်ထဲဇြိုဟ်နက်မ္ဗိုရောင်။ သွးသုင်စောဲနဲကဲနာနာသော်ရ။
 လကွန်အကဲအရာဒိုင်မင်ဗိုလီ အပိုင်ကြာစက်ယန္တယျာပြင်လှာဗိုလီယုက်ထဲနွံဒိုင်ရ။
 တိုင်ပွဲသောံစိုပ်တရ သောံကလိဂံပေါအံင်ဇူးပြဟ်ဟ်ဂ် ဗွဲတွေင်ပွဲအရာဒစီးကုညး
 တွဲအင်္ဂါ အစီအဇန်ပရေင်ကမ္ဗောန် ကောန်ဇက်လပ်ဆိုတ်တံာ်ပျိုတ်တံာ်ကွးကွးဖူးဖူးဂ်
 ပိုက်ဇွေင်အိုတ်ရ။ ညးပါလုပ်ချီဒရင်တံာ် အရာလီပိုက်ဇွေင်ဂ် စီဒုင်တဲာ်သွးတီကွး
 လပ်ရောင်။ ဒြဟတ်သျိုင်တံမူလ သောံကလိဂံမာန်ဂ် သွးရဲစိုက်ကောတ်အရီအပင်
 ရောင်။ ပေါဗတိုက်နဲဟံပရာန် ရုန်ဂစာန်သွက်ဂွံစိုပ်တရ ကလိဂံပေါအံင်ဇူးပြဟ်ဟ်
 မာန်ဂ် သွးရဲစိုက် ပါပါသျိုင်ပျိုင် ဗျူဟာနာနာရောင်။

လှဟ်ပိုထပ်သောင်ကလးဏာ တင်နွံပိုက်လးဗျူဟာပရေင်ကမ္ဗောန်
 မဒိုင်သျိုင်ကိုသျှတ်သွတ်အဓိကမ္ဗွဲပုန်ရောင်။

အခန်း (၆)

စိုဒနာထဲ ချူဂဇက်လတ်အစီအစဉ်လေးပျူဟာတင်ဂပ်ဝ်ဖွဲ့ပျိုက်ဂမ္ပိုင်

ပေါ်ပတိုက်ပွမစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်ကုရဲတွအစိုတ်ဝံ ပွမကဂေတ် ကတိပျိုန်နိုက် နကီနဲကဲနာနာသတ် စပမံက်တိုန်မာန်ရ။ မွဲအခိုင်တေံ စိုဒင်တဲ ဟံ့ချပ် ဇန်လပ်မွဲသတ် မံက်ဂတပ်ကျင်အလိုလိုခဲရ။ နကီဒင်ဟံ့မာန်တဲ ပွမဂိစိုတ်နာနာတံ ခတိုတ်တိတ်ကျင်နွဲဂံ့ဩဟ်ဂို ဌ်ကျင်ဗြဟတ်ဂရိုဟ်မွဲတဲ ပရေင်ချီဒရင်ရသံင် ကလိုက်ဂမိုတ်နဲကျင်ရ။

ဆဂး ပွဲမတိုင် အလိုအသီတံခဇန်ကြဲကြဲတဲ သွးဆီဂွကျင်ပရေင်ဖျီဖျိုက် ပွဲမခဇန်ကြဲကြဲကို သွးဒင်ဂစိုတ်၊ ရပ်ထိုင်ထောံ ကျိပ်ညှိပ်ပူဂိုကဆင်သျှင်ဇကုရှေ ညေလပ်တံကို တွအစိုတ်ပျိုတ်ကျင်စောန်ပိုင်ပွမဖျီဖျိုက်နဲကဲတိုက် စွဇောံမပိုတ် အာကို ခချိုက်ဂရိုက်စုတ်ကွေတ် ဘာသာ သာသနာ ဇကုရှေညေဒိုင်တံဂိုက် သဘင်ကွာစုတ်သမ္ပိပေင်သွံာံ စပ်ကီပရေင်ချင်ကွာန်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်နာနာသတ်တဲ ပရေင်ချီဒရင်ကတိဒ်ကျင်ရ။ လဆောင်လဆောင် ကမ္မာန်ပွတွအစိုတ်ဖျီဖျိုက်မွဲမွဲဂို ကချော်ကတိပျိုန်ညးချင်ကွာန်တံ ချီဒရင်စိုစိုပ်ပေါ်ဖျိုက်ဇောံမွဲဒ်ကျင်မာန်ကို။ ဆဂး ပရေင်ချီဒရင်ကံဝံ လညာတ်တိုင်ဟွံ ကွးကွးဖွးဟံ့မွဲဒ်မာန်ရ။ ပူဂိုတွသတ္တိပွဲဟံ့ သေင်မွဲး ဂကောံမွဲသေတ်တံစချီဒရင်ကျင်တဲ ကလိဝံပရေင်ထံက်ဂလားန ညး ဂမ္ပိုင် စိုက်ပေါ်ပတိုက်ကြိုင်င် ရသံင်ကလိုက်ကမိုက်ကျင် ဇောံကိုဗြဟတ်နွဲကျင်ရ။ ပရေင်ဂိဂတာန်စိုတ်တံဝံ ညးတူဟ်လေင်ကေင်ဆီဂဗ ဒးကျင်ဆဲတုပ်သုဟ်ကိုတဲ ပါလုပ်ကျင်ပွဲပေါ်ပတိုက်လေင်ဒ်မာန်ရ။ လဆောင်လဆောင် ပရေင်ဆပ်ပျိုဟ်နမွဲ ဂကောံသေတ်ကို နကီပူဂိုမွဲမွဲကိုတံဂို စိုက်စိုပ်တရဇောံကိုဗြဟတ် ဟံ့ထေင်ခေယျ လပ်မွဲသတ်လေင် ဒ်ကျင်မာန်ကိုရ။

ပရော်သော်ဒါဒရင်ဟွံမွဲကိုအစီအဇန် ဟွံကိုလညာတ် ဉာဏ်တံဏံဝံ
စိုန်ရုဏ်ဖိုလွာ်ခိုဟ်နွံမာန်ကိုလေဝ် လွာ်လလေဝ်ဖိုလေဝ်နွံဒိုင်ကိုရောင်။ ရဲဒစိုဒစး
လွာ်ဒိမင်ကရေဇြီတံ ဟွံတော်ဆလပ်ပူမဇေန်ကြံကြာတုအဝိုတ်တုံသွးဒ်ဒိဒိဇေန်စိုကို
ပရော်ပွန်ကတးဇကုဆော်ဗြေဝံသရိုဟ်စိုမာန်ကို သွောံဆိုဂ္ဂုကျင်မွဲနွံမွဲကိုရ။ ရဲလွာ
ဒိမင်ကရေဇြီ ဟွံစီဇန်တံင်ဇေက်လပ်ပရော်ကမောန် ဒွဲဒးဒီးကိုသုတ်သွာတ်တံက်တုံ
သွးဒင်လေင်ဒိုက် ဟောံဗြေဝံ ကျင်ဇေန်ကိုဇြဟတ်နွံကျင်ရ။ စိုန်ရဲတုအဝိုတ်
ဒြဟတ်သိုန်လုယဒ်စို ကြပ်ကျဗြေဝံနွံကိုလေဝ် အစီအဇန်သွောံရပ်စပ်ပြင်လှာ်နဲကံ
ဒိမင်ကရေဇြီ ဗိုပြင်စိုစိုဟွံဂရ တုအဝိုတ်မွဲပွန် တန်ဒ် မံက်တိုန်ကျင်မာန်ရောင်။

အစီအဇန်မသုံပြ

အနာဂတ်ဂတတေံမွဲး ပရော်သော်ဒါဒရင်ညးဍုင်ကွာန် ဟွံကိုအစီအဇန်
တံဝံ ပဲ့ပရော်သော်ဒါဒရင် ဆပ်ပူဟ်ဒစိုဒစးကိုတုအဝိုတ်တုံ သွးပါလုပ်ပဲ့အခန်ကဏ္ဍပိုက်
ဇေန်မွဲဒ်ရောင် စိုန်ကိုလေဝ် သွောံတက်သရိုဟ်ထောံတုအဝိုတ် ဗွဲမခိုပ်တရ
ပြဟ်ဟ်ဗြေဟ်ဟ်မာန်ကို ပိုသွးတော်လပ်ရောင်။ သွးလုက်စုက်မံင်ကိုအကဲဒါရာ
ပရော်ဍုင်ကွာန်ကတိုဒ်မံင်လုဟ်ဝံကို စိုတ်ခါတ်ညးဍုင်ကွာန်တံအဃောဍုဟ်ကြင်ကို
တီတုံသွးဗမံက်တိုန်ပရော်ဆပ်ပူဟ်ရောင်။ အခိုင်အခါလိဂပ် နဲလီဒးဒီး ဗိုလီဒးစန်
ဒက်တံက် သွးချပ်ဗွာလပ်ရောင်။ ပဲ့အရာရဲစိုနဲကဲဝံစိုပ်တရ သွက်ပရော် ဗွးစးဇကု
သွးဒင်သိုင် လညာတ်ပါပါလပ် လျှုအကဲ အရာနာနာ ဗွဲမစီကွး ကွးဖူးဒးဒ်ရောင်
လညာတ်ပိုတ်တံရောင်။

ဩပူဂိုလီမွဲဟွံဟို မွဲပိုက်မိက်သွောံဖန်ဗဒ်ကမောန်မွဲမွဲမွဲး နဲသွောံ
ကောန်ကို တော်ချပ်လပ်မု နှ်ညးဍုဟ်ကေတ်မွဲရောင်။ တိုင်ဟိုဂန်တံတံဏံ ပိုက်
ဇေန်ကျင်ဒိုင် ပရော်ကျဗြေဝံဇေန်တံနွံမာန်ကျင်ဒိုင်ရ။ အစီအဇန်သေန်ဂီဗျုဟာတ်ဝံ
ခဲသျှင်ပျိုန်လညာတ် ဗိုလီသွောံကလိဝံဒြဟတ်သုဟ်ရထမာန်နာနာသက်ကို ဗိုလီ

သွေးရပ်စပ်စကားအာဒြဟတ် ကျော်ကပေါတ်ရုပ်နာနာပွဲမစိုပ်တရ ဂုဏ်ဖိုးနွံနွံကို မဒိရောင်။ လွှာရဲဒစိုဒစးတံဂ် ဩဟတ်ဇကုလေဝ်အောန်မွဲး ညးထံက်ဂလာန် ဇကုလေဝ် ပွဲမလေဝ်သွာဒ်အန္တရဲမာန်တု လွှာရဲတုအစိုတံဂ် ဩဟတ်ခေဲချိုက်ပေင် ဖွင်ရောင်။ ဩဟတ်ဂကောံခေဲလေဝ်ဂွိုင်နူဇကုတု ခေဲတံဖျီဖျိုက်ပွဲမဇေန်ကြာန်မာန်ရ။

“အစီအဇန်လဗျူ” ပွဲဒွာဲဏံဝံ သွေးဖျေ့ဗိုပြင် တော်တော်လပ် ပရေင်ချီဒရောင်ဇကု သွဟ်နူအကောံအရာလုဟ် ညံင်သွောံကလိဂံတင်မွဲပွဲဗိုက်ဇကု အနာဂတ်ဂတတေံမာန် ချူဇဇက်လပ်မဒိရောင်။ အဓိပ္ပာဲသီကွီအရေဝ်ဏံဂ်နူသွောံ သွောံဘွအစို စိုစိုပ်သွောတ်ဒီမင်ကရေဇြီ အနာဂတ်ဂတတေံမဒိရောင်။ တွဟ်န ကလိဂံတင်ရန်တံဂ်မိုင်သွးလပ်တုတေံဂ် အခိုင်ကာလ ချူဇဇက်လးအစီအဇန်ဂ် မွဲကဆံင်တုမွဲကဆံင် မုဂံဆက်ကျောန်အာဗိုလ် ဂံစန်ဒက်ချီဒရောင်အာမဟ်သွာံသွာံအစီ- အဇန်သွောံပါလုပ်မာန် ဒးဖျေ့ဗိုပြင်ချူဇဇက်လပ်ရောင်။ ကောန်ညးချင်ကွာန်ညးမ ဒးဒင်ချီချိုက်လုအာဂ် ဒးကျောန်အစီအဇန်ဗိုဏံ ဒးပါလုပ်ရောင်။ ပွဲဒွာဲဝံ သွးစွဲသတိ ပွဲတော်မွဲသံဂ် တင်တံပေါဗတိုက်မွဲဂ် ပရေင်ဖျေ့ထောံအလီုအသီတုအစိုတံမွဲတင် ဟေင် ဟိုအရေဝ်ဂ် ဟံသေင် ပွဲဒွာဲရဲတုအစိုတံဂ် တွဟ်နသွောံထွက်စုတ်အဇာ သွောတ်ဝ်ဒီမင်ကရေဇြီဂ်လေဝ် ဟိုဂးလပ်ရောင်။ ရန်တံဖျေ့ထောံရဲတုအစိုဟေင် ယပ်သဒ် ပေါဗတိုက်ဗျူဟာဂ်မွဲး ပွဲကြံသိုင်တွမပပ်ပိမ္မဲ ထပ်မံက်တိုန်ကျင်မာန်ရောင်ဂ် ဒ်ဓဝိုင် ဝိုင်တံပွဲမလောန်ရ။

ပွဲအရာတံင်အစီအဇန် သွးဆီတင်ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲ

ညးမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ကိုပရေင်သွးပွးတု လုပ်ဒိုင်ပေါဗတိုက်ပရေင် သွးပွးပွဲဗွးကုဝ်ဏံ ဒွာဲပွဲမဟိုင် ဟံသေင်ကလး ဗမံက်ပွဲတံနဲကဲသွောံကလိဂံပရေင် လးလပ်အစီအဇန်ဗျူဟာဆိုတ်တံပွဲတံဂ် သွောံတီကေတ်ရ။ ပရေင်လးဗျူဟာ အစီအဇန်ကမ္မောန်ဏံဝံ ဟံကောင်ကျောန်ကျင်ဂ် နွံဂွိုင်ကေံကေံရ။

ညးမွဲကိုလညာတ်သမ္မိတံ တွဟ်နကလိဂံပရေင်သွးပွးသွက်ကိုန်ချင် သွက်ကောန်ညးချင်ကွာန် တံဂ်ဟိုတ် ဟံပလေဝ်ပလေတ် စိုဒင်တဲ ချပ်စီဇန်လး လပ်ဗျဟာ သွက်မတိုင်ဂ် ဟံ့ကျိဟ်ခိုင် ချိုဟ်ကေက် ပွဲတင်ပိုက်ဇွေ် လးအစီ အဇန်ဗျဟာကိုမဒ်ရ။ သုင်စောဲပြယာဲပွာန်တဲ ဒးလုပ်ပေါဲဗတိုက်သင်ဝံလေဝ် ချပ်ဗွာ ဟံ့လေဝ် အခေါင်ဝံလုတ်ဟွတ်ပကောင်လေဝ်ဟံ့။ ဟိုတ်နု ဟိုတ်မဟံ့သင်ဝံမဒ်ရ။ ကမ္မာန်ဝံ ဟံ့လေဝ်သွာဂ်သင်ဝံရ။ အလိုအသီတုအစိုတ်ဇာပ်အခိုင်မွဲကိုကျင်ဒဒိမ် မာန်ခိုင် လှိုန်ကာလဂ်လေဝ်နွံခိုင်ဏီ။ ကိစ္စဇွေ် ဒးရေင်ကျင်ကမ္မာန်တင်ပွဲမပြဟ် ပြေဟ်ဂ်လေဝ်နွံခိုင်ဏီ။ ကာလဟံ့မာန်ကမ္မာန်နနဲသင်ဝံ ကတိုဒ်ကျင်မွး ကျိပ်သ္တိုင် ဒစိုဒစးတံ ဖေက်လေဝ်ဖေက် ကိုအခိုင်လေဝ်ဟံ့မာန်တဲ သွထောံဥပက္ခာ တင်စိုဒင် ပလေဝ်ပလေတ်လပ်ဝဟ်ရောင် ကွပ်ဥဏ်ချိုန်လျာ်အာသင်ဂ်ရ။

ပွးလှိုင်ဒီမင်ကရေဇြိတံ စိုဒင်ဟံ့ကျောန်ပလေဝ်ပလေတ်လပ်အစီ အဇန်ဂ် အလိုအသီတုအစိုတ် ကျောန်ထောံမွဲမွဲမွး အစီအဇန်ဟံ့မွဲသင် ကတို ကျောန်တိုန်မွဲမွဲသင် ဌ်ကျင်လေဝ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ လှိုင်ဒစိုဒစးတံဒးဒင်ဂိလှိုန်ကာလရ။ သွက်လှိုင်ဒစိုဒစးတံ ဝံလပ်သွးပွးအခေါင်အရာတဲတဲ ညိညုဇြိုင်သင်ဂ်ဟေင် ညင် ဟံ့ဝံဟောံဗြောံအာ သ္တိုင်ဗွးစးညင်ဟံ့သရိုဟ်စှော်အာဂ်ဟေင် ဒးလှိုင်ပရာခိုင်ရ။ အလို အသီတံကေမ်ဇျာပ်ကျင်နဲတိုမွဲ တွဟ်နသ္တောံလွဲလုအာကို မူဝါဒတို တွဟ်နဟံ့ဝံ ဓမ်က်ကျင်ရုပ်ရဲမာန်ကို သင်ဝံဟေင်ကျောန်ကိုမာန်ရ။

ယဝ်သွးဟိုတ်သင်မွဲ မွိုဟ်လှိုင်ကောံကရောံ လှိုင်လှိုင်တံဂ်လေဝ် ဂုဏ်ဖိုအစီအဇန်ဗျဟာသင်ဗြိုင်တံဂ် ကာလညာတ်မု ညာတ်ကျင်မာန်ရောင်။ ဟိုတ်ဂ်ရ မွိုဟ်အပြောံတံချပ်လေဝ်ချပ်ကျင်မာန်ရောင်။ တင်ဇကုမွဲပိုက်ဂ် လုယုဒ် လှိုင်ဆက်လုပ်အာပေါဲဗတိုက် လှိုင်ယုဒ် အခိုင်အခါကို ဇြဟတ်မွိုဟ်သွအခါကတဲ ကျောန်အာမွး ကိစ္စတဲအာရောင်ဂ်လေဝ် ထေင်ခယုကျင်ဒ်မာန်ရ။ လှိုင်လှိုင်အကြာ တင်ဝါတ်ဂါတ်နာနာ စွံစိုတ်စိုဟ်ဟ် တင်ရန်တံဇကုကိုဇကု ဟံ့ကိုဇြဟတ်ကုအလို

အသိတူအစိုတံ မံင်ထောံဗိုတံမူး တဲ့ရ - စိုတ်သွတ်အစောံကီပို ပိုရင်တွင် တဲ့ရ - ရံသတ်ဝံလေဝ် ထေင်ခယျကျင် - အတိုင်ဟိုကျင်တဲ့ စိုတ်အေင်ဒင်နွံ ဗို ထေင်ခယျလပ် ရေင်တွင်မံင်ကမ္မောန် - ဟံ့ဆောတ်ယောင်ဂ်သွးကီအထိုင်အသး ခိုဟ်ကွေံကွေံရ။ စိုန်ဂ်လေဝ် သွောတ်ဝ်တွအစိုတံတွဟ်နသွောံကွေံအာကို တွဟ်န ကလိဂံသွးပွကိုဂ် ဆစိုတ်ဏံဟေင်ဂ် ခေံဟံ့ရုမ်ဂပ်ဏီရ။

ရဲဒစီဒစးလျီတံဂ် လွတ်ပိုယပ်သုင်စောဲနပ်ရာန်ပေင်မာန်မူး ကလိဂံ ဗွးစးမာန်ရောင်ဂ်လေဝ် ဗိုရဲအပြေံတံချပ်ဂ် ချပ်ဗွာကျင်မာန်ဏီရ။ ဆဂး အတိုင်ဟို ကျင်လပ်တဲ့တော်ဂ်ရ၊ ကျောန်သွဗက်နပ်ရာန်မူး အံင်ဇူးမာန်ရောင်ဂ် ဟံ့ဂံင်ဒင်ဝန်ရ။ စူးကလိဂံဗွးစးဂ် ဒးအုပ်ကျေံနီဂီကီပွမကျဗြေံလေဝ်ဒ်မာန်ရ။ ပုမအောန်စိုတ်လေဝ် ကတီဒ်ဂ်ကျင်မာန်ရ။ သီစါပြကလေဝ်ဒ်ဂ်ကျင်မာန်ရ။ လွတ်အလီအသိတူအစိုတံဂ် ငြဟတ်လွတ်သိုက်ပေင်ဂိုင် ငြဟတ်ပွာန်လေဝ်ဇွေတ်တံမ္မလောန် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲအရာ လုပ်ပေါဗတိုက်နပ်ရာန်ဂ် လွတ်ငြဟတ်ရဲဒီမင်ကရေဇြိတ် သွက်ကလိဂံပေါအံင်ဇူးဂ် ဒ်ဂါတ်ကွေံကွေံရ။

လွတ်ဇကုထေက်ကီဒးကျောန်ဂ် ဒးကျောန်အာရောင်၊ ရံသတ်ဝံ ဒင်စသုင်တဲ့ လျှံဒးဒင်စသုင်ဂ် ကျောန်ကျင်ပရေင်ချီဒရာင်လေဝ် နွံကျင်မာန်ရ။ မိုဟ်ဂကူဏံခရ်ချပ်ဗွာဟဲ့၊ မိုဟ်ဂကူဏံခရ်မိက်ဂံကျောန်တဲ့ ကတီကျောန်ကျင်ဂ်ရ။ မိုဟ်ဂကူ ဏံဂ် ဒ်မိုဟ်ဂကူထေင်ဇွေတ်ကီဇကုဇကုသွးဟံ့သေင် သွက်ကလိဂံဗွးစး ကိစ္စဗျူ ဓဇက်အစီအဇန်ဗျူဟာကတီဒ်ကျင်မူး မုလေဝ်ကီအရီပင်ဟံ့မာန် မျှင်ထူးကိုဂံင်တရ လေဝ်ဟံ့မာန်မ္မုသတ်ရ။

သုသျှိုင်ကို ကွပ်ညဉာဏ်ပုဂ္ဂိုလ်မ္မုတဲ့ ကတီကျောန်ကျင်မ္မုလွတ် မ္မုဒ်ဂ် လေဝ် ကမ္မောန်ဟံ့ဆိုတ်ပျိုတ်အေဟ်ရ။ ကိစ္စကမ္မောန်ဒးဖျေံထောံသွောတ်ရဲတူအစို မူးဂ် မုဂံကျောန်အရာရော မွဲကဆံင်တဲ့မွဲကဆံင် တော်ဆလပ်ဆိုတ်ပျိုတ်တံတုမု

ဒးချီဒရောင်ရောင်တွင်အာကမ္မောန်ရောင်။ ဗိုလ်ဂုံစာန်စးအာအာပီညီရောင် ဖျေလပ် အစီအဇန်ဟဲ့မွဲသတ်မှူး ကျိပ်ညှိပ်ရဲဒစိုဒစးတံဂ် မွဲကဆံင်ပွန် မုသျှောံဆက်ကျောန် အာရောင် တင်ဂပ်ဝဲနွံပိုက်ဂမ္တိုင် ဟံ့ချပ်ဗွာလပ်ဆိုတ်တံပျိုတ်တံတု ကတိုဒ်ကျင်သတ် ဝံဂရ။ ပုမခွံပဒ်တိုန်တိုကို ပုမနွံကိုကျပ်ညာဏ်ခိုဟ်ကိုဂ် ဒ်တင်ကိစ္စဒှော်မွဲရောင်။ အစောံစရာဏ်ဝံ့ သွက်လွတ်ရဲဒီမင်ကရေဇြိတ် သျှောံကျောန်အာကမ္မောန်ဌာန်ဂတ ဌာံသျှောံသျှောံအာန်သျှောံသျှောံ သွက်သျှောံသျှောံသျှောံစောံနွံကျင်ပိုက်ရ။

ညးလျှော်တံလေဝ် တွဟ်နဗတိုက်သရိုဟ်ထောံ အလိုအသီတွဲပိုက် နဲကဲတွံင်တရကျောန်ဝံ့ ရောင်တွင်မာန် နွံဒိုင်ပွဲမဉ်ဂိုင်ဂ်လေဝ် တီညာတ်လပ်ခိုဟ်ဟ်ရ။ ဆဂး နူလိုသျှောံစကျောန် ဗိုလ်ဂုံကျောန်ဟ် ဟိုတ်နူဟံ့တီတု “ အရာအိုသျှော်ရောင် တွင်ဏာမွဲအခိုင်ခပ် ” ရံသတ်ဝံ့ ကိုကျင်ကျပ်လေဝ်ဒ်ကျင်မာန်ရ။ ကိုကျင်ကျပ် သတ်ဝံ့ ခိုဟ်ဂ်ခိုဟ်မံင်ရ။ ဆဂး ကာလဒးခမ်ကံရပ်ရဲကမ္မောန်ဒ်ဟံ့မာန် ပွဲတောင်တုန် သွက်ပရောင်ချီဒရောင်ဖြဟတ်အောန်အောန်ဟ် ပိုတ်ကျိပ်ကျင်ဟံ့မာန် နူလိုသျှောံ စခမ်ကံရပ်ရဲရောင် ဟိုတ်နူဗျင်ထွေးလပ်ဟဲ့တု ပိုတ်ဆိုဂ်ဗကျင်တင်ဝါတ်ဂါတ်ရ။ လွတ် ဇကုစိုတ်ဖြဟတ်နွံဒိုင်ညီညါဖြိုင်သတ် ဗိုလိုသျှောံသျှောံသျှောံစောံအာ သွက်မုသျှောံစောံ အာတင်ဗျင်ထွေးလပ် မဟံ့သတ်ဝံ့လေဝ်ဟံ့မွဲကျင်ရ။

ဂကောံကရောံလျှော်လျှော်ကို ဂကောံဖြဟတ်ဒီမင်ကရေဇြိတ်လေဝ် စို ဒင်တုဒးဖျေလပ် အစီအဇန်ရောင်ဟ်တီဒိုင်ရ။ ဆဂး ဟံ့ရံင်ညာတ်အာပေါဗတိုက်သတ် ဇမိုင် ရံင်ညာတ်လပ်ပေါဗတိုက်သတ်ဒမ္မေမဒ်ရ။ ဟံ့သေင်သတ် နဲဗျူဟာပေါဗတိုက် လိုမွဲ သျှောံလုပ်အာပေါဗတိုက်ရောင် ချပ်ဗွာဒိုင်ပွဲအစီအဇန်လုပ်ပေါဗတိုက်ဟ်ဟောင် အိုတ်အာအခိုင်ဒ်လေဝ်ရ။ မွဲဟ်တံဝံ့ အစီအဇန်သွက်သျှောံလုပ်အာပေါဗတိုက် သတ်ဇမိုင်ဂ် ကာလညာတ်မှညာတ်ရောင်။အစီအဇန်သွက်သျှောံလုပ်အာပေါဗတိုက် သတ်ဇမိုင်မာန် စိုဒင်တု ချူဇကေ်ဖျေလပ်ဖိုဟံ့မာန်ဂ်လေဝ် ထေင်ခေယျကျင်ရ။ လ- ဆောဝ်လဒေတင် မွဲဟ်တံစိုစုတ်သျှော်ပိုက်ကမ္မောန်ဟံ့လေဝ်လေဝ်ဒ်မာန်ရ။ ပွဲမဉ်ဂိုင်သွက်

ပေါ်ပတိုက်ဒီမင်ကရေဇြီ စူးဒးကျောန်နကိုလညာတ်ဉာဏ်ခိုဟ်ဟ်ဂံ ဟိုတ်နူဒးဒင်ဒင် ပလန်ဒိုင်ကိုသွတ်တဲ အခိုင်အိုတ်အာဒိုင်ရ။ နကိုကမ္ဘောန်သုန်ဖေမိုင်ပွဲဟောင် အခိုင် အိုတ်ဖြဟတ်ပိုတ်ဒိုင်ရ။ ဟိုတ်ဂံရ ဂွဲဂွဲတဂရဲနဲကဲတိုဟုံမာန်အိုတ်ရ။

ပွဲအရာချီဒရာင်ဒီမင်ကရေဇြီ ဒွဲလျီလျီဂံ သွက်သွောံဖျေထောံ အလိုအသိတ္တအပိုမာန် ဂွဲတဂရပွမချိုက်ပေင်ကိုနဲကဲနာနာသတ် ဖျေလင်ပိုပြင် ကာလနွံမှ နွံရောင်။ ဒးလုပ်ပေါ်ပတိုက်ပြဟ်ဟ်မှ ဒ်မာန်ရောင်ဂံလေဝ် စွံကျင်အာ- ရိုရ။ ဟိုတ်သွောံကျောန်ကျင်သတ်ပွဲလေဝ်အခိဟုံနွံမင်ရောင်။ ပွဲစိုတ်လွတ်ဂကောံဒီမင် ကရေဇြီတံ ယဝ်ပတိုက်နဖြဟတ်ဇကုမွဲး သွောတ်ဝ်တ္တအပိုတ် အပုန်နိုမာန်ရောင် ဂံလေဝ် ပတေံကောတ်လဝ်ဟုံမွဲရ။ ဟိုတ်ဂံရ ပိုလိုသွတ်မွဲး သွောတ်ဝ်တ္တအပိုတ် သရိုဟ်စှော်မာန်ရောင်ဂံလေဝ် ချူဇကော်လဝ်လေင်ကမ္ဘောန် လးလဝ်ဗျူဟာနွံရ။ ဆဂး ဗျူဟာတံဂံ ဒ်ဆအယံမာတ် ကူချပ်လဝ်ပွဲစိုတ်ဟောင်ရ။ အခိုင်အိုတ်တဲ မုလေဝ်ဟုံစိုတ်တဂရထေင်ခယျကျင်သတ်ပွဲရ။ နူသွတ်တဲရဲတ္တအပိုဇနဲကြံကြံတံ ကာလ လုပ်ပေါ်ပတိုက်တူဟ်နသွောတ်တိတ်ဗူးဗူး သွေးဆိုင်မုန်ကိုဒပ်ပွာန် ဒပ်ဗွတ်သိုင် (ပုလိပ်) တံ ဇွောံကိုဖြဟတ် ဒ်မာန်ရောင် ရဲသတ်ပွဲညာတ်ကျင်ရ။ စိုပ်အခိုင်ဂံမွဲး တင်ရန်တဲ ဒိုင်ဂံကျိုက်ဟ်ဟုံမွဲကိုလေဝ် ဂကောံဒီမင်ကရေဇြီတံဂံ ဂိုင်ဇကော်ဂုဏ်သိက္ခာဇကု စှော်တဲ ဒးဒစိုဒစးကိုရဲတ္တအပိုတ်မှ ဒ်ကမ္ဘောန်ရောင်ဂးတဲ ကတိတ်ဒ်တိုန် ပွမကလိုက် ကမိုဒိုတ်ရ။ ပွဲရာဇဝင်ပိုမိုဟ် ဟုံဒးမွဲးဟုံဒင် ရဲသတ်ပွဲ မိက်သွောံထွေးအစောံသတ္တိ ဇကုလေဝ်ဒ်ပွဲရောင်။ စိုန်ဂံကိုလေဝ် ဇကုခေတ် ခေတ်ဟုံဒင်ဝန် ကတိတ်ဒ်ဒိုင်မိုဏ် ဂဟ် ဇကုခေတ်အံညိုင်ကိုခေတ်ဟုံဒ်ဒိုင်ရ။ ဟိုတ်ဂံရ သွက်ခေတ်သွက်သွောံ လုပ်အာပေါ်ပတိုက်ပွဲဇမိုင် ချူဇကော်ဖျေပြင်ဗျူဟာဂံလေဝ် မုဂုဏ်ပိုနွံဏီရော ရဲသတ်ပွဲ ထေင်ခယျကျင်ရ။

ဗိုဝ်သွေးလင်လျဟ်ဏ် ဟိုတ်နူဟုံပွဲဖျေလင် အစီအဇနဲပေါ်ပတိုက်တဲ စိုပ်အာဒိုက်ဇွောံ ဒ်ကျင်မာန်ရောင်ဖြဟတ် အိုတ်အာမာန်ရောင်၊ စိုတ်ပိုတ်လဝ်

ဗြဟတ် ကျောန်လတ် ကမ္ဘာန်ဟုံစိုပ်တရ ပွဲကိစ္စသာမည ညိညုဇြိုင်သာဂဟေင် အခိုင်အိုတ်၊ မွိုဟ်ဇောင်စိုတ်ကျင်ဒ်မာန်ရ။ ကမ္ဘာန်ဂုဏ်ပိန္နဲတံဂ် ဓမံက်ရုပ်ရဟုံမာန် ကျင် ဒင်ဂိကျင်လတ် ဒင်ကျင်လတ်ဒ်ဒိုခိတ်ဂ်လေဝ် ဒ်အာသွးသွး တုပ်ညင်ရက်ဟ် စုတ်ဒ်ပွဲဒိုဒ်ကျင်ရ။ လွှာဂကောံဒီမတ်ကရေဇြီတံ ဟုံချူဇေက် ဖျေလတ်ပိုင်ဗျူဟာ ဆိုတ်တ်ပျိုတ်တ်မွဲး တွဟ်နကလိဂံတင်ရန်တံဇကုဂ် ဝံဟုံမာန်ရ။ အစီအဇန်ဟုံ ကျောန်ဝံတော်တုံ ဟိုတ်နူချီဒရောင်ကျင်သတ်ဝံဂ်ရ။ သွောံဆက်ကျောန်အာ ဌာန်ဂတ တေံ ကျောန်ဟုံမာန် စိုပ်အခိုင်ဂ်မွဲး လွှာအလိုအသီတွအစိုတ် သုင်စောဲကျင်အစိုတ် တုံ ကရေပ်ခရတ် ထိုင်ဒင်ကျင်ရောင် ပိုတ်ဖျီဖျိုက်ကျင် ဒ်မာန်ရောင်။

အတိုင်ပျိုန်ထွေးကျင်ဂ်ရ သွက်ဗွးစးပရေင်ဒစိုဒစးအစိုန်ကံပေါပတိုက် စိုဒင်တုံ ဟိုတ်နဟုံဝံချူဇေက်ကျင်ဂ်ရ၊ အလိုအသီတွအစိုတ် ပိုတ်အယုက်ဂိုင် ကျင်ရ။ ဟိုတ်ဒ်သွံမွဲး ဗိုထေင်ခယုလတ်လေဝ် ဟုံသေင်ဏီ၊ အယုက်အလိုအသီ တွအစိုတ် ဒင်လအ်လအ်ဒင်ဟုံမာန်။ ဟိုတ်နဟုံဝံပလေဝ်ပလေတ်လတ် ဆိုတ်တ် ပျိုတ်ဟေင် အုပ်စုပ်ပိုင်ပြီကျင်ချင် အယုက်ဂိုင်ကျင်ကိုသွောံမဒ်ရောင်။

စိုဒင်တုံ ကာလချူဇေက်ဖျေလတ်ဗျူဟာမွဲး တင်ကိုစွဇေတ်
စေပ် မွောန်ပန်တင်

အဂ္ဂဗျူဟာ (Grand Strategy) ပြင်ပွာန်မွဲးဂ် ပွဲပဋိပက္ခပွဲပွဲ တင်မွဲပွဲကံဇကု သွက်သွောံချိုက်ပေင် ဗြဟတ်စိုတ်ဇကုကွစိုပ်တံဂ် (ဗြဟတ်ပရေင် ပိန်ဒြပ်၊ ဗြဟတ်စိုတ်ခါတ်၊ ဗြဟတ်ဂကောံ၊ ပွမကြိုင်ကျဟ်ပရေင်ချင်ကွာန် ဗြဟတ် ကျောန်ကမ္ဘာန်၊ မဟုံသတ်ဝံမဒ်ရ) တွဟ်နသွောံကိတ်ညီ၊ ဒွာဲဒေံကိုဒေံ ဗိုလ်သွောံ သုင်စောဲရောဂ်၊ စိုဒင်တုံသွေးစီဇန်လတ်ရောင်။

အဂ္ဂဗျူဟာမွဲးဂ် တင်ရန်တုံ ဆေင်စပ်ကိုဂကောံ ကောံ တံမူလ

ဖြောတ်ဂကောံတံဂ် သွအဓိကတုလူတ်သ္မိတိပ်မဒ်ရ။ တဲပုန် ပွဲအရာဆုင်မုခ်လုပ်ပေါ
ဗတိုက်ကိုပဋိပက္ခမ္မဲ ဝှင်တဂ်နဲကဲခိုဟ်အိုတ်ဂ်ရဲစ်ကောတ်ရောင်။ (ဥပမာ-ပွမချီဒရာင်
နဲဟံပရာန်၊ ဝှင်တဂ် ရပ်လွဟ်) ပွဲအရာချူဇေက်အဂ္ဂဗျူမ္မဲ ကျိပ်သ္မိတိပ်ပုန်ဂမ္တိုင် ဝိုလီ
သ္မောံကိုဖြောတ်ဂရိဟ်ကိုသ္မုသုတြ၊ ဝိုလီသ္မုအသ္မောံအုပ်ဓလိုမာန် စိတ်စိုပ်တရ
မာန် တွဟ်နစီဇန်သ္မိတိပ်ကောတ်မာန် ဂပ်ဝ်နွံကျင်ပိုက်ရ။ သ္မောံနုဂ် ပွဲအဂ္ဂဗျူဟာဂ်
ပွဲအကောံအရာဝိုလီအခိုင်ခါလီ ဝိုလီသ္မောံကဆော်ကတိုဟ်နဲနဲကဲမမ်ဂ်ရပ်ရ တင်စွံ
လပ်ပါလုပ်ဝှင်ကိုရ။

(ကလချပ်ဗွာပြင်ပွာန်မူး တင်စေပ်မ္မောန် မဒ်အဓိကဂမ္တိုင်ဒးတီ
ကျိဟ်လပ် သောင်င်ကွးကွးရောင်)

ပွဲအဂ္ဂဗျူဟာဂ် ပိုင်ခြာလပ်တု နဲကဲထေက်ကို ဒးလုပ်ပေါဗတိုက်
ဂ်လေပ် ရဲစ်ကောတ်တုဒးလုပ်ထွးလပ်ရောင်။ ဂကောံကရော်လီမ္မဲ ဝိုလီသ္မောံချီဒရာင်
ဂ်လေပ် ဒးဖျေံလပ်ကိုဝိုပြင်ရောင် ကပေါတ်သွက်သ္မောံသုင်စောဲ အရီအဗင်ထေက်
ကိုဂံမာန် မပ္တံသံဝှံ ဝိုလီသ္မောံပါပရအ်ဂ်လေပ် ဒးပျင်ထွးလပ်ကိုရောင်။

မဟာဗျူဟာ (strategy) မူးဂ် သွက်ဇကုမ္တိုင်ပိုက်မ္မဲ နဲလီမ္မဲ
ဗျိတ်ကောတ်တု ဝှံကျင်ဂုဏ်ဖိုခိုဟ်အိုတ်ရော၊ ရသံဝှံ ဒးချပ်ဗွာလပ်ရ။ အဂ္ဂဗျူဟာ
ဇကု ရဲစ်လပ်ဂ် ဟံစက်စေတ်အာနုစေပ်မ္မောန်တု လုပ်ပေါဗတိုက်မဒ်ရ။ သွက်တင်
မ္တိုင်ဇကု ပေါဗတိုက် ဝှံထေက် ဟံထေက် အခိုင်အခါလီဒးဗတိုက် ဝိုလီဂံ
ဗတိုက် ညိုင်ဂံစိုပ်တရ နဲကဲလီ ဝှံသုင်စောဲ မပ္တံသံဝှံ ဒးပျင်ထွးလပ်ကိုရောင်။
မဟာဗျူဟာမူးဂ် တုပတ်ညိုင်ရအ္ဗာပါဇီ (အ္ဗာချူရပ်) တံ ချပ်ဗွာဝှံပွဲစိုက်ကိုရ။
ပုမပလေပ်ပလေတ်ချူဇေက်လပ် မဟာဗျူဟာဂ် သ္မိတိုက် အ္ဗာဥလူကီ တံဖျေံလပ်
ဝိုပြင် မူအပြောံလေပ် သူးစံဂံရ။^{၁၂}

၁၂။ Robert Helvey, personal communication, 15 August 1993

အကြာလုပ်ခွင်ပေါ်ထိုက်ကိုသွက် လွှာဇေယျဟောပြောကြွင်းမာန် ရောင်ဂုံလေဝ် စီဒင်ညာတ်လင်တု ဟုံလုပ်ပေါ်ထိုက်မွဲသ် ပွမသုင်စော့ပြယာဗ္ဗာန် ပါဒွင်ဂုံ ဌိမဟာဗျူဟာရ။ ပြယာဗ္ဗာန်ဂုဏ်ဖိုနွံနွံ တွဟ်နသေ့ဘံမံက်ကျင် ပွမချပ်ရေင် တျိုင်ဂုံ ပါလုပ်လွိုဟ်ပွဲမဟာဗျူဟာရ။ စီဒိုင်ဇေယျ ကလိဂုံပေါ်အံင်ဇူး နံကံလုပ်ပေါ် ထိုက် ကာလဒေသံတက်ကျင်မှ ကလိဂုံပေါ်အံင်ဇူးမာန်ရောင်။ ပွဲအရာချူဇေက် မဟာဗျူဟာဂုံ ကာလကလိဂုံပေါ်အံင်ဇူးကလိဂုံလင်တုံဂိုဏ် သေ့ဘံသုင်စော့အာ နံဂုံလေဝ် ပါလုပ်ခွင်လွိုဟ်မဟာဗျူဟာမွဲကိုရောင်။

အပွဲပေါ်ထိုက်မွဲ နံကံလုပ်ပေါ်ထိုက်မွဲဂုံ ဗိုလီသေ့ဘံဖပ်ထွးကို ကဆင်ပေါ်ထိုက်ဇောတ်ဂမ္တိုင် သွက်သေ့ဘံကလိဂုံပေါ်အံင်ဇူးတင်ရန်တုံဂမ္တိုင် မွဲ သ္မုတ်ပွဲသွံ ပြးဇူးဒွင်တံဂုံလေဝ် ဒွဲဒေသံဂိုဏ်သေ့ဘံကိတ်ညီ ဒးရး သုလင်သ္မိုင် ကိုတင်ဂမ္တိုင် ဗိုလီသေ့ဘံသုင်စော့ဂုံရော - မဒွိရောင်။ ကာလရေင်တျိုင်ကမ္မောန် ပရေင်ချီဒရင်သေ့ဘံသေ့ဘံဗြေဲဗြေဲမွဲ ကမ္မောန်လုပ်အပေါင်သုင်စော့ဂုံဂုံ ဝွဲမစီကွး ရဲစိုက်ကေတ်မ္တိုင်ကောံကောံနမာန်ဂုံတု ဒးသုင်စော့လေဝ်ရောင်။ တင်ဂုံလေဝ်ပါလုပ် ခွင် နံဗျူဟာပြေင်ပွာန်ဂုံကိုရ။ သ္မုာင်နူဂုံ ရဲစိုက်ကေတ်နံကံဂွင်တင်ရလုပ်ပေါ်ထိုက်ပွမ ကလိဂုံ ပေါ်အံင်ဇူးဂုံတု သွက်နံကံဂွင်တင်ရ တင်ဂပပ်မွဲပွဲကိတ်လေဝ် စီဒင်တုဒးချပ် ဗွာလင်ရောင်။ အတိုင်နံကံဂွင်တင်ရပြးဒွင်နာနာသတ်ကို တင်ဂပပ်နံပွဲကိတ်လေဝ် ပြး ဒွင်နာနာသတ်ရ။ ဆဂး တင်ဂပပ်နံပွဲကိတ်ဂမ္တိုင် ဆအယာမာတ် ထံက်ပလံင်ဗပေင် ကိုဂုံ ကလိဂုံပေါ်အံင်ဇူးရောင်ဂုံ ဟုံဟုံမာန်ရ။ တင်တုဟုံသ္မုာင်လေဝ် ကာလ နံပွဲကိတ်မွဲ နံပွဲကိတ်ဒွဲမာန်ရောင်။

အခိုင်ကာလချပ်ခွဲဗဒွိတိုန်မဟာဗျူဟာ လွှာဗြဟတ်ဂကောံ ဒီမပ် ကရေဇြိတ်ပိုင်ခြာလင် တင်ရန်တုဇေယျ ပိုတ်တ်သ္မုတ်တ်တု ကလိဂုံတင်ရန်တုံဂုံ ဗိုလီသေ့ဘံလွီပရာ ဟုံတ်ဗြဟတ် ရေင်တျိုင်ကမ္မောန်မာန်ညီရောင်လေဝ် ဒးပျေဲသ္မုတ် သွာတ်ရောင်။ ရသတ်ဂုံ နံကိုအဓိပ္ပာယ်မဇြိတ်နက် ကော့လူတ်လင် ဆိုတ်တ်

ပျိုတ်တ်ဟေင် နူတင်ရန်တွဲဇကု တင်ရန်တွဲလီမဲ့ နွံပိုက် မုဂ်ပ်မုံပိုက် ဝီလီသွောံ ရေင်တွင်ဂ် တီကျင်မာန်ရေင်။

သွက်သွောံခမ်ကရပ်ရ်မဟာဗျူဟာဇကုမာန် နဲဗျူဟာ(Tactics) ကောံနဲကဲတွင်တရ ပုမချီဒရေင် (Method of action) စါနဲခွံ နွံကျင်ပိုက်ရ။ နဲဗျူဟာမူးဂ် ကာလအကဲအရာကတီဒ်ကျင်ဝါတ်ဂါတ်မူး ဖြဟတ်လွှာဇကု ညင် သွောံဒ်ကျင်အကဲအရာ လွှာခိုဟ် ပွဲမချီဟ်ကေက် သုင်စောဲလေပ်ဂ် ဒ်နဲဗျူဟာ ဝံ့ရေင်။

ပွဲအရာရေင်တွင်ကျောန် သွက်ကလိဂွံတင်ရန်တွဲ မဟာဗျူဟာ ဇကု မပိုင်ခြာလပ်ဂ် ရပ်စပ်သုင်စောဲအာရ။ ယပ်ရပပေါဗတိုက် ကတီဒ်ကြေပ် ဂြတ်မံင်မူး လွှာဇကုစိုတ်ဖြဟတ်နွံဒွင် ညိညုဇိုင်သတ်ဂ် ညင်သွောံစိုပ်တရ ဝီလီ သွောံ ခမ်ကရပ်ရ်သုင်စောဲအာမာန်ဂ် ဒးသ္မိဂ်ရေင်။ ယပ်ရ မိက်သွောံစိုပ်တရ သုင်သုင်မူး နဲဗျူဟာကီနဲကဲတွင်တရ ပုမချီဒရေင်ဟိုလပ်တဲတေံဂ် ရဲစိုက်ကေတ်ဒးလေပ် ရေင်။ ရဲစိုက်ကေတ်သတ်ဝံ့တဲမု သွက်သွောံ ကလိဂွံတင်ရန်တွဲဂမ္တိုင် သွဂရတဲ ဒးသုင်စောဲရေင်တွင်အာကမ္ဘောန်ရေင်။ တွဟ်နကလိဂွံတင်ရန်တွဲဇကုဟိုတ်နူရေင် တွင် ခမ်ကရပ်ရ်နဲဗျူဟာဟံ့သုတ်ရတဲ အခိုင်အိုတ် မွိုဟ်သုင်စိုတ် ဒ်အာမာန်ရ။

အပွဲစိုင်အဂ္ဂဗျူဟာဂ် ရေင်တွင်ဒွင်မဟာဗျူဟာ ရသတ်ဝံ့ကို နဲဗျူ ဟာတ်လေပ် အပွဲစိုင်မဟာဗျူဟာတံဂ်ဟေင် ပွဲမထေက်ကြိုက်ဒးသုင်စောဲအာ ရေင်။ အခိုင်ကတီဒ်ဒွင်ပေါဗတိုက် သုင်စောဲအာနဲဗျူဟာရေင်။ ပွဲကာလကျောန် ပရေင်ချီဒရေင်ဇောန်ကီဖြဟတ်မူး သုင်စောဲမဟာဗျူဟာရေင်။ နဲဗျူဟာမူးဂ် သွက် အလုံပေါဗတိုက်မဲ့ ချူဇကေက်လပ် မယာဗျူဟာပွဲညွတ်မွဲညွတ်ဟေင်မဒ်ရ။ ဟံ့သေင် သတ်ဂ် သွက်သွောံသုင်စောဲအာ ပွဲဒွာဲပရေင်ချီဒရေင် သောဲသောဲပြောဲပြောဲမဒ်ရ။ ဟံ့သေင်သတ်ဂ် သွက်သွောံသုင်စောဲအာ ဒွာဲပိုင်ခြာလပ် လွိုဟ်မွိုဟ် ဒွာဲပိုင်လပ်

တင်ရန်တွဲဖက်ခြင်းမရှိ။ ပွဲပေါ်ထိုက်အပြောပုံ ကမ္ဘာ့အချိန်အရောင် အဓိကဟုံသေင် သက်ပရေင်ကမ္ဘာန် ချိဒရောင်သာမည ကျောင်အာပရေင်ဒ် လွှဲပရေင်ချိဒရောင်စံ ပြကာကွဲထဲ သွက်တင်ရန်တွဲ နဲဗျူဟာကွဲ ချိဒရောင်ခွဲမရှိ။ (ဝါ) ချိဒရောင်မံင် သွက် တင်ရန်တွဲ မဟာဗျူဟာရောင်ကွဲ ဝွဲမသေင်ကွဲးတိညာတ် ပိုင်ခြာကျင်မာန်ရ။

သွက်သွေ့ကလိဂွံပေါ်အံင်ဇူး တင်ရန်တွဲ မဟာဗျူဟာကွဲသုင်စေ့ ရှိစကေတ်နဲဗျူဟာ ပြေင်ပွာန်လုပ်ထိုက်မရှိ။ နဲဗျူဟာတံကွဲ မဒ်လွတ်လက်နက် ညးမချူဇကဲနဲပြေင်ပွာန်တံရောင် သုင်စေ့လွတ်လက်နက်တံကွဲထဲ ခွဲဗဒ်ကိအကဲ အရာ လုပ်ပေါ်ထိုက်ကိသွေ့ကွဲ ဝွဲမစိပ်တရမာန် မရှိ။ ဟိုတံကွဲ ညးမွဲတာလျိုင် သွက်သွေ့ခွဲဗျူဇကဲပလေင်ပလေတ်လင်ပရေင်ပြေင်ပွာန်ကွဲ အကဲအရာပေါ်ထိုက် ဝွဲမသုင်စွတ်ကွဲ ဒသိုက်ပလေင်ရောင်။ တွတ်နဲသွေ့ရဲစို ကေတ်နဲပြေင်ပွာန် ဝွဲမကိတ်ညီ ကိပေါ်ထိုက်ကွဲလေင် ကိစ္စဇွေင်တံဝွဲမလောန်ရ။ ပူဂီလုပ်ပေါ်ထိုက်တံကွဲလေင် နဲပြေင်ပွာန်သုင်စေ့တံကွဲကိ ပရေင်နဲကဲ ဝီသွေ့သုင်စေ့ကိ အဲကိပညာ အဲကိပရေင် လွတ်ရောင်။

နဲဗျူဟာ (Method) မွဲကွဲ ပိုင်ခြာလင် လွတ်လက်နက်ဂမၠိုင် (ဝါ) နဲကဲသုင်စေ့ ပရေင်ချိဒရောင်ဂမၠိုင်မရှိ။ ပွဲတင်တရလုပ်ပေါ်ထိုက် နဲဟုံပရေင် ကွဲ ပရေင်ချိဒရောင်ဝွဲမရှိ ပါလုပ်ခွဲမရှိ။ (ဗျူဟာပေင်နာနာဂမၠိုင် ဗျူဟာပေင်ပရေင်စသုင်၊ ဟုံကိအရီအဗျူဟာ ပရေင်ချင်ကွာန် မဟုံသက်ဝွဲ) ပွဲအခဲမွဲ လွတ်ထွဲကျင်လင် ပရေင် ဗျူဟာပေင် နာနာတံကွဲ။ (တော့အဆက်ကြိဂွဲလေင်ရံင်)

သွက်ပရေင်ချိဒရောင်နဲဟုံပရေင် ကာလချူဇကဲ အစီအဇန်ပွဲမ ထိုက်ပွာန်ဝွဲမစိပ်တရမာန် နဲပြေင်ပွာန်အဂ္ဂဗျူဟာ နဲပြေင်ပွာန်မဟာဗျူဟာ နဲဗျူဟာ ဂမၠိုင် ကော့နဲလုပ်ထိုက်ဂမၠိုင် ရဲစိုလင်ဝွဲမစိတ်ကွဲးတံ တွတ်နဲဗျူဇကဲလင်အစီအဇန် ဝွဲမသိုက်ပွဲဗျူဟာ ကိစ္စဇွေင်တံဝွဲမလောန်ရောင်။

လှယ်သီက္ခိကျင်လင်တဲ ပွဲတင်အဒိကခန်လူတ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ကလိ
ဝံဗ္ဗးစး ကာလရောင်တွင်ကမ္ဘာန် ပွမချီဒရင်တံက် နဲလီသွောံသုင်စောဲရော ချပ်ဗ္ဗာ
လင်တဲ သွးချူဇေက်လင်အစီအဇန်ဂမ္ဘိုင်တံက်ရောင်၊ ဒးသုင်စောဲဉာဏ်ကျေင်ကျွယ်
ရောင်။ စိုဒုင်တဲ ယင်ရဟံ့ဖျေလင်အစီအဇန်ပွဲမချီကဲကောက်မွး စိုပ်အာဒဒိန်နာနာ
သင်မာန်ရောင် ဝီဇကုကုချပ်လင်ပွဲစိုတ် သုင်စောဲအာပွဲမစိုပ်တရဲလေပ်မွး ဝံဗ်တရဲ
ပေါဗတိုက်ပြေင်ပွာန် ဖျေကံမာန်ရောင်။ ဝေတ်ဗက်အတိုင်ဂွင်တရဲဂှ်တဲ ငြဟတ်စိုတ်
ဇကုကလိဝံဗ္ဗာန် ယင်ရသုင်စောဲ ပွဲမချီကဲကော်လေပ်မွး သွက်ကောန်ညးဍုင်
ကွာန်တံဖျေိုင် လျှာဝံဗ်လးလင်တိုင်ဟံ့ ပရေင်သွးပွးကီဒိမင်ကရေဇြိတံမာန်ရောင်။

အခန်း (၇)

အရာတင် ဂဇက် သေနင် ပျူဟာ

သွောံကလိဝံဗ္ဗာခေါင်အရာပေါအံင်ဇူးဂှ် ကျိပ်ညှိပ်ရဲဒစိုဒစးတံ သွး
ချပ်ဇန် ခွဲပွဲအစီအဇန် ပရေင်ချီဒရင်နာနာသင် သွက်သွောံသမ္မင်ပွဲဂှ် ငြဟတ်
ဇကုရောင်။ အစီအဇန်တံဏံဝံ သွောံပခိုင်ဇမ္ဗော်ပွဲဂှ် ငြဟတ်ကီရဲဒးဒင်ပျီဂှ်ဒဒိန်
တံတဲ သွောံပွဲဂှ်ဖျေရဲတြာအစိုတ်ရ။ တက်သရိဟ်ဖျေရဲတြာအစိုတ်တဲ သွက်သွောံ
ဒက်ပွဲဂှ်သွောံတံဒိမင်ကရေဇြိ ပိုန်ခိုင်ပွဲမဒ်ရ။ သွောံကလိဝံဗ္ဗာအစီအဇန်ချီဒရင်ဗိုဏ်
မွဲမာန်ဂှ် ပရေင်လုက်စုက်ဆိုက်ဗွက်အကာဲအရာ ပွဲမကွးဖွး စိကွးကီ၊ ချီဒရင်နဲကဲ
လီ စိုပ်ဒတံမာန်ကီတံက် ပွဲကဲဇွော်ကွေံကွေံရောင်။ သွာင်နူသီဝိပ် ပါပါပွဲမကွးဖွးဂှ်
သွးတံင်ဇေက်လးလင်ဝံဗ် မဟာသေနင် ပျူဟာကီ၊ ပျူဟာပေါဗတိုက် အဆံင်င်

တံကိုရောင်။ ပရေင်တံဏံဝံ သွက်သွောံဇမ္ဗောံ သမ္ဗုင်ပျိုန်အရာ ကေမ်ဇျာပ် ကေတ်ပရေင်ဗွားစးမဒ်ရ။ မဟာသေနင်ဗျူဟာ ကောံ ဗျူဟာပေါ်ဗတိုက် အဆင်င် တံဝံ ဝိန်ရဆက်စပ်ဒိုင်ဉာ်သွက်ကို လှေင်ကမ္မောန် ဟံတုပ်သုဟ် တွဟ်ခြာဒိုင်ရ။ ဖျေံပိုလးဂွင်မဟာသေနင်ဗျူဟာတဲဒ်မှ သွောံဖျေံပို လးဂွင်ဗျူဟာပေါ်ဗတိုက်အဆင်င် တံဝံရောင်။ မဟာသေနင်ဗျူဟာဂှ် သွားစီဇန်ဗွဲက်အာရပ်ရဲရောင်။ သွားဗျိုက်ပပေင် ပတဲပိုကတိုင်ပွဲတင်ရန်တံ မဟာသေနင်ဗျူဟာတံဂှ်ရောင်။

ပွဲတင်စီအဇန်ပရေင်ဒစိုဒစးဂှ် သွားဆိုင်ဂလုာန်နာနာ၊ ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲ နာနာရောင်ဂှ် သွားကွားလပ် စိုတ်တဲ တဲရောင်။ ပွဲဗွားဏံပိုသွား သမ္ဗိလပ်တင်နင်လို ပွဲက်ဇွောံပွဲအစီအဇန် လှေင်ကမ္မောန်တံဂှ်ရောင်။ (ကဆင်မဟာသေနင်ဗျူဟာဂှ် ဉာ်မစီဇန်ပွန်ဂကားတံသွားကျိုဟ်ကွားလပ် အလုံအကဲအရာလှေင်ပဋိပက္ခ မပ္ပံကို ကပေါတ်ရပ်၊ ဝင်၊ အလိုအသီ၊ ပရေင်ပွာန်၊ ပရေင်ယေန်သွောင်၊ ပရေင်မိုဟ်၊ စိုတ်ခါတ်၊ ပရေင်ပိုန်ဒြပ် ကောံ အကဲအရာနုဗျူဟာနာနာတံဂှ် ငြိုဟ်ဟ်နက်နက် ရောင်။ ပရူဒဒ်အပွဲပေါ်ဗတိုက်ဂှ်ကို၊ အကဲအရာဆက်စပ်ဒိုင်နာနာကိုဂှ် သွားကျိုဟ် ကွားလပ်မှ ပိုတင်ဇကး၊ သေနင်ဗျူဟာအစီအဇန်ပွဲမာန် မဒ်ရောင်။

ပွဲက်ဇွောံဒ်အဓိကအိုတ်ဂှ် ကျိုပ်သ္တိုပ်ဒီမင်ကရေဇြီ ကောံ ဉာ်လး စီဇန်ဗျူဟာတံ သွားလုက်စုက်ခါတ်အကဲ တင်ရန်တံ ကောံ တင်ပွဲက်ဇွောံ ပွဲ ပရေင်ချီဒရောင်တံမဒ်ရ။ ပရေင်ချီဒရောင်တံဏံဝံ ထေက်ကြိုက်ကိုပေါ်ဗတိုက်အဓိက သေင်ဟံသေင် ဂုဏ်ပိုန်ကို ဟံမ္မဲကို သွားတော်ချရောင်။ ယင်ရလုပ်ပေါ်ဗတိုက် ဟံထေက်မူး မဟိုတ်သင်လို သွားတော်ဆလပ်ရောင် ပွမခတ်ပျိုန် တိုင်ပွဲရန်တံ ပေါ်ဗတိုက်သံပြဲပွဲ ကိစ္စဇွောံတံပွဲမလောန်ရ။ (ဟံသေင်မူး) ပွမံဖျေံလပ်တိုင်ပွဲရန်တံ ပေါ်ဗတိုက်သံပြဲပွဲ ကိစ္စဇွောံပွဲမလောန်ရ။ ပြင်သွားထောံတွအဇိုတ်သွား (ဝါ)ပတိုက် သရိုဟ်ထောံသွောတ်တွအဇိုတ်သွားဂှ် ဟံဂုဂပ်ရောင်ဂှ် သောင်ထွားသီက္ခိကျင်လပ်တဲ ဒိုင်ရ။ တင်ရန်တံ တိုင်ပွဲပေါ်ဗတိုက် ပိုဝံ သွက်သွောံ ဒက်ပျိုန် ဂကောံမိုဟ်ဗွားစးမ္မဲ

နအလိုအသီမန္တကိုသွောက်ဝင်ဒီမဝ်ကရေဇြီမဒ်ရောင်။ ကျိတ်ခွင်ယိုဝင်လဝ်တင်တံဏံ တဲမှ ပိုဗွဲက်ရုပ်ရဲမဟာသေနဂီဗျူဟာ ကောံဗျူဟာပေါဗတိုက်ကဆံင်တံဗွဲမသွဲလး ဝိုပ်ဒတဲမာန်ရောင်။

ဗွဲတွေင်မွဲး သွာဗျူဟာတံသွးဂြိုက်ဂွဲကိုသွဟ် ကိုဂလာန်သွာန်တံ အဓိက အတိုင်ဗွဲသွပ်ဝံရောင်။ ဂလာန်သွာန်တံဝံ မပ္ပံဗွဲကေတ်ပရေင်ဗွးစးဂှ် တင် ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲလို့ ဌ်အဓိကအခန်ကဏ္ဍလို့ ဌ်အထံက်အပင်ကိုသွက်သွောံကလိဝံ ပရေင်ဗွးစး ဒြဟတ်အဓိကဗျူဟာအိုတ်တံ မုတင်ယုတ်ဒေက် ဗျူဟာအိုတ်တံ မုဒြဟတ် တမ်မူလ ဗျူဟာအိုတ်တံစိုတ်လို့ ညိုန်လျှော်မာန်(ဟံ့သေင်မွဲး) သ္မိုင်အိုတ်တမ် မူလ ဗျူဟာအိုတ် ကဆံင်လို့ ညိုန်လျှော်မာန်ဒြဟတ်ရဲဒီမဝ်ကရေဇြီ ကောံဒြဟတ်မှာ ဇန်ညးချင်ကွာန်တံ နွံဗိုလို့တင်ယုတ်ဒေက် ရဲဒီမဝ်ကရေဇြီ ကောံညးချင်ကွာန်တံ မုနဲလို့သွး ပလေဝ်ကောန်ပျိုန်အကဲအရာ ရဲမံင်အကြာ (ဖော်တတိယ) တံဗိုလို့ နွံပြဟ်ဟ်ဏံ စိုန်ရဲဟ့ပါလုပ်ဗွဲပေါဗတိုက်ကိုလေဝ် ဌာန်ဂတဏံ သွောံပါလုပ်လွတ် ပရေင်ချီဒရောင်ဒီမဝ်ကရေဇြီမာန် ဟံ့သေင် ပါလုပ်လွတ်ရဲဗျူဟာအိုတ်မာန်ဟာပါလုပ် ကျင်မွဲး ဗိုလို့ပါလုပ်ကျင်မာန်။

ပရေင်ရဲစို နဲပေါဗတိုက် (နဲလို့သွောံစာန်စးအိုတ်)

ဗွဲကဆံင်တံင်ဇေက် မဟာဗျူသေနဂီဗျူဟာကိုပ်ကွာံ သွာဗျူဟာ တံသွးရဲစို နဲပေါဗတိုက်အဓိက အပွဲပေါဗတိုက် (ပဋိပက္ခ) သွးဆိုဗ ဌာန်ဂတဏံ ရောင်။ အပွဲနဲကဲပေါဗတိုက်နာနာတေံပွန် ပေါဗတိုက်လို့ဂုဏ်စိုန်မာန် ပေါဗတိုက်လို့ သွးသုင်စောဲ နသွောတ်ဗွတ်တံဂှ် သွးတော်ချဗျူဟာရောင်။ညင်ရဲလုပ်ပေါဗတိုက် ပရေင်ပွာန် နဲဗွဲတာ နဲပွာန်ဒဗျူဟာ မပ္ပံသတ်ဝံ အပွဲမစာန်စး နပရေင်ချင်ကွာန်တံဂှ် သွးသ္မိုက်ချပ် ဗျူဟာလဝ် နဲနာနာသတ်ရောင်။

ပွဲအရာရဲရဲနဲကဲပေါ်ဗတိုက်ကံၣ် သွာဗျူဟာတံသွးကျချပ်လပ်အတိုင် ဂလာန်ဗွဲတော်ထောက်ရောင်။ နဲကဲပေါ်ဗတိုက်ရဲရဲလပ်တံဝွဲ ရဲဒီမင်ကရေဇြိတ် ဗွဲကံ ရုပ်ရဲမာန် ဟံ့မာန် သုင်စောဲဒြဟတ်ညးချုန် မွးဒုင်အုပ်ဓုပ် ပျီပျိုက်လပ်တံ မာန်ဟာ ဟံ့သေင်မွး ဣိုက်ခိုင်မွှော့ နှာဲရဲတုအစိုတ် ဒြဟတ်ဇောဲကံဟာ နဲကဲပေါ်ဗတိုက်တံဝွဲ ဌာအထံကံအရီရဲဒီမင်ကရေဇြိတ် သွောံဒတူလိုင်လျှူဇကုဇကုမာန်ဟာ ဟံ့သေင်မွး သွးဗွဲၣ်၊ ပတော်ဒြဟတ်အကြာသွးကေတ် အရီဗင်အထံကံပင် နုမူးတံကိုဟာ ပွဲသရိုဟ်ဖျေ့တုအစိုတ်ကံၣ် ပရေင်ဆီဂွံ၊ စုတ်သ့ၣ် သုင်စောဲစကာကျင်လပ် နဲကဲပေါ် ဗတိုက်ကံမုနွဲကျင်လပ်ကိုရော ယဝ်ရသုင်စောဲနဲကံ ပွဲပေါ်ဗတိုက်ဂတတော်မွး ပရေင် ကျဉ်၊ လေင်ဒေက်တံၣ်တိုန်မာန်ဟာ အောန်ယအံၣ်စော်ဟာ ရဲရဲလပ်ဝံင်ညးနဲပေါ် ဗတိုက်ကံတံတု တော်စိုလပ် ယဝ်ရကလိဂံပေါ်အံင်ဇူး အနာဂတ်တော် တုအစိုကံ အိုတ်ကွေံတုမွး အလိုအသီတိုဗိုလီမဲ့ မံက်ခတပ်ကျင်မာန်ရော? ဗိုပြင်ပရေင် နာနာ လွှာပလိုပလပ်ထောံ ပရေင်ဖောအံၣ်ဗြိ ချီဒရင်ဇကု၊ ပေါ်ဗတိုက်ပွမစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်ဝွဲ ပွောပ်ကိုပေါ်ဗတိုက် နဲတုဟ်မွး ဂုဏ်ဖိုနံ၊ စိုပ်တရဲၣ်ရောင်ဂံ ပို သောင်ကလး ဣိုန်ထွးလပ် ပွဲအခန်တုကျင်တော်ၣ်ကိုသံရ။ ရဲတံင်ဇေက်သေနင် ဗျူဟာတံဝွဲ သွးသိုဝ်ပံပံါ လျှူအကံအရာ ပဋိပက္ခဗွဲ ဗွဲမကွးဖူးရောင်။ ယဝ်ရ သုင်စောဲနဲပေါ်ဗတိုက် ပွမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်မွး လျှူဂလာန်သွာန်ဝွဲ ဗွဲလျှူတော်ဂံ သွဟ်ဗိုလီ နွံသွးကို သုတ်သွာတ်ပံါမာန်ရောင်။

စို်ဒင်တု တံင်အစီအစဉ် သွက်ဒီမင်ကရေဇြိတ်

ထေက်ကိုပိုသွးစွံသတိမွဲဂံ ရန်တံမဟာဗျူဟာ ဒစိုဒစးသွောတ်တု အစိုမဲ့ဝွဲ စိုတ်ဆအယံမာတ် ဖျေထောံတုအစိုမဲ့ဝင်ဟံ့သေင်၊ ဒက်ပျိုန်သွောတ်ဒီမင် ကရေဇြိဗွဲရောင်မဒ်ရ။ သွောတ်တုအစိုတိုမဲ့ ညံင်ဟံ့မံက်ခတပ်ဗုန် မဒ်ရောင်။ သွောံပျိုက်ဗပေင်တင်ရန်တံတံကံၣ် နဲကံပိုရဲရဲလပ်တံဝွဲ သွးဒ်ဂကောံ မှိုဟ်မှာ ဓါတ်

ပါပရအ်ကီလင်အရီအာဏာ ဝွဲမချိုက်ပင်စိုပ်တရဒးနွံရောင်။ ပွဲခေတ် သွပ်တဲရဲတု အရီတံဂ် ညးချင်ကွာန်ကျောံ ဂကောံမွဲဟ်နာနာတံ အရီအာဏာဟွဲ ချိုန်လျုမွဲ မလောန်ရ။ ယဝ်ရ ဟံ့ပြိုင်သွဲထောံပွဟံ့ဝင်ယာ၊ ဟံ့သွဟ်ရထဝီဏံမွဲ ရဲအုပ်စုပ် တိုန်တိုတံဂ် (ယဝ်ညးတံနွံပိုက်မွဲ) ဌ်အာပိုတုအရီတြေတံမာန်ပွန်ရောင်။ ပရေင် ပွန်ဂတး သွက်ပွင်ခင် ပွင်ခွဲာ ပရေင်သီအရီမွဲဟေင်ကတိုဌ်တု တင်တံဏံဂ် ဒုင်တံ ဟံ့ဂွံရ။

ပွမစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်ဂွံ စန်ဒက်ဆပ်ပျဟ် ညးချင်ကွာန်တံတု ဗတိုက်သရိုဟ်ကျေတုအရီတံမဒ်ရ။ ပါပရအ်လင် အရီအာဏာ ပွဲဝင်ယာ သွဟ် ရထဂ် ပိုသောင်ထွးလင် အပွဲခန် (၅) တေံရ။ နဲကဲပရေင်ချီဒရင်တံဏံဂွံ နွံဂြိုင် ကိုသံရ။ ဟိုတ်နူအဝေါဒြဟတ် ဝေပတိုက်နဲဟံ့ပရန် မံက်တိုန်ရပ်ရတု ရဲတု အရီတံ စိုန်ရဂ္ဂလင်အရီ ပျိုပျိုက်အုပ်စုပ်ဂွံလင်ဇးဂ် ဟံ့ဂင်ဘပဇ္ဇ သွကြမ်ပျိုက်ဝွဲမ လောဲသွာရ။ ညးချင်ကွာန်တံ သွောံပြိုင်ဇောပ်၊ အေင်ဒင်ဒိုင်တိုဂ်သွဟံ့ဂွံရ။ ညး ချင်ကွာန်တံ ဂင်ဒရီဒစးတိုန် နနဲကဲညးတံသုင်စောဲလေပ်ဂ်ရောင် လဆောပ်မွဲ အလိုအသီတံ ညံင်ဟံ့ထွးသုင်စောဲအရီအာဏာတန်ဂ် ညးတံကွာတ်လဒိုကျိုင် ရောင်။ သိုဂ်ဟံ့က ဟိုတ်နူအစန်ဒက် ပကတ်ပကေင်လင်ညးချင်ကွာန်တံ နချီဒ ရောင်ပွမစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်တု ဂကောံမွဲဟ်သွးစးနာနာတံ ဒြဟတ်ခိုင်စိုန် ဇောပ် မောပ်တိုန်ရောင်။ ညးချင်ကွာန်တံလေင် ဆိုဂ္ဂကျိုင်ပရေင်သုင်စောဲ အဝေါအရီအာ ဏာ ဝွဲစိုပ်တရဲ ဝွဲမသုင်ပြလေပ်ရောင်။ အလိုအသီတုအရီတံ သွောံပျိုပျိုက်လျုညး ချင်ကွာန် မစိုသကီုချိုက်ကေက် အပွဲပရေင်ချီဒရင် ပရေင်ဝေပတိုက်တံဂ်ဟံ့လောဲ သွာရ။ ပရေင်ပါပရအ်အရီ ဝွဲမညီသွဟ် ပြိုင်သွဲထောံအရီအာဏာ ဟံ့ဝင်ယာ တံဂွံ ဌ်ပိုဒက်တ္တိုန် သွောတ်ဒီမဝ်ကရေဇြီ ဝိုန်ဗအ်ခိုင်ကျိုက်မွဲမာန်ရောင်ဂ် လကျွန် ဝွံင်ညာန် မံက်ဒိုင်ရောင်။

အရီပင် ချင်ပွဲ :

သွေ့ပတိုက်ဖျေထောံ သွေ့တတ်တွအရီတံမာန်ဂ် ပလေဝ်ဒုင်လဝ် မဟာသေနဂံဗျူဟာ ပွဲသိုဝ်ဂ်ဒြဟတ်အပွဲကို၊ ဒြဟတ်ရေဂိတ်ချင်မွဲးကိုတံဂ် ပွဲက ဇောင်ဒိုင်ရ။ ဗိုလီုခေံဆက်စပ်ဒိုင်တံဂ် ဒးလွတ်ကိုရ။ ပွဲကဏ္ဍဏံဂ် ပိုသိက္ခိကျင်လဝ် ဒြဟတ်ပေါပတိုက် အဓိကဝံ သွးဒှ်အပွဲချင်ဇကုရောင်။ ယဝ်စိုပ်ကျင်ကဆံင် ဝံကျင် ဒြဟတ်အရီပင်နူချင်မွဲးကိုလေဝ် အရီပင်တံဏံဝံ ဟိုတ်နပရေင်ချီဒရောင်ဇကု အပွဲချင် မဒှ်ရ။

အလိုအသိတ္တအရီတံ ပျိုချိုက်ဒိုင် နပရေင်မွဲဟ် ပရေင်စိုတ်ဓာတ်၊ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ပရေင်ဘာသာ သာသွာတံဂ် ညးချင်ကွာန် အလံုးကဝ်တံ သွေ့ပ ဒစိုဒစးတိုန်လွှဲ၊ခေံမာန်ဂ် ပိုတအ်ထွး ဆဝ်မွဲဟ်ပျိုန် နအဆံင်ဓမ္မတာဝံရောင်။ အလို အသိ ကောံ ဂကောံချင်သ္မာင်နာနာ အလံုးကဝ်တံ သွေ့ပကိုဒုဟ်ဒန် ပရေင် ကွာတ်လဒီ ကလုတ်၊ ပရေင်ချင်ကွာန် ပရေင်ပိုန်ဒြပ်တံ လွှဲ၊တ္တအရီတံဂ် ပိုသွး ရေင်တွင် ဖန်ကံရောင်။ နကိုဗိုပြင်နာနာသတ် မပ္ပံကွာတ်လဒီ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ ပရေင် သံ့ရာန်လွဟ်၊ ယုအ်ထောံကဆံင် ပရေင်သုစုတ်သမ္ဘိ ကလုတ်ကို၊ ထပိုတ် အဆက်ပရေင်ဆက်ဆောံကလုတ်ကို၊ ဒေါထောံပရေင်ရီပင်ပိုန်ဒြပ်ကို ဒေါထောံ ဓလိုက်တံရိဟ် လွှဲ၊ချင်အလိုအသိတ္တအရီတံကိုဂ် ကျောန်မာန်ရောင်။ သွေ့ပပွဲတ် ထောံအလိုအသိတ္တအရီပွဲာန် နူကိုဂကောံချင်သ္မာင်နာနာ ဂကောံကုလသမဂ္ဂကို တံဂ် သွးကျောန်အာရောင်။ နူဂ်ပွန် ပရေင်အရီပင်နူချင်မွဲးတံ သွေ့ပစိုပ်တံလွတ် ဒြဟတ်ဒီမဝ်ကရေဇြိတ် မပ္ပံကိုပရေင်ထံက်ပင်ဩန်ဘဏ္ဍာ ပရေင်ဆက်ဆောံတံဂ် သွးစီဇန်မာန်ရောင်။

ဒက်ပျိုန် မဟာသေနဂံဗျူဟာ

သွာအစီအဇန် မဟာသေနဂံဗျူဟာတံဝံ သိုဝ်ပိပိဝါ ပရေင်လုက်

စုက်အကဲအရာနာနာကို ရှစ်တွင်သွန်နဲကဲတံကို ကိုသူတဲသွာတ် အခနဲပရေင်
 ရိုဗင်ချင်မူးတံကိုတဲမူး သွးတံင်ဇေက်လပ် နဲလီသွောံဒက်ပတိုန် ပရေင်ပေါဗတိုက်တံ
 ဝိုပြင်စေ်စေ် ချိုတ်တ်ပျတ်ရောင်။ အစီအဇန်တြးဗွဲမသွဲလး မယူနအကဲအရာလျာတ်
 စိုပရေင်ဗွးစး အနာဂတ်ဂတတေံကို စိုကိုဒက်ပျိုန် သွောတ်ဒီမင်ကရေဇြီပွဲကို သွးနွံ
 ရောင်။ ပွဲဒက်ပျိုန်မဟာသေနင်ဗျူဟာတ် သွးသွီဝိုပ် သွာန်ရင်ဇကုဇကု နဂလာန်
 နာနာရောင်။ (ဂလာန်သွာန်ပွဲသွပ်ဏံဂ် ဌဲပွဲတြးသွဲလးနဂလာန်သွာန်ပွဲကွာတေံရ)
 သွက်ပေါဗတိုက် ပွမစာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်ဝံ ဂလာန်သွာန်တံဏံဂ် ပွဲသေနင်ဗျူ
 ဟာဇကုမူး ပိုက်ဇွောံကွေံကွေံရောင်။

အလိုအသီတွအဝိုတ် သွောံဒကိုတ်ကွေံအာတဲ သွောံဒက်ပျိုန်
 သွောတ်ဒီမင်ကရေဇြီ လညာတ်ကသပ် ပွဲမဂ္ဂိုဏ်တိုလီရော။ ဝိုလီသွောံဗွဲမင်က
 ပျိုန် ပေါဗတိုက်သွင်ဗွင်ရော။ ညးချင်ကွာန်သွးဒင်ပျိုက်ဒွင်တံ ဝိုလီသွောံဗွင်ပျိုန်
 ဂလာန်ပတေံပွဲဇကုဇကုတဲ သွောံဗွဲကံပျိုန်ဒြဟတ် ပြိုင်ပွာန်ကတုအဝိုတ်ရော။ နဲလီ
 သွောံကွောန်မင်ကံပျိုန် အပွဲကာလအပိုင်ခြာတံဂ်ရော။ လျူညးချင်ကွာန်တံ သွောံ
 စန်ဒက် ဒီမင်ကရေဇြီတဲ သွောံထိုင်ဒင်အလိုအသီ နသွောတ်ဗွတ်ဂ် နလိုသွောံ
 မာန်ရော။

သွပ်တွအဝိုတ်ဂ် ဂကောံသွးစး တန်တံဒွင်၊ လုပ်ဒွင်ပေါဗတိုက်
 သွက်ပရေင်ဗွးစးတံနွံကိုဟာ။ ဂကောံပရေင် မွိုဟ်လီ ကလေင်တန်တံမာန် နူသွပ်
 တိုင်ဒင် တွအဝိုတ်ကို၊ ဂကောံလီသွောံကလေင် ပံက်တိုန် နနဲဒီမင်ကရေဇြီတံကို၊
 သွောံပတဲပို တင်နွံပိုက် ညးတံကို၊ စိုန်ရ ရဲတွအဝိုတ် ဆက်တုန်တံအာပွန်လေင်
 ဝိုလီသွောံဒက်ပျိုန် ဒီမင်ကရေဇြီတံ မဒ်ရ။

အပွဲဇွောံသမ္မုင်ပျိုန် ပေါဗတိုက်ဂ် ဒြဟတ်ဂကောံ ညင်ရဲခိုင်ပိုန်
 ဝိုလီ နဲလီသွောံပွတ်ပကောင် ရဲလုပ်ပေါဗ တိုက်ဂ်ရော။ ဒြဟတ်တံမူလ (ဘဏ္ဍာ၊

ကပေါတ်ဝတ္ထု) လို ပိုသွေးကောက် အပွဲပေါ်စတိုက်ရော? သွေးပချီခရိုက်ပျိုနည်း
 ချင်ကွာန်တံကို ပိုသွေးပွဲက်ပျိုနီ ပရေင်စွတ်သမ္ဘိ (တဆိပ်ကြာ၊ ရမျာင်ကမြေ) နဲလီ။
 ဝှင်ဍုန်အလိုအသီတံ ညင်သွေးပျိုနီလျကွက်စေ်မာန် နဲလီသွေးဝှဲဝှင်တဲ စိုကို
 ဝှင်ဍုန် ခဲသွေးပိုတ်အာကို နဲလီပိုချီဒရင်အာရော စိုတ်အဆင်လီပု။ သွေးပစိုပ်
 အကောအရာတံဏံကိုရော ညးချင်ကွာန်စာန်စးဒိုင်ကုတုအပိုတ်ကို ပိုလီသွေးဆက်တဲ
 လုပ်ပေါ်စတိုက်ပွန်ရော မွဲအခိုင်ခပ်နစီပွာန်နွံနွံညးတံ ဆက်လုပ်အာပေါ်စတိုက်နဲဟံ
 ပရန်ဏီဟာ။ အခိုင်ပေါ်စတိုက်ကို တင်နွံပိုက်အဓိကညးချင်ကွာန်တံ ညင်သွေး
 ကလိဝှံ၊ အဆက်ဟံပိုတ်ကိုနဲလီသွေးပန်ဇန်ရော သွေးတံတုအပိုတ်အိုတ်ကွေ်အာ
 တဲ အခိုင်ကလိဝှံပေါ်အင်ဇးကို အပိုညးချင်ကွာန်တံသွေးတန်ကြန်အာကို နဲလီသွေး
 ပန်ဇန်အာရော နဲလီသွေးပတ်ပျိုနီ ဂကောံညးချင်ကွာန်တံ အပွဲကာလအကြာ
 အခိုင်ပြင်သွဲတံပွဲမချီနီသွေတ် ငြိုင်ဝတ်ကိုမာန်ရော။

ပိုသွေးစွဲသတိမွဲကို အပွဲပရေင်ချီဒရင် ဖွးစးဒစီဒစးသွေးတံတုအပို
 တံကို မဟာသေနင်ဗျူဟာလီမွဲမှ တင်ခေက်ကေတ်ကိုန်ဂစိုတ်ဟံဝှံရ။ ဇွာပ်ပပေါ
 ဗတိုက်ဖျေ်ကွေ်တုအပို ကောံ ဒက်ပျိုနီသွေတ် ဒီမင်ကရေဇြီတံဝှံ တွဟ်ခြာဝှင်မွဲမွဲ
 ဗိုလီနီရ။ အကောအရာ တုပသုတ်ဒ်မွဲကို ပရေင်ချီဒရင်လီမွဲလေဝ် ဟံလးလးရ။
 ဇွာပ်တုအပိုတံကို လက်သန်ပူဂီုခဲေ်ကိုခဲေ်ဟံတုပသုတ်၊ အကောအရာညးချင်ကွာန်
 ရန်ဂစာန်ဒိုင် ပရေင်ဖွးစးတံလေဝ်နွံဒိုင်ပိုပြင်ဂိုင်ဂွေင်ရ။ သွာသေနင်ဗျူဟာပေါ်စတိုက်
 စာန်စး ပရေင်ချင်ကွာန်တံဝှံ သွေးနွံကိုစောံစရဲ ပရေင်ကွိုဟ်ခွင် အပွဲအကောအရာ
 ပဋိပက္ခမွဲမွဲသွးဟံက သိုကိုသွေးကွးဖူးလဝ် နဲလီသွေးရဲကို ပေါ်စတိုက်တံကိုလေဝ်
 ပိုက်ဇွေ်ဒိုင်ရောင်။^{၁၂}

၁၂။ ထေက်ကိုဆက်လုတ်အာ Gene Sharp, *The politics of Nonviolent Action* and Peter Ackerman and Chirtopher Kruegler, *Strategic Nonviolent Conflict*. (Westport, Connecticut: Paeger, 1994).

မဟာသေနင်္ဂဗျူဟာတံဝံ ကာလရံစိ စီဇန်လဝိဇ္ဇမက္ခန္ဓာတုဗ္ဗုး သ္မုး
 လလောင်ထူးကုဉ္ဇးကမ္ဘိုင်တံ သွေဝံတီကွေးရောင်။ ညးချင်ကွာန် မဟာပွဲ ဂမ္ဘိုင်တံဝံ
 ယဝ်ရညးတံ ကွါဟ်ခွင်ကေတ်သျိုင်ဝိုင်တရဇကု၊ ပရေင်ချီဒရောင်ဇကုမု ညးတံစိုတ်
 လုပ်စတု ပါလုပ်ကျင် ပွဲပရေင်ချီဒရောင်ရောင်။ လညာတ်ခပ်ကျိဟ်ခွင်တံဏံဝံသွေဝံ
 ပတိုန်စိုတ်ဓာတ်ညးတံအပွဲပေါပတိုက်မဒ်ရ။ ညးတံသွေဝံပါလုပ်နစိုတ်ဓာတ်ဝွဲမဗိုန်
 ခိုင်ကို သွေဝံချီဒရောင်လ္လှူအကဲအရာကိတ်ညီကိုဂို လညာတ်သမ္ဘိတံဏံဝံ စိုပ်
 တရကွေရ။ ပရေင်ချီဒရောင် နဲကဲတံဏံဝံ အလိုအသီတွအစိုတ်တီကျင်မ္မုမ္မုဗိုကိုတု၊
 နကိုညးတံ သွေဝံပျိုပျိုက်ဝွဲမဇေန်ကြာန်ဂှ် သ္မုးယအံဇေရ။ ဟိုတ်နုဇေတအံကျိဟ်ခွင်
 ကေတ် ညးချင်ကွာန်တံကလေင်ပွန်ကျင် နပရေင်ချင်ကွာန်တု ဇေတ်သ္မုးယအံဇေရ
 ပရေင်ဇေန်ကြာန်တံဂှ်ရောင်။ ဟိုတ်နုမဟာသေနင်္ဂဗျူဟာပိုဉ်လက်သန်တောင်တံ ဏံတု
 အပွဲအလိုအသီတွအစိုတ်တံ လညာတ်ပါထကးကျင်၊ ရဲပါလုပ်ကျင်လွာ်ဇကု
 ပံင်ကွေဝံကျင်လွာ်ဇကုတံနွဲတိုန်မာန်ရောင်။

ကာလအစီအဇန်မဟာသေနင်္ဂဗျူဟာ သွေဝံပလအံဇေရ်တွအစို
 ကောံ သွေဝံဒက်ပျိုန်သွေဝံဒီမဝ်ကရေဇြိတံဏံဝံ သ္မုဒတန်တုဟွံဂတဘ် ရဲဒီမဝ်
 ကရေဇြိတံ သွေဝံသုင်စေတဲ ရပ်စပ်ဒဂေတ်တက်အာ မွဲတဲခပ်ဂှ် ပြိုက်ဇေတ်ဝွဲမလောန် ရ။
 ပွဲအခိုင်အကဲအရာတောင် ကတိုဒိုတိုန်မု ပေါပတိုက်တံ ပါစူးတိတ်နုမဟာ
 သေနင်္ဂဗျူဟာဂဟ်ရောင်။ ဤတရဇကု ရဲစိုက်လဝ်တံ ဒဒ်ရဇေတ်ဗျေင်ခိုင်ရောင်ဂှ်
 ယဝ်ရခေဂဗကျင်နတဲသက်သီသာကေကို၊ ပေါပတိုက်ဇကုလုပ်ခိုင်တံ ပြိုင်သွဲအာ
 ကိုမ္မုး သေနင်္ဂဗျူဟာ တံင်ဇေက်လဝ်ဝွဲတမ္ဘာတေဂှ် သ္မုးပြင်သွဲရောင်။ နုက္ခာဟွံ
 ပြိုင်သွဲမဟာသေနင်္ဂဗျူဟာဂှ် သ္မုးသ္မိတ္တိပပါအကဲအရာဝွဲမက္ခန္ဓာတု သ္မုးတံင်
 ဇေက်ဗျူဟာဝွဲမခိုင်ကျိတ်တို့မ္မုရ။ နှိုတ်တုမု ကိုသ္မုတ်သွာတ်သွက်သွေဝံရပ်စပ်သုင်
 စေတဲအာပွန်ရောင်။

တင်အစီအစဉ် သေနင်္ဂဗျူဟာ အပွဲပေါ်ပြောက်

မဟာသေနင်္ဂဗျူဟာ သွက်သွော့ဖျေ့ထောံသွော့တတ်တွအပို ကျောံ ဒက်ပွိုန်သွော့တတ် ဒီမင်ကရေဇြိတံဝံ စိုန်ရဒးရးဂုဏ်ဖိုနံ့သံပြဉ်င်ကိုလေဝ် နသေနင်္ဂဗျူဟာမွဲဟေင်ဂ် ရုပ်ရဲသေ့ပက်ကျင်မာန်ဟံ့သေင်ရ။ သေနင်္ဂဗျူဟာလေဝ်င်၊ ဝွဲတွေင် တံဝံ သွက်သွော့စွောန်ထူး အပွဲပေါ်ဗတိုက်အဆင်င် ပွဲအရာဖျေ့ထောံသွော့တတ် တွအပိုတံဂ်သွးစွဲရ။ နူကိုသေနင်္ဂဗျူဟာဝွဲတွေင်တံဂပ်မှ နဲဗျူဟာသွော့ထပက်ကျောံ တွအပိုတံဂ် ကိုစွောန်ပွင်မာန်ရောင်။ အတိုင်ဗျူဟာလးထူးလဝ်မွဲမွဲတံသွော့အံင်ဇူး စိုပ်တရ်ဂ် ရှဲန်နဲပရိယာကျောံ နဲဉ်င်ပေါ်ဗတိုက်တံ ဝွဲမချိတ်ပွိုတ်ရောင်။ ပရေင်သီကို လှုဟ်ဏံဝံ ပွိုန်ထူးဏာ ကဆင်ဗျူဟာနာနာတံရောင်။

သွာအစီအစဉ်လး မဟာသေနင်္ဂဗျူဟာတံဝံ တုပ်တံသွာဗျူဟာ အပွဲပေါ်ပွာန်ဇောံတံကိုရ။ သွးကျိဟ်ခွင်လဝ် အလုံပကတိသဘာဝ ဝီပြင်ချီဒရေင် ပေါ်ဗတိုက် အပွဲနဲကံပေါ်ဗတိုက် ဇကုရဲစိုလေဝ်ဂ်ရ။ ဖိုကိုသွိုပ်ပွာန်တံ သွးကျိဟ် ကွးလဝ် ဝီပြင်ဒက်ပွိုန်ဒပ် နဲပရိယာပွာန် နဲကဲသွော့ဗပေင်ချီဒရေင် ထံက်ပလံင် ဒြဟတ်လွဟ်ကို ပွာန်ကို ပရေင်ဇောံမ လွဟ်မကံကို။ အကဲအရာ တိဍုာ်တိုဂ် သွာဗျူဟာပွမစာန်စး နဲပရေင်ချင်ကွာန်တံဝံ သွးကျိဟ်ခွင်ကေတ် သဘာဝဝီပြင် ပေါ်ဗတိုက်နဲဟံ့ပရာန် ကျောံ လေဝ်ပရေင်ကမ္မောန် သေနင်္ဂဗျူဟာတံရောင်။ စိုန် ဂ်လေဝ် ပရေင်ကျိဟ်ခွင်ပေါ်ဗတိုက်နဲဟံ့ပရာန်တံသွးဟံ့ရုပ်ရ။ စိုန်ရကျိဟ်ခွင်ကေတ် အတိုင်ဂလန်သွာန်သို အပွဲလိက်အုပ်ဏံသွးဟံ့ရုပ်ရ။ ပေါ်ဗတိုက်တံမံက်တိုန် ရုပ်ရဟံ့မာန်ရ။ ဒက်ပွိုန်သေနင်္ဂဗျူဟာသွက်ပေါ်ဗတိုက် နလညာတ်ဖန်ဇန်ကေတ် ပွမချိဟ်ကေက် ကျိဟ်ခွင်တံဂ် ပွိုက်ဇောံပွဲမလောန်ရောင်။

အပွဲပိုစီဇန်ပေါ်ဗတိုက်ရဲစိုလဝ် လေဝ်မွဲမွဲတံကို ပေါ်ဗတိုက်သွက် သွော့သျှင်ပတိုန်အာသုင်ဇိုင်တံကိုဂ် သွာဗျူဟာပွမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်တံသွးချပ်

ဗွာပြဒ္ဓညာနာနာ အကဘဲအရာနာနာတံရောင်။ ဂလာန်ပွဲသွင်တံဖော်ဝံ ဌိအကဘဲ အရာ ပြဒ္ဓညာနာနာတံရ။

- ပရေင်သူတံသွာတံ လျှူရန်တုံပေါ်ပတိုက်လေင်မဲ့မဲ့ ကော် ပရေင်ရေင်တွင် အပွဲတွံက်ပွဲရန် ရုပ်ရဲ မဟသေနင်ဗျူဟာ။
- သွေးချင်ဗွာနဲကဲတွံမက်တံညီ၊ လွတ်ပရေင်ချင်ကွာန် ခွဲမက်တံညီသွက်သွောံ သုင်စောဲ ပွဲတွံက်ရုပ်ရဲသေနင်ဗျူဟာ ရဲရဲလဝံတံနူကိုအစီအဇန်သီပအိုတ် တွဲသရောင်ပို သွေးသုင်စောဲနဲကဲနဲပရိယာသင်လီ ညံင်သွောံကံတံညီ၊ ပိုသွေးစွံ သတိဇောံမွဲဂ် သွောံကွာတ်လဒိုထိုင်ဒင်ထောံဒြဟတ်အစီရဲတွအစီတံမာန်ဂ် တင်ရန်တုံအဓိကတံဝံသွေးကျင်နူသွတ် ပွဲဇကုရဲရဲလဝံနအဆင်ဂတာဇိုင်သွင် တွဲကိုက်ကွာဏံမဒ်ရောင်။
- သွေးသူတံသွာတံဗိုလီ၊ သင်လီ၊ ပရေင်ပိုန်ဒြပ် ကော်ပေါ်ပတိုက်ပရေင်ချင် ကွာန်တံ ဆက်စပ်ကျောံခွဲဒိုင်အလုံအိုသိုကိုရ။ အကဘဲအရာပရေင်ပိုန်ဒြပ် တံဝံ ယင်ရပါလွတ်ဒိုင်ကဏ္ဍဗိုက်ဇောံမွဲ ပရေင်လေင်ဒေက်ပိုန်ဒြပ်တံဝံသွောတ် တွအစီတံ အိုတ်ကျောံတုံမှ ပျိုက်ကွက်အာမာန်ရောင်ဂ် သွေးစွံလဝံသတိရ။ သင်ဂ်ပွဲသေင်မွဲ ပရေင်ဟွံပပေင်စိုတ် ဟွံဂတာပ်စိုတ် အပွဲညးချင်ကွာန်တံ မက်တိုန်မာန်ရောင်။ အယောပိုဂစာန်လီ ပြိုင်သွာံဒိုင်သွောတ်ဒီမင်ကရေဇိုက် ပရေင်ဟွံပပေင်စိုတ် လညာတ်ပိဝိုင်ဒိုင်တံဝံ ဌိအာဇြဟတ်ရဲတွအစီတံရောင်။ ခွဲတံစန်ဒက်ကျင် နအဆင်အရာပရေင်ပိုန်ဒြပ်တံတုံ ရဲတွအစီတံကလေင် ယာကတိုကျင်မာန်ရောင်။
- စိုပြင်ကွိုပ်ညွိုပ်သင်လီ ပရေင်ဆက်ကလောံနဲလီပိုသွေးဒက်ပွဲရန်ဂ် သွေးပလေင် ဒင်သူတံသွာတ်လဝံရောင်။ သွက်ပေါ်ပတိုက်ပွန်ဂတးဇကု ကမောန်လီခိုဟ် ဒေးအိုတ်ဂ် သွေးညာတ်လဝံရောင်။ အဆက်ညံင်ဟွံပိုတ် သွေးကိုဒိုင်ပရေင် သူတံသွာတ် သွေးဆက်စောံဒိုင်ညးသက္ကအိလီရောင်။ သွက်ဂွံစောန်ပိုင် အာ အကြာအဆင်သွာပွန်ဂတး ကော်ညးချင်ကွာန်တံဆက်ဆက်အယော လုပ်ဒိုင်ပေါ်ပတိုက်တံဂ် ပရေင်ကိုသူတံသွာတ် ကော်ပရေင်ဆက်စောံတံဝံ

ငြိမ့်မာန်ရောင်။ ဟိုတိနူစီပွန်နွံ၊ မင်မွဲဒဂေတ်တံဂ်ရ တင်နွံပိုက်ဇကုဂ် သိုဗပေင် မာန်ဟွံက အလိုအသိတုအစိုတ် ယပ်ရဟိုဂးကျင် “ချင်ကွာန်သွောံစိုတ်လလံ၊ သွောတ်ဝံဂ်တန်တံ ဝိုန်ဇုအံတုံ ပိုသွးရပ်စပ်သင်စောဲကျင်အစိုတ်အာဏာရောင်” မှး ညးချင်ကွာန်တံပတေံဟွံမာန်၊ ဂလာန်ပတေံညးတံ အိုတ်ကွေံအာလ္လှူအလို အသိတံဂ်ရောင်။

ပရးလညာတ်ဟွံပံင်တောဲ ကုအလိုအသိ

ပွမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်၊ ဒစိုဒစးကုတုအစိုတ် သွောံအံင်ဇုးဂ် လညာတ်ဟွံပံင်တောဲ၊ ဟွံရိုဗင်ကိုအလိုအသိတံ သွောံဇီဗျာပ်ခိုင်အကြာညးချင် ကွာန်တံဂ် ပိုက်ဇုးခိုင်ရ။ ညံင်ရဝတ္ထုအွာကျဲ (အခန် ၃) တေံ လံထွးလပ်ဂ်ရ လညာတ်သျှိုင်ဝံ ဟွံတောင်တွတ်မွဲသတ်ရ။ စိုန်ရအလိုအသိတံ ပျိုပျိုက်ခိုင်ကိုလေဝ် မိုတ်လစှေံခေံတံ ယပ်ရဟွံရိုဗင်ဝံမလံလမွး ပွမပျိုပျိုက်တံဝံ ဩဟတ်အောန်စှေံတုံ မွဲတဲမွဲသွးသရိုဟ်စှေံရောင်။

လညာတ်သဘဲဝေံတံဏံဂ် ညးချင်ကွာန်ကေင်မံင်ကျင်သွင်တုအစိုတ် အလိုအသိတံဝံ ကေင်ဆိုဂ္ဂကျင်လပ် အကဲအရာပိုပြင်နာနာရ။ စိုန်ဂ်လေဝ် ရဲဒီ- မင်ကရေဇြိတ်သွးတြးဝါဒ သွက်ညးဂမ္တိုင်သွောံတီညာတ်ဇီဗျာပ် ကေတ်လညာတ် ဟွံပံင်တောဲ ကုအလိုအသိတံမာန်ဂ် သွးလို့ပရာရောင်။ အပွဲကောံမိုတ်တံဂ် ဝိုဝတ္ထုအွာကျဲ နပိုပြင်မွဲခွဲဂ် သွးတြးဝါဒရောင်။ ဝတ္ထုဗိုတ်ဏံ ညးချင်ကွာန်တံကျိဟ် ကေတ် ဝဲမလောဲသွာရ။ ယပ်ရလညာတ်ဟွံပံင်တောဲတံ ဇီဗျာပ်လုပ်ကျင်အကြာ ညးချင်ကွာန်မှး ညးတံလေဝ် ကျိဟ်ခိုင်တိုန် ပိုပြင်ပေါဗတိုက်ပွမစာန်စးတုအစိုတ်တုံ ချီဒရောင်ကျင် ပွဟွံပံင်တောဲကိုတုအစိုတ်ရောင်။ ယပ်အကဲအရာတိုမ္တိုင်သွာဲကျင် မှး ညးချင်ကွာန်တံလေဝ် ညးကိုညး သင်စောဲကသပ်ဂုဏ်တုံ ဟွံတောဲကိုအလို အသိတံခိုတ်ရောင်။

စိုန်ရပရေင်ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲ ကော် အန္တရဲနာနာတံဝံ နွံဉ်အပွဲ ပရေင်ဆက်စွောံလညာတ်နာနာ၊ ပရိုင်နာနာ၊ ကော်တင်ဇှော်ပိုင် ပရေင်ဒစိုဒစးဂမ္တိုင် ကိုလေဝ် ရဲဒီမဝ်ကရေဇြိတ်ချိဒရောင် ရုန်ဂစာန်ကျင် အသွတ်တဲအာရီပျိုပျိုက်တံဂ ပိုသွောံဆီဂွကျင်လဝ်ရ။ စိုန်နွံဉ်သွတ်တဲနာဇြိ ကော် ကောမ်မျူနေတ်တံကိုလေဝ် သွာပွန်ဂတးတံ ရုန်ဂစာန်၊ ရေင်တွင်ကျင်ပရေင်ဆက်စွောံ၊ ပရေင်ဆက်ဆောံတံ မာန်ကျင်ရ။ မူးနူအကြာရဲပွန်ဂတးတံဂ ဒိုစိုပ်ညးချင်ကွာန်တံကြးပွိုတ်လိမ်ပရိုင်ဒမ္တုက်၊ လိမ်အုပ်၊ လိက်လလောင်နာနာ၊ ဒိုကိုကဝးကိတ်သိတ်၊ ဝီဒီယပ်၊ အဝ်ဒီယပ်တံ မာန်ဂ် ကေင်ဆီကျင်လဝ်ရ။

နကိုပလေဝ်ဒင်လဝ် အစီအဖန်သေနီဗျူဟာဇကုတဲ တင်စွောန် ပိုင်သွောံဒစိုဒစး စာန်စးတံဂ် ပလေဝ်ပလေတ်မာန် ဖန်ဖန်မာန်ရ။ ဟိုတ်နူပလေဝ် ဒင်လဝ်ဂ်တဲ ပိုကလိဂံအခေါင်အရာမာန်ရောင်။ အပွဲတင်စွောန်ပိုင်ပလေဝ်ဒင်လဝ် တံဏံဂ် အကဲအရာပေါပတိုက်ကို၊ ဟိုတ်စိုဒီလီမံက်မူး ညးချင်ကွာန်တံသွောံဒစို ဒစး ထူးဆန္ဒကို၊ ဟွံပံင်တောဲကိုအလိုအသိတ်ကိုဂ် ဝှက်ထူးစွောန်ပိုင်မာန်ရ။ ဟိုတ်ဂ်တဲ ယဝ်ရအဆက်ပိုတ်အာ နူကွိုပ်ညှိုင်ဒီမဝ်ကရေဇြိတ်တဲတဲ စွောန်ပိုင်ကဆံင် လျူတေံပိုတ်အာကို၊ ညးချင်ကွာန်တံ ဟွံကလိဂံတင်စွောန်ပညင်ကိုမူး မုသွးဆက် ကျောန်ဂ် ညးတံတီလဝ်တဲတဲမဒ်ရောင်။ ညးစုတ်အလိုအသိ၊ ဗွာ်သိုင် ကော်ရဲတူ အစိုတ် စလုပ်ပထဲကျင် တင်စွောန်ပိုင်ပရေင်ချိဒရောင်တံမူး ညးချင်ကွာန်တံဝေင်ပါ တင်စွောန်ပိုင်ဟွံသုံပြ၊ ပရေင်ချိဒရောင်ဟွံသုံပြတံဂ်မာန်ရောင်။

ပရေင်ပျိုပျိုက် ကောံ ကလေင်ပွန်

ခြဟတ်ရဲဒီမင်ကရေခြီတံလုပ်ပေါဲတိုက်ဒစိုဒစးကျင်မွး အလိုအသီ တွအစိုတံ ဝိုလိုပျိုပျိုက်မာန် သင်စောဲကျင်နဲပရာန်မာန်တံဂှ် သွာဗျူဟာတံသွးသိုဝ်ပံ ပလေင်ဒင်ညာတ်လပ်ရေင်။ ယဝ်တွအစိုတံ ပျိုပျိုက်ဗျိုင်တိုန်မွး ဟံဒင်ကျဲသွာ ဝိုလိုသွောံဝေင်ပါကို၊ ဝိုလိုသွောံကလေင်ပွန်ကို၊ နဲလိုသွောံဒင်ဒင်တိုက်တံဂှ် သွးချပ် ဗွာလပ်ရေင်။ နဲဗျူဟာမွး၊ အပွဲအကဲအရာပွဲမွဲမံက်ကျင်ဂှ် သွးကိုစုတ်သမ္မိဆပ် မှိုဟ်ကို သတိကုညးဍုင်ကွာန်တံ သွောံညာတ်အန္တရဲဇကုပွဲမကတပ်တဲရေင်။ ယဝ်ပရေင်ပျိုပျိုက်တံ ဝိုက်ကျင်အဆင်ဂိယဲမွး လွာ်ဇကုသွးပလေင်ပန်ဇန်လပ်အရီပင် ပရေင်ဂညဲ ကောံရဲဝိဝပ် သွက်ညးဂိယဲတံဂှ်ရေင်။

ဟိုတ်နူတီဒင်လပ် ပရေင်ပျိုပျိုက် အလိုအသီတံဂှ်တဲ သွာဗျူဟာ တံချပ်ဗွာ သွက်သွောံကျပ်ဒင်တဲ သင်စောဲနဲဗျူဟာ ကောံနဲကဲပေါဲတိုက် သွက် သွောံရေင်တွင်အာ အပွဲပေါဲတိုက်အဆင်ကို၊ ပေါဲတိုက်အဓိကမွဲကို ပွဲမခြိုက် နက်ရေင်။ ပရေင်ပျိုပျိုက်တွအစိုတံ ပွဲမဇေန်ကြာန်ဂဟ် ဇကုဝေင်ပါမာန်၊ ပရေင်ပျို ပျိုက်ခေဲလေပ် အာန်စေန်မာန်တဲ ကလိဂံတိုင်ဟွံဇကုမာန်ရေင်။ ဥပမာ -ပုထူးဆန္ဒ ကုတွအစိုတံ လွှာ်ဟိုင်သာန်၊ ဂျောဲဇကုထူးဆန္ဒတံပွဲ စိုန်ရဲခြဟတ်ဇောံ စတ်ချီဒရာင် လေပ်ကိုလေပ် အလိုအသီတံပျိုပျိုက်ကျင်မွး ရဲထူးဆန္ဒတံ လမျိုဆောံမာန်ဗျိုင်ကို- လီုရ။ ပရေင်ဆောံ ဝိုဇောံကိုခြဟတ်တံကံပွဲ ရပ်ခရေင်ရဲတွအစိုတံ ဝိုပ်တရမာန် ဟံ့သေင်ရ။ ဇွာပ်မွဲလုပ်မင်အပွဲသိုတဲ ဝိုပ်တရမာန်ရ။

လညာတ်ပျိုန်ထွး ကချေင်သွတဲ လွာ်ဇကုလေပ်ကျဲခြဇောံကိုခြ ဟတ်မွး ပရေင်ချီဒရာင်တံကံပွဲ ဝိုလိုဂုဏ်ဖိုနွံ၊ ဝိုလိုလလေင်ဖိုနွံ သွးချပ်ဗွာပွဲမခြိုဟ် နက်ရ။ အဆင်လုပ်ဒင်ပေါဲတိုက်တံဂှ် နညးဍုင်ကွာန် ကောံသွာဒစိုဒစးတံဒဂေတ် ဝက်နစီပွာန်နွံနွံ၊ နကိုဗျိုင်နဲဟံ့ပရာန်ဟာ? အလိုအသီတံ ကချေင်ကတီကျင်

သွေးစိုပ် နေပရန်မှူး ညးတံအောင်ဒင်မာန်ဟာ? အလိုအသိတံ ဓဇန်ပရန်ကျင်မှူး
ရဲဒစီဒစးတံ နစီပွာန်နွံနွံ လုပ်ပေါ်ဗတိုက် နဲဟံပရန်မာန်စိုတ်လို? သွာစီဇန်ဗျူ
ဟာတံ သွေးချပ်ဗွာလပ်သွောတ်ဗွတ်လို ထိုင်ဒပ်အာစီပွာန် နဲဟံပရန် ကောံ
ထိုင်ဒပ်အာ ပရေင်ဒစီဒစးတံဂှ် သွေးဖန်ဇန်ပလေဝ်ထေက်ဟာ? သွေးစီဇန်ကျိပ်သ္တိုင်
ရဲထိုင်ဒပ်သွာထွေးဆန္ဒတံဂှ်ဟာ? ပါတးထေဝ် ရဲနွံပိုက်ကိုနဲပရန်တံဟာ? မ္တိတ်လိမ်
ပိုင် သွက်ရဲထွေးဆန္ဒတံဟာ? ရဲကျိက်ကလုတ်သွတ် ကချော်ပျိုန်သွာထွေးဆန္ဒတံ
ညိုင်ဂံရသိုင် ဂံဒ်နဲပရန်တံမာန်လွန်တုံ ကျိပ်သ္တိုင်တံဝံ သွေးယာပ်ယာဒိုင်ကတိုင်
ကွတ်ဒိုင်လွန်ရောင်။

သွေးပိုန်ဗတ်ပွဲ အစီအဇန်ပေါ်ဗတိုက် လးလပ်ဗျူဟာ

အခိုင်အစီအဇန်ဗျူဟာဇကုလးလပ်တံရဲပိုတ်မှူး နကိုအလိုအသိ တံ
ယပ်ရပလိုဝ်နကိုပိုတ်မှူး လျှုဗြဟတ်အိမ်ကရေဇြိတ်မှူး ဇွဲတိတ်နကိုညိုင်ချာန် ဗျူဟာဇကု
လးလပ်တံဟံထေက်ရ။ နူကို မဟာသေနင်ဗျူဟာဇကုကို၊ ဗျူဟာ
ပေါ်ဗတိုက်အဆင်ဆင်ကိုတံဂှ်ဇွဲတိတ်ဗွတ်ဗွတ်တံဟံဂံရ။ ဤအစီတံဖန်ဇန်ကျင်
ပတဲကျင်ပရေင်ချီဒရောင် သာမညဇကုမွဲ သွေးစွံသတိရ။ ယပ်ရ
လညာတ်စိုတ်ဓာတ်ပိုတ်ဏံ လုပ်ကျင်လျှုပေါ်ဗတိုက်အခိကဇကုဂပ် သာသပဒ်
ကျင်တုံ စွဲအရီထုထိုင်အာပွဲပေါ်ဗတိုက်သာမညတံမာန်ရောင်။ လဆောင်နအလို
အသိတံဇန်ကျင်တုံ ပရေင်ဂိစိုတ်တံဂှ်တိုန်လေဝ်ဒ်မာန်ရောင်။ သွေးထိုင်ဒပ်စိုတ်
ခါတ်တင်ဒင်ဝသိုင်တံဂှ်တုံ ပိုသွေးစွဲအရီအတိုင်လေဝ်ဒ်အစီအဇန် ပရေင်ကဗျောန်ဇကု
သေနင်ဗျူဟာဇကုရောင်၊ ရဲဒိမ်ကရေဇြိတ်ရဲစိုတ်ပျံလပ်ဝံင် အတိုင်မဟာသေနင်
ဗျူဟာ ကောံဗျူဟာပေါ်ဗတိုက်တံ သွောံကေတ်ဇွေးလေဝ်လေဝ်ဂှ် ကချော်ပျိုန်ရဲ
ပရန်မာန်ရောင်။

အတိုင်ဂွင်တရဇကုလးလပ်သ္တိုင်ပေါ်လပ် ဗွဲမချံပြတံဂှ်ရ ရဲဒိမ်

ကရေငြိတ် သွားဆက်ကွက်အာ နလှောင်အစီအစဉ်အဆင်ရောင်။ လဆောင်သွား ပြင်သွားနဲ့ပြုယာပေါ့ပတိုက်လေဝနံ့မာန်၊ အယောပေါ့ပတိုက်ကို အကဲအရာတွင် ကိစ္စအကြာတံမံက်တိုန်မာန်ရ။ ကျုပ်ညှိပ်ခိုဟ်ပြီတံဝံ့ လွှဲအကာအရာကို သွားသုင်စောဲဖွဲတံပရဲလေဝရောင်။ ပရောင်ပြင်သွားလွှဲအကာအရာတံဝံ့ နူကိုရန်တံ့ မဟာသေနဂီဗျူဟာကို၊ ရန်တံ့အပွဲပေါ့ပတိုက်လှောင်မွဲမွဲကိုတံ့ ထုထင်အာဟံ့ဝံ့ရ။ ဗွဲက်အာရုပ်ရံ အတိုင်မဟာသေနဂီဗျူဟာ ကျော်ဗျူဟာပေါ့ပတိုက် အဆင်ဆင်ရံရဲ သိုဝ်လင် ဗွဲမကွားဖူးတံ့ဟောင် ရောင်တိုင်ဏာပရောင်အံင်ဇူးမာန်ရ။

အခန်း (၈)

သုင်စောဲပွဲမစာန်စးပရောင်ချင်ကွာန်

အယောညးချင်ကွာန်တံ ဖက်ဒက္ခိတ်ဒိုင်တံ့ ညးတံ့ဒိုင်ခေင် အစို ညးတံ့ဟံ့ကို ပိုသွားမပွဲမံက်ပွဲနိန်ပရောင်ချီဒရောင် ထေက်ကိုဟံ့ဒးဆောဲပြီ ဒိုအန္တရဲတံ မာန်ရောင်။ သွားဒက်ပခိုင်ပွဲနိန် ဂလာန်ပတော်ညးတံ့ကွာရောင်။ ပရောင်ချီဒရောင်မပွဲ ပိုက်လတက်တိုန်ကယျိုင်တွင်တိုမွဲမွဲတံ့ကို မံက်တိုန်ဝံ့ရ။ ဟိုတ်နူကျိုင်ကျပ်လင် ပိုဏံတံ့ ညးချင်ကွာန်တံ့ထေင်ခးကျိုင်လွှဲလညာတ်ဇကု ဟံ့ပေင်စိုတ်ဟံ့စိုတ်ကို တုအစိုအလိုသီတံ့ရ။ ကေတ်အခေါင်ဗွဲက်ပွဲနိန် ညးချင်ကွာန်တံ့ သော့ပါလုပ်ပွဲ ပရောင်ချီဒရောင်ဇကုမာန်ရ။ ပရောင်ချီဒရောင်ဆက်စပ်ဒိုင်သာမည ဓမ္မတာမွဲမွဲ (ကမ္မောန် လွှဲကျာ) ဟံ့ဆေင်စပ်ကိုပရောင်ချင်ကွာန်ကိုလေဝ ဗွဲက်ပွဲနိန်ဝံ့ရ။ မဟံ့အာတ်မိက် အခေါင်သုင်စောဲသုင်ပလး သွားဇူးတံ့ဟောင် ချီဒရောင်ဗွဲက်ပွဲနိန် နပရောင်ကမ္မောန်ညး ဂမိုင်မာန်ရ။ သွာဗျူဟာတံ့ကို သွားရံ့ပရောင်ချီဒရောင်ကေင်ကာ ဒိုဂုဏ်ဖိုတုညးဂမိုင် ကို သိုညးတံ့သုသမ္မိမာန်ကိုမဟံ့တံ့ အလိုအသီတံ့လေဝ ပါတးထေတ်ဟံ့မာန်တံ့ကို ရောင်။ ပရောင်အံင်ဇူးပေါ့ပတိုက်သောဲဗွဲာဲတံ့ဝံ့ တင်ဂီလေဝညးချင်ကွာန်တံ့ မွဲမွဲသိုပြေ

ပြင်အာသွေးဟွံက ကိုဒြဟတ်ရေိဟ်ကုညးဍုင်ကွာန်တံဒ်ဒ်ရ။ အစိုအာဏာညးတံ
နွံဒုာ်ဒုာ်ကို မဒ်ရ။

သေနင်္ဂီဗျူဟာ ရဲစိုစီဇန်လစ် သွက်ပေါဗတိုက်ဍုင်ဇမ္ဗိုင်တံဂွံရန်တံလစ်
သွောံဗတိုက် သရိုဟ်ဖျေံထောံရဲတုအစိုတံပွဲတံခပ် ဍုက်ကံပေင်မာန်ဟွံသေင်ရ။
ရန်တံလူးလစ်ဂွံင်ပေါဗတိုက်အဆံင်င်၊ နပေါဗတိုက်သွောတ်ဗွတ်တံဂံရောင်။ ဇွာပ်
ပေါဗတိုက်တံဂံလစ် အလုညးဍုင်ကွာန်အိုသိုတံသွေး ပါလုပ် ဂွော့ဇက်တိုန် သို
ဖျါတံဂံဟွံသေင်ရ။

ပွိုရိုဗ္ဗာ သွောံဆက်လုပ်အာ ပေါဗတိုက်အဆံင်င်တံ သွောံဗွက် အာရုင်ရဲ
သေနင်္ဂီဗျူဟာ ဖျေံလစ် ဂွံင်တံဂံ သွာဗျူဟာ ပုမစာန်စး ပရေင်ဍုင် ကွာန်တံ
သွေးတော်ချလစ် လှောင်ပေါဗတိုက်ဂမ္ဗိုင် မပ္ပံနုတ်မူလ လဒေါင် ဒိုပေါဗတိုက်ဇမ္ဗိုင်
ကွောတ်တံတံဂံတု ဝိုလီဇံတောင်ဒြာဒွံင်တံဂံ သွေးသိုဂွံင် ပါပါလစ်ရောင်။

ရဲစို နဲ ဒုင်ဒီတပ်ဇွေဒ်

အခိုင်မပ္ပံ ချီဒရောင်တံဂံ ပါဒြာရဲစိုလစ် ပေါဗတိုက်တံ နအတိုင်တင်
အာတ်မိက်၊ တင်ရန်တံတံရောင်၊ ပေါဗတိုက်ရဲစိုပါဒြာလစ်ဂွံ သွေးကွောန်ဗက်အာ
လှောင်မွဲကောံမွဲရောင်။ လဆောင်လဆောင်မူး ပေါဗတိုက်ဓါပိဂကူတံ တပ်လေပ်
စာန်ဒိုင်ကိုရ။

ပွိုပိုဖျေံဗိုသေနင်္ဂီဗျူဟာ “ ရဲစိုနဲတင်ဇွေဟ် ” ဂွံ ပိုသွေးပါပါကွေးဖူးလစ်
ပုမပျိုပျိုက် နတုအစိုတံကို၊ ပုမဂိလေင်ဇကုကိုမဒ်ရ။ သွေးပံက်ထွေးလစ် ဝိုလီဇံတုအစို
တံ ဖျါပျိုက်မာန်ဂံရောင်။ ပရေင်ကမ္ဗောန် အဆံင်အကြာတံဏံဂွံ ဂွံတင်ရန်တံ
ကိတ်ညီကို ဒက်ခွံပျိုန် ပေါဗတိုက် သွက်သွောံကလိဂွံတင်ရန်တံသေနင်္ဂီဗျူဟာ
ဇကုအိုသိုရောင်။

နုက္ခာပေါ်ဗတိုက် ကျွတ်တံဟံ့ကလိဝံ့ဏီၣ် ပေါအံင်ဇူးကလိဝံ့လပ် အဆံင်အကြာတံဝံ့ၣ် ဩဟတ်သွက်ၣ် ဒီမင်ကရေဇြိတံရ။ ဌ်ပေါအံင်ဇူးဒြဟတ် ပွိုန် စိုတ်ဓာတ်ကုညးပါလုပ်ကျင်လွာ်ဇကုရ။ ရဲချီဒရင်ၣ်ခိုင်တံ စိုတ်ဓာတ်ကတိုင်ကွဟ် တိုန်တု၊ သွက်ပေါဗတိုက်သုင်ဇွိုင်မွဲး ဌ်ပရေင်ပြင်သွာ် ပြင်ကျောံအာဇီအာကိုရ။

အပွဲပေါဗတိုက်ဇကုရဲၣ်လပ် တောင်တံၣ် ဝဲယေဘူယျမွဲး ပိုသွးစွံအရီ ဆေင်စပ်ကုပရေင်ခွါဟ်၊ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ ပရေင်ချင်ကွာန်တံၣ်ရောင်။ ရဲၣ်လပ်ၣ်ပေါ- ဗတိုက်တံဏံဝံ့ သွောံစွံက်ပွိုန် အလိုအသီတံ ညံင်ဟံ့ဝံ့ထိုင်ဒပ်လပ်သွောတ်ပရေင် ချင်ကွာန်၊ ပရေင်ခွါဟ်တံမာန်မဒ်ရ။ နုကိုအလိုအသီတွအစိုတ် ထိုင်ဒပ်လပ် အစို အဏာဂဟ် နကိုဒြဟတ်ဒီမင်ကရေဇြိတံ သွောံကလေင်ထိုင်ဒပ်မာန် မွဲၣ်ညွှတ်မွဲသွံ ဌ် သွးစွံက်ပွိုန်ပေါဗတိုက်၊ ပရေင်ချီဒရင်တံရောင်။ နတုအစိုတ်ၣ်လေပ် လွှာ်တင် စွံပိုက်၊ တင်အာတ်မိက်ဇကုၣ် ဟံ့ပံက်ကိုအခေါင်မွဲသား၊ ပါတးထောံဒ်မာန်ရ။ သွ မာန်မွဲး ရဲၣ်ပေါဗတိုက်၊ နဲတောင်တံၣ်တု သွးပွိုက်ပွော်ယုတ်ဒေက် အလိုအသီတံ ဌ်ရောင်။ ဒဒ်ရ ပိုပွိုက်ပွော်ယုတ်ဒေက် ခေံတံမာန်ၣ် ကောင်သီကျိုင်လပ်တုရ။ ရဲဒြဟတ်ဒီမင်ကရေဇြိတံဝံ့ သွးသုင်စောဲအာစိုတ်ဒြဟတ်ဇကုကလိဝံ့မာန်ၣ် တုစိုတ် စိုပ်တရမာန်ၣ် သွးလုပ်အာပေါဗတိုက် ထွးအာစရတဲရောင်။

မဟံ့ချီဒရင်ဗက်ဟံ့ဂတာပ် သွာစီဇန်ပေါဗတိုက်တံဝံ့ သွးရဲၣ်လပ် နဲကဲပေါဗတိုက် သွက်ပေါဗတိုက်ပထမကိုပ်ကွာတ်ၣ် တုတုမဒ်ရောင်။ တင်ရန်တု တိုင်ဟံ့ပို စိုတ်လိုပိုစွံသွောတ်ဗွတ်၊ စွံလပ်သွောတ်ဗွတ် ပိုင်ခြာလပ်မွဲး .အတိုင်ပေါ ဗတိုက်စီဇန်လပ်တံဏံ ညံင်သွောံဝံ့အထံက်အပင်စွဲမပြေပြိုင်ၣ် ဖန်ကီရီလိုသွမာန်မွဲး နဲလိုသွောံဆက်လုပ်အာပေါဗတိုက် ဒုတိယတံၣ်လေပ် သွးစီဇန်တင်ဇေက်လပ် ကိုရောင်။ နဲပေါဗတိုက်တံဏံဝံ့ ကိတ်ညီကိုမဟာသေနန်ဗျူဟာ ဇကုရဲၣ်လပ်တံ ဌ်တု အတိုင်စီဇန်စွောန်ပညင်လပ်တံၣ်လေပ် သွးလုပ်ဒ်ရောင်။

ထူးလက်သန်ပြိုင်ပွဲ၊ ကုဉ္ဇးတို့အစီအစဉ်

ပွဲပေါ်ပတ်တိုက်တို့ သွေးစတိုက်သရိုဟ်ဖျေ အလိုအသိရဲတူအစီတံ
ပွဲကိုပ်ကွာဂှ် ချီဒရင်ပရေင်ချင်ကွာန် အဓိကဇွော်ကိုဒြဟတ်တံဝွံ သွေးစုံလဝ်
နသ္မောတ်ပွတ်ကွာရောင်။ သွေးစမ်စတ်ခါတ်အကဲာ် လညာတ်ညးချင်ကွာန်တံတဲ
ဩဇာလညာတ်သ္မောတ်ပရေင်လုပ်အာ ပရေင်ချီဒရင်တံဏံဂှ်ဟေင် စီဇန်ချီဒရင်
ထေက်ရ။ ပိုသွေးပွတ်ပကေင် ကုဉ္ဇးချင်ကွာန်တံ သ္မောတ်ဆက်လုပ်အာပေါ်ပတ်တိုက်
နဲဟံပံင်တောဲကို အလိုအသိတံတဲ စာန်စးအစီအာဏာမဒ်ရ။

စိုတ်ထူးစိုပြင် အပူအယာ ဟံပေင်စိုတ်၊ ဟံဒးစိုတ် လျှူအလိုအသိ
တံဟေင် ပွဲကိုပ်ကွာဏံ ကျောန်ထေက်ရ။ ဟံသေင်မွဲး နပွဲသ္မောတ်ပွတ်ကိုဒဟ်
ပွဲယာယီကိုဒ် ဟံပံင်တောဲကိုအလိုအသိတံတဲ ထူးဆန္ဒတံပါလုပ်အောန်ဒိုင်မွဲး
အာစိုပ်ဒွာ်စွတ်သ္မောတ် ပြာကတ်ပွဲပွဲတဲ ရှေ့သေ့၊ ဖျေပွဲကဝးတံမာန်ရ။ ရဲထူးဆန္ဒတံ
ဂှိုင်တိုန်ကျင်မွဲး မံင်ထောံပွဲမသ္မိုတ်ဖြ မွတ်မသုန်မွေတ်ကိုဒ်၊ ဂှိုင်နူဂှ်ကိုဒဟ်ထူးဆန္ဒ
မာန်ရ။ ရံင်အကဲာ်အရာတဲ မွိုဟ်လျှိုင်ထူးဆန္ဒအေင်စုမာန်ရ။ အာစိုပ်ဒွာ်ပိုက်
ဇွော်မွဲတဲ ထူးဆန္ဒ ပချေန်ပွာင်သ္မောတ်ရ။ ကွးဘာတံလေဝ် ဟံလုပ်မံင်အပွဲအတန်
ပတောန်လိက်တဲ ထကပ်ပပေင်ခေတ္တမာန်ရ။ လုပ်ဂွာ်အထောံ ပွဲရင်ကွာပိုက်
ဇွော်တံ ခေတ္တတဲလေဝ် ထကပ်ပပေင်မာန်ရ။ ပရေင်ချီဒရင်တံဏံဝွံ ဟိုတ်နူနွံဒိုင်
သုဝ်တဲအလိုအသိတူအစီတံတဲ နကိုဒေံတံ ပျီပျိုင်ကေတ်ကျင်အရေဝ်လေဝ်
ဒ်မာန်ဒိုင်ရောင်။

ထူးဆန္ဒ နပိုပြင်နဲတူဟ်လေဝ် နွံဒိုင်ဏံရ။ မပ္ပံတိုန်သီထောံ ဌာန်ဒိုင်
အလိုအသိတူအစီတံကို၊ သ္မိုနန်တံကို၊ လုပ်သီထောံ ဌာနရင်ပလုက်/ဗွာ်သိုင်တံ
ကိုဝွံ ဒ်အန္တရဲာ် လွာ်ဇကုမာန်ဒိုင်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ အခိုင်မပ္ပံချီဒရင် ပေါ်ပတ်တိုက်ပွဲကိုပ်
ကွာဂှ် ပရေင်ချီဒရင်သတ်တံဏံဝွံ ကျောန်ဟံထေက်ရ။

ဟိုက်နုဒစိုဒစးထွးဆန္ဒကုအလိုအသိတ္တအစိုတံတဲ သိုပွဲချင်ဇကုသွး
 ဟုံက။ ချင်သွှင်နာနာတံ စုံကျင်အရိုတံဂ်လေဝ် သက်သီသာဓကန္တကျင်လဝ်ရ။
 ဥပမာ ၁၉၈၈ ပွဲချင်ဗွာတေံ ညးချင်ကွာန်လွိုဟ်ဠက်ကိုဠိုတံ တိတ်ဂွံထွးကျင်ဆန္ဒ
 ကို၊ ၁၉၈၉ ပွဲချင်ကြက်၊ ချင်ဗီဂျေန် ဖဠတ်ဇော့တီယေန်မေနံတံဂ် သုတ်ကွးဘာ
 ကောံ ညးချင်ကွာန်ကြက်တံလုပ်သီတဲ ထွးဆန္ဒအေင်စွဒ်ကျင်ရ။ ပွဲပေါ်ဗတိုက်
 ပရေင်ရသံင်ခါဒွာံဏံဂ် ညးချင်ကွာန်တံသွးအိုတ်ကော့လမျို ဂိလေင်ကျင်ဗွဲမ့ဗိုင်နွံရ။
 ဟိုတ်ဂ်ရ ညးစန်ဒက်ထွးဆန္ဒတံဝံ သွးစုံသတိတဲ စီဇန်ဖန်ကံပရေင်ကမောန်ထေက်
 ရောင်။ ဟိုတ်နုပေါ်ဗတိုက် ပရေင်ရသံင်တံဂ်တဲ ညးချင်ကွာန်တံစိုတ်ဓာတ်ကတိုင်
 ကွဟ် ယာပ်ယာတိုန်၊ စိုတ်လုပ်တိုန်ကျင်ဗွဲမ့ဗိုင်ကိုလေဝ် နပရေင်ချီဒရင်တံဏံဂ်
 တက်သရိုဟ်ဖျေုတ္တအစိုတံဟုံမာန်ဏီရ။ မုဟိုတ်မွဲ ပရေင်ချီဒရင်မဲ့သတ်တံဏံဝံ ၈
 ဝိုတ်ဆထွးဗိုပြင်လက်သန် ဟုံဒင်တဲကုအလိုအသိတ်တဲ သောံပြင်သွာံထေံအစို
 အလိုအသိတ်ဂ် ရေင်တျင်ဟုံမာန်ဏီမဒ်ရ။

အခိုင်မပွဲ ပရေင်ချီဒရင်တံဂ် သောံကွာတ်လဒီထပိုတ်ထေံဂွံင်ဍုန်
 အစိုအလိုအသိတ်ဂ် ဝါတ်ဂါတ်ခါဗွဲမလောန်ရ။ သောံရေင်တျင်ကော့နိုဏ်မာန်ဂ်
 အလုံညးချင်ကွာန်မဖေက်တကိုတ်ဒွင်အလိုအသိ ကောံ ဂကောံဂအံနာနာမတန်
 တဲဒွင်အိုသိုတ် ဟုံပိုက်ကုအလိုအသိတ်တဲ အလုံညးချင်ကွာန်တံဟုံကိုအရိုဗင်
 ပံင်တောဲမှ ဒ်မာန်ရ။ ပရေင်ချီဒရင်ဗိုတ်ဏံဂ် ဟုံကေင်ခါဂ္ဂကျင်မဲ့လေ့ဏီရ။ ဒ်လေပ်
 ဝါတ်ဗွဲမလောန်ရောင်။ ဟိုတ်ဂ်ရ အဃောမပွဲချီဒရင် ပုမစာန်စးကုအလိုအသိတ္တ
 အစိုတံ သောံဒစိုဒစး နဲဟုံကိုအရိုဗင်လ္လှူတ္တအစိုတံ သောံဒစိုဒစး နဲဟုံကိုအရိုဗင်
 လ္လှူတ္တအစိုတံဝံ ပြဟ်ဟ်ပြေဟ်ဟ်ဂ် ဒ်ဟုံလေပ်ရ။

ပေါ်ပရဒါ တာလျိုင် ညးသ္တံ

အယောချီဒရောင် ရောင်တွင်၌င် ပူမစာန်စးအဝီအာဏာ ရှိလင်တဲ
 တံဂ် နကဆံင်မ္ဗိဟ်/ကွပ်မ္ဗိဟ်မွဲမွဲကို၊ ညးချင်ကွာန်ဂမ္ဗိုင်တံကို ကျိုက်ပ်တဲကေတ်
 ကျိုင်တာလျိုင် အာချိပ်အဓိကန္တံကျိုင်ရ။ ယဝ်သွးဆက်ချီဒရောင်တိုန်ပရေင်ကမ္ဗောန်
 တင်ရန်တဲတူဟ်မွဲမွဲ သွးပြိုင်သွဲတဲတာလျိုင်ကုကကောံတူဟ်တံဂ်ရောင်။ ဥပမာ သွး
 ဟွပ်ဗေင် ဆေင်စပ်ကုပရေင်ပညာမွဲ ကွးဘာတံသွးကျိုက်ပ်ရောင်။ ကိစ္စဆေင်စပ်ကို
 ပရေင်ဘာသာ သာသနာတံမံက်ကျိုင်မွဲ ကျိုက်သ္တိုင်လွာ်သာသနာတံကို ညးမရှေ
 သေံရံပရေင်ဘာသာ သာသနာတံကို သွးဗကပ်ဗေင်ရ။ နသွာကမ္ဗောန်ကိုပွတ်
 တံလေင် ဝှိုင်ကိုပွတ်တံသွဲလွဲလွဲအာမာန်ဂ် ဒဂေတ်ဖျောန်ဗက်ညးဒေတဲ သွဲ
 ဗွးဘဲအန္တရဲဂ်ကျောန်ဂံရ။ နကိုအွာလိမ်ပရိုင်တံလေင် တွးဆန္ဒပရေင်ကုတ်ဒန်
 (သေနိသာ) ကွာတ်လဒ်ပရိုင်တံ နနိဗ္ဗန်ထောယုက်လိမ် ဝီပြိုင်ဒစိုဒစးတံဂ် ကျောန်
 ဝံရ။ ရဲဗွဲသိုင် (ပုလိက်) တံလေင် အတိုင်အလိုအသီတံကိုရပ်ကေတ်အရေင်
 ကုရဲဒစိုဒစးရဲဒီမဝ်ကရေင်ဗြီတံဂ် ဟံ့ရပ်စပ်မွဲသ် သွထောံဝီပြိုင်ဗွးတိတ်အာလေင်
 ဝံမာန်ရ။ အတူအကဲအရာကို၊ အကဲအရာဒ်ပိုက်တံဂ်ပါတြးကဆံင်မ္ဗိဟ်၊ ကွပ်
 မ္ဗိဟ်တံတဲ သွးရေင်တွင်ဖန်ဇန်အာပရေင်ဒစိုဒစးစာန်စးကို အလိုအသီတံဂ်ရောင်။
 ပိုဏံမှ အယောပိုဆက်လုပ်၌င်ပေါဗတိုက်တံဂ် သွဲကံကိုအခိုင်ဇူ။ ကုအဆံင်မ္ဗိဟ်
 လျှိုင်တံဂ်ရောင်။

ပူမရဲစိုပရေင်ချီဒရောင် သွဲကံစိုဒစာသွက်အခေါင်အရာဇကုအုပ်စုပ်ကေတ်
 မာန်တံ ဟံ့ဝံဆေင်ဗြီအာကို၊ သွက်ဂကောံပရေင်ချင်ကွာန်၊ ပရေင်ပိုန်ဗြပ်၊ ပရေင်
 မ္ဗိဟ် နတ္တအဝီတံဟံ့ဝံထိုင်ဒပ်အုပ်ဓလီလင်တံကိုဂ် ဝှိုင်ဇွေင်ဗွဲမလောန်ရ။ စပ်ကို
 တင်နင်တံဏံဂ် ပိုသီကိုကျိုင်လင်ဗွဲယေဘူယုတဲရ။ သွသ္တိုင်တိုင်ခီကိုဂကောံ၊ ဂဒံ
 မဒ်ဗဟို ဩဇာအာဏာတံတဲ ညးချင်ကွာန်တံကိုဗြဟတ်ရေဟ်ကုအလိုအသီ
 မာန်ရ။ အလိုအသီတံသွမာန်ထိုင်ဒပ်ကျိုင်မွဲ ဇကုကလေင်ဗွန်မာန်ရ။ ယဝ်ပိုမဟံ့ချီ

ဒရောင်တိုန်ပရေင်ပေါ်ပတိုက်မွဲး အလိုအသီတွအတိုတ်လေင် ဖျဲဖျေန်လင်သွက်သွောံ
ပျိုပျိုက်တက်ပလိုထောံဂကောံဂအံဟိုထွးလင်တံဏံ ဝွဲကိပ်ကွာအိုတ်ကိုမဒ်ရောင်။

ပတပ်ဏာကျီ အဝီ ရဲတွအဝီ တံဂမ္ပိုင်

မဟံချီဒရောင်တဲ ဝံတိုန်အခိုင်ဒ်ကွိုင်အသိုင်မွဲး ပွမစာန်စးအတိုအာဏာ
တံဂ် သွးဆက်ကျောန်အာညင်သွောံစိုပ်တရရ။ သွာပွန်ဂတးတံဂ် စိုပ်အခိုင်ဏံမွဲး
သွးချပ်ဗွာဆင်ခြင်လင် ဗိုလိုသွောံထိုင်ဒင်အာအတိုဩဇာတံမူလ ရဲတွအတိုအလို
အသီတံဂ်ရောင်။ ညးညင်ကွာန်တံညင်ဝံဆက်မင်အာ နဟံပံင်တောဲကုတွအတိုတံဂ်
ဒ်ဂုဏ်ဖိုဖန်ဗဒ်ကိုအကဲဒဲအရာတို ကုရဲဒီမင်ကရေဇြိတ်မာန်ရောင်။

ဒြဟတ်ရဲဒစီဒစးဂကောံဒီမင်ကရေဇြိတ် ပေါ်အံဇြိတ်တိုန်မွဲး သွာစီဇန်တံင်
ဇေက်ဗျူဟာတံဂ် သွးချပ်ဗွာရောင်တွိုင်အာ သွက်ပရေင်ချီဒရောင်ဂတတေံ သွောံစိုပ်
တရဲပြဟ်ဟ်မာန်တံဂ်ရောင်။ ပေါ်ပတိုက်ဟံပံင်တောဲ ကုအလိုအသီတွအတိုတံဂ်
ဆက်တဲသွးချီဒရောင်ဝံက်ပျိုန်အာရောင်။ ပွမစာန်စးအတိုအာဏာ ကောံ ပရေင်
ထပိုတ်ဝံင်ကွာတ်လဒီထောံ ဝံင်ညာန်ဩဇာအတိုအလိုအသီတံဂ် သွးကျောန်အာ
ရောင်။ အလိုအသီတံပိုတ်ဒြဟတ်သွောံညိုန်လျစိုက် သွးဖန်ဇန်တဲ ကွာတ်တဲဒီ
ကိုသွောတ်တွအတို သွောံအိုတ်ကွက် အာဂ် သွးသွေက်သရိုဟ် ထောံရောင်။

လွာံရဲဂကောံဒီမင်ကရေဇြိတ် ဗိုလိုသွောံရောင်တွိုင်ဖန်ကံအာ သွက်
ဒြဟတ်မိုဟ်ထံက်ဝံင်ဂလာန် ကုအလုသီတွအတိုတံကွာတေံ သွောံအောန်ယအံ
စှေမာန်ဂ် ပိုသွးချပ်ဗွာတောံချလင် ဝွဲမချိုတ်ပျိုတ်ချိုဟ်ကောက်ရောင်။ သွးချပ်ဇန်လင်
အစီအဇန်ထံဂ်ရောင်။ ယင်ရထံက်ထွး ဝံက်ပျိုတ် ညးညင်ကွာန်တံ သွောံတံကျး
ပရေင်ဇေန်ကြာန်အလိုအသီတံမွဲး ညးညင်ကွာန်ထံက်ဝံင်ဂလာန် ကုအလိုအသီ
တံဂ် ယအံစှေမာန်ဟာ။ မူဝါဒအလိုအသီတံဂ်သုင်စောဲဟံဝံတဲ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်အလံ

ချင်မွဲလိုလ်ထောင်ယောင်ယာခွင်တံဂ် သွးပံက်ထွးဖျိတ်ကေတ်ဟာ၊ ညးတံသွောံ ကျိဟ်ကျင် ဖအိုတ်ကွက်ထောံအလိုအသီတုအစိုတ်ဂ် သွးသောင်ကလးထေက် ရောင်။ ရဲထံက်ခွင်ဂလန်ကုအလိုအသီတံ ညံင်သွောံမံင်လဒေါ်၊ ဂွအ်ခွင်အကြာ ဂ် ပိုသွးစန်ဒက်လေအ်လောန်ထေက်ရ။ နဂ်ဟံက ယဝ်ရဲပိုစန်ဒက် ဝစာန်လီုကျင် ဒိုက် ညးတံပါလုပ်ကျင် ပရေင်ချီဒရင်လွှာ်ဒီမဝ်ကရေဇြိတံမုး သာတုစိုပ်တရမာန် ကေွံရ။

အယောစီဇန်ဖန်ကံခွင် ပေါဲတိုက်ဟံပံင်တောဲ ဟံဂ်အရီုပင် ကောံ ပုမစာန်စးအစိုအာဏာတံကီု၊ အယောစိုက်ခွင်ရုပ်ရဲ ပရေင်ကမောန်တံကီုဂ် ပိုသွး စွံသတိ ခါတ်ခွင်အကဲာ်လွှာ်ရဲထံက်ဂလန် ကုအလိုအသီတုအစို ညးမကိုကသပ် ဂွန်အလိုအသီရဲဒြဟတ်အပွဲခွဲ၊ ဖော်ပရေင်ချင်ကွာန်၊ ပုလုက်ကောံသွာံဒ် ရဲယိုက် ရှေင်ကမောန်အလိုအသီတံဂ်ရ။ ပိုသွးစွံသတိကီုဒပ်ပွာန်တံစွဲတေင်ဒြိဟ်ဟ်နက်က် ရောင်။

ပွဲဒပ်ပွာန်သိုကောန်ပွာန်၊ ဒပ်ပွာန်တံပိုလီုသစ္စခိုင်ပိုန်လွှာ်အလိုအသီ တုအစိုတ်ဂ် ပိုသွးတော်ချသိုက်ပလဝ်ခိုဟ်ရ။ နူတော်ချသိုက်ပလဝ်ဏံ ဒြဟတ်ဒီမဝ် ကရေဇြိ သွောံစန်ဒက်ဒပ်ပွာန်တံ ပါလုပ်ကျင်လွှာ်ဇကုမာန်ဟံမာန်ဂ်လေဝ် သွးကို သူတ်သွာတ်ရောင်။ ကောန်ပွာန်အဆံင်သွပ်တံဝံ ဟိုတ်နုသွးဒင်တံင်ဇကု ပှုပ်စွဲ အဓမ္မပွဲဒပ်ပွာန်တံ သွးလုပ်ကျင်ဟာ၊ ဟံမိပ်သွောင် ပွဲဘဝခွဲတံဂ်ဟာ၊ ထွးဟိုတ် ပရေင်ပူဂီု ပရေင်သိုဌာန်၊ ပရေင်ချင်ကွာန်တံတု ကောန်ပွာန် ကောံ ပိုပွာန်တံ သွောံပါ်ထွးတိတ် နူအလိုအသီဂ် နဲလီုသွောံဖန်ကျောန်မာန်တံဂ် ပိုသွးချပ်စွာသိုက်ပ လဝ် တင်နင်တံဏံဂ်ရောင်။

နုမဟံပလေဝ်ခွင် ပရေင်ချီဒရင် သွက်ဗွးစးတံဂ် သွာတံင်အစီအဇန် သေနင်ဗျူဟာတံ သွးတော်ချ စီစန်လဝ် ပရေင်ဆက်ဆောံ၊ ဆက်စွောံအပွဲဒပ်ပွာန်

အလိုအသိတို့အပို ကော် ညးယိုက်ရွှင်ပွဲအလိုအသိတိုက်ရောင်။ ဒပ်ပွာန်သွေ
 တိကွားကေတ်ဒဒ်ရ။ ဩဟတ်ဒီမင်ကရေဇြိတ် ဆက်လုပ်အာ ပေါပတိုက်ပရေင်ဗူးစး
 ခိုစိုပ်တိုင်ပွဲဝိုင်တရ ကွေတ်တံစိုန်နီခိုင်၊ ဟံ့ယုအံဇေဝီရယု သွေးသောင်ထွေးစွက်
 အာရပ်ရ သိုဟိုကး၊ ထွေးဗိုပြင် အယောင်အလာနာနာ ကော် လက်သန်နာနာ
 တံရောင်။ ပေါပတိုက်တံဏံဝံ စိုတ်ဆရန်တွဲလပ် သွက်ပလုံဖျေထောံ အပိုအလို
 အသိတိုက်တဲ ဤသွသွလမျိုကုကောန်ဒပ်ပွာန်တံဟံ့သေင်ဂဟ် သွေးကိုတီလပ်
 ရောင်။ ကမ္ဘောန်ပန်ဇန်ရေင်တွင်လပ်ဗိုတံဏံဝံ သွက်သွေံဖျိန်ဖျေစိုတ်ခါတ်ကောန်
 ပွာန်အလိုအသိတို့အပိုတံသီသီမဒ်ရ။ သာ်ဏံမှ ကွေတ်တံကောန်ပွာန်တံကျဟ်
 မွဲကျင်လျှူအလိုအသိ၊ ဖံက်ပလိုကျင်သစ္စတဲ ပါလုပ်ပံင်တောဲကျင်လွှပ်ပရေင်ချီ
 ဒရင် ဒီမင်ကရေဇြိတ်တိုက်ရောင်။ လျှူယိုက်ရွှင်ကမ္ဘောန်အလိုအသိ ကော်
 ပုလိက်တိုက်လေပ် ပိုသွေးစန်ဒက်ကေတ် ဗိုနဲတံဏံကိုရ။

ဒပ်ပွာန်တံကျိဟ်ခွင်တိုန်လွှာဩဟတ်ဒီမင်ကရေဇြိတ်တဲ ဌ်တိုန်ခပ်ဗွာ
 ရဏာ ဂရဏာဖံက်ကျင်လွှာဇကု၊ ဂစာန်လို့ကျင်သွက်ဇကုနွံမာန်ရ။ နကိုဒပ်ပွာန်
 တံ ဟံ့သွဂရ ဟံ့ကဋ္ဌင်ပိုင်ဂလာန် အလိုအသိတံဒ်ကျင်တဲ ဒပ်ပွာန် ကော်အလို
 အသိတံစိုတ်ခါတ်ပါပြး ဆီထကးကျင်မာန်ရ။ ပိုသွေးကိုဩဟတ် နဒပ်ပွာန်တံချီဒရင်
 တိုန်ပရေင်ပွာန်မွဲမွဲရောင်ဂံ တော်ခယုဟံ့ထေက်ရ။ ပိုသွေးသုင်စောဲဏာဒပ်ပွာန်တံ
 ဟံ့သေင်ရ။ ပရေင်ကမ္ဘောန်ဗိုတံဏံဝံ ကလိဂံအခေါင်အရာဒီမင်ကရေဇြိတ်သုံသုံဟံ့
 သေင်၊ မဟိုတ်မူး (ဗိုဟိုထွေးလပ်ကွေတ်တိုက်) နကိုပရေင်သီအပိုတိုက် ပိုစွက်ထိုန်
 ပရေင်ပြင်ကျော်အပိုအာဏာ အကြာညးချင်ကွာန် ကော် အလိုအသိတံမာန်ဟံ့
 သေင်ရ။ အပိုအာဏာ သွဒကေပ်ဟံ့သွဟ်ရထ၊ ဟံ့ခပ်ယာတိုမွဲကတိုဒ်မာန်
 တိုန်ရောင်။ သွေံဗတိုက်ကျော်အပိုတိုက် နဒပ်ပွာန်တံသီကေတ်အပိုကို၊ စွက်
 ပတိုန်ပေါပွာန် အပွဲချင်ကိုတိုက် ဟံ့ဒးကျောန်ရ။ ဒပ်ပွာန်တံကျိဟ်ခွင်တိုန် ပရေင်
 ကမ္ဘောန်ဗိုဒ်ဟံ့ထေက်တံ ခုာ်ခုာ်ပြုပြုတဲ သွေံကလိဂံခပ်ဗွာရဏာ၊ ပရေင်ထံက်
 ဂလာန်နူဒပ်ပွာန်တံ စိုတ်လို့မာန်ဂံ ပိုသွေးချပ်ဗွာစီဇန်လပ်ရောင်။

ပွဲပရော်ချီဒရောင်ဒီမင်ကရေဇြီကို အခန်ကဏ္ဍဗိုပွာန် မဒ်ဝင်ဗွာဏာ၊ ဌ် ဂရုဏာတံပါလုပ်ရောင်တွင်မာန်ဂ် ဌ်ပိုက်ဇော်ကွေရ။ ဥပမာမူး ဗိုပွာန်တံတြးဝါဒဒပ် ပွာန်တံ ညင်ဟွံကိုအရိုဗင်ကုအလိုအသီ၊ ညင်ဟွံရှေသော်သွကာကုအလိုအသီတံ မာန်ရ။ ထူးဟိုတ်ကမောန်ဇကု ညိုန်လျယုတ်ဒေက်ကို၊ ဟွံကဏ္ဍပိုင် ဝွဲမသိုတ်ဇြ ကို၊ ယဝ်ခေကိုပိုင်ပျိုပျိုက်မူးဟွံပျိုပျိုက်ကို၊ ကိုဌ်ဟတ်ကုရဲပရော်ချီဒရောင်ကိုတံဂဟ် ရောင်တွင်မာန်ရ။ လုပ်တိတ်ဝွဲမသူးစးကို၊ ရိုဗင်ပရိုင်ကို၊ စွဇော်မ ကော် ဂဉဲဂဗတံ ဌ်လေပ် ဒပ်ပွာန်တံထံက်ပင်ရောင်တွင်မာန်ရ။

ဒပ်ပွာန်ဝွံ ဌ်ဌ်ဟတ်တံရိုဟ်အစိုအာဏာအလိုအသီတွအစို ပိုက် ဇော်ဒိုတ်မဒ်ရ။ မဟိုတ်မူး အလိုအသီတွအစိုတံဝွံ သုင်စောဲလွဟ် ကော် ဒပ် ပွာန်ကဏ္ဍပိုင်လေပ်တံဂ်တု ပျိုပျိုက်ညးညးကွာန် ဟွံကဏ္ဍပိုင်တံဂ်ရ။ အလိုအသီတံ ကေတ်အရေပ် ကိုဒုဟ်ဒန် နဒပ်ပွာန်မာန်ရ။ “ ဟိုတ်ဂ်ရ ယဝ်ရပုလုက်ဒပ်ပွာန် ကော်ရဲပိုက်ဂွေင်အလိုအသီတံ ထံက်ဒိုင်ဂလုာန်အလိုအသီချိုက်ပေင်တုကွောန် ဒိုင်အတိုင်ပိုင်ခွဲမူး တွအစိုတံသွောဲပြဟ်သရိုဟ်စော်ဝါတ်ဝွဲမလောန်ရ။ ဌ်မာန် ဟွံသေင်ဂ် ရဲစာန်စးအစိုအာဏာတံ သွးတိကွးလဝ်ထေက်ရောင်။ ” ဟိုတ်ဂ်တု ဒပ်ပွာန်တံ သွောဲစကွောန်ခေက်ပျိုန်ပရောင်ဟွံပတော် ဟွံရှေသော်ပိုင် လျှူအလိုအသီ ဌ် ရဲစီဇန်ဒိုင်ပေိဗတိုက်ဒီမင်ကရေဇြီတံ သွးကိုပျိုန်ဝွံအရိုတုဖန်ဇန်အာရောင်။

ဒပ်ပွာန်ကော်ပုလိက်တံ ပရော်ရှေသော်လိုလတ်တု ဟွံကဏ္ဍပိုင်အလို အသီမူး သွက်ညးတံလေပ် စိုပ်ဒဒိုက်မာန်ရောင်ဂ် ရဲဒီမင်ကရေဇြီတံ ဝိုတ်ဟွံဂ်ရ။ ဟိုတ်နဟွံကဏ္ဍပိုင်တု သွးဒုင်ဒုဟ်ဇော်ကိုဌ်ဟတ်ရောင်။ ယဝ်ကတိတ်ပွန်ဒစီဒစး ပွဲဒပ်မူးသွးဒုင်ပိုင်ဂစိုတ်မာန်ဒိုင်ရောင်။ စူးနူရဲဒီမင်ကရေဇြီတံဟိုက် ကုဒပ်ပွာန်ကော် ကောန်ပွာန်တံ ကတိုပုန်ဒစီဒစးတိုန်ပြဟ်ဟ်ဂ် သွးသောင်ထူး “နဲကဲပတော်စတ်” နာနာသတ်ရောင်။ နဲကဲတံဏံဝွံ ရောင်တွင်မာန် ပတော်စဝ်မာန်ရောင်ဂ် သွးသောင် ကလးကိုရောင်။ ဥပမာ အတိုင်အလိုအသီတံစကာဂ် ပုလိက်ကော် ကောန်ပွာန်

တံကောန်ဏာဆသို၊ စိုတ်ဒ်ကိ၊ မွိတ်အလိုအသိတံပျိုပျိုက်ကိ၊ ရပ်စပ်ကိ၊ ကိုဒုဟ်
ဒန်ပြိုင်ချင်ကွာန်ကိ၊ ကိုသတ်ဆက်ပရိုင် ကုရဲဒစိုဒစးတံမာန်ရ။ ဟံပလံင်ပရိုင်၊
ဒိုင်စီရောင်ကုဘုံလ္လှူလောင်သွမာန်ရ။ ညးလျိုင်စိုတ်ခါတ် ဟဲ့ကီပရောင်ရှေ့သေ့ လ္လှူ
အလိုအသိတံပွဲ နူကဆိုင်လ္လှူတေံစောန်ပိုင်နင် သွက်သေ့ပံပျိုပျိုက်ကိ ဟံပျေံထွးကို
ညးလျိုင်သွင်တေံရ။ ဟံသွကာ ဝိုတ်ကွေံထေံရ။ ဒပ်ပွာန်တံလေဝ် ဟံပန်ဂစိုတ်
ရဲထွးဆန္ဒတံတဲ ပန်ဏာလ္လှူကုာရ။ ရဲယိုက်ရွေင်အလိုအသိတံပွဲလေဝ်ပိုင်ဖိုင်ထေံ
ဟံဆိုင်မိုင်ကွေံ အာရောင်ဂှ်ဟိုဂးမာန်ရ ထွးဟိုတ်ဂှ်ဟံဆိုင်ပရောင်စောန်ပိုင်နာနာတံ
မာန်ရ။ ကောန်ဏာကမောန်တံစိုတ်ဆဒ်မာန်ရ။ ထွးဟိုတ်မံင်ဟံမိုင်တဲ ဟံကွာင်
ကမောန် ဇူထေံပဲသို ဒိုမံင်စထတ်ရောင်ဂှ် ဟိုဂးဂံရ။

ပြိုင်သွဲဒဲနဲသေနင်ပျူဟာ

ရဲချီဒရောင်ပွစာန်စးအစိုအာဏာတံပွဲ သွးချပ်ဗွာသ္မိဂှ်ပိုင်လ္လှူမဟာသေ
နင်ပျူဟာ ပေါဗတိုက်ဇကုပလေဝ်လဝ်ဂှ် ပေါဗတိုက်အဆိုင်င်တံဂှ်ကီ ဒွာဲခဲကုခဲ
သေ့ကံကိတ်ညီပြေပြိုင်တံဂှ်ရောင်။ ဥပမာမ္မး ပေါဗတိုက်မွဲမွဲဝံ ပြေပြိုင်အာမွဲမက်တံညီ
ကလိတ်ကလောတ် အတိုင်ဇကုစိုချပ်လဝ်ဟံသေင်တဲသွးတေံချလဝ် ကာလသွး
ပြိုင်သွဲဒဲနဲပေါဗတိုက်လေဝ်နံမာန်ရ။ ပရောင်ချီဒရောင်ဇကု သာ်လီ သေ့ကံစိုပ်တရဲကို
အတိုင်ရန်တံလဝ်ကိုပ်ကွာတ် သေ့ကံစိုက်ရပ်ရဲလီလီစိုဟ်။ မဟိုတ်ဟံတဲဒ် မွဲမပြေပြိုင်
ကိုတ်ဂှ် သွးပါပါသ္မိဂှ် ပြဒ္ဒညာနာနာတံရောင်။ သွးသ္မိဂှ်ချပ်ဗွာပရောင်ကမောန်နံကဲ
တံင်ဇကုလဝ်တံဂှ်တဲ သွးပြိုင်သွဲဒဲနဲဟာလျိုင်ပရောင်ချီဒရောင်တံကို၊ သွးကလေင်
စန်ဒက်ဒြဟတ်ဇကု သေ့ကံပိုန်ခိုင်ကိုဂှ် သွးရောင်တွင်အာမွဲမွဲစိုရ။ အတူအကဲအရာ
ဂှ် သွးပြိုင်သွဲဒဲတဲ သွးဆက်ဗတိုက်အာ အတိုင်အစီအဇန် ပရောင်ကမောန်တိုတ်ဂှ်
ရောင်။

ယင်ရဟံ့စွဲမင်လဝ်မွဲသ် အကောံအရာခိုဟ်အာနုအစီအဇန်တမ်မူလ
တေံတုဲ အယောင်အလာအလိုအသီတုအဝီတံ သွက်သွောံသရိုဟ်စှော် နွံမာန်မွဲ
နဒြဟတ်ဒီမင်ကရေဇြိတ် ဝီလိုသွောံပွဲတ်ပရဲ ပေါအံင်ဇူးဟံ့တော်ခယုလဝ်ဂဟ်ရော။
ကော်အခေါင်တွေင်တုဲ အလိုအသီတုအဝီတံ ညံင်ဟံ့ဂွံချိုတိုန်ဂှ် နဲလိုသွောံ
ကျောန်အာရောင်ဂှ် ပွဲခန်ဂတတေံ ဆက်တုဲသီက္တီ ဂှ်အာသွဟ်ပွန်ရောင်။

အခန် (၉)

တက် သရိုဟ်ထောံသွောတ် တုအဝီ

သွောံကလိဂွံပေါအံင်ဇူး ပွမစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် နအမေိစရာနွံနွံ
မွဲမစိုပ်တရံဂှ် သွးရေင်တွိုင်ဗွဲက်ပွဲါန်၊ ခလိုင်ပွဲါန်ဒြဟတ်ဒစီဒစးပွန်ဂတးတံရောင်။
တုအဝီတံညံင်သွောံအုပ်စုပ် ထိုင်ဒဝ်ဟံ့မာန်ဂှ် သွးသမ္ပုပွဲတ်ဒြဟတ်ဇကုဒီဝိုပ်ဗွိုင်
ညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်တံရောင်။ ဟိုတ်နုပေါဗတိုက်တံပံင်ကောံကျင်တုဲ ဝံကျင်ပရေင်ဆိုဝ္ဗ
ဟံ့ပံင်တောဲ၊ ဟံ့ကိုအရိုဗင်ကုအလိုအသီတံရောင်။ စိုသ္မို ကျိုဟ်ခွင်တိုန် ဝံင်နဲ
ပွမစာန်စးအဝီအာဏာတံရောင်။ ဟိုတ်နုဝံကျင်ပရေင်ဆိုဝ္ဗတံဏံတုဲ စိုပ်ကျင်အခိုင်
ဟံ့ပံင်တောဲ၊ ဟံ့ကိုအရိုဗင် နအလုံညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်ကို၊ အခိုင်သွးစာန်စးအဝီ
အာဏာကိုမွဲး ပရေင်ကမ္မောန်ဇကုစိုပ်တရံ စိုပ်ဒတုဲမာန်ကွေံကွေံရ။

အတိုင်ထွးလဝ်ပွဲအခန် (၃) တေံဂှ်ရ အလိုအသီတံသွောံတန်ကြန်
တန်တံဂှ် ညးချင်ကွာန်တံသွးကဋ္ဌင်ပိုင်အသံသွေံသွးဒှ်ရောင်။ ညးချင်ကွာန်တံ ကို
အရိုဗင် ပံင်တောဲရှေံသေံမှ သေံတန်တံဂွံရ။ ဝံင်ညာန် အဝီသေံကွာတ်ကွက်အာမွဲး
ဒြဟတ်အလိုအသီတံလေဝ် ညိုန်လှစှော်မာန်ရ။ အဝီသေံဗွးတိတ်နုတံတုဲ ကွာတ်တံ
သွက်သွောံသရိုဟ်စှော်နွံရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ယင်နွံပွဲက် မိက်ဝံ့ဖအိုတ်ကွေံသွောတ်တု
အဝီမွဲး ညးချင်ကွာန်တံ ညံင်ဟံ့ကိုအရိုဗင်ကုသေံတံဂှ် ဒှ်ပွဲက်ဇွေံအမိကအိုတ်ရ။

နပွစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်စိုတ်လီ ပိုရေဂိက်ပချီထောံ တံရိုဟ်အရီအာဏာမာန်ဂ် ထပ်တဲသွးသ္မိဂ္ဂိပ်ထေက်ရ။

သွးဖန်ဇန်ရေင်တွင်အာ ခိုခြဟတ်အရီခေံတံ သောံအောန်စှေံပြီပြီ လှိုင်စိုတ်ဓာတ်ဩဇာ အရီပရေင်ချင်ကွာန်၊ ပွမသ္မုစွတ်သမ္မိအလိုအသီလုပ်အခေါင် သောဝ်တံဂ်ရေင်။ ဟံသ္မုစွတ်သမ္မိကုအလိုအသီဗွဲမထေင်ကွးကို၊ ပွစာန်စးအရီ အာဏာကိုတံဂ် သွးကျောန်ဖွဲက်ဗက်ရ။ အလိုအသီတံဩဇာအရီခိုဟ်ဂ္ဂိင်ခွင် ရဲဂ်အရီဗင် ရဲဖျင်ကွါပ်တံနွဲဂ္ဂိင်ခွင်ရ။ ယဝ်သွးပြေင်ကမ္မောန်တက်သရိုဟ်ဖျေံသောဝ် တွအရီသုံသုံနွး နပရေင်ကမ္မောန် နတဲသွးဖွဲက်ထွးပရေင်ကမ္မောန်အလိုအသီ ပွ ဟံသုံပြု၊ ယုတ်မာတံဂ်ရေင်။ တံရိုဟ်အရီဩဇာတွအရီတံ သောံပိုတ်ကွက်အာဂ် သွးချီဒရင်အာ နဟံကဋ္ဌင်ပိုင်ကို၊ ဟံပံင်တောဲကိုအရီဗင်ကိုမဒ်ရ။

တံရိုဟ်အရီအလိုအသီတင်ဒုတ်ယတံဝံ ခြဟတ်မ္မိဟ်ဂမ္မိုင်မဒ်ရ။ ရဲ ထံက်ဂလ္လာန်ကိုခေံတံနွဲဂလိုင်လီ၊ ဂကောံခြဟတ်အဓိကတံပိုလို ကဋ္ဌင်ခွင်ပိုင်အလို အသီကို၊ ဗိုလီပံင်တောဲ ကိုဒွင်အရီဗင်ဂ် သွးသ္မိဂ္ဂိပ်စီရင်ရေင်။ နညးချင်ကွာန် ဂမ္မိုင်တံ ယဝ်ဟံကိုကျင်အရီဗင်မွဲး အလိုအသီတံရိပ်ဒဒိမ်ဇွေင်ကိုခြဟတ်မာန်ရေင်။ ဥပမာ - ရဲယိုက်ဂွေင်ကမ္မောန်အလိုအသီတံ ဟံကျောန်ကမ္မောန်ခိုဟ်ဟ်မံင်ထောံ ကို၊ ဟံအာကမ္မောန် တိုန်ရင်ကိုမွဲး စက်ယာန်ပရေင်အုပ်ဓုပ်အလိုအသီတံယောင် ယာ စိုပ်အာဒဒိမ်ရေင်။ ဗိုဂ်ကို မ္မိဟ်ဟံပံင်တောဲ၊ ဟံကိုအရီဗင်ကုအလိုအသီ တံကို၊ ရဲတွကွတ်၊ တွပညာ၊ စိုသ္မိကေက်သ္မာတံပါလုပ်ကျင်ပွဲဂကောံဇကုကို၊ ရဲကေင်ရီဗင်ထံက်ဒွင်ဂလ္လာန်ကုအလိုအသီတံပါလုပ်ကျင်လွှာဇကုမွဲး ပရေင်ကမ္မောန် ခေံတံ မိက်ဝံပွဲက်ရုပ်ရဲတံဂ် ခြဟတ်ယအံစှေံရေင်ဂ် အလိုအသီတံကျိုဟ်ကျင်ရ။ ကိစ္စပရေင်ကမ္မောန်ခေံတံကိုသ္မုတ်သွာတ်မာန် ဗွဲမလောဲသွာတ်လေဝ် ဒ်ဗေင်တဲ ဇံင်ယင်သ္မုတ်သွာတ်ဗွေတ်ကျင်ရေင်။ ဖွံင်တရဲ ဝါဒစိုပ်တရဲဂ်လေဝ် ဗွဲက်ရုပ်ရဲဟံ မာန်ဂ်ကျင်ရေင်။

ဩဇာပရေင်စိုတ်ဓာတ်၊ ပရေင်ဝါဒ နညာတ်ကေတ်နမတ်နတ်ဟုံမာန်
တံ အောန်စေ့လွတ်အလိုအသီမွး ပရေင်ထံက်ဂလာန်ညးချင်ကွာန် လွှဲအလိုအသီ
တံလေဝ် ယအ်အောန်စေ့မာန်ရ။ ဩဟတ်ပြင်ကွေံကျင်လွတ်ဇကုတုံ ဟုံကဋ္ဌင်ပိုင်၊
ဟုံပံင်တောဲ လွှဲအလိုအသီတံ ဒှ်တိုန်ကျင်ရောင်။

ဩဟတ်ကပေတ်ရုပ်တံဂှ်လေဝ် ဒှ်တံရိုဟ်အစိုအာဏာမွဲသတ်ကိုရ။
ကပေတ်ရုပ်ဝတ္ထု နွံပွဲက်ဂှ် ယဝ်ကေတ်ဂုံမာန်မွး အလိုအသီတံကေမ်ဇျာပ်လဝ်
အစိုခေံမာန်ရ။ သးမတန်စးဒိုင် အလိုအသီရဲဒစိုဒစးတံယဝ်ထိုင်ဒဝ်အုပ်ခလိုကေတ်
ဂှ်င်ဘဏ္ဍာ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ တိဍုင်၊ ကပေတ်သယံဇာတ၊ ပရေင်ယိုက်ပလံင်၊
ပရေင်ဆက်စောဲတံမာန်မွး ညှိုင်ဍုန်အစိုအလိုအသီတံ ကွာတ်ကွက်အာမာန်ရ။
ဗစေင်သွာကမ္မာန်၊ ညဗစေင်ရဲသုင်စောဲစသုင်တံကတိုဒှ်တုံ ယဝ်ရဲဒစိုဒစးတံထိုင်ဒဝ်
အုပ်ခလိုကွေံပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ ပရေင်ဆက်စောဲ၊ ပရေင်ယိုက်ပလံင်တံမာန်မွး အလို
အသီတံ ဩဟတ်ဖိုအ်ယအ်ချိုန်စေ့သွးနွံရ။

အတိုင်ပွိုန်ထွးလဝ်အခန်ကွာတေံဂှ်ရ၊ နအလိုအသီတံဘပဋ္ဌကျင်ညး
ချင်ကွာန်တံမာန်ဒိုင်ရောင်။ လွှဲရဲဒစိုဒစးဒိုင်ကို၊ ရဲဟုံကဋ္ဌင်ပိုင်၊ ဟုံကိုအရိုဗင်တံဂှ်
တုအစိုတံထွးအစိုကိုဒုဟ်ဒန်မာန်ဒိုင်ရ။ သွေံဖျိုန်ပျေံတင်ဏံဂှ် ကွေံနံဂုံခါနဲရ။ နဲ
ပထမဂုံ နမှာဇန်ညးချင်ကွာန်တံ စုံလဝ်စိုတ်သွက်သွေံဒိုင်ဒဝ် အကဲအရာအိုသို
ညိုင်ရဲပေါ်ပွာန်မွဲလုပ်ပေါ်ဗတိုက် ပုမစာန်စးအစိုအာဏာမဒှ်ရ။ ယဝ်ဒင်ကေတ်လဝ်
လညာတ်စိုဏ်မွး အလိုအသီတံစိုန်ရကိုကျင်ဒုဟ်ဒန်ကိုလေဝ် စိုပ်တရဲမာန်ဟုံ
သေင်ရ။ (စိုန်အလိုအသီတုအစိုတံပျိုဗျိုက် ကေတ်ကျင်အရေင်ကိုလေဝ် ညးချင်
ကွာန်တံဂှ် စိုခေံထေင်ခေယျလဝ် ဖေက်ဖျေပ်အာဟုံသေင်မဒှ်ရ။) နဲဒုတိယဂုံ ဒပ်
ပွာန်ကော့ပုလုက်တံ ခပ်ပတေ့အောန်စေ့လွှဲအလိုအသီတုံ နပုဂ္ဂိုလ်မွဲကို နဂကောံ
မွဲဟံဂမ္တိုင်ကို ဖွးသွးရပ်ထိုင်၊ စုင်တက်ပျံပျာံ ပန်ဂစိုတ်ထောံဂှ် ဝေင်ပါကွေံတုံ စာန်စး
တိုန်ပိုင်ဂလာန်တုအစိုတံမဒှ်ရ။ ယဝ်ရဲအလိုအသီတံစကာကိုပိုင်ကိုဒပ်ပွာန် ကော့

ပုလိက်တံဟွံဂံ၊ သုပဋ္ဌာန်ဟွံဂံဒ်ကျင်မွဲး သွေတ်တုအစိုဝံ ကွန်ဂြေက်စှော်ကျင်ဒိုင်
ရောင်ဂှ် ပိုသွးတီလေဝ်ရ။

ပွဲသရုပ်မွဲး ပိုနွံပွိုက်သွေတ်ကေတ်ဇူးလျှူတုအစိုဝိုန်ခိုင်တံဂှ်မွဲး သွးဖန်ဇန်
ညိုင်ဟွံကီုအရီုဗင်ကီုခေတ်ရောင်။ စာန်စးအစိုအာဏာတု သွးကွတ်ဆိုအိထေဝံ
တွံင်ဍုန် ပွေတ်အစိုခေတ်ရောင်။ ဒြဟတ်မွဲဟ်၊ အရီုဗင်၊ ကပေတ်ရုပ် ခေတ်နွံပွိုက်
သွက်သွေတ်ဗပေင်ကီုအစိုဩဇာခေတ်ဟွံမွဲး သွေတ်တုအစိုဝံ ချီခရိုက်ကတိဟွံမာန်
ရ။ ကွေတ်တတ်သွးလီုလတ်သရိတ်စှော်ရောင်။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲပိုဗတိုက်တုအစိုအလို
အသီတံဂှ် သွးဖန်ဇန်လပ်ပွစာန်စးပရေင်ချင်ကွန်ပွဲမဝိုန်ခိုင်ချီတ်ပျိုတ်တု သွးဗတိုက်
ဒွာဲရိတ်ကွက်အစိုအလိုအသီတံအဓိကဂှ်ရောင်။

သ္မုဂြိုဟ်န ကဆင် ပရေင် သွးပွး

ပွဲပေါတဝ်ဇွေတ် အဃောလုပ်ဒိုင်ပွစာန်စးစိုအာဏာ နဲဇကုရဲစှ်လဝ်တံ
ဂှ် ဂကောံဂအံပရေင်မွဲဟ်၊ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ ပရေင်ယေန်သွာင်၊ ပရေင်ချင်ကွန်မနွံကီု
ပရေင်သွးစးတံ ဇွေတ်မော်ပေါအိပြီတိုန်တု ဗျိုင်ဒီမဝ်ကရေသီပိုသွလးတ်တက်တိုန်
ရောင်။ ပရေင်ကွတ်လဒို ပရေင်အုပ်စုပ် အလိုအသီတုအစိုတံလေဝ် ချီန်ဂြေက်
စှော်ရ။ ဂကောံဂအံတံဏံဝံ ယဝ်ပတောံစတ်ကီုအလိုအသီတုအစိုတံမွဲး ဒြဟတ်ဂြိုင်
ဒိုင်ရောင်ဂှ် ဆိုကေတ်မာန်ရ။ ယဝ်စိုပ်ကျိုင်အကတဲအရာသုဒကေဝ်ဏံမွဲး သွေတ်
တိတ်ဗွးနူအစိုစက်အာဏာအလိုအသီတု သွေတ်ဒက်ပျိုန်သွေတ်ပရေင်မွဲဟ်တိုမွဲဂှ်
ညးချင်ကွန်တံရွေဲဇက်တိုန်ရောင်။ စိုန်အလိုအသီတံ ပွိုက်ဆန္ဒနွံသွက်သွေတ်
အုပ်ခေလိုပျိုဟ်ကွာလေဝ် သုဟွံဂံရ။ အလိုအသီတံယဝ်ရ ဗဒေါကျင်ပရေင်သွးစး
ပရေင်တတက်ပြိုင်သွာဲဏံမွဲး သွေတ်စိုဒွာအခေါင်အရာ ကလိဝံလဝ်တံဂှ် သွးသုင်

စော့နဲ့ဟုံပရာန် တဲ့ ချီဒရင်အာရောင်။ အလီအသီတွအဝိုတံဂ် သွးဆီဂွပေါပွာန် တွဲညွန်မဒ်ရ။

နကိုနဲဂွင်စါနဲ ပွမဒက်ပွါန်ဂကောံဂမိုင် ကောံ လုပ်ပေါဗတိုက်ဒစီဒစး ကိုအလီအသီတံဂ် သွးပံင်ဗွပ်တဲ ဝိုပ်အခိုင်မွး သောံဒင်စသိုင်ပရေင်ဗွးစးနတဲသုဲသုဲ ရောင်။ သောတ်တွအဝို လိုလင်သရိုဟ်စေံတဲ ဒက်ပွါန်သောတ်ဒိမင်ကရေသီနွံကို စီပွောန်ပွဲဂ် ပိုပါဟုံဗွးရ။ မဟိုတ်မွး ပိုပြိုင်သွာဲထောံ သွဒကောပ်အဝိုအာဏာအပွဲ ဂကောံမို့ဟိုဝိုတဲမဒ်ရောင်။

ပရေင်ရသံင် အခါကိုနဲ ကတီဒ်ကျိုင် ပွဲချိုင်ပပ်လာန် အယော ၁၉၇၀ ကောံ ၁၉၈၀ တံဝွံ ဌာပမာပြာကတ်ရ။ ချီဒရင်ပွစာန်စးအဝိုအာဏာတဲ ဒက်ပွါန် ပရေင်ကမ္ဘောန်အုပ်စုပ်ချိုင်ကွာန်။ ဂကောံမို့ဟ်ဂမိုင်တံ လွာ်ရဲဒစီဒစးအလီအသီတံ ဆက်ကံဂ် ချီဒရင်ထွံက်ကျိုင်ရုပ်ရဲသုဲချိုင်ပပ်လာန်တေံရ။ အလီအသီကောမ်မျူဏေတ် တံဝွံ စိုန်ရပျိုပျိုက် ပျဲပျာ်ကျိုင်ဂိုဏ်သာသနာ ကိတ်တပ်လိက်တံကိုလေပ် အဝိုအာ ဏာ သောံစိုပ်သွပ်တဲကောမ်မျူဏေတ်တံဂ် ညိုလေပ်မန်ကံကျိုင်ဟုံမာန်ရ။ သွက် သောံဇောံမေပ်ပခိုင်တိုန် လညာတ်ကွေတ်ပရေင်ချိုင်ကွာန်တဲ ရဲလေပ်ပညာကောံ သွာကမ္ဘောန်လှိုတ် ဒက်ပွါန် ဝိုကမ္မတီစီဒွာသွာကမ္ဘောန် ပွဲ ၁၉၇၆ တေံရ။ ဂကောံသမဂ္ဂ သွာကမ္ဘောန် သပ်လီဒါရီတီ (Solidarity) ဝွံ ရန်တံကို သောံ ထကပ်ဗဗေင် ဝွဲမစိုပ်တရဲတဲ ပံက်ကျိုင်ဒိုလုပ်အခေါင်သောပ်ဥပဒေမာန် ပွဲ ၁၉၈၀ တေံရ။ သွာဗူ၊ ကူးဘာ ကောံ ဂကောံမို့ဟ်တွဟ်တံလေပ် ဒက်ပွါန်ကျိုင်ဂကောံ သွးစးတံသေသေရ။ အခိုင်ကောမ်မျူဏေတ်တံ ကျိုဟ်တိုန်ဂကောံတံဏံဝွံ ပြိုင် သွာဲထောံအဝိုအာဏာဇကုမာန်ခိုင်ကွေံကွေံရောင်ဂ် ဂကောံသပ်လီဒါရီတီဝွံ သွးဒိုင် ကွာတ်လဒီပလိုထောံတဲ ကောမ်မျူဏေတ်တံ အုပ်စုပ်ကျိုင်နအဝိုပွာန်ရ။

အသွပ်တဲ ပရေင်အုပ်စုပ်ပွာန်ဂ် ရဲဒစီဒစးတံ သွးဒိုင်ပွပ်ထံင်၊ သွးဒိုင်

ပျံ့ပျံ့နံ့ကိုလေဝဲ ဂကောံသွးစးဒိုင်တိုတံဂ်ဆက်တဲချီဒရင်ဒိုင်ရ။ ဥပမာ- လိက်ပရိုင် လိက်လှောင်မဂ္ဂခြေနံ နာနာသတ်ဟဲကိုအဝေါင်သွေဝဲတံဂ် ဆက်တဲကြးပွဲတ်ဒိုင်ရ။ ရှင်လိင်ဟံ့လုပ်သွေဝဲဂမ္ဘိုင်တံဂ် တက်ပွဲတ်ဒိုင်လိက်အုပ် ဤင်ကိုလိတ်ဇာပ်သွေဝဲရ။ အ္ဗာရူလိက် ယ်တိုတံလေဝဲ ဖွပ်ထောံဗဗေင်ကို လိက်အုပ် လိက်လှောင်ကောမ် မျူဇောတ် ကောံ ရှင်လိက်အလိုအသီတံရ။ နဲဏံကို ပွဲဒွဲတွဟ်တံဂ်လေဝဲ ဒစီ ဒစးကျိုင် အလိုအသီတံရ။

သွပ်အလိုအသီ ဂျရသဲလ်သကီ (Jaruselski) ဂ် “အလိုအသီ ပွာန်ကောမ်မျူဇောတ်ဝံ သွးတံင်သွာန်ဒိုင် အကြာကျိပ်ညးချင်ကွာန်တံရ” သတ်ဝံ ညးတွဟ်ဟိုဂး ထံက်ထွးကျိုင်ရ။ ညးလျိုင်အလိုအသီတံလေဝဲ ကေတ်လပ်ဒွဲ ပွဲရှင်အလိုအသီတံဏီရ။ အလိုအသီပွာန်တံလေဝဲ ပွဲပျိုင်ကိုဒုတ်ဒန် ကုညးချင် ကွာန်တံဏီ။ သိုရပ်စိုတ်ထံင်၊ သိုသီထောံရှင်လိက်ဂမ္ဘိုင်တံရ။ စိုန်ဂ်လေဝဲ အလို အသီတွအဝိုတ် ထိုင်ဒပ်အုပ်ရပ် ညးချင်ကွာန်တံဟံ့မာန်ကျိုင်ရ။ ပွဲအကောံအရာ ဏံမွဲး စိုတ်ဆမံင်ဒိုင် အခိုင်ညးချင်ကွာန်တံ သွေဝဲချီဒရင်တိုန် သွက်ပလှ်ပျေံတွ အဝိုတ် ချိုက်ကံပေင်င်ညိခပ်ဟေင်မဒ်ရ။

အယောတ်တွအဝိုတ် ကေတ်လပ်တာလျိုင် ခင်ဂွေအဲပွဲအလိုအသီဂ် ပံက်ပျိုင်အလိုအသီ ဒီမပ်ကရေဇြီပြိုင်ပွာန်ပွဲမာန်ရ။ ညးချင်ကွာန် ကောံဂကောံ ဂအံနာနာတံ ယပ်ထံက်ဂလုာန်ရိုပင် ကျိုင်လျူအလိုအသီပြိုင်ပွာန်ဏံ ယပ်သစ္စ ဝိုန်မွဲး အလိုအသီပြိုင်ပွာန်ဝံ ရေင်တွိုင်အာပရေင်ကမ္ဘာန်တံ ပွဲမစိုပ်တရ် အံင်ဇူး မာန်ရေင်။ အယောတ် ဂုဏ်စရပ်လက်သန် အလိုအသီခွဲဂ် လိုလတ်စှေံရေင်။ အလိုအသီဒီမပ်ကရေဇြီ ပြိုင်ပွာန်ဝံ ညံင်ရဲပြိုင်ကောံအာသွေဝဲတံဒီမပ်ကရေဇြီဂ် ကေတ်ထောံဒွဲအလိုအသီတွအဝိုတ်ဟံ့မာန်ရေင်။ နဂ်တဲ သွက်သွေဝဲပြိုင်သွဲ အာသွေဝဲတံဒီမပ်ကရေဇြီ တံင်ဓဇက်သွေဝဲတံဥပဒေတဲ ကောံနုပျိုင်ပေါရ်မာတ်ဝံရ။

တက် သရိုက် ပျေသွေ့တတ် တွ အင်

အခိုင်ဖန်ကဲခိုင်ပရေင်ပြင်သွာ ဆေင်စပ်ကိုကောံ အပွဲပိုင်ဂကောံမှိုဟ် တံဂ် ဂလိုင်ပျိုန်ပွစာန်စးအပိုကို၊ ဟံပံင်တောံ ဟံဂိုဗင်ကိုအလိုအသိတံကို ကောန် ဝံရ။ ရဲစီဇန်တင်ခေက် ပေါဗတိုက်ဒီမင်ကရေဇြီတံဝံ မူးနုနုပေါဗတိုက် ဇကုရဲဂ် စံစတ်လဝ်တံဂ် ကျင်ဒင်တဲသွးတော်ချချပ်ဗွာလဝ် သွက်သောံခွဲက်ပျိုန် ရုပ်ရပေါ ဗတိုက်စာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် အလုံမှာဇန် ညးချင်ကွာန်တံကိုရောင်။ သွးခွဲတိုန် ပရေင်ဒစိုဒစးသွကို၊ ဒက်ပျိုန်ပရေင်စန်ဒက် သွက်ဒြဟတ်ဒတိုမှိုဟ်သောံဟောအ်ဗြိ တံတက်တိုန်ကျင်ဂ် သွးကောတ်အခိုင်ကိုရောင်။ ဗွဲမဉ်မူး ဗွဲက်ပျိုန်ပွစာန်စးအပို သိုအလုံညးချင်ကွာန်တံ သောံပါလုပ်အပွပေါဗတိုက်ဝံ သွးကိုအခိုင် သောံဗွဲမလံလ တဲမှဒ်မာန်ရ။ ဗွဲအခိုင်အပိုင်အခြာတံဏံမူး ပတပ်ဂ်ကိုတိုင်ပွဲတင်ရန်တံပရေင်ချင် ကွာန်ပွဲက်ဇွောံတံဂ်တဲ အတိုင်လေင်ပေါဗတိုက် ဇကုရဲဂ်ပျေလဝ်မို အဆံင်တံတံဂ် ဟောင် သွးချီဒရောင်ရေင်တွင်တိုန်ဒာရောင်။ ဗွဲပေါဗတိုက်တံဏံဂ် အဆံင်မှိုဟ်နာနာ သတ်တံ သောံပါလုပ်ကျင်ဂ် သွးစန်ဒက်လွီပရာရောင်။ ပရေင်ချီဒရောင်စာန်စးအပို မနွံကိုသောတ်ဗွတ်၊ စီပွောန်တံ ယပ်ရစမံက်ပျိုန်ရုပ်ရဲဗွဲမင်ညွာမူး တင်ယုတ်ဒေက် ပွဲကောံအလိုအသိတံ မံက်ခတပ်ဂ်တိုင်တိုန်ရောင်ဂ် ပိုညာတ်ကောတ်ဗွဲမထေင်ကွးရ။

ဟိုတ်နူပံင်ပစပ်လဝ်ပေါဗတိုက်စာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် ဗွဲမကတိုင်ကွဟ် ကောံဒက်ပျိုန်ကောံဂအံ သောံတန်တံအာဗွဲမသွးစး ဓါတင်တံဂ်တဲ စိုပ်အခိုင်မူး အလိုအသိချင်ညွာင်နာနာတံ ကယျောပ်ဗက်ထံက်ကျင်ဂလောန် လွှာဒြဟတ်ဒီမင် ကရေဇြီတံရောင်။ တွဟ်နထံက်ဂလောန် ကျဒြဟတ်ဒီမင်ကရေဇြီတံဂ်တဲ ရဲကလုတ် သွာဒ် အလိုအသိချင်ညွာင်တံ ပျုတ်ဗဒေက်ကျင်လွှာအလိုအသိတုအပိုတံရောင်။ ထကပ်တိုန်ဗဗေင်ထပိုတ်ထောံအဆက်ပရေင်မှိုဟ်တံ (မိုကတိုဒ်ကျင်ပွဲချင်ပပ်လောန်) ဒ်တိုန်ကျင်ရောင်။

လဆောင်မှူး ဟိုတ်နုအကဲအရာမွဲမွဲသ် အလိုအသိတွအစိုတ် သရိုဟ်စှဲ ဝဲမပြဟ်ပြဟ်မာန်ဒိုင်ရောင်ဂ် ရဲစီဇန်ပေါ်ပတိုက်စာန်စးအစိုအာဏာတံ သွးတီလင်ထေက်ရ။ ဥပမာပွဲ ၁၉၈၉ သွံ အလုံညးချင်ကွာန် ချင်ဂျာမဏီညွတ် ဝဲက်တံကျဟ်မွဲကျင်အလိုအသိတွအစိုတ် ရိုဟ်ကွက်အစိုအာဏာအလိုအသိတံ သွးပိုတ်အာ နဟုံပင်တော့။ ဟုံရိုဗင်အလုံညးချင်ကွာန်မွဲမဒ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ အလို အသိဂ် သွးသရိုဟ်စှဲအာရောင်။ ဆဂးအကဲအရာ ဗိုတ်ဏံဝံ ဌ်ဝါတ်ကွေ့ရ။ ခိုဟ်အိုတ်ဂ် သွးပလေင်စီဇန်လင် သွက်ပေါ်ပတိုက်ဍုင်ဇိုင်ရ။ (ဆဂး ဟုံတော် ခယုလင်မွဲသ်လေင် ပြင်သွဲမာန်ဒိုင်ရောင်ဂ် သွးတီလင်ထေက်ရ။)

အယောဗတိုက်ဒိုင်ပရေင်သွးစးဂ် ကာလကလိဂွံပေါ်အိုင်ဇူးမွး စိုန်ရ ပေါ်အိုင်ဇူးတံဇောက်သွတ်ကိုလေင် ပိုသွးပျိုန်စရဲလေင်ရောင်။ သွးသွစွတ်သမ္ဘိ မျိုန်စရဲကို ရဲလုပ်ပေါ်ပတိုက်တံရောင်။ ပျိုန်စရဲ ဇွေ်ကိုဗြဟတ်ပွဲပေါ်အိုင်ဇူးတံ ဝံဒ် ပရေင်ပျိုန်စိုတ်ဓာတ် သွက်သွေံဆက်လုပ်အာပေါ်ပတိုက် အနာဂတ်ဂတ တံပွန်မဒ်ရ။

အံင်ဇူးတဲ ပိုလီုဖန်က်တာလျိုင်

ကာလကလိဂွံပေါ်အိုင်ဇူးတံမွး ဗိုလီုသွေံရပ်စပ်ဖန်က်အာတာလျိုင် ညးသွံရောဂဟ် သွာစီဇန်မဟာသေနဂီဗျူဟာ ပရေင်ဗွးစးတံ သွးတော်ချစိုညာတ် လင်ကွာရောင်။ သွက်သွေံစိုဇွာတွအစိုတ်မွဲမံက်တိုန်မာန်ကို၊ သွေံဒက်ပျိုန် သွေံတံဒီမင်ကရေဇြီတို ပိုန်ဇုတ်မွဲကိုတံဂ် သွးချပ်ဗွာလင်ဖြိုဟ်ဟ်နက်က်ရောင်။

ဗိုလီုသွေံပြင်သွဲနုသွေံတံတွအစိုတ် သွေံဂွံပိပ်အလိုအသိယာယီဝဲ ကြဲနဂွံပေါ်အိုင်ဇူး ပေါ်ပတိုက်တံဒ်အာတံဂ် ရဲဒီမင်ကရေဇြီတံ သွးတော်တော်လင်ရ။

ကာလသွေးတစ်စွက်ကျွင်ကိုညးချင်ကွာန် ခြဟတ်ခိုင်ကျိုက်တံကို၊
 ဂကောံဒီမင်ကရေဇြီသွေးစးကိုမူး အလိုအသိတွအစိုတံလေဝ် ထိုင်ဒပ်ကျင်ဟံ့မာန်
 ဌိုကိုခေတ်တီအာပရေင်ကမ္မောန်ခေတ် ဟံ့စိုပ်တရတံဂ်ရ။ နကိုညးချင်ကွာန်တံ
 ထပိုတ်ထောံအဆက် ဗွပ်တိုန်ဗပေင်၊ ရသံင်တိုန်၊ ဣဒိုထောံပွဲသိုသက်ကံဒ်တိုန်တဲ
 အလိုအသိတွအစိုတံကို၊ ဂကောံဆက်စပ်ဒိုင်ကို ခေတ်ကို၊ သွေးသရိုဟ်စေ့စိုစိုပ်
 တံရိုဟ်ရောင်။ ညးချင်ကွာန်တံ သောံပါလုပ်ပွစာန်စးအစိုအာဏာ ပွဟံ့ကိုအရိုပင်
 တံဂ် စီဇန်ဖန်ကံဂွံ ပွဲမချိုဟ်ကောတ်မူး အလိုအသိတွအစိုတံအစိုဩဇာပျိုတ်ကျောံတဲ
 ရဲစိုဒ္ဓာသောတ်ဒီမင်ကရေဇြီတံ သွေးကလိဂံပေါအံင်ဇူးကျောတ်တဲနနံဟံ့ပရာန်ရောင်။
 သောတ်တွအစိုဝံ သွေးဒတံသရိုဟ်စေ့ပွဲဂတမုက်ညးချင်ကွာန် လုပ်ပေါဗတိုက်စာန်စး
 အစိုတံရောင်။

ဇွာပ်ပိုရေင်ကျင်ချီဒရောင်အာအတိုင်ထွေးလပ်တေံ အံင်ဇူးတိုရောင်ဂ်
 ဟိုဟံ့မာန်ရ။ ကမ္မောန်တံဝံ ဟံ့လေဒဲသွာ၊ သောံအံင်ဇူးပြဟ်ဟံဂ်လေဝ် ဌိုဝါတ်
 ပွဲမလောန်ရ။ ဇွာပ်ပေါဗတိုက်တံ ဝိုပေါဗတိုက်တံ ဝိုပေါအံင်ဇူးပြဟ်ဟံဂ်လေဝ် ဌို
 ဝါတ်ပွဲမလောန်ရောင်ဂ် ပိုသွေးစွံလပ်သတိ ညံင်ရဲလုပ်ပေါဗတိုက်ပရေင်ပွာန်ကိုရ။
 ဆဂးနနံစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်တဲ ကလိဂံပေါအံင်ဇူးမာန်ဂ် ဝံင်သာန်နွံနွံသာံရ။
 အတိုင်ဟိုထွေးလပ်ဂ်ရ ယင်ရဲလုပ်ပေါဗတိုက် စီဇန်တံင်ဇေက်လပ် ပွဲမချိုဟ်ကောတ်
 ချိုတ်ပျိုတ်မူး ဝံင်သာန်ဝံင်ဇူးဂ်နွံဂိုင်ရ။ သွေးရဲစိုစီဇန်လပ်နဲပေါဗတိုက်တံတဲ သွေးဂစာန်
 လို့အာ နသတ္တိနွံ စီဇန်ပိုန်ရောင်။

အခန်း (၁၀)

ကမ္ဘောဇရိုဟ်ကွက် သွက်ဒီမင်ကရေဖြီပိုန်ဇုဒ်

ပုမလီသရိုဟ်သွောက်တွအဝီဝံ ဌ်သွင်ပေါအံင်ဇုး အဓိကမွဲခွဲသံသံရ။ သွက်ညးချင်ကွာန် ဒင်ကျင်ဒဒိုက်စွဲမလံလကာဖါ ကော့ သွက်ညးလုပ်ကျင်ပေါ ဗတိုက်ကိုကျင်ဂုဟ်မးဇော့ကိုဒြဟတ်တံဂ် ဌ်အခိုင်မူ။ မိပ်ဇိပ်၊ ဌ်အခိုင်ဝံအခေါင်ဇုဒီ သိုသွးဒင်သွစွတ်သတ္တိပိုန်စရဲရ။ ညးတံ ထေက်ကိုသွးကေတ်စရဲသွက်ညးတံကို သိုကိုသွက်ညးလုပ်ပေါဗတိုက် မွဲစွဲသော့ကလိဝံပရေင်ဗ္ဗးစး ပရေင်ချင်ကွာန်မဒ်ရ။ သော့ဆိုပေါအံင်ဇုးဒိုဝဲဇုဏ် သိုညးဖအိုတ်နလမျိုနွံနွံဂ် ဌ်မာန်ဟံဟေင်ရ။ ညးမသေ့ တံခိုင်ကို၊ ညးမပြဟ်ဂလဲအာကိုတံဝံ သွးဒင်ဒိုဗျုတ်နကိုသရဲသင်င် ဟံင်ပြ်ပျိုန် ကျင်စပ်ပရေင်ဗ္ဗးစး ချင်ဇကုမဒ်ရေင်။

ဆဂး အခိုင်တံဏံဝံ ဌ်အခိုင်မိပ်လဟိုင် သိုသွင်ဟံသေင်၊ စိုန်ရဒင် သဘင်ပေါအံင်ဇုး လျှုသွောက်တွအဝီတံသရိုဟ်လီဇှော် နကိုပုစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန် ကိုလေဝ် သော့စိုဒွာတွအဝီအလိုအသီပျိုက်မွဲ ညိုင်တန်တဟံမာန်ပွန်ဂ် နကို သတ်နွံနွံ ပိုသွးစီဇန်ဖန်ပလေဝ်လပ်ရေင်။ ကျိပ်ညှိပ်နွံပိုက်ကိုဒြဟတ်ဒီမင်ကရေသီ တံဂ် ကျပ်ဒင်တဲသွးပလေဝ်ဖန်ဇန်လပ် သွက်သော့ပြိုင်ကျော့အာသွောက်ဒီမင် ကရေဖြီမွဲ နကိုလေဝ်ဇှော်ဇှော်ရေင်။ စိုပြင်သဏ္ဍာန်တွအဝီနာနာတံဂ် ပိုသွးရိုဟ်ပလီ ထောံရေင်။ စိုပြင်သွောက်ဥပဒေဒက်ပျိုန်သျိုင်သွောက်စပ်ကို၊ အဆင်ဒဂေတ်လေတ် ဒီမင်ကရေဖြီ ပိုန်ဇုဒ်မွဲကိုတံဂ် သွးသိုင်ခွဲဒက်ပျိုန်ရေင်။

သွောက်တွအဝီမွဲကျဲဒီအာတဲ သွောက်ပရေင်မွဲဟ် ချိုက်ပေင်ခိုဟ်ပြီမွဲ သွးမံက်ကျင်တူ၊ မွဲတံစပ်ရေင်ဂ် ပတေံဒင်ကေတ်ဟံဝံရ။ ပုမလီသရိုဟ်သွောက်တွ အဝီဝံ ဌ်ပကာမ၊ သာမည သွက်ဝံမဟံကမ္ဘောဇတိုမွဲရ။ သွက်အကဲအရာပရေင်

ဦးစးခိုဟ်တိုန်ဂ် သွက်သွောံလ္လီုပရာဟ္မိန် ပရေင်ပေါအ်ဗြီညးဍုင်ကွာန် ကောံ တင် နွံပိုက်ညးတံ သွောံဍိုက်ပေင်သွဲလးကျင်ဟေင်မဒ်ရ။ ပြဒ္ဒညာပရေင်ဍုင်ကွာန်၊ ပရေင် ပိုန်ဒြပ် ကောံ ပရေင်မွဲဟ်ဍိုက်ကွင်တံဂ် ကတိဒဟ်ဒိုင်သွောံဗွဲမလဲလဏီ။ သွောံ သောင်ကလး တတ်ကျောံပြဒ္ဒညာတံဏံဂ် ပရေင်ပံင်တောံနညးဍုင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ ဂကောံဂမ္တိုင်တံနွံပိုက်ရ။ ဗိုပြင်သွောတ်ပံ ပရေင်ဍုင်ကွာန်ဝံ သွက်သွောံပါပရအ်ကို တာလျိုင် ကုညးဍုင်ကွာန်နွံကိုလညာတ်သွဲသွဲလးလးတံတဲ ပံက်ဍိုက်ကိုအခေါင် သွက်သွောံဆက်ပလေင်တိုန်ပရေင်ကမ္မောန် ကောံ မေါအ်ဗြီသမ္တိုင်ဟ္မိန်မူဝါဒ၊ သွက် အနာဂတ်တောံရောင်။

အန္တရဂဲသွောတ် တွအဝီတို မွဲ

နုသိုင်ယုတ်မာမွဲဂ် သိုင်ယုတ်မာတိုမွဲပုန် ပြင်ကျောံမန်ရောင်။ ရဲသားဝံ အရေတ်သတင်တေင်^{၁၇} ကေင်ကိုကျင်လပ်သတ် ပွဲမွဲအခိုင်ကွာတောံရ။ ပရူဒ်ဒ်ဏံဂ် သက်သီထွးကျင် ပွဲဝင်ဗွဲမခိုင်ကျိုက်ရ။ ဍုင်ပြင်သေတ် (နုကျာက်ခပ်ဗေန် ကောံ နပပ်လီယာန်)၊ ဍုင်ရယုာ (ဗပ်ယိုဗေတ်)၊ ဍုင်အီရန် (အယုာတပ်လာ)၊ ဍုင်ဗွာ (နဝတ) ကောံ ပွဲဍုင်တုဟ်တံဂ် ပူဂီ ကောံ ဂကောံလ္လီုတံဝံ အယောအလိုအသီ ပျီုပျိုက်မွဲ ပြဟ်ဒတုံဇော်ဂ် ကေတ်အခေါင်ပတိတ်ပရဲတဲ ထပက်လုပ်ကေတ် ကျင်ဒွာ နသိုင်တိုမွဲရ။ အယောင်အလာ ဗိုပြင်သေတ်ဝံ ဓိုန်ရတေင်ခြာဒိုင်ကိုဂ် ကဂေတ် ဓရိတ်အပွဲ၊ သွက်ဗွဲကြဲဝံ တုပ်သွက်ဒိုင်ဖအိုတ်ရ။ တွအဝီတိုဝံ သိုဇေန်နုတုအဝီ တြေတဲ အုပ်ရပ်ပကင်ရင်လပ် ညံင်ဟံဝံဂိုလးလးရ။

နုကွာသွောတ်တွအဝီဟံကျုပြိုဂ် ရဲအလိုအသီတြေတ် ဝွန်လ္လီုကျင် နဲကရတ်၊ နဲဒဗွဲနွံရောင်။ အယောညးဍုင်ကွာန်တံလုပ်ဒိုင် ပေါဗတိုက်စာန်စး

၁၄။ Aristotle, *The Politics*, Book V, Chapter 12, p.233.

ပွဲမတိုင်ကုတ်ကို ချွံတံတိုန်သီအင်္ဂုထွေးစို ကေတ်ပေါ်အံင်ဇူးရောင်။ ချွံတံဟိုဂး ဒဒ်ရ
ပလုဟ်ပျေံသွောတ်တွာအိုရောင်။ ဆဂး ပွဲမချံပြုမွဲး ချွံတံထပက်စုတ်အဇာမွဲဟ်
တိုန်ကုတ်အလိုအသီတြေံ ဝိုပြိုင်တြေံတေံဟောင်မဒ်ရ။

ပွဲမဒွာတာပရောင် သီအင်္ဂု ဂမ္ဘိုင်

ဤင်ချာန်ဖိုဝံင်ကေတ်ဇူးလျှူပရောင်သီအင်္ဂု နကကောံမွဲဟ်ဗွဲးစးကျိုင်တိုတ်
နွံဒိုင်ရ။ ပရောင်ကျိုဟ်ဗွဲင် ကျပ်ဒင်တီညာတ်လင်ဒြဟတ်ဇကု ဝိုလီုဝိုန်ခိုင်သွက်ဝံင်ဒွာ
တာပရောင်အသီအင်္ဂုတံက် ပိုက်ဇွော်ရ။ ပွဲကျပ်ဒင်ပလေပ်ပလေပ်လင် ပွဲကိုပ်ကျာဝံင်
ဒ်ပရောင်ဒွာတာပွဲရောင်။ ပရောင်သီအင်္ဂု မဃံ ဒ်ဗက်ဟံဂတာပ် ရဲသီအင်္ဂုတံဝံင် ဤဤ
ညိုင်သွောံဒွာလုပ်အဝေါင်သွောပ်ရောင်။ သွောံကေတ်အခေါင်အုပ်စုပ် နပရောင်ချိုင်
ကွာန် ပရောင်စိုတ်ခါတ်သီကွာန် ဤဤညးဂမ္ဘိုင်တေံသွောံဒင်တဲရောင်။ သျှိုင်ပထမ
ပိုတ်ဇွော်အိုတ်ဟ် သွက်သွောံကယျာန်တးဒစိုဒစးပရောင်သီအင်္ဂုချွံတံရ။ ကာလဟ်မှ
ချွံတံဟံလုပ်အဝေါင်အလိုအသီ ဗပွဲသွောတ်မာန်ရ။

ရဲသီအင်္ဂုတံဝံင် ချွံနွံပိုက်ကျိပ်သျှိုင်ညးချိုင်ကွာန်၊ ကောန်ညးချိုင်ကွာန် တံ
ထံက်ဂလာန်လျှူချေံတဲ ညးချိုင်ကွာန်တံ ညိုင်သွောံဝိဝိင်ယုက်ထုအာမဒ်ရ။
သိုသွောံထိုင်ဒပ်အာပရောင်ချိုဒရာင် ဒစိုဒစးလျှူချေံရ။ သွောံစန်ဒက်အုပ်စုပ်ညးချိုင်
ကွာန်တံမာန်ရ ချွံနွံပိုက်ပရောင်အရိုဗင်၊ ပံင်တောဲရဲစိုသကုတ်သွောံဂမ္ဘိုင် ရဲကို
ကျပ်တွပညာ၊ ရဲပိုက်ဇွော်ဇာ အလိုအသီသွောံဒဲ၊ သွာအုပ်စုပ် ကောံညးကုတ်
ဒန်သွောပ်ခပ်တံရောင်။ ညးချိုင်ကွာန်ပွဲမဂ္ဘိုင်ညးမပါလုပ်ချိုဒရာင်ဗွဲင် ပွဲသွောတ်ဝံင်
စက်ယာန်ပရောင်ချိုင်ကွာန်မဃံ ဂကောံပရောင်မွဲဟ်၊ ပရောင်ပိုန်ကြာပ်၊ ပုလိက် ကောံ
ပွာန်တံ ညိုင်သွောံဒေါဒိုင်ဗွဲင် ညိုင်ဟံဒစိုဒစးလျှူချေံရဲ ရဲသီအင်္ဂုတံနွံပိုက်ရ။ သွက်
သွောံဆက်ယိုက်ဇွော်အာ ပရောင်ကမ္ဘောန်အတိုင်လွေင်ဓမ္မတာ၊ ဝိုချေံစကာအတိုင်
ဇ္ဇောန်ပိုင်၊ မုဝါဒချေံတံစီဇန်လင်ဟောင်နွံပိုက်ရ။

သောတာဒွာကျော် ပရောဓသီအင်္ဂါနိဒ္ဒတိယဝံ ညင်ဟံပံင်တောဒဲကိုအရီ ဗင်
ကုရဲသီအင်္ဂါတံချိုက်ပေင်တဲ စာန်စးပိုင်ဂလာန် အသံအင်္ဂါခေတ်မဒ်ရ။ အရီဗင်
ခေတ်အာတ်မိက် နွံပိုင်ကို ညင်ဟံပံင်သွးဒ်ရောင်။ သွးသင်စောနဲလုပ်ကျင်လပ်
ပေါဗတိုက်အလိုအသီတုအင်္ဂါတုမာတေမဒ်ရ။ ဝွေဂကောံမံက်တိုန်တိုက် သွး
သင်စောနဲကဲတြေတေတဲ သွးဆက်လုပ်အာပေါဗတိုက်ရောင်။ လွဲလွဲကိုထောံ
အခိုင်ဟံထောက် သွးချီဒရောင်ပြဟ်ဟ်ပြဟ်ဟ်ရ။ ယဝ်ရညးဂမ္တိုင်ဟံသွသမ္တိ၊ ဟံပံင်
တောဲကိုအရီမူး ဒြဟတ်ပရောင်ချင်ကွာန်ရဲသီအင်္ဂါတံ သောံဂျိုင်တံလမျီုပုန်ကို ဒ်ဟံပံင်
အခေါင်အရာဒက်ပုန်ဂကောံ ပရောဓမ္မိဟ်သောတ်ဒီမဝ်ကရေတြီမဲ့ သွးမံက်ခတပ်တိုန်
မာန်ရောင်။

တံင်ဇကေံတိုန် သောဝ်ဥပဒေမူအပြောံ

သွက်သောံဒက်ပုန်ပိုင်ကမောန် အလိုအသီဒီမဝ်ကရေတြီ ဝဲ
သောတ်ဒီမဝ်ကရေတြီတိုဏ် သွးတံင်ဇကေံတိုန်သျိုင်သောဝ်ဥပဒေ ပိုင်ဒက်ပုန်ချင်
မဲ့ရောင်။ သောဝ်ဥပဒေဝံ သွးဒင်သျိုင်ကိုအလိုအသီဒီမဝ်ကရေတြီကုန်ပိုင်ကိုရ။
သောဝ်ဥပဒေဝံ သွးပါလုပ်တင်ရန်တံအလိုအသီ၊ အပိုင်အခြာအင်္ဂါအလိုအသီ
နဲကဲအမိပါ ကောံ အခိုင်ရဲပုန်ညးတာလျိုင်အလိုအသီ ကောံ ညးတံင်ဇကေံ
သောဝ်ခပ်ဂမ္တိုင် အခေါင်အရာညးချင်ကွာန်တံတမ်မူလ ကောံ ပရောဓဆက်ဆောံ
အလိုအသီကုန်ချင် ကောံ အလိုအသီတိုရး (အဆံင်င်) တံ သွးပါလုပ်ချိုက်ကံ
ပေင်င်ရောင်။

ယဝ်ရ မိက်ဝံထိုင်ဒပ် ဒဂေတ်ဗက် အတိုင်သောဝ်ဒီမဝ်ကရေတြီမူး
ပွဲကိုအလိုအသီဗဟိုက် သွးတံင်ဇကေံပါခြာလပ်ပရောင်ကမောန်ဌာနချူဇကေံသောဝ်၊
ဌာနကောံကဲကမောန် ညဌာနကုတ်ဒန်သောဝ်တံကူးကူးမးမး ချိုတ်တံပျိုတ်တံ ရောင်။
ဝွေဂပုလိက် (ဟံသျိုင်) ဂကောံထိုင်ပုိုင် ကောံဒပ်ပွာန်တံ ညင်ဟံဇကေံ တိတ်နုသောဝ်။

ညင် ခေ့တံဟွံ ဗွဲးတိတ် နူအဝီ အပိုင်အခြာဂ် သွဲးတံဇေက်လင်သွေ့ဘင်၊ စီမွောန်ဗွဲမတေင်တြိတ်ဗိုန်ဗတ်ရောင်။ ကာလဂ်မှ ဝံ့ဒွာတာခေ့တံလုပ်ပထုံဇေတ်ဇက် ပွဲပရေင်ချင်ကွာန်မာန်ရ။

သွေ့ဘံထိုင်ဒင် ပရေင်ဒက်ပွိုန်သွေ့ဘတ်ဒီမင်ကရေသီဂီ၊ သွေ့ဘံဒွာတာ လက်သန်တုအဝီတိုမံက်တိုန်မာန်ကိုတံဂ် ယပ်ပိုတင်ဇေက်တိုန် ဗိုပြင်သွေ့ဘင်ဥပဒေ အလိုအသီဖေတ်ဒရေင် (ကိုန်ချင်ပံင်တော့)မွဲ ဒးရးဂြိုင်ရ။ ပွဲအလိုအသီဖေတ်ဒရေင် (ကိုန်ချင်ပံင်ကော့)ဂ် သွဲးပါပရဒ်ကီအခေါင်အရာအဝီ အခြာဒေသတို့ရး၊ ပွိုင်ချင် တံ ပွဲတေင်ချိုတ်တံပျိတ်တံရောင်။ ဗိုသွေ့ဘင်ဥပဒေ ပါပရဒ်ကီလင်အဝီတို့ရး ကာန်တုန် (Canton) ပွဲချင်သွေ့ဘင်ဗြာလာန် (Swiss) တေံဂ် ပိုသွဲးကေတ် နာမုနာကီရ။ နသွေ့ဘင်ဏံမွဲး တို့ရးကာတုန်ဂမ္တိုင်ဝံ့ အဝီအခြာပိုက်ဇွေဘ် အဓိက တံဂ် ပိုင်ပြီထိုင်ဒင်လင်မာန်တု ပါလုပ်အပွဲကိုန်ချင်ပံင်တော့ နတုတ်ခြာညွတ်မြေက် မွဲမွဲရ။

ပွဲချင်ဝံ့ကျင်ပရေင်ဗွဲးစးမွဲမွဲ ယပ်ရသျိုင်သွေ့ဘင်ဥပဒေဒက်ပွိုန်ချင်ပွိုန်ထွဲး ကျင်လင်ဗွဲလ္လှူတေံ ကေင်နွံကျင်လင်မွဲး ဆက်တုရပ်စပ်စကာအာပွန်ထေက်ရ။ လ္လှူအကဲအရာ နွံပိုက်ဂ်ဟေင် ပလေပ်ပလေတ်တင်ဇေက်သွေ့ဘင်ထေက်ရ။ ဟွံ သေင်မွဲး ထေက်ကိုသွဲးတင်ဇေက်နွံပွိုန် သွေ့ဘင်ဥပဒေအကြာ ယာယီမွဲ၊ နှက်ပုန် သွေ့ဘင်ဥပဒေတို ပွဲမဂပ်ထေက်ကြိုက်မွဲမာန်ရ။ သွေ့ဘင်ဇေက်ချူနွံပွိုန်သွေ့ဘင်တံ ဏံဂ် သွဲးကေတ်အခိုင်ဗွဲမလဒ်လသွဲးချပ်ဗွာပွဲမဂ်ဂြိုင်ဂြိုင် ဂြိုင်သွေ့ဘင်ကိုရ။ ပွဲကိုတင် ဇေက်သွေ့ဘင်ကို၊ သိုဝ်ပံင်ပါပိ နှက်ပလေင်၊ ထပ်ဗပေင်ကို၊ ချူဇေက်သွဲဒတန် သွေ့ဘင်ဥပဒေတိုကိုတံဂ် နညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ လ ညာတ်ကသပ်ညးဂမ္တိုင်တံသွဲးပါ လုပ်ရောင်။ ပရေင်ကမွောန်၊ တင်ဂတိပါင် ဝုင်လျိုင်ဗွဲက်ရပ်ဟွံမာန်မွဲ အနာဂတ် ဂတတေံညင်ဟွံပပါလုပ် ချူစုတ်လင်ပွဲသွေ့ဘင်ဥပဒေဏံဂ် သွဲးစွဲသတိဇြိုဟ်ဟ်နက် နက်တု တင်ဇေက်ထေက်ရ။ တင်နင်အလိုအသီဗဟိုမွဲဟေင် ဖန်က်ရပ်စုတ်ပရေင်

ကမ္ဘာ့တိုက် စုတ်လုပ်ပွဲသွေ့ဝင်ဥပဒေဟဲ့ရ။ ဟိုတိုက်နုတင်နင်ခါသက်တံတို အလို အသိတူအလိုတို့မွဲမက်ကျင်မာန်ရ။

သွေ့ဝင်ဥပဒေကပွိုန်ချင်ပွဲ သွေးစကာမအာရော်ပလး ညးချင်ကွာန်သာ မညတံ သွေ့ဝင်ကျိုက်ကွေးမွဲမလော့သွာရောင်။ မအာရော်ယုက်ထုံငြိုက်နက် ဌိအမိပိ ဓါလွေးမာန်မအာရော်တပညာ ရဲအဆံသျင်တံဟောင်ကျိုက်ကေတ်မာန်ဂို ပိုသွေးဝင်ပါရ။

ဂွံင် တရံဗို သွေ့ဝင်ဒီမပ် ကရေဖြီမွဲ

ချင်ဗွေးစးမွဲဝံ သိုသွေးဆိုဝံ ချင်မူးတံ ဘပဠ၊ သုအန္တရဲမာန်တို သွေ့ဝံ စိုဒွာအန္တရဲ မျိုင်ဇကုမာန်ဂို အစေါ်ဒြဟတ် သုဟ်ရထ သွေးနွံရ။ အရာဒက်ပွိုန် ပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ ပရေင်ချင်ကွာန် ဟံသေင်အုပ်လေိုကျင် ပရေင်ပွာန်ဇကု ညံင်သွေ့ဝံ မာန်ဂို ချင်မူးတံ ချပ်ဇန်ဘပဠကျင်မာန်ရောင်။

ဆက်ထိုင်ဒပ်အာဒီမပ်ကရေဖြီအပွဲချင်တို နွံပိုက်သွေ့ဝံစိုဒွာ ဖိုဂုဏ် ကောန်ဂကူ/ချင်ဇကုမူး ပိုသွေးသုင်စောဲပွဲင်ချာန် သျိုင်စီပွောန် ပွစာန်စးပရေင်ချင် ကွာန်တို သွေးလုပ်အာပေါ်ပွိုက်ပွန်ရောင်ဂို သွေးငြိုက်နက်လပ်ရ။^{၁၅} ပွဲအကဲအရာ ဏံဂို ဒြဟတ်စိုဒွာ ညးတံသွေးနွံမာန်ရောင်။ သက်ဂိုမှ ချင်ဗွေးစးတိုမွဲဝံ ဟံဒးဒက်ပွိုန် ဒပ်ပွာန်ခိုင်ကျိုက်ဒြဟတ်ဇောဲမွဲတို ဩန်သွက်သွေးသုင်စောဲပွဲပရေင်ပွာန်တံဂို သွေ့ဝံ သုင်စောဲပွဲပရေင်ကမ္ဘာန် အဓိကဒွဲတူဟ်တံမာန်ရောင်။ ဒြဟတ်ဒပ်ပွာန်ဇောဲခိုင် တိုန်ကျင်မူး သိုဒိုအန္တရဲဘပဠကျင်သွေ့ဝင်ဒီမပ်ကရေဖြီမာန်ဂိုရ။

၁၅။ ရံင် Gene Sharp, *Civilian-Based Defense: A Post-Military Weapons System* (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1990)

ပုဂ္ဂို၊ ဂကောံလူၤတံၢ်ပွန် ရန်တံၢ်ကိုဖျေံသ့ၣ်တုၤအစိုတိုၤ သွက်ညးတံတဲာ်
 ဝိုတ်ကောံထောအံၤ လသာထောံသ့ၣ်သ္မောဝ်ဥပဒေမာန်ရောၣ်ဂှ် သွးစွံသတိရောၣ်။
 ဟိုတ်ဂှ်ရ ညးချင်ကွာန်တံၢ် ညံၣ်သ္မောံပါလုပ်ချီၣ်ဒရာၣ်ဒွံၣ် ပွဲစာန်စးအစိုအဏာလိန်
 ကာလဂှ် ပိုသွးရောၣ်တုၣ်ရောၣ်။ သွက်သ္မောံစာန်စးနပရောၣ်ချင်ကွာန်၊ ဒေါထောံ
 အစိုဗင် ပရောၣ်ပံင်တောဲလ္လှူရဲမနွံကိုဗိုၣ်ပြင်တုၤအစိုတံတဲာ် ဝှံင်ချာန်အခေါင်မ္ဗိဟ်၊ သတ်
 ပွတ်ဒိမင်ကရေဇြိတ် သ္မောံဂျိုင်တံၢ် ချီၣ်ပုၤတိုန်ဂှ် ပိုသွးထိုင်ဒပ်မင်မ္ဗိအာရောၣ်။

ဝတ်တာပျိုင် နွံ ကို မူဟ်မး

ဂုဏ်ဖိုအစောံစရာဲ ပေါ်တ္တိုက်နဲဟွံပရာန်ဝှံ ပျိုင်ဖျေံဒြဟတ်တုၤအစိုတံ
 ဟွံက သိုတက်သရိုဟ်ထောံ သ္မောတ်တုၤအစိုမာန်ကိုရ။ သိုဝှံကပျိုင်ဒြဟတ်အစို
 ရဲသွးဒုင်ပျိုပျိုက်ဒွံင်တံမာန်ကိုရ။ နဲပေါဗတိုက်ကံဝှံ သျှင်ပျိုင်စိုတ်ဓာတ် ဒြဟတ်ညး
 သွးဒုင်ဖေက်ဖျော့ဒွံင်သွံင်အလိုအသီပျိုပျိုက်တံတဲာ် ဒးကလိုက်ကမီၤ ချော်ကတီၢ်ပျိုင် ညးတံ
 သ္မောံသုင်စောဲအစိုပုပရောၣ်ဗွးစး ကောံ ပရောၣ်သ္မောဝ်ခပ်တံရ။ ပရောၣ်ဆိုဝှံ
 ပေါဗတိုက်နဲဟွံပရာန်ကံဝှံ ပြင်သ္မောံသမ္မုၣ်ပျိုင် စိုတ်ခါတ်ရဲဟွံကျင်ကိုအစိုဩဇာတမ္ဗာ
 တံ သ္မောံပတေၣ်ကေတ်လ္လှူဇကုဇကို၊ သ္မောံပခိုင်တိုန်ခပ်ပတေၣ်ကိုမဒ်ရ။

ဟိုတ်နုသုင်စောဲကျင်ပေါဗတိုက်နဲဟွံပရာန် သွက်ဒက်ပျိုင်အလိုအသီ
 ဒိမင်ကရေဇြိတ်တဲာ် ဂုဏ်ဖိုသ္မောံဒုင်စသိုင်သုင်ဖျိုင်မ္ဗိ မံက်ကျင်ပွန်ရောၣ်။ လ္လှူပြဒ္ဒညာ
 ကတိုၣ်ဒွံင်ဝှံမပြဟ်ကို၊ လ္လှူတင်ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲ အနာဂတ်ဂတတေံကိုဂှ် ညးချင်
 ကွာန်တံၢ် ဖန်ဇန်သောၣ်ကလးလေပ်တိုန်ရောၣ်။ ပြဒ္ဒညာသတ်လီၤ မံက်တိုန်ကို၊
 အလိုအသီအနာဂတ်ဂတဝှံ သွမာန်ပျိုပျိုက်ကျင်လ္လှူညးချင်ကွာန်တံကို၊ ရဲအုပ်စုပ်
 တံ စကျင်လတ်ဗဇဗက်အဂတိကို၊ ပျိုပျိုက်ကျင်လ္လှူဂကောံမ္ဗိဟ်ဂမ္ဗိုင်တံ ဟွံကိုဗဲ
 ဝတ်ကို၊ ပရောၣ်သုဟ်ရထ ပိုန်ဒြပ်အိုတ်ကောံကျင်ကို၊ ပလိုပလတ်ပိုင်ခြာထောံသ္မောဝ်
 ဥပဒေ ချုန္နဲလပ်ကို အုပ်စုပ်ပလိုထောံ သ္မောဝ်ဒိမင်ကရေဇြိတ်ကို ကတိုၣ်ဒွံကျင်မူး

ညးချင်ကွာန်ကို ဆိုဂ္ဂုကျင်ပွစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်တံဝံ အေင်ဒင်ထေင်ဟံသေင်ဒင်ဖျင် ထေင်ကွိုပ်ဟံသေင်ရ။

ဂံကျင်ပရေင်ဗူးစးတဲ၊ ဟိုတ်နူစိုသကိုကျောံခွကျင်ပေိဗတိုက်နဲဟံပရန် ကံာ် ဂွံင်ဍာန်သွက်သွောံစိုဒ္ဓာမင်ပွဲသွောဝ်ဒီမင်ကရေဇြီ၊ ပရေင်သူးစးချင်ကွာန်၊ အ ခေင်ရဲခြဟတ်သေတ်၊ ဂကောံမွိုဟ်သေတ် အလိုအသီဒေသ၊ တိုရး၊ ပျိုင်ချင်ကျောံ ဂကောံ၊ ဂဒုအလိုအသီဟံသေင်တံဂ် မံက်ခတပ်ဖေါအံဗြီတိုန်ရေင်။ လဆောဝ်မွဲး ပြဒုညာပဋိပက္ခဇ္ဇော် ကတိုဒ်မာန်ကျင်ရေင်။ ကာလဂ်မွဲး ပရေင်ဒစိုဒစး ထွးဆန္ဒတံ ဒ်ဂျင်ရ။ ကာလဂ် ရဲဒစိုဒစးတံ သုင်စောဲကျင်နဲပရန် ပလိုပလတ် ဝေင်ကျင်ပွာန် ဓလုတ်မွဲး ရဲဒီမင်ကရေဇြီတံ သုင်စောဲနဲဟံပရန်တဲ ဝံက်ပျိုတ်ဆန္ဒဇကု ပွဲမစိုဟ် လလံ သွာတ်မြတ်ဟ်မာန်ရေင်။

လညာတ်သီကီု စံစတ်လပ် ပွစာန်စးပရေင်ချင်ကွာန်၊ ပေါဗတိုက်နဲ ဟံပရန် ပွဲလိဒ်အုပ်ကံဝံ ရန်တံလပ် သွက်ဂွံဒ်အရိုအပင်ထံက်ပင်ကီု ပုဂိုအိုသို ကျောံ ဂကောံနာနာ ညးမဂ္ဂဲဒ်ဒိုင်လွီပရာဂစာန်ဒိုင် သွက်သွောံတက် သရိုဟ်ဖျေံ အလိုအသီတုအဝီ ပျီပျိုက်ညးချင်ကွာန်တံရ။ သိုကီုသွက်သွောံဒက်ပျိုန် သွာတ် ဒီမင်ကရေဇြီဝိုန်ဒုအံခိုင်ကျိုက် မနွံတဲကီုခပ်သူးစးပရေင်မွိုဟ် ကျောံ သွောံရေင်တွင် သမ္မုင်ပျိုန် ပရေင်ချီဒရေင်ညးချင်ကွာန် သွက်ဂကောံမွိုဟ်တံရ။ တင်ပိတင်အခိက ပွဲသရေပ်အတိုင်သွင်ကံဝံ သေင်ကလးပျိုန်ထွးလပ် ပွဲလိဒ်အုပ်ကံဝံရ။

- (၁) ပရေင်ဗူးစး နူသွင်တဲသွောတ်တုအဝီတံဂ် ဒ်မာန်ဒိုင်ရ။
- (၂) သွောံစိုပ်တိုင်ပွဲဗူးစးဂ် လညာတ် ကျောံ အစီအဇန်ဗျူဟာ ပွဲမသုင်ပြချိုတ်ပျိုတ်
- (၃) သွးကတိုင်ကုအံ ယာပ်ယာဒိုင် သွးနွံကီုဇဲလွီရိယ၊ သွးနွံကီုစိပွာန် ဝိုန်ဒိုင်ရ။ လဆောဝ်မွဲး သွးဒင်ကျုဗြဇ္ဇော်ကီုခြဟတ်ရ။

အတိုင်ဂလာန်မို့ဟတ်ဟိုဂးလပ် “ပရေင်ဗူးစးဝံ့ ဟံ့ကလိဝံ့သူးသူး”
ဂ် ဌ်ခပ်သံ့ရ။ ငြဟတ်မူးမွဲ ကျင်စိုပ်တဲ ဂီဗင်ကီုပရေင်ဗူးစး သွက်ညးချင်ကွာန် သွး
ဒုင်ပျီုချိုက်တံ နွံပိုက်အာတ်မိက်ဂ်ဟံ့ဒ်ရ။ နပိုညးချင်ကွာန်တံဟေင် သွေဘံ ကလိဝံ့
ပရေင်ဗူးစးနကေကေဂ် သွးဗတောန်လွီကေတ်ရေင်။

ယပ်ပိုနွံပိုက်ပရေင်ဗူးစးကေမူး ပိုလီသွးရေင်ကျင်ရေင်ဂ် ကျိဟ်ခွင်လပ်
တဲမု ပိုလီသွးချီဒရေင်ဂ် စီဇန်လေပ်ရေင်။ စီဇန်ဗန်ကလပ်နွံတဲမု ဒုင်ဂါ၊ ဒုင်ဒဒိုက်
နာနာသတ်တဲ ကွာတ်တဲကလိဝံ့ပရေင်ဗူးစးပေါအံင်ဇူးရ။ နဂ်တဲမုနဇဇီရိယဗိုန်ဟေင်
ဒက်ခွံပျိုန် သွာတ်ဒီမပ်ကရေဇြီတိုမ္မဲမာန် စီဒွာသွာတ်ဒီမပ်ကရေဇြီမာန်ရေင်။
ပရေင်ဗူးစးဝံ့ကျင်ပေါအံင်ဇူး နကီုနကံပေါဗတိုက် ထွးလပ်ဗိုတ်ဏံမု အာသုတ်ဇမိုင်
ဗိုန်ဇုအ်မာန်ရေင်။ ညးနွံကီုစိုတ်ခါတ်ခိုတ်ပြ ခပ်ဒုင်ဂိုင်ကေတ်ခိုင်ကျိက်တံဝံ့ သွး
ထိုင်ဒပ်မင်မွဲ ဇွေဘ်ပွတ်ပျိုန် ပရေင်ဗူးစးကလိဝံ့လပ်တံဏံဂ်ရေင်။

တွဲစာ
နဲကဲပရေင်ချီဒရင် နဲဟံပရန်ဂမ္ပိုင်^{၁၆}

နဲကဲထွဲဆန္ဒ ကျော်လှေအိလှန်သွေဝံပါလုပ်လွှာဇကုဂမ္ပိုင်
နဲလိမ်လလောင်ကြးဂမ္ပိုင်

- ၁ ပေါသောင်ကလး ဂလာန်ပိုင် ညးချင်ကွာန်ဂမ္ပိုင်
- ၂ လိမ်ဒရီဒစး၊ လိမ်ထံက်ဂလာန်ဂမ္ပိုင်
- ၃ လိမ်လလောင်ပိုင် နဂကောံ၊ ဂဒုဂမ္ပိုင်
- ၄ လိမ်လလောင်ကြး နစုတ်တဲညးဂမ္ပိုင်
- ၅ လိမ်လလောင်ပိုင်ဂလာန်၊ စောဲဂဗုတ်ဂမ္ပိုင်
- ၆ လိမ်ကွပ်ပိုင်ထွဲ၊ လိမ်ဒင်ဂုဏ် နဂကောံ နမ္ပိုင်

နဲပရေင်ဆက်စွဲညးဂမ္ပိုင်သွေဝံတီညာတ်

- ၇ ရမျာင်ကခြေ၊ ရုပ်ပျောက်၊ စုတ်သမ္ပိ သင်္ကေတဂမ္ပိုင်
- ၈ ဇွာင်၊ အလာံ၊ ပပ်သတာ ကောံ လိမ်တူး ထွဲပျားဂမ္ပိုင်
- ၉ လိမ်ကွပ်၊ လိမ်လောင် ကောံ လိမ်အုပ်ဂမ္ပိုင်
- ၁၀ လိမ်ပိုင် ကောံ ဂျာနော်၊ မဂ္ဂခြေန်
- ၁၁ စက်ရမျာင်၊ ရေဒီယပ် ကောံ စက်ညာတ်ရုပ် (တေပ်လီပီယေန်)
- ၁၂ လိမ်ချူလပ် ပဲ့တီ ကောံ ဗူးလပ်လျူကျာ (ရီမဒံကျာ)

သွဲစူးနဂကောံဂမ္ပိုင်

- ၁၃ ဗူးမ္ပိုင်

၁၆။ စရံင်တံင်ဝံ နဲ Gene Sharp ချူလပ် The Politics of Nonviolent Action အခန်း (၂) ပွဲနဲကဲပရေင်ချီဒရင် နဲဟံပရန်မဒိရ။

- ၁၄ ကိုလပ်သွယ်ခိုင် (ဗျတ်ဇွက်)
- ၁၅ တင်ကြော်စန်ဒက် နဂကောံဂမိုင်
- ၁၆ ဘာတာစဗေင်ဇေိုင်
- ၁၇ ကောန်ပေါရ်ရ် ဗျတ်ဇွက်ဂမိုင်

ထွးပိုပြင်အယောင်အလာအကြာညးချင်ကွာန်ဂမိုင်

- ၁၈ ပဗူအလာံ၊ ထွးသကော်တ နအရင်ဂမိုင်
- ၁၉ ထွးအယောင်အလာ နပိုက်လွက်
- ၂၀ သုဝတ်ရဒ္ဓာမိက်၊ စရိုဟ်ဍုင်
- ၂၁ ကြးပိုတ် ကပေတ်စုတ်သမ္ဘိဂမိုင်
- ၂၂ ထွးဆန္ဒ နပိုတ်ထောံ ကယျိုင်သာသနာ
- ၂၃ ပလိုထောံ ကပေတ်ပူဂိုဇကု
- ၂၄ မောန်ပုတ်စုတ်သမ္ဘိ
- ၂၅ ထွးပုး ဝိုရ်ဂမိုင်
- ၂၆ ထွးဆန္ဒ လက်ထောံဍုင်အဒဲ ကောန်စုတ်သမ္ဘိတို့ ယုတို့
- ၂၇ ကောန်စုတ်သမ္ဘိတို့၊ ယုတို့
- ၂၈ ကောန်ရမျှင် စုတ်သမ္ဘိဂမိုင်
- ၂၉ ထွးလက်သန် ကလေင်သီကေတ်
- ၃၀ ထွးပိုပြင်ရန်ပို ဝိုင်ဇိုင်

ကျိဒြဟတ်ဇရိုဟ်နပူဂိုဂမိုင် (ပလာပ်ပထဲနပူဂို)

- ၃၁ တပဋ္ဌရ်ယိုက်ဇွင်ကာ ကမ္ဘောန်အလိုအသီဂမိုင်
- ၃၂ ကချော်ပျိုန် ရဲတာလျိုင် အလိုအသီဂမိုင်
- ၃၃ ပွမပံင်ဖက် ပွဲမကောံခွသွံရ်
- ၃၄ ကတိုင်ကွဟ်ယာပ်ယာခိုင်ဂမိုင်

လဝေင်ဇာတ်ကျောံဂီတ

- ၃၅ လဝေင်ဇာတ်ဂရိုင် ကျောံ ပရေင်ဗျုတ်ဗွေက်ဂမ္တိုင်
- ၃၆ လဝေင်ဇာတ် ကျောံ ကွိုင်ကျိက်ဂီတ
- ၃၇ ဒယေံထွေးဒွက်

ပရေင်ဂွေဲဇက်တိုန်ဂမ္တိုင်

- ၃၈ ဂွေဲဇက်တိုန် နညးဂမ္တိုင်
- ၃၉ ဂွေဲဇက် ပြေင်ရေင်တိုန်ဂမ္တိုင်
- ၄၀ ဂွေဲဇက်တိုန် နပရေင်ဘာသာ၊ သာသနာ
- ၄၁ အာနဂကောံလျှောင်ကျပ်
- ၄၂ ဂေတ်ဂွေဲ နကိုက္ခိဇက်ဂမ္တိုင်

ရေံသေံညးစုတိပြဟ်လလံ

- ၄၃ ထွေးပုး ပုမအောန်စိုတ် ပရေင်ချင်ကွာန်
- ၄၄ ကမ္မဋ္ဌာန် ဗျုတ်ဗွေက် သွဃရိုင်ဂမ္တိုင်
- ၄၅ ကမ္မဋ္ဌာန် ထွေးဆန္ဒဂမ္တိုင်
- ၄၆ ရေံသေံ ပွဲသုသာန်ဂမ္တိုင်

ကောံဓရီုညးချင်ကွာန်

- ၄၇ ကောံဓရီု သေ့ဒစိုဒစး ပွံသေင်ထံက်ဂလာန်
- ၄၈ ကောံဓရီု ဒစိုဒစးဂမ္တိုင်
- ၄၉ ကောံဓရီု ဒစး နပလိုလပ်ဇကုဂမ္တိုင်
- ၅၀ ကိုပရေင်ယွတ်ပကေင်ဂမ္တိုင်

- နက်တိတ် ကျော့ပွကလောင်အပ်ပြာပ်ဂမ္ပိုင်
- ၅၁ ထွေးဆန္ဒကွက်တိတ်ကျင်ဂမ္ပိုင်
- ၅၂ မံင်ထောံဗွဲမ သိုတ်ဇြ
- ၅၃ ကလောင်အပ်ပြာပ်ထောံ တဆိပ်ကြာ ပ္တိုန်စရဲဂမ္ပိုင်
- ၅၄ ကရဲထောံစး

နဲကဲဟံ့ပံင်တောဲနပရေင်မ္ပိတ်ဂမ္ပိုင်
 ပါမ္ပိတ်ထောံနုပ္တိုန်ဇကုဂမ္ပိုင်

- ၅၅ ပ္တိုန်ထောံဗဗေင် ပရေင်မ္ပိတ် (ဟံ့ဆက်ဆောံ ရီဗင်ပရေင်မ္ပိတ်)
- ၅၆ ပ္တိုန်ဗဗေင် ပရေင်မ္ပိတ်ရဲဗ်လဝ်
- ၅၇ ဂဟီမံင်ထောံ ပရေင်ကမ္ဘောန် ရဲပလိုပလတ်ဂမ္ပိုင်
- ၅၈ ထပိုတ်ထောံ ပရေင်ဆက်စောံ ပရေင်ဆက်ဆောံ
- ၅၉ ကရဲထောံစး ပရေင်သာသနာ ဘာသာဂမ္ပိုင်

ဟံ့ပံင်တောဲပရေင်ချီဒရောင်ပရေင်မ္ပိတ်၊ ဘာသာ အချီက်ကွာ ကျောံ
 ဂကောံဂမ္ပိုင်

- ၆၀ လူဒေါထောံပရေင်ချီဒရောင် ပရေင်မ္ပိတ် ကျောံ ပရေင်ဝေင်ဇာတ်ဂမ္ပိုင်
- ၆၁ ပ္တိုန်ဗဗေင် ကိစ္စကေင်ကာ ပရေင်မ္ပိတ်နာနာဂမ္ပိုင်
- ၆၂ ဗဗေင်ကွးဘာ
- ၆၃ ဟံ့သွကာဂရု ဟံ့ကဠိုင်ပိုင် ပရေင်မ္ပိတ်ဂမ္ပိုင်
- ၆၄ နက်တိတ်ထောံ နူဂကောံ ပရေင်မ္ပိတ်နာနာ

နက်တိတ်ထောံနုပ္တိုန်ပြင်သ္မောပ်ပရေင်မ္ပိတ်

- ၆၅ ဇူမံင်ထောံပွဲသို
- ၆၆ နပူဂိုဟံ့ကီရီဗင် ဟံ့ပံင်တောဲလးလး

- ၆၇ သွာကမ္ဘောန်တံနက်တိတ်ထောံနည်းဂမ္ဘိုင်
- ၆၈ ဝူဒိုထောံ ဝိုဗ္ဗးဘဲ
- ၆၉ ကွဲထောံဇကု နည်းဂမ္ဘိုင်
- ၇၀ ထွေးဆန္ဒ ဒထောံနူချိုင် (ဟီဂျရာတ် Hijrat)

- နဲကဲဟွံပံင်တောဲ နပရေင်ပိုန်ခြပ်ဂမ္ဘိုင်
- ပပေင်ပရေင်ပိုန်ခြပ်ဂမ္ဘိုင် ပရေင်ချီဒရင်ရဲစသင်ဂမ္ဘိုင်
- ၇၁ ဗပေင် ရဲသွံရာန်စသင်
- ၇၂ ဟံသင်စောဲ ကပေါတ်ဗကပ်လပ်ဗပေင်ဂမ္ဘိုင်
- ၇၃ မူဝါဒ မံင်ထောံဗွဲမဟောန်ဆာဲ သိပ်ဟိုပ်
- ၇၄ လွဲထောံဋူဟ်လိုင် သွိုဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်
- ၇၅ ကယျာန်တးထောံ ပရေင်လိုင်သွိုဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်
- ၇၆ ဗပေင်ရဲစသင် အလုံကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင်
- ၇၇ ဗပေင်ရဲစသင် ချိုင်သ္တိုင်နာနာ

- ပရေင်ချီဒရင်နသွာကမ္ဘောန် ကျောံသွာကျောန်ဟိုတ်ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်
- ၇၈ ဗပေင်ဗိုဟ်သွာကမ္ဘောန်ဂမ္ဘိုင်
- ၇၉ ဗပေင်ရဲ ကျောန်ဟိုတ်ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်

- ပရေင်ချီဒရင်သွာဟိုက် (ဟိုတ်အကြာ) ဂမ္ဘိုင်
- ၈၀ ဗပေင်ရဲထံက်ပလံင် ကျောံ ရဲပြိုင်စောဲကပေါတ်ဂမ္ဘိုင်

- ပရေင်ချီဒရင်ထွကမ္ဘောန် ကျောံပရေင်အုပံရပ်တံဂမ္ဘိုင်
- ၈၁ ဗပေင်ရဲ သွံရာန်ဂမ္ဘိုင်
- ၈၂ ကယျာန်တးထောံ ဟွံစွံ၊ ဟွံသွံကပေါတ်ဂမ္ဘိုင်

၈၃ ကွတ်ထောံဖျာ (ကသဒိ)
 ၈၄ ကယျာန်တးထောံ အရီပင်ကွတ်စက် ကွတ်တဲဂမ္ပိုင်
 ၈၅ “ ဗပင်ဇော် ” နရဲဖျာသွာဗွိဟ်ဂမ္ပိုင်

ပရေင်ချီဒရင် နရဲတွတံရိဟ် ကျောံ ဒြဟတ်သြန်ဘဏ္ဍာဂမ္ပိုင်
 ၈၆ နက်ဟွိတ်ထောံ သြန်တံ ပွဲတိုက်ဘဏ္ဍာဂမ္ပိုင်
 ၈၇ ကယျာန်ပါထောံ စရိတ်သွးကိုနာနာ၊ သြန်လဲ၊ သြန်အရီပင်ဂမ္ပိုင်
 ၈၈ ကယျာန်တးထောံသြန်ခတ် ကျောံ အိက်သြန်သွးကိုနာနာ
 ၈၉ ဒေါထောံသြန်ကိုဒါန်ဂကျောံ ကျောံ သြန်သွးကိုနာနာ
 ၉၀ ဟံထံက်ပင်အခေါန်အကံက်နာနာဂမ္ပိုင်
 ၉၁ ကယျာန်တးထောံသြန်နူအလိုအသီ

ပရေင်ချီဒရင် နအလို အသီဂမ္ပိုင်
 ၉၂ ကွတ်လဒိုထောံဗွိက်အပွဲဍုင်
 ၉၃ စုတ်ထောံယျုသွးရပ်စပ်ကေတ်အရေပ် ကုသွာဗွိက်ဂမ္ပိုင်
 ၉၄ ကွတ်လဒိုထောံဗွိက်နရဲသွံဍုင်မွဲနာနာ
 ၉၅ ကွတ်လဒိုထောံဗွိက်နရဲရာန်ဍုင်မွဲနာနာ
 ၉၆ ကွတ်လဒိုထောံပရေင်သွံရာန်ဗွိက်ဍုင်မွဲနာနာ

နဲကဲဟံပံင်တောဲ နပရေင်ပိုင်ဒြပ်ဂမ္ပိုင်
 ပေါ်ဟွိုက်ထွးဆန္ဒ ထွးဆန္ဒစုတ်သဟ္မိဂမ္ပိုင်
 ၉၇ ထွးဆန္ဒဒီုစး
 ၉၈ ကွတ်တိတ်ထောံနူကမ္ဘောန်ဗွဲမြက် (ဗပင်ဗရေက်)

ထူးဆန္ဒပပေင် ပရေင်ထီလီ
 ၉၉ ဗပေင်ထွေးဆန္ဒရဲသွာမူ
 ၁၀၀ ဗပေင်ထွေးဆန္ဒရဲသွာကမ္မောန်တီလီ

ထူးဆန္ဒနဂကောံတေင်ဂမ္ပိုင်
 ၁၀၁ ပုကယျာန်တး သွာကမ္မောန်တီသတီ
 ၁၀၂ ထွေးဆန္ဒရဲကောန်ထံင်၊ ကောန်အချက်
 ၁၀၃ ထွေးဆန္ဒရဲတြကွတ်တံ
 ၁၀၄ ထွေးဆန္ဒရဲတြပညာ၊ တွကွတ်

ထူးဆန္ဒကမ္မောန်ရင်စက်ဂမ္ပတာဂမ္ပိုင်
 ၁၀၅ ဗပေင်ထွေးဆန္ဒရဲတြကမ္မောန်
 ၁၀၆ ဗပေင်ထွေးဆန္ဒရဲစက်
 ၁၀၇ ထွေးဆန္ဒလ္လုဒြိမင်ဗွာရဏာ မင်ဆာန်ချူ

ထူးဆန္ဒပပေင်မထိုင်ဒပ်လပ်နသွောတ်ပွတ်
 ၁၀၈ ဗပေင်စီစန်လပ်ဗွာရးချိုတ်ပွိုတ်တံ
 ၁၀၉ ဗပေင်စိုတ်ဆပလာပ်ပထုံ
 ၁၁၀ ဗပေင်လ္လဲလ္လုထောံကမ္မောန်
 ၁၁၁ ဗပေင်လက္ခောန်ခွင်ကမ္မောန် စိုတ်ဆကေတ်လပ်ဗွာ
 ၁၁၂ ခုင်စီရေင်ထောံပရေင်ယံ
 ၁၁၃ ထွေးဆန္ဒပပေင်နတ်တိတ်နူကမ္မောန်
 ၁၁၄ ထွေးဆန္ဒပပေင်မန္တံကို သွောတ်ပွတ်
 ၁၁၅ ထွေးဆန္ဒစိုတ်ဇကုရိုတ်ဖန်ဇန်လပ်

ထူးဆန္ဒပပင်ရင်စက်ပံင်ကောံဂမ္တိုင်
 ၁၁၆ ဗပေင်သရောပ်နာနာ
 ၁၁၇ ဗပေင်ဇော်အဓိက

ပွပံင်ကောံဗပေင်ထူးဆန္ဒဂမ္တိုင် ကျောံပရေင်ကျာတ်လဒီပိုန်ဒြပ်
 ၁၁၈ ဇူဒေါထောံပရေင်ကမ္ဘောန်
 ၁၁၉ ကျာတ်ကျက်ထောံ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်

နဲကဲဟံပံင်တောံပရေင်ချင်ကျာန်ဂမ္တိုင် ကယျာန်ပါထောံရဲတုအဝို
 ၁၂၀ ဇူဒေါ၊ နက်တိတ်ထောံ နူပရေင်ထံက်ပင်၊ သွသစ္စရှေ်သော်
 ၁၂၁ ကယျာန်ပါထောံ ပရေင်ထံက်ဂလားန ညးချင်ကျာန်
 ၁၂၂ ပေါသောင်ကလး ကျောံဂလားနပိုင်ထံက်ဂလားနကုရဲဒစီးဒစးဂမ္တိုင်

ပွဟံပံင်တောံကောန်ချင်ကျာန်လျှူအလိုအသီ
 ၁၂၃ ထကပ်ဗပေင်ကိုဂကောံတံင်ဇေက်သ္မာဝ်ခပ်
 ၁၂၄ ထကပ်ဗပေင်ကိုပေါရဲမာဲဂမ္တိုင်
 ၁၂၅ ထကပ်ဗပေင်ကိုကမ္ဘောန်အလိုအသီတလာလျိုင်အဆင်အလိုအသီဂမ္တိုင်
 ၁၂၆ ထကပ်ဗပေင်ကိုဌာန၊ ဂကောံရင်အလိုအသီတံင်ဂမ္တိုင်
 ၁၂၇ နက်တိတ်ထောံ နူဘာဂကောံ ပရေင်ပညာ အလိုအသီဂမ္တိုင်
 ၁၂၈ ထကပ်ဗပေင်ကိုဂကောံအလိုအသီထံက်ပင်လင်ဂမ္တိုင်
 ၁၃၉ ဟံ့ကိုအရိုဝင်ကုဌာန၊ ရှင်ကဠင်ခွံင်ပိုင်သ္မာဝ်ဥပဒေအလိုအသီဂမ္တိုင်
 ၁၄၀ ရုပ်တ္တိတ်ထောံစွတ်သတ္တိ၊ အဆင်ဒ္ဓာဲဇကုကလိဂွံလင်နူအလိုအသီ
 ၁၄၁ ကယျာန်တးထောံပရေင်ဒင်တဲ ညးဘာလျိုင်အလိုအသီခါန်ကွက်
 လင်ဂမ္တိုင်
 ၁၄၂ ကယျာန်တးထောံသွက်သ္မာဝ်ရုပ်ပလိုက္ခေင်ကောံဂဒုတန်တံင်ခွံင်ဂမ္တိုင်

ပရေင်ဟွံ ကဏ္ဍင်ပိုင်ကောန်ချင်ကွၢန်တံမွဲမွဲပို

- ၁၃၃ ကောန်ထောံကမ္ဘောန်ညံင်ဟွံဒးဗိုက်၊ လ္လှဲထောံကမ္ဘောန်၊
- ၁၃၄ အခိုင်ရဲအုပ်စုပ် ကောပ်ကဲကမ္ဘောန်ဟွံမွဲမွဲ ဟွံကဏ္ဍင်ပိုင်
- ၁၃၅ ဟွံကဏ္ဍင်ပိုင်ကရောံညးဂမၠိုင်
- ၁၃၆ ထွဲပိုင်အယောင်အလာ ဟွံကဏ္ဍင်ပိုင်
- ၁၃၇ ယပ်ကိုပရဲမွဲဟ်ဗွဲကောံခရီု၊ ပေါသီကွီမွဲကယျာန်တးထောံဟွံကဏ္ဍင်ပိုင်
- ၁၃၈ ဗဗေင်ဂ္ဂအံ
- ၁၃၉ ဟွံသွကတ၊ ဟွံပံင်တောဲဗွဲရပ်စကတအဓမ္မ (ပပ်တာ) ကျောံကိုဒ်ပါအာ
- ၁၄၀ မျက်ဒဒန်ဇကု၊ ဂြိပ်ဒဇကု ကျောံစကတစုတ်သမ္ဘိယျ၊ ဌာန်ဒိုင်ပထောံ (အလီ) ဂမၠိုင်
- ၁၄၁ စာန်စးထောံသ္မာင်ဥပဒေဟွံကိုဗွဲစပ်ဂမၠိုင်

ပရေင်ချီဒရင် သွၢကမ္ဘောန်၊ ညးလျိုင်အလိုအသီ

- ၁၄၂ ရဲစိုတ် ကယျာန်တးထောံပရေင်ထံက်ပံင်အရီုဗင်နုအလိုအသီဂမၠိုင်
- ၁၄၃ ကွတ်ထောံဂွံင်ပိုင် ကျောံပရိုင်သ္မိုင်ဂမၠိုင်
- ၁၄၄ လ္လှဲထောံပရေင်ကမ္ဘောန်၊ ဒွာထောံကမ္ဘောန်
- ၁၄၅ ဟွံပံင်တောဲကိုပရေင်အုပ်စုပ်နာနာ
- ၁၄၆ ညးကောပ်ကဲဌာနကမ္ဘောန်တံဂှ် မံင်ထောံကျောန်ကမ္ဘောန်ညံင်ဟွံလေပ်၊ ညံင်ဟွံစိုပ်တရံဒွာထောက်ကိုဟွံပံင်တောဲကမ္ဘောန်တံဂှ်ညံင်ဂွံဒှ်၊
- ၁၄၇ ဖုန်တိုန်စာန်စး

ပရေင်ချီဒရင် အလိုအသီအပွဲချင်

- ၁၄၈ အတိုင်အခေါင်သ္မာင်ဂှ်ရ ပါထောံကမ္ဘောန်၊ ဖျဲထောံကမ္ဘောန်၊
- ၁၄၉ နဌာနလစှော်အလိုအသီတံ ညံင်ဟွံပံင်တောဲကိုအရီုဗင်

ပရေင်ချီဒရာင်အလိုအသီချင်ပူးနာနာ

- ၁၅၁ ပြိုင်သွဲထောံညးဝွး၊ ညးတာလျိုင်ကလုတ်တွဟ်ဟ်၊
- ၁၅၁ ဖျါထောံ ရိုဟ်ပလိုထောံအသေအဟာန်ပရေင်ကလုတ်ဂမ္တိုင်
- ၁၅၂ တင်ထောံအခိုင်ပရေင်သွသမ္တီပရေင်ကလုတ်
- ၁၅၃ ထပိုတ်ထောံပရေင်ဆက်ဆောံကလုတ်
- ၁၅၄ နက်တိတ်ထောံနူကကောံချင်သ္တိုင်နာနာဂမ္တိုင်
- ၁၅၅ ကယျာန်တးထောံနူဂကောန်ကောံ ပွဲကကောံချင်သ္တိုင်နာနာ
- ၁၅၆ နက်ပိုတ်ထောံ၊ ပါတးထောံနူကကောံချင်သ္တိုင်နာနာဂမ္တိုင်

နဲကဲလုပ်ပြာပ်ပထု၊ နဲဟံပရာန်ဂမ္တိုင်

လုပ်ပြာပ်ပထု၊ နပရေင်ဇိုတ်ဂါတ်

- ၁၅၇ မင်ထွေးထောံပွဲလဒေါင်တူ၊ လဒေါင်ဗြိသဘာဝဂမ္တိုင်
- ၁၅၈ ထွေးဆန္ဒအေင်ဒုမင်သီ
 - (က) ထွေးဆန္ဒစိုတ်စိုတ်ခါတ်
 - (ခ) ထွေးဆန္ဒအေင်စု
 - (ဂ) မင်သီသွက်ပရေင်ခေင်ဍုင်
- ၁၅၉ ကွာ်ထောံဂွံင်၊ စမ်စတ်ထောံနဲခတး
- ၁၆၀ ပလာပ်ပထဲနဲဟံပရာန်

လုပ်ပြာပ်ပထုနကာယ

- ၁၆၁ ဗိုဝ်အ်
- ၁၆၂ ဗိုဝ်တူ
- ၁၆၃ လုပ်ချိုက်ကွီစက်
- ၁၆၄ ခေတ်လုပ်
- ၁၆၅ ခေတ်လုပ်နကောံ၊ သ္တိုင်ဂမ္တိုင်
- ၁၆၆ လုပ်သွရာဇာမိက်

- ၁၆၇ လုပ်သီကေတ် နဲဟံ့ပရာန်
- ၁၆၈ လုပ်သီကေတ်ဒွာ ကွင်ကျာ
- ၁၆၉ လုပ်စေတ်စက် နဲဟံ့ပရာန်
- ၁၇၀ ကရဲခရဲ နဲဟံ့ပရာန်
- ၁၇၁ ကွာတ်ဒွာ နဲဟံ့ပရာန်
- ၁၇၂ လုပ်ပိုင်ပြီ နဲဟံ့ပရာန်

လုပ်ပြန်ပထဲ နပရေင်ဖိုဟ်

- ၁၇၃ ဒက်မျိုန် ပိုပြင်ပရေင်ဖိုဟ်တို့ပွဲ
- ၁၇၄ သုင်စောဲ ဗစက်ထောံသောတ်ပုတ်၊ သုန်နာနာဂမ္တိုင်
- ၁၇၅ လုပ်ကွာတ်ဆိုဒ်ကေတ်အတောင်
- ၁၇၆ လုပ်ဟိုဂလာန်
- ၁၇၇ လဝေင်ဇာတ်ခလက်

